

Nummer 1
April 2014

Donderdag 22 mei:

Europese

verkiezingen

Europese campagne

'Voor Nederland, in Europa' is de slogan waarmee het CDA onder leiding van Esther de Lange de campagne in gaat voor de Europese verkiezingen op 22 mei. De kandidaten laten zich in het hele land zien, ook bij u in de buurt. Meer dan ooit draait het bij deze verkiezingen om de vraag welke partij er in slaagt de eigen kiezers naar de stembus te krijgen. U kunt daarbij helpen! Door in uw eigen omgeving mensen te motiveren voor het CDA te kiezen. Maar ook door de poster in het hart van dit blad voor uw raam te hangen.

Redactioneel

Verrassend

CDA kiezers zijn moeilijk te peilen. Dat was het excuus dat het onderzoeksbureau Ipsos aanvoerde voor hun blunder met de exit poll op de avond van de gemeenteraadsverkiezingen. In plaats van ruim 500 zetels verlies, was het CDA aan het eind van de avond met afstand de grootste partij in de gemeenten.

Wat moeten we dan met dat excuus? Het klinkt alsof het onze eigen schuld was. Alsof onze kiezers stiekem CDA stemden zonder het te willen toegeven. Dat zal toch niet. Het CDA was de enige partij die in bijna alle gemeenten meedeed. En op de dag van de verkiezingen was op twitter #ikstemCDA de meest gebruikte politieke hashtag. Dat zegt genoeg.

De enige juiste verklaring is dat het CDA verrassend veel nieuwe kiezers heeft getrokken, waaronder heel veel jongeren. Dat paste alleen niet in het onderzoeksmodel van Ipsos.

Coverfoto: Leonard Walpot

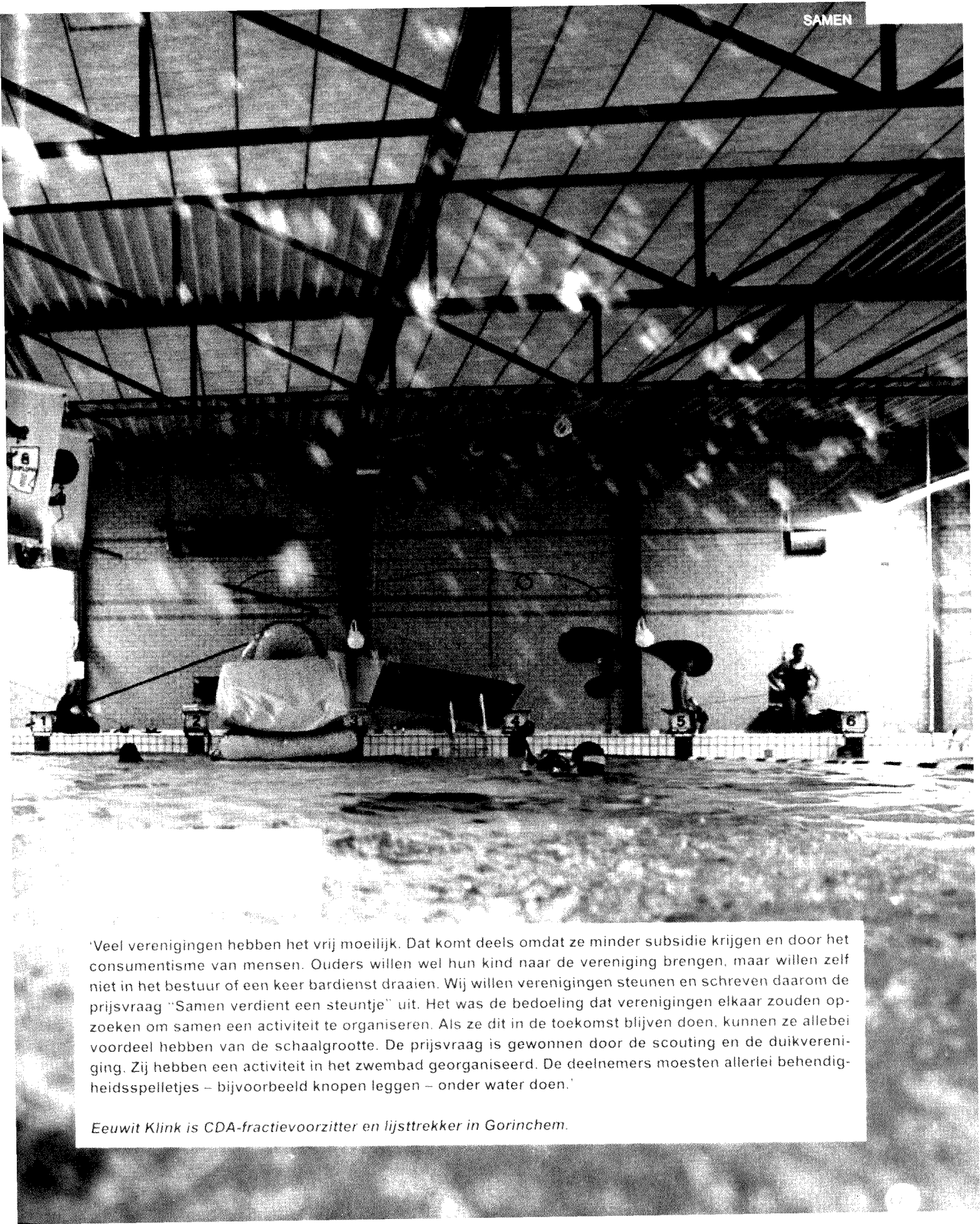

Inhoud

- 4 Samen
- 9 De werkplek van
- 10 *Column* Sybrand Buma
- 11 CDA Senioren
- 16 *Column* Wim van de Camp
- 17 Terugblik 19 maart
- 24 Nu Dialoog
- 26 Waar gaat Brussel over?
- 30 *Column* Elco Brinkman
- 35 Nieuw lid
- 36 Hoe werkt de EU?
- 38 *Column* Ruth Peetoom
- 39 Hoe is het met?
- 44 Beschaving vraagt juist om meer EU
- 50 Uitgangspunten van Jan Slagter
- 54 Vrouw en politiek
- 57 Kandidaat-raadsledencursus
- 58 Partijnieuws
- 62 *Column* Wopke Hoekstra
- 63 Puzzel

'Veel verenigingen hebben het vrij moeilijk. Dat komt deels omdat ze minder subsidie krijgen en door het consumentisme van mensen. Ouders willen wel hun kind naar de vereniging brengen, maar willen zelf niet in het bestuur of een keer bardienst draaien. Wij willen verenigingen steunen en schreven daarom de prijsvraag "Samen verdient een steuntje" uit. Het was de bedoeling dat verenigingen elkaar zouden opzoeken om samen een activiteit te organiseren. Als ze dit in de toekomst blijven doen, kunnen ze allebei voordeel hebben van de schaalgrootte. De prijsvraag is gewonnen door de scouting en de duikvereniging. Zij hebben een activiteit in het zwembad georganiseerd. De deelnemers moesten allerlei behendigheidsspelletjes – bijvoorbeeld knopen leggen – onder water doen.'

Eeuwit Klink is CDA-fractievoorzitter en lijsttrekker in Gorinchem.

Esther de Lange:

'Voor Nederland, in Europa'

In 2007 werd Esther de Lange lid van het Europees Parlement. En zij nam zich iets voor: elke week de praktijk opzoeken. 'Of dat nu een boerderij is, een bedrijf waar voedsel wordt verwerkt, of een ziekenhuis, ik wil met mensen in contact komen en met ze praten.' En in het geval van De Lange is dat vaak letterlijk met de laarzen in de modder. CDA.nl ging mee naar Weert.

Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Dirk Hol

Het werkbezoek begin in Natuur- en Milieucentrum De IJzeren Man. Het is het thuis van verschillende 'groene organisaties' in Weert. Hier komen schoolklassen, en kinderen met hun vaders, moeders, opa's en oma's langs om te leren over de natuur. 'Want', zegt Bèr Peeters, 'het is belangrijk om de jeugd te leren over duurzame

ontwikkeling. Zij zijn de toekomst.' Esther de Lange knikt instemmend.

Dan naar buiten, de natuur in. De IJzeren Man is geen 'echte', natuur die al eeuwenlang op die plek is. Het gebied is ontstaan toen er aan het eind van de

negentiende eeuw zand nodig was voor stadsuitbreiding van Den Bosch en voor de aanleg van nieuwe spoorwegen. De stoombaggermolen die gebruikt werd om het zand af te graven werd 'de ijzeren man' genoemd. De enorme put die overbleef vulde zich met water en om de plas ontstond nieuwe natuur. Nu is het een plek waar

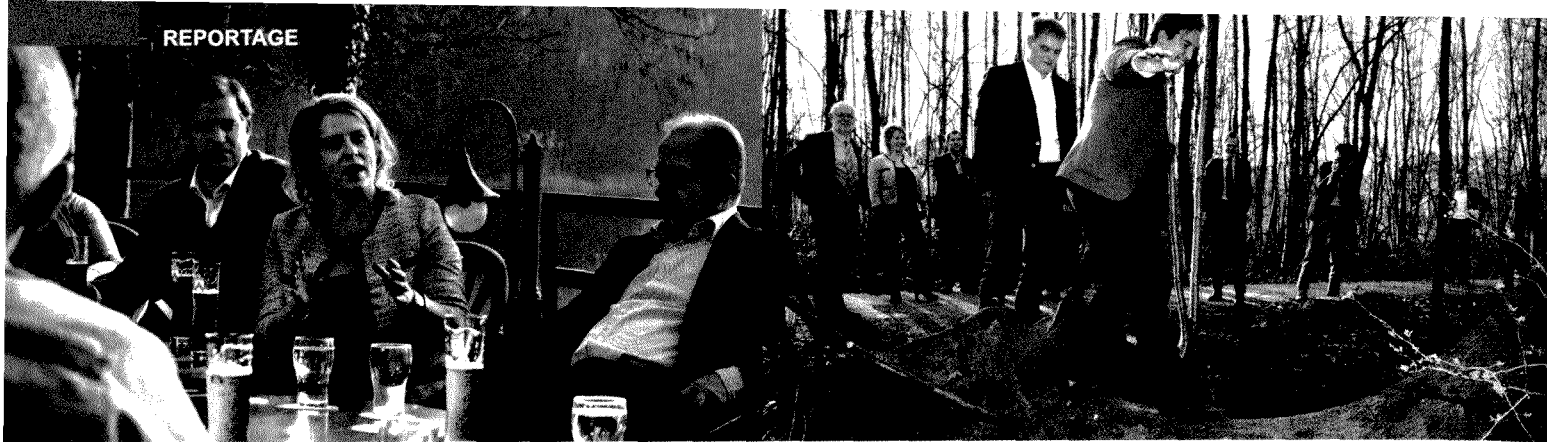
kinderen spelen in de natuur, waar mensen komen om te ontspannen en waar leerlingen van de nabij gelegen school de verplichte rondjes hardlopen.

Export

Aan de andere kant van de plas volgt een ontmoeting met agrarische ondernemers uit de buurt van Weert. Het zijn vooral varkenshouders en pluimveehouders. De Lange trapt af: 'Ik vind dat agrarische ondernemers de ruimte moeten krijgen. Het is de sector die Nederland uit de economische crisis werkt. We zijn afhankelijk van de export naar andere landen. Veel export is mogelijk door jullie, door boeren. Ik vind landbouw daarom een ontzettend belangrijk onderwerp in Europa. De meeste andere Nederlandse partijen in Europa vinden dat niet. Ik zit samen met één andere Nederlandse Europarlementariër in de landbouwcommissie, en die is van GroenLinks.'

De komende jaren komt het erop aan om de bestaande regels te handhaven. Een van de pluimveehouders knikt instemmend: 'gelijke monniken gelijke kappen, nu is een ei uit Tsjechië nog een stuk goedkoper dan een Nederlands ei'. De Lange: 'Dat klopt, dat komt omdat er in Tsjechië nog legbatterijen zijn die volgens Europese regels verboden zijn. Die rotte appels moeten eruit.' Het probleem met dit soort regels is dat de regelgeving uit Brussel komt, maar dat de handhaving op nationaal niveau wordt gedaan. Daardoor ontstaan volgens De Lange verschillen zoals die met de eieren. 'Het is te makkelijk om te zeggen: "We kunnen er niets aan doen"'. Dit is ook waar het mis ging met de euro. Daar moeten we als Europese Unie van leren. Landen moeten bijvoorbeeld gegevens uit kunnen wisselen als het gaat om voedsel-fraude. En, de straffen moeten overal gelijk worden. De boete op sjoemelen met voedsel zou twee keer de winst moeten zijn, dan straf je de fraudeurs waar ze dat het hardste voelen: in hun portemonnee.'

Van legbatterijen is de stap naar welzijnsregels snel gemaakt. In de Europese Unie hebben we de hoogste dierenwelzijns-eisen in de wereld. De Lange: 'we moeten dus uitkijken met nationale koppen. Als je iets voor dierenwelzijn wilt bereiken dan kunnen we dat het beste in Europa regelen. Ik heb de afgelopen zeven jaar in het Europees Parlement meer bereikt voor het dierenwelzijn dan Marianne Thieme in de Tweede Kamer, maar met een eerlijk speelveld voor Nederlandse ondernemers.' De afgelopen jaren stonden voor De Lange voor een belangrijk deel in het teken van het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB). De Lange: 'Dat beleid moest

herzien worden. Voedsel is meer dan vroeger een strategisch goed. Het is niet verstandig om voor een dagelijkse behoefte als eten volledig afhankelijk te zijn van de rest van de wereld. Dat geldt trouwens ook voor die andere basisbehoefte energie. Tegelijkertijd is het naïef grachtengordeldenken dat elk land zelf in zijn eigen voedsel kan voorzien. Maar we moeten wel nadenken over hoe we in de toekomst wereldwijd negen miljard monden moeten voeden. Strategisch nadenken, dat is de uitdaging van de Europese Unie. We moeten een eerlijk speelveld creëren dat we niet dichttimmeren met allerlei regels. Want dan worden we net als Zweden. Daar zijn zoveel regels waar boeren zich aan moeten houden dat ze zichzelf letterlijk uit de markt prijzen. Voor Nederland liggen daar zeker kansen, want wij zijn handelaren. We mogen trots zijn op onze producten. Het is niet voor niets dat Chinese ouders in de rij staan voor melkpoeder met een rood-wit-blauw vlaggetje erop.'

Rode en zwarte cijfers

Een van de boeren reageert: 'De subsidie is er vaak helemaal niet voor de boeren, maar voor een lage broodprijs voor de consument. We kunnen het net zo goed afschaffen.' De Lange: 'We hebben het landbouwbeleid hard nodig voor die strategische uitdagingen. Maar ook de directe inkomenssteun kan soms voor melkveehouders, ook in Nederland, het verschil maken tussen rode en zwarte cijfers. Ik ben wel voor een landbouwbeleid dat stimuleert en prikkelt. Het GLB moet geen hangmat worden, maar een vangnet.'

De Lange is er voor dat meer agrariërs zelf duurzame energie produceren. 'Energie zou mee moeten tellen als product. Nu moeten akkerbouwers bijvoorbeeld drie verschillende gewassen produceren om voor een deel van de subsidie in aanmerking te komen. Met oog op de toekomst, zou ik zeggen "tel energie ook gewoon mee".'

De uitdagingen waar Europa voor staat zijn groot. De Lange: 'We moeten nadenken over hoe we in de toekomst om gaan met grond, water en voedsel. China, Rusland en Zuid-Amerika zijn ons al een stap voor met hun graanvoorraden. We zullen moeten innoveren. Of zoals Jean

Luc Dehaene zei: "We moeten oppassen dat we niet het Bokrijk [een openluchtmuseum in België, red.] van de wereld worden". Tegelijkertijd kun je niet innoveren als je nooit meer een dier ziet of met je handen in de modder zit. Daar zullen we een balans in moeten vinden. Voor Nederland, in Europa!'

'Ik vind dat agrarische ondernemers de ruimte moeten krijgen'

Maar er zijn ook kansen volgens De Lange. 'Mensen zijn meer geïnteresseerd in eten dan eerst. Al zijn er van mijn generatie ook mensen die niet kunnen koken. We vinden onverwachte bondgenoten – *strange bed fellows* zoals de Britten zeggen – in mensen uit de Randstad en zogenaamde foodies die heel bewust met eten bezig zijn.' Een van de gesprekspartners reageert: 'Ik noem mezelf daarom tegenwoordig voedselproducent'. De Lange: 'Boer vind ik een geuzennaam hoor.'

Een pluimveehouder zegt: 'Er is meer transparantie nodig. Op elk ei staat tegenwoordig een code. Als je op internet die code invoert, kom je uit bij het bedrijf waar jouw ei vandaan komt. Dat is heel goed. Maar met kipfilet is het bijvoorbeeld een heel ander verhaal. In de supermarkt vind je kipfilets die soms wel vier verschillende prijzen hebben. Dat is voor de consument verwarrend.'

De Lange: 'Ik ben het daar helemaal mee eens. Als ik appels koop, wil ik gewoon appels uit Nederland. Supermarkten omzeilen dat door het "seizoensfruit" te noemen, maar dan weet je nog steeds niet waar je appels vandaan komen. We kunnen op punt nog wel wat leren van het chauvinisme van de Fransen. Zij zijn trots op hun boeren en zeggen altijd "onze boeren". En ook al wonen sommigen al drie generaties in Parijs, ze rijden gerust een stuk om voor een kaasje of een fles wijn uit hun streek. Dat vind ik mooi. Ik ben namelijk ook trots op onze boeren.' *

Werkplek

'Ik ben coördinerend wijkverpleegkundige bij een thuiszorgorganisatie. Dat betekent dat ik op kantoor werk én bij mensen thuis kom. Met de verschuiving van taken van het rijk of de provincie naar de gemeente in 2015 krijgen wij er extra taken bij. Mensen – zowel patiënten als collega's – vragen zich soms wel af hoe het er volgend jaar allemaal uit gaat zien. Dat weten we nog niet precies. Maar ik weet al wel dat er meer zorgvragen in thuissituaties zullen komen.

De wijkverpleegkundige kan samen met de huisarts veel doen aan preventie. Daar valt volgens mij veel winst te halen. Wij kennen de mensen en kunnen inschatten wat ze misschien nodig hebben in de toekomst. Verder is niet alles in hokjes te stoppen, eenzaamheid is niet te meten. Maar het tegengaan van eenzaamheid is wel belangrijk.

Mijn dagelijkse werk kan ik goed gebruiken bij het raads-
werk. Eigenlijk zouden alle raadsleden die zich met dit onderwerp bezig houden een cursus moeten volgen. Want het kan er op papier nog zo mooi uitzien, in de praktijk werkt het vaak anders. Ik kies daarom ook voor kwaliteit en niet voor cijfers en protocollen. We moeten kijken naar wat iemand nog zelf kan. Wat mensen niet meer kunnen, dat moet aangevuld worden vanuit de zorg.'

Uijkje Attema is raadslid in
Súdwest-Fryslan.

Sybrand Buma

We hebben de peilingen verslagen

Foto Leonard Walpot

Er zijn van die momenten dat je op je klompen aanvoelt: hier klopt iets niet. Dat gevoel had ik op de avond dat de verkiezingsuitslagen werden gepresenteerd. In de weken ervoor was ik, net als alle andere CDA-Tweede Kamerleden, vaak op bezoek geweest bij tal van lokale afdelingen. Ik sprak niet alleen veel lokale CDA-ers, maar ook veel potentiële kiezers. In tegenstelling tot 2010 bleken veel van die kiezers weer open te staan voor de ideeën van het CDA en ook bereid om weer CDA te stemmen.

Ik was dan ook heel positief gestemd op de avond van de uitslagen. Maar op het moment dat onderzoeksbureau Ipsos bij de NOS de eerste prognoses presenteerde, brak mijn klomp. We zouden volgens Ipsos ongeveer een derde van ons zetelaantal verliezen. Eén derde, te bizar voor woorden! Ik wist gewoon dat dit niet waar kon zijn.

'Ook op Europees niveau streeft het CDA naar een politiek die beloftes nakomt en de zorgen van gewone mensen serieus neemt'

Gelukkig bleek in de loop van de avond en nacht dat Ipsos er flink naast zat. In plaats van 500 zetels verloren we slechts 65 zetels. Daarmee zaten we bijna weer op het niveau van 2010. Ik kon dus met een goed gevoel gaan slapen. Maar toen ik (na een korte nacht) de volgende

morgen de kranten opensloeg brak mijn andere klomp. Vanwege hun deadlines hadden alle grote dagbladen hun openingsartikelen over de verkiezingen gebaseerd op de peilingen van Ipsos. Ze maakten dus allemaal melding van een groot verlies voor het CDA. Gelukkig werd in de dagen erna dat beeld wel gecorrigeerd, maar het maakt pijnlijk duidelijk hoeveel macht er aan dit soort onderzoeksbureautjes wordt toegekend. Op basis van de uiteindelijke uitslag durf ik dan ook rustig te beweren dat we niet alleen de VVD en de PvdA, maar ook de peilingen verslagen hebben. Met 14,4% van de stemmen is het CDA veruit de grootste landelijke partij op lokaal niveau, en daar mogen we trots op zijn!

Dit goede resultaat hebben we te danken aan alle CDA'ers die zich maandenlang keihard hebben ingespannen voor onze partij. Met diezelfde energie kunnen we ons nu gaan richten op de volgende uitdaging: de Europese verkiezingen op 22 mei. Ook op Europees niveau streeft het CDA naar een politiek die beloftes nakomt en de zorgen van gewone mensen serieus neemt. Als we die boodschap helder over kunnen brengen naar de kiezers, dan zie ik de uitslag van de Europese verkiezingen met vertrouwen tegemoet.

CDA Senioren willen vooral volwaardig mee kunnen praten

Twintig jaar geleden, na de voor het CDA dramatisch verlopen Tweede Kamerverkiezingen van 1994, werd het CDA Seniorennetwerk (CDA S) opgericht, 'uit onvrede over de standpuntbepaling binnen het CDA ten aanzien van de bevrozing van uitkeringen, waartoe ook de AOW behoorde'. Albert Rodenboog, burgemeester van Loppersum en onlangs uitgeroepen tot 'beste lokale bestuurder van 2013', is penningmeester van CDA S.

Tekst Marcel Migo | Fotografie Dirk Hol

U kunt het rapport opuragen via redactie@cda.nl

'Een mooie prijs met een grijs randje.' Zo ervoer Albert Rodenboog zijn uitverkiezingen tot 'Lokaal bestuurder van het jaar 2013' door lezers en redactie van het blad Binnenlands Bestuur. 'Sinds een jaar weten we dat de bevingen in ons gebied echt gevaarlijk kunnen zijn. Dat hebben we gelukkig duidelijk kunnen

maken aan Den Haag. Ik heb mijn prijs opgedragen aan alle Groningers die dagelijks te maken hebben met de gevolgen van de bevingen. Ik leef dagelijks met hen mee. Ik kan niet tegen onrechtvaardigheid.'

Penningen

'Jaren geleden bezocht ik voor het eerst een bijeenkomst van het CDA. Ik kwam binnen als geïnteresseerde en verliet de zaal als beoogd penningmeester. Die geschiedenis heeft zich herhaald. Ik was al jaren actief voor de provinciale afdeling van de CDA Senioren in Groningen; ik werd toen gevraagd afgevaardigde te worden namens die afdeling in "Den Haag". Ik werd bestuurslid en, opnieuw, penningmeester. Gelukkig heb ik wel iets met financiën, dat scheelt.'

Netwerk

'CDA Senioren had in het verleden gewoon niet zo'n goed imago. Sommige mensen dachten dat we een

soort Ouderenpartij zijn. Als mensen al een beeld hadden was dat vaak een beeld van een groep oude, zeurende mensen die met iedereen ruzie maken. Deels is dat wel te verklaren, omdat we vaak en nadrukkelijk probeerden een steviger positie in de partij te bevechten.

We bestaan nu twintig jaar en hebben sinds een jaartje met Gijp van Soest een nieuwe voorzitter. Een goed moment dus om eens terug te blikken, na te gaan of onze doelstellingen uit de beginperiode nog overeind staan en hoe we de toekomst voor ons zien. Dat is gelukt: we hebben onze plannen op papier gezet en kunnen echt verder. We willen ons meer focussen op inhoudelijke inbreng op die plekken waar dat het meest van belang is. Vanwege de decentralisaties naar de gemeenten is dát een aandachtspunt, maar we kunnen gelukkig ook onze bijdrage leveren via het partijbestuur en door onze goede contacten met de provinciale CDA-besturen. Volwaardig mee kunnen praten, daar gaat het ons om. Om meer inhoudelijke inbreng te kunnen geven willen we een nog betere netwerkorganisatie worden. Zowel intern, in de partij, en in samenwerking met andere gelieerde organisaties zoals CDAV, CDJA of de Bestuurdersvereniging, maar ook extern, met vertegenwoordigers van ouderenorganisaties als ANBO en de PCOB. De contacten met die organisaties zijn goed en zij beschikken over heel veel expertise waar wij ook weer ons voordeel mee kunnen doen.'

'Kortom: we willen bekender worden, onze zorgen kenbaar maken op de goede plekken en onze organisatie versterken.'

Ruth in gesprek met ...

... Jos van Gennip en Hanja Maij-Weggen. Zij zijn al lang betrokken bij Europa. Een terugblik.

Tekst Thijn van Veghel en Marjolijn van der Stel | Fotografie Dirk Hol, Matthijs Schüssler

Peetoom: Wat is uw mooiste moment als u denkt aan Europa?

Maij-Weggen: 'In mijn eerste periode in het Europees Parlement, van 1979 tot 1989, zijn de richtlijnen voor gelijke behandeling van mannen en vrouwen. In die jaren was Nederland op dat gebied het op een na treurigste land in Europa. Ik ben trots op het rapport waar ik toen aan mee heb gewerkt. Ik herinner mij een spreekbeurt van Onno Ruding waar ik bij was. Iemand zei dat de "treurige initiatieven" op het gebied van gelijke behandeling vijf miljard zouden gaan kosten. Ik ben toen opgestaan en heb gezegd dat vrouwen dus niet weten wat ze allemaal tekort komen. Dat werd niet gewaardeerd door de voorzitter, maar het haalde wel alle kranten. In mijn tweede periode, die van 1994 tot 2003, is mijn mooiste herinnering de goedkeuring van de toetreding van tien nieuwe lidstaten in 2004. Dat was een emotioneel moment.'

Van Gennip: 'Voor mij is het de presentatie van het grondslagenrapport van de EVP. Dat rapport presenterden we in het voormalige paleis van Ceausescu in Roemenië. Het is een programma dat haaks op zijn ideeën staat, hij draait zich vast om in zijn hel. Dat rapport was nodig. Want in 1992 waren we maar met tien christendemocratische partijen in de EVP. In twintig jaar tijd is dat enorm veranderd. Een dergelijke positionering was nodig. Met het rapport hebben we de EVP gepositioneerd als een partij met waarden, met christelijke waarden.'

Peetoom: Nu het over waarden gaat; Europa wordt vaak omschreven als een waarden-gemeenschap. Maar wat houden die waarden eigenlijk in?

Van Gennip: 'Dat staat in het rapport, daarin zijn de waarden scherp omschreven. Het Rijnlands model is terug te voeren op die waarden. Het hele EU-project is inderdaad een waardeproject te noemen. Het begint met principes, dan volgt de politieke bewustwording en tot slot

krijgt dat een praktische vertaling. Ik ben dankbaar dat de Europese Unie er is. Ik heb negen kleinkinderen, die krijgen door de EU goede startmogelijkheid. Ze groeien op in vrede, veiligheid en welvaart.'

Van Gennip:

'Ik ben onder de indruk dat we uit de crisis lijken te komen'

Peetoom: Wanneer dacht u "nu ga ik me inzetten voor Europa"?

Maij-Weggen: 'Ik ben geboren tijdens de Tweede Wereldoorlog. En de hele geschiedenis ná de oorlog heeft diepe indruk op me gemaakt. Al vanaf dat ik heel jong was, wilde ik me inzetten voor Europese samenwerking. Maar ook in de jaren daarna. In 1979 was er echt een gevoel van idealisme, van hoop. Het ontbreekt nu wel eens aan grote projecten. Een voorbeeld van zo'n groot project in het verleden is de strijd tegen de hoge werkloosheid in de jaren tachtig. We hebben toen in het Europees Parlement gezorgd voor een Europees Sociaal Fonds. Mensen konden zich met steun van het fonds laten omscholen tot een beroep waarin wel toekomst was. Ik vraag me wel eens af waarom we nu niet zo'n fonds hebben. Nu hebben we hard mensen nodig in de zorg en is de werkloosheid ook hoog.'

Van Gennip: 'Ik heb vanaf 1961 contacten gehad in Oost-Europa. We missen tegenwoordig een punt op de horizon. Terwijl de vraag ook nu actueel is. Welke rol willen we spelen in 2030, in een wereld die steeds verder globaliseert? We onderschatten het station Brussel-Straatsburg wel eens. Terwijl het een belangrijke bijdrage levert aan het welzijn van Europese volkeren.' >>

Maij-Weggen: 'Het verhaal dat het Europees Parlement niets te zeggen heeft is al sinds de jaren negentig niet waar. Met het Verdrag van Amsterdam heeft het parlement ook wetgevende taken gekregen.'

Peetoom: Er is veel kritiek op Europa. Hoe is dat te verklaren?

Maij-Weggen: 'Onkunde. En de Europese Commissie heeft weinig extra's gedaan tijdens de economische crisis. Daar heeft de Commissie kansen laten liggen.'

Van Gennip: 'Dat ben ik niet met je eens. Ik ben diep onder de indruk dat we uit de crisis lijken te komen. Dat lukt niet als je alleen maar bezuinigt, er zullen ook stimuleringsmaatregelen genomen moeten worden. De kritiek is eerder te verklaren doordat Europa een te grote terughoudendheid heeft om grote verhalen te vertellen. Je wordt zelfs uitgelachen, zeker als het om waarden gaat. Die terughoudendheid is onderdeel van de politieke cultuur.'

Maij-Weggen: 'Dat is waar. We moeten het echte verhaal durven vertellen: Europa-positief en Europa-constructief. Ook het CDA moet dat doen. We mogen zelfs niet een beetje eurosceptisch zijn. Europa is het waard.'

Peetoom: Waarom heeft Nederland Europa nodig?

Maij-Weggen: 'Nederland is de toegangspoort van Europa. Je kunt er niet zomaar uittreden, je geeft dan heel veel uit handen op het terrein van de interne markt. Je bent niet goed wijs als je eruit wilt stappen.'

Van Gennip: 'We staan voor grote uitdagingen op het gebied van klimaat, energie en technologie. We hebben daar juist meer Europa nodig dan minder. Het moet wel altijd een wisselwerking zijn tussen eigen kracht en ondernemerschap en Europa.'

Maij-Weggen: 'Wat nog wel mist is een gezamenlijke lijn op het gebied van buitenlandse politiek. Maar dat zal misschien wel betekenen dat je als individueel land soms iets moet inleveren.'

Maij-Weggen:

'Je bent niet goed wijs als je eruit wilt stappen'

Peetoom: Wat verwachten jullie van de campagne de komende weken?

Maij-Weggen: 'Ik zou tegen CDA'ers in het veld willen zeggen: "Wees positief en constructief". Verder hoop ik op een hoge opkomst, dat mensen zich aangesproken voelen.'

Van Gennip: 'We moeten niet bang zijn om tegen de stroom in te roeien. We moeten de moed hebben om Europa naar het centrum van de discussie te trekken, naar het hart van de partij.'

... en een vooruitblik met Dirk Gotink en Sebastiaan den Bak, kandidaten voor het Europa van morgen.

Peetoom: Jullie zijn representant van het Europa van vandaag en morgen. Jullie werken in Europa, jullie staan op de lijst. Kortom, Europa is belangrijk voor jullie. Hoe is dat zo gekomen?

Gotink: 'Het komt uit mijn opleiding en professionele ervaring. De afgelopen tien jaar heb ik in heel veel Europese landen gestudeerd en gewerkt. Maar ook buiten Europa. Vaak kun je van veraf beter zien wat goed is. De lotsverbondenheid met Europa is voor mij evident. Als ik bijvoorbeeld in Spanje ben, zie ik dat onze samenlevingen heel veel met elkaar overeen komen. Dat zie je in de rol van overheid, het gelijkheidsbeginsel en hoe respectvol mensen met elkaar omgaan. Het gaat eigenlijk om de invulling van de publieke ruimte. In een land als India is er geen publieke ruimte, daar gooit iedereen zijn troep gewoon op straat. Die onverschilligheid daar moeten we voor waken.'

Peetoom: 'Is Europa voor ons te vanzelfsprekend geworden om het bijzondere ervan in te zien?'

Gotink: 'Het is moeilijk. Want met de oorlog kom je er niet bij onze generatie. Wij missen een emotionele link. Mijn opa heeft het bombardement van Wuppertal meegemaakt, dat heeft hij mij verteld, hoe indrukwekkend dat was. Ik zal dat verhaal doorvertellen aan mijn zoon, maar zijn generatie zal veel verder afstaan van die emotionele ervaring. De kunst zal zijn om Europa de komende jaren niet alleen als een materieel iets te zien, maar ook als

voorwaarde om onze cultuur en onze waarden op lange termijn te beschermen.'

Peetoom: Sebastiaan, hoe is het voor jou begonnen?

Den Bak: 'Het is bij mij eigenlijk al begonnen op de basisschool, ik zat in een zeer multiculturele klas. De ervaring dat er veel meer is dat je bindt dan dat je scheidt, heb ik van kind af aan al meegekregen. Ik kwam hier in Brussel als student in 2004. Ik had toen na een dag al het idee van "wauw, hier wil ik werken". Brussel is boeiender dan Den Haag, vanwege de diversiteit en de subtiele verschillen.

Peetoom: Stel dat je gekozen wordt in het Europees Parlement, dan neem je je Nederlandse achtergrond mee. Maar ook omgekeerd, je laat dan in Nederland zien wat er in Brussel gebeurt.

Den Bak: 'Ik heb het liever over Europa dan over Brussel. Nederland is heel klein, we hebben een enorm buitenland. Het is voor ons een enorme afhankelijkheid, die is alleen maar versterkt door de crisis. De toekomst van Nederland ligt in Europa. Dat is natuurlijk heel lastig om uit te leggen aan een werkloze, bijvoorbeeld een vrachtwagenchauffeur. We moeten oneerlijke concurrentie tegengaan. Mensen in grensregio's kijken soms al over de grens voor werk, dat zou meer moeten gebeuren. We hebben al veel van elkaar geleerd en daardoor zijn we beter inzetbaar in heel Europa.

Den Bak:

'We moeten af van het Hazeldonksyndroom'

Peetoom: Veel mensen zijn bezorgd en sceptisch over Europa. Waar komt dat vandaan?

Gotink: 'Voor veel mensen is Europa onherkenbaar geworden, ze voelen zich er niet meer veilig. Op de arbeidsmarkt bijvoorbeeld. We mogen allemaal met elkaar concurreren tegen de laagste prijzen, maar als het mis gaat staan mensen er vaak alleen voor. Vakbonden kunnen zich dat ook aanrekenen, zij hebben het laten lopen in Brussel. De bouw- en transportsector plukken daar nu de wrange vruchten van. Nationaal en Europees is er nog veel te doen om het vertrouwen van mensen terug te winnen.

Den Bak: 'De interne markt is alleen nog niet af. Alleen handhaving op regels is niet voldoende. Om de zorgen over Europa deels weg te nemen zullen we anders over Europa moeten gaan praten. We moeten af van het zoge-

naamde Hazeldonksyndroom. Dat is de gedachte dat als iets goed gaat, we het als land zelf hebben geregeld en dat als iets slecht gaat het uit de Europese Unie komt. Maar ik begrijp de zorgen. Een deel van de oplossing ligt in Europa zelf. Bijvoorbeeld op het gebied van jeugdwerkloosheid. De EU is niet dé enige oplossing, maar meer samenwerken kan wel.'

Gotink:

'Het is belangrijk om overal mee te doen'

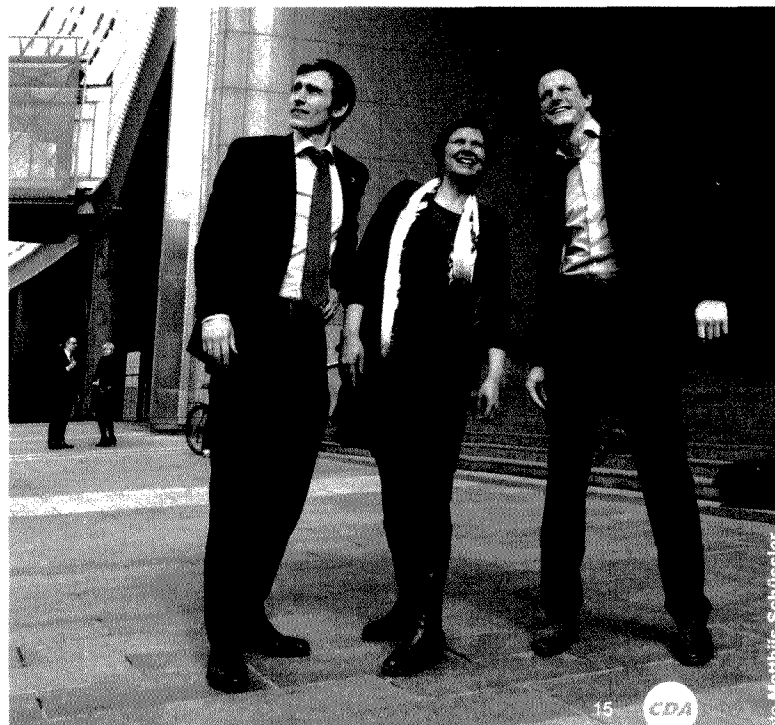
Peetoom: Hoe zie je de toekomst van Europa?

Gotink: 'Het is belangrijk om overal mee te doen, van de gemeenteraden tot Brussel. De vraag of je meer of minder Europa wilt, is een schijntegenstelling. Het is beter om te zeggen dat we een ander Europa willen.'

Den Bak: 'In de toekomst zie ik nog meer kansen voor onze kinderen. Ze kunnen bijvoorbeeld makkelijker stage lopen in het buitenland, ook voor MBO'ers moet dat mogelijk zijn. Dat vergroot later je kansen op de arbeidsmarkt.'

Gotink: 'Al voelen veel mensen zich ook bedreigd door al die mogelijkheden. Dat betekent dat we mensen weer controle moeten geven over de dingen die dichtbij zijn.'

Den Bak: 'Of zoals de Duitse christendemocraten het zeggen: "Europa moet groot zijn in de grote dingen en klein zijn in de kleine dingen".'

Wim van de Camp

Houd 't gevoel vast!

Felicities aan de vele CDA-afdelingen die succes boekten bij de gemeentelijke verkiezingen vorige maand! Gelukkig heeft het CDA de weg omhoog weer gevonden. Even zorgden de eerste exitpolls en krantenberichten voor een domper, maar het eindresultaat was toch best gunstig voor het CDA. 'Toen de kranten zakten, steeg het CDA', schreef een vriend terecht.

Beste mensen, volgende maand mogen we weer stemmen. Laten we het positieve gevoel vasthouden. Met een positieve toon over Europa. Met weer een positief resultaat!

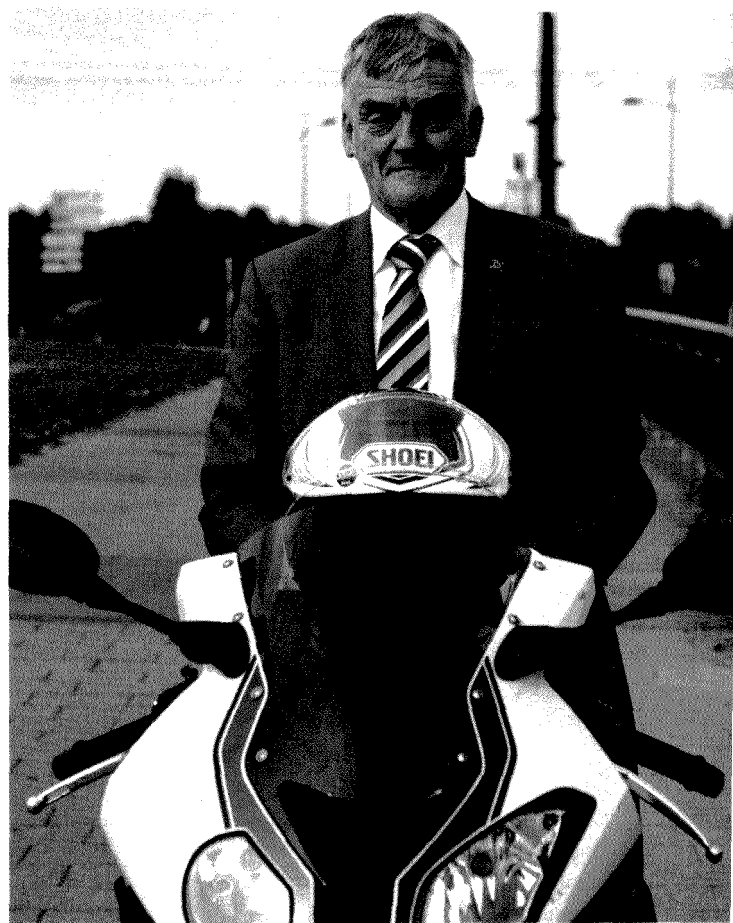
Weg met die misleidende zorgelijke houding over Europa van de simpele populistten. De PVV en SP doen alsof Europa een soort probleemgezin is, waar nooit iets goed gaat. Kom op zeg!

*Europa is geen
probleemgezin, maar
een gelukkige familie!*

En aan de andere kant partijen die doen alsof Nederland zelf niets kan en onnodig veel bevoegdheden willen overhevelen naar Brussel. Denk daarbij aan D66. Het CDA wil geen Europa óm Europa: de samenwerking moet nuttig zijn voor Nederland.

Nu ik vijf jaar als CDA-delegatieleider werk in het Europees Parlement, merk ik dat Europa geen probleemgezin is, maar vaak een gelukkige familie: met veel aandacht en solidariteit voor elkaar. Met veel kansen voor Nederland.

Goed bekeken hebben we met Europa de afgelopen 70 jaar veel bereikt: vrede, economisch herstel, zoveel voordelen voor Nederlanders die over de grens gaan.

Het CDA draagt steeds een steentje bij. Mijn collega Corien Wortmann heeft vorige maand nog stevige regels afgesproken over probleembanken om de belastingbetaler te ontzien. Esther de Lange stond op de bres voor de belangen van onze landbouwexport en gezond voedsel, Lambert van Nistelrooij voor het regiobeleid, Ria Oomen voor de pensioenen. Noem maar op.

En we zijn nog lang niet klaar. We hebben nog zoveel uitdagingen. We willen een mooiere samenleving, meer banen, meer jongeren die over de grens studeren.

Wat denkt u van Nederlandse jongeren die best treinkorting willen om 's zomers Europa te verkennen? Of transporteurs die te maken hebben met te hoge boetes in Frankrijk en Spanje?

Dat kunnen we samen oppakken. Laten we met het opgewekte nieuwe lente-gevoel de kansen grijpen: dat is wat Nederland kan gebruiken.

Dan is het een eer en een noodzaak om donderdag (!) 22 mei weer op het CDA te kunnen stemmen. Doet u mee?

Reageren?

Wim.vandecamp@ep.europa.eu

Terugblik

Gemeenteraadsverkiezingen

Op 19 maart werden er 1495 CDA-raadsleden gekozen. Waar deed het CDA het heel goed? En, wat is het resultaat van Generatie 2014?

Tien afdelingen met de beste uitslag

	2014	zetels	2010	zetels
1. Overbetuwe	40,00%	13	20,00%	7
2. Haarlemmerliede c.a.	38,90%	4	20,10%	2
3. Wijdemeren	32,20%	7	16,70%	3
4. Nederweert	47,30%	8	36,10%	6
5. Beesel	28,80%	4	18,10%	3
6. Giessenlanden	30,90%	5	22,00%	3
7. Maasdriel	42,20%	9	33,50%	7
8. Leiderdorp	21,30%	4	12,80%	3
9. Brielle	23,10%	4	14,80%	3
10. Gemert-Bakel	38,80%	9	30,80%	7

Provincietour Esther de Lange

Tijdens de campagne voor de Europese verkiezingen op 22 mei bezoekt Esther de Lange alle provincies. Samen met kandidaten van de Europese lijst zal zij in alle provincies campagne voeren.

Donderdag 17 april | Flevoland

Dinsdag 22 april | Gelderland

Woensdag 23 april | Friesland

Donderdag 24 april | Groningen

Vrijdag 2 mei | Zuid-Holland

Zaterdag 3 mei | Overijssel

Maandag 5 mei | Noord-Holland

Dinsdag 6 mei | Limburg

Donderdag 8 mei | Drenthe

Vrijdag 9 mei | Utrecht

Zaterdag 10 mei | Noord-Brabant

De provincietour begon op 28 april in Zeeland.

Kijk voor meer informatie op www.cda.nl

Twitter

Er werd op de verkiezingsavond en -nacht flink getwitterd. Halverwege de avond sloeg de stemming in positieve zin om. Tot diep in de nacht deelden veel CDA'ers hun analyses, felicitaties, verbazing en – helaas op een aantal plaatsen ook – teleurstellingen. Een bescheiden selectie:

Pieter Omtzigt @PieterOmtzigt

Verkiezingsuitslag CDA

Tweede Kamer 2010: 13,6%

Provinciale Staten 2011: 14,2%

Tweede Kamer 2012: 8,5%

Gemeenteraden 2014: 14,3%

Hans Janssens @JAWCJanssens

Conclusie luidt niet anders dan dat #CDA wint tov 2012 én IPSOS én in de gemeenten weer de grootste partij van het land is.

Ruth Peetoom @ruthpeetoom

Superveel complimenten en dank aan alle #CDA campagnevrijwilligers! Heb heel veel passie, creativiteit en pret gezien. #midentussendemensen

Jo-Annes de Bat @JoAnnesdeBat

We groeien van 21,9 naar 24,7%! Ongelofelijk, blij, dankbaar, dank aan ons team en iedereen die op ons gestemd heeft

Generatie2014

Anderhalf jaar geleden is gestart met het CDJA project Generatie2014. Doel van dit project was om een gebalanceerde leeftijdsverdeling te hebben op CDA-kieslijsten. Daarmee wordt de continuïteit van een afdeling gewaarborgd en kan een zo breed mogelijke doelgroep worden aangesproken. Waar andere partijen moeite hadden om hun kieslijsten vol te krijgen, kende bijna iedere CDA-afdeling één of meer jonge CDA'ers die bereid waren om zich als raadslid voor hun gemeente in te zetten.

Deze jonge CDA'ers werden niet alleen op kieslijsten geplaatst, maar waren in de meeste gemeenten ook verkiesbaar. Zij spraken daarmee direct een eigen doelgroep aan, wat er toe leidde dat onder de jongste kiezersgroep (18-24 jaar) het merendeel op het CDA heeft gestemd. Dit uitte zich ook in het aantal voorkeurstemmen. Vijf voorbeelden:

Anne Thielen	22 jaar	Venray	315 voorkeurstemmen
Daan de Vries	23 jaar	Barneveld	393 voorkeurstemmen
Marieke Nass	21 jaar	Gulpen-Wittern	430 voorkeurstemmen
Tom Verhaeg	26 jaar	Venlo	681 voorkeurstemmen
Jeroen Bruijns	25 jaar	Breda	1066 voorkeurstemmen

Veel CDA-afdelingen kozen er ook voor om een jonge lijsttrekker aan te wijzen. Onder leiding van Sytse Brouwer stichtte het CDA in Leeuwarderadeel van 3 naar 4 zetels.

Veel CDA-afdelingen kozen er ook voor om een jonge lijsttrekker aan te wijzen'

Finalist beste raadslid van Nederland Anne Kuik leidde haar CDA Groningen van 2 naar 3 zetels.

Bij de verkiezingen zijn ongeveer 50 jonge CDA'ers gekozen. Dit aantal zal de komende weken nog oplopen als het CDA in de verschillende gemeenten wethouders mag leveren.

Tijdens Generatie 2014 hebben we deze jonge CDA'ers verschillende trainingen aangeboden. Van hoe je de christendemocratie vertaalt in de gemeenteraad naar de drie decentralisaties en hoe je een weg kan vinden in de gemeentelijke financiën. De jonge CDA'ers hebben daarom al wat bagage en inhoud meegekregen, voordat ze aan hun raadswork begonnen. Ook voor de deelnemers van Generatie 2014 die niet deel hebben genomen aan deze trainingen, was Generatie 2014 daarom een interessante leerschool. Generatie2014 stopt ook niet. De leden blijven elkaar zien om ervaringen, successen en leerpunten uit te wisselen.

Lambert van Nistelrooij

Voor groen, groei en banen

Terwijl de Europese regeringsleiders in Brussel in gesprek waren over een duurzame toekomst voor het Europese continent, was Lambert van Nistelrooij in Middelburg om via een denktank ideeën op te doen over de toekomst van energie. Waar liggen de kansen voor de huidige energiebedrijven? Wat wil de consument? En wie gaat de energietransitie betalen?

Tekst Thijn van Veghel | Fotografie Dirk Hol

Lambert van Nistelrooij is in het Europese Parlement woordvoerder innovatie en energie. Europa heeft aan de wieg gestaan van de ontwikkeling van veel kennis over groene energie en het opslaan ervan. Maar vervolgens hebben we kennis verkocht en de productie naar Azië verplaatst. Volgens Van Nistelrooij moet en kan dit anders. De EU gaat hoogwaardige productie stimuleren. Beter laat dan nooit. Het is goed dat Europa het roer omgooit.

Overall waar Lambert van Nistelrooij komt, pleit hij voor het stimuleren van hoogwaardige productie van energie binnen de grenzen van de Europese Unie. 'Tot nu toe waren de gasopbrengsten uit Slochteren zo groot dat de inspanning voor alternatieve energie onder de maat is gebleven. Maar de sterk groeiende afhankelijkheid van veel Europese landen ten opzichte van Rusland helpt een handje mee. Veel lidstaten zetten hun energiezekerheid nu hoger op de agenda. We willen niet afhankelijk zijn van een land dat met gas en olie buitenlands beleid voert.' De afgelopen jaren is er veel gebeurd in de energiebranche. Europa heeft stevige doelstellingen aan de lidstaten meegegeven over het reduceren van CO2. Ook heeft

Nederland een nationaal energieakkoord gesloten. Van Nistelrooij benadrukt dat het belangrijk is dat lidstaten zelf kunnen bepalen hoe zij de stevige doelstellingen willen halen. Niet alles hoeft vanuit Brussel bepaald te worden. Ook regio's spelen in de energietransitie een belangrijke rol. In Nederland zijn er veel regio's die uitblinken door slimme specialisaties, bijvoorbeeld in smartgrids in Brainport Eindhoven die noodzakelijk zijn bij decentrale opwekking.

Europa stelt geld beschikbaar om de regio's te ondersteunen in de energietransitie. Verschillende Nederlandse regio's hebben ondersteuning gekregen vanuit Brussel, zodat zij verder kunnen investeren in de projecten die er al liggen.

Lambert van Nistelrooij vindt het belangrijk om van de energiebranche te horen wat zij vinden van de ontwikkelingen in Europa en Nederland. Al zeven jaar vindt er onder zijn leiding bij Delta (leverancier van energie en multimedia) een denktank plaats. Iedereen is welkom om mee te denken over de toekomst van energie. Een dertigtal deelnemers met verschillende politieke achtergronden bespreken samen met energie-bedrijven en ondernemers over de nieuwste Europese initiatieven en technologieën op het gebied van energie.

Dat er ruimte is voor nieuwe technologieën laat bijvoorbeeld het bedrijf Cablean zien. Dit is een onderneming met verschillende vestigingen in Nederland die zich gespecialiseerd heeft in het laten bewegen van 'oppervlakten' maar dan wel 24/7. Onlangs werd in Eindhoven het eerste 4D-sportveld neergelegd. Zo kan een voetbalveld getransformeerd worden door het om te draaien naar een veld met zonnepanelen of naar een ondergrond voor een andere sport. Een *revolutionaire* technologie die in Nederland zijn oorsprong vindt. Om via het maatschappelijke middenveld de energietransitie in te zetten, klinkt voor het CDA als muziek in de oren. Via het sportveld in Eindhoven komen veel Nederlanders in aanraking met nieuwe technologieën die laten zien dat het mogelijk is om zelf energie op te wekken.

'De consument is een essentiële schakel in de energietransitie. Kunnen zij zich vinden in de nieuwe technologieën? De markt is de *driver*, maar het moet wel *matchen* met de samenleving', aldus Lambert van Nistelrooij. De maatschappelijke acceptatie is een van de drie pijlers

waar een succesvolle transitie aan moet voldoen. Ook is het belangrijk dat nieuwe initiatieven en technologieën goed moeten zijn voor de economie en het milieu.

De samenwerking tussen overheid, ondernemers en de consument vormt een belangrijke basis om het CO₂-gehalte te reduceren. Het reduceren van het CO₂-gehalte is een belangrijk doel van het CDA. Marieke van der Werf, Oud-Tweede kamerlid van het CDA, was ook aanwezig tijdens de denktank. Ook na haar Tweede Kamerlidmaatschap blijft zij betrokken op het gebied van duurzaamheid en energie. Zij benadrukte dat het voor Nederland extra moeilijk is om de Europese doelstellingen

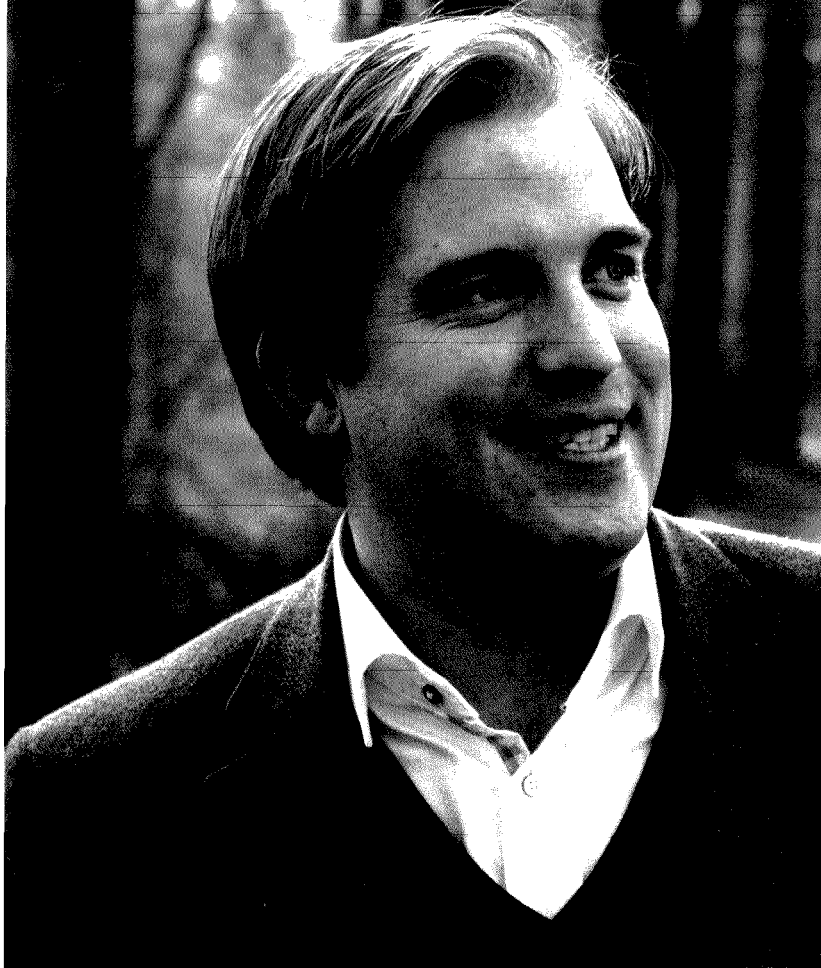
'Energie is nu eenmaal erg belangrijk in onze samenleving'

te halen. We leven nu eenmaal in een dichtbevolkt landje. De energietransitie is belangrijk voor Nederland, maar wel een lastig krachtenveld waarmee we allemaal te maken krijgen. Denk aan schaliegas, aardbevingen in Groningen en het gas uit Rusland.

Tijdens de denktank werd duidelijk hoe complex het energievraagstuk is. De energietransitie is een lastig proces. Er zijn ontzettend veel partijen die zich bezighouden met energie en ook de consument heeft ideeën en een mening over de toekomst van energie. Lambert van Nistelrooij schrijft in zijn kladblokje alle goede initiatieven goed op en noteert ook hoe alle partners

aankijken tegen de ontwikkelingen in Nederland en Europa. De denktank is niet de enige vorm hoe onze Europarlementariër aan zijn kennis komt. Veel van de deelnemers die aanwezig waren bij denktank, zijn al een keer bij Lambert van Nistelrooij op de koffie geweest.

Met al die input gaat hij namens het CDA en Nederland naar Brussel om met collega's beleid te maken. Energie is nu eenmaal erg belangrijk in onze samenleving. Om ook in 2030 nog energie te hebben, is het belangrijk dat de productie van duurzame energie binnen de grenzen van Europa een flinke push krijgt. Dat is goed voor het milieu, de economie en de consument.

De uitgangspunten van

Jeroen Lenaers

Jeroen Lenaers staat op de tweede plaats op de kandidatenlijst voor de Europese verkiezingen. Hij is medewerker van Europarlementariër Ria Oomen-Ruijten.

Tekst Frans (jr.) de Nerée tot Babberich | Fotografie Dirk Hol

Het CDA staat pal voor de rechtstaat als onmisbare voorwaarde voor menselijke waardigheid.

'Publieke gerechtigheid vindt haar basis in de rechtstaat. Het gezag stelt niet het recht vast, maar het recht stelt het gezag vast. Voor mij is dat een rechtstaat met onafhankelijke en onpartijdige rechtspraak, waar fundamentele vrijheden van alle burgers worden beschermd en gepromoot. Een rechtstaat die ervoor zorgt dat iedereen gelijk behandeld wordt, onafhankelijk van afkomst, geaardheid, leeftijd of geloofsovertuiging. En bovenal een rechtstaat met een betrouwbare overheid, die de kaders schept waarbinnen ieder individu de ruimte krijgt om zijn of haar talenten te ontwikkelen.

We hoeven maar naar enkele voorbeelden in het buitenland te kijken om te zien dat daar waar de rechtsstaat afwezig is een samenleving nooit modern of welvarend zal worden. Dat men daar waar de rechtstaat afwezig is het risico loopt om te vervallen in willekeur, corruptie en onrechtvaardigheid. We zien in sommige landen, zelfs binnen de Europese Unie, dat de democratische

meerderheid beleid vaststelt zonder op enige manier rekening te houden met de positie van de minderheid. Ik sta voor een democratie waar de meerderheid beslist, maar waar die meerderheid tegelijkertijd is gebonden aan normen en waarden die partijpolitieke identiteit en subjectiviteit overstijgen.

Op basis van deze principes hebben wij als christendemocraten in Nederland en in de Europese Unie de democratische samenleving opgebouwd. Ik zie het dan ook als de verantwoordelijkheid van het CDA om ons steentje bij te dragen om ook andere landen op weg te helpen naar een functionerende rechtstaat.'

Rentmeesterschap

Vanuit het besef van verbondenheid tussen generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

We hebben deze wereld niet geërfd van onze ouders, maar we hebben hem in bruikleen gekregen van onze kinderen. We mogen onze aarde dus weliswaar gebruiken, maar niet verbruiken. Het is onze taak om ervoor te zorgen dat ook

mijn toekomstige kinderen, kleinkinderen en vele generaties daarna nog kunnen genieten van alles wat deze wereld te bieden heeft. We hebben maar één aarde en daar moeten we zuinig mee omgaan. Een beter milieu begint, zoals het cliché wil, bij jezelf. Maar ook de overheid moet een leidende rol spelen door ambitieuze doelen te stellen op het gebied van klimaat en milieu. Het liefst op globaal niveau, maar waar dat niet lukt toch in ieder geval op Europees niveau.

Rentmeesterschap is echter niet alleen van toepassing op milieu. Onze verantwoordelijkheid voor de financiële toekomst van ons land is minstens net zo belangrijk. Als we door blijven gaan met ieder jaar meer uitgeven dan er binnenkomt wordt de rekening die door onze kinderen en kleinkinderen betaald moet worden alleen maar groter en groter. Solide overheidsfinanciën en een houdbare verzorgingsstaat moeten dus altijd leidend zijn.

Daarnaast is rentmeesterschap ook op het gebied van cultuur voor mij cruciaal. Als Limburger ben ik opgegroeid met een groot bewustzijn voor het belang van behoud van cultuurhistorisch erfgoed. Onze harmonieën, schutterijen, fanfares en carnavalsverenigingen vormen het cement van onze samenleving, en het is belangrijk om oog te houden voor de bijzondere positie van onze cultuur, en deze ook voor toekomstige generaties te waarborgen. We moeten de rol en het belang van al ons cultureel erfgoed in de opbouw van een vreedevolle en democratische samenleving kennen en erkennen, en de belangrijke lessen hieruit meenemen naar de toekomst.'

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

'Voor mij is het volledige gebrek aan vertrouwen het grootste probleem van de huidige crisis. Vertrouwen moet hersteld worden. Vertrouwen in onszelf, in elkaar en in mensen en verenigingen die zelf heel goed weten hoe bepaalde dingen geregeld kunnen worden. De overheid, op welk niveau dan ook, moet niet alleen verantwoordelijkheid nemen, maar ook verantwoordelijkheid durven geven. Alleen op die manier kunnen we iedereen motiveren om creatieve en innovatieve initiatieven te nemen die ten goede komen aan ons allemaal.

De overheid moet dus voldoende ruimte laten voor initiatieven uit de samenleving. Dat betekent overigens niet dat we alles aan de markt over moeten laten,

integendeel! Ik geloof in een samenleving waarin de mens centraal staat, en waarin markt, economie en handel geen doelen zijn, maar juist instrumenten om onze gezamenlijke doelen te bereiken.

Als ik kijk naar onze activiteiten in het Europees Parlement, dan is subsidiariteit altijd het uitgangspunt. Europa moet groot zijn op de grote zaken, en terughoudend daar waar zaken beter geregeld kunnen worden door nationale, provinciale, lokale overheden of door de samenleving zelf. Het is daarom juist belangrijk dat we goed in de gaten houden dat de regels die we op elk niveau afspreken geen afbreuk doen aan de gemotiveerdheid van mensen en verenigingen maar eigen initiatieven juist stimuleren.'

'Solidariteit zou een vanzelfsprekendheid moeten zijn'

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

'Solidariteit zou een vanzelfsprekendheid moeten zijn. Solidariteit tussen generaties, tussen landen, tussen arm en rijk, ziek en gezond, werkend en werkloos. We zien tegenwoordig echter dat de solidaire gedachte door verschillende omstandigheden steeds meer vervaagt. Zo staan door de vergrijzing de verhoudingen tussen jonge en oudere generaties onder druk en door de hoge werkloosheid komen de verhoudingen tussen werkenden en werklozen op scherp te staan. En als gevolg van de crisis, lijkt de solidariteit tussen landen ook steeds verder af te brokkelen.

Solidariteit functioneert het best in de sociale-markt economie waarin de mens centraal staat, de markt niet allesbepalend en de staat niet allesvoorzienend is. Solidariteit werkt wanneer uitgegaan wordt van de kracht van mensen om deel te nemen aan de samenleving, wanneer sociale zekerheid een vangnet is voor diegene die het echt nodig hebben en niet verwordt tot een uitkeringenfabriek voor degenen die niet willen bijdragen. Solidariteit functioneert wanneer we ons niet alleen blindstaren op onze eigen belangen, maar altijd oog houden voor alle groepen die onze samenleving vormen.' *

Nu.Dialogoog

Veel mensen houden niet van politiek, maar tegelijkertijd wordt er meer dan ooit over de politiek gepraat. In opdracht van het partijbestuur zocht een groep 'kwartiermakers' de afgelopen maanden naar een nieuwe manier om de dialoog binnen en buiten de partij op gang te brengen en te houden. Patrick van der Broeck was voorzitter. Hun plan heet Nu.Dialogoog.

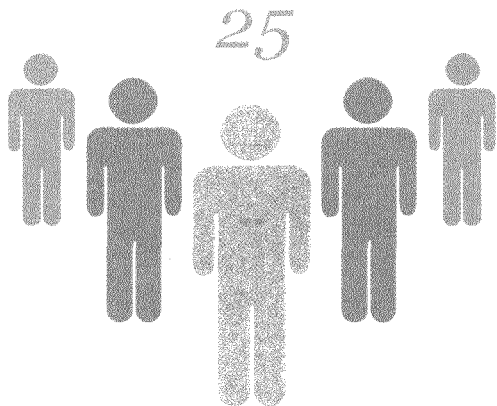
Waarom zijn de kwartiermakers aangesteld door het partijbestuur? 'Het CDA moet als volkspartij beter weten wat er speelt in de samenleving. Het is daarom belangrijk om binnen en buiten de partij nadrukkelijk de dialoog te voeren. Hoe je dat doet? Met die vraag zijn we aan de slag gegaan.'

U wilt ook mensen van buiten de partij bij de dialoog betrekken, waarom is dat belangrijk? 'We hebben 55.000 leden, maar er zijn ruim zestien miljoen mensen in Nederland. Al die niet-leden hebben natuurlijk ook een mening over veel onderwerpen. Bij een bepaald onderwerpen willen we zoveel mogelijk

Hoe werkt het?

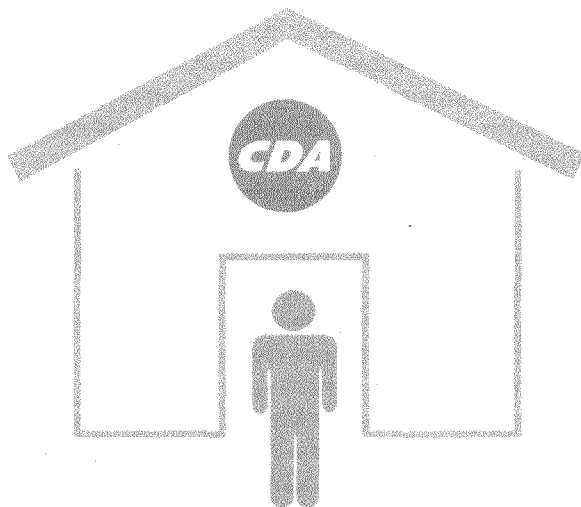
Idee

Een groep van 25 leden en niet-leden willen een dialoog agenderen over passend onderwijs.

Makelaars

De makelaars keuren de aanvraag goed en wijzen een dialoogmaker toe.

argumenten voor en tegen verzamelen. Je kunt het vergelijken met het radioprogramma Stand.nl. Dat niet-leden meepraten is helemaal niet erg, de besluitvorming vindt pas later plaats. Het is een structuur die op lokaal en provinciaal niveau al veel wordt gebruikt bij het samenstellen van verkiezingsprogramma's. Maar het is nieuw dat we het in de hele partij op deze projectmatige manier aanpakken.'

Hoe komt zo'n dialoog eruit te zien? 'Als mensen een idee hebben om over een bepaald onderwerp een dialoog te organiseren, kunnen ze contact opnemen met de zogenaamde makelaars. De makelaars brengen vraag en aanbod bij elkaar. Ze zoeken daarom vervolgens een dialoogmaker die de dialoog op gang zal brengen en begeleiden. Een belangrijke taak voor de dialoogmaker is om mensen van buiten de partij bij het gesprek te betrekken.'

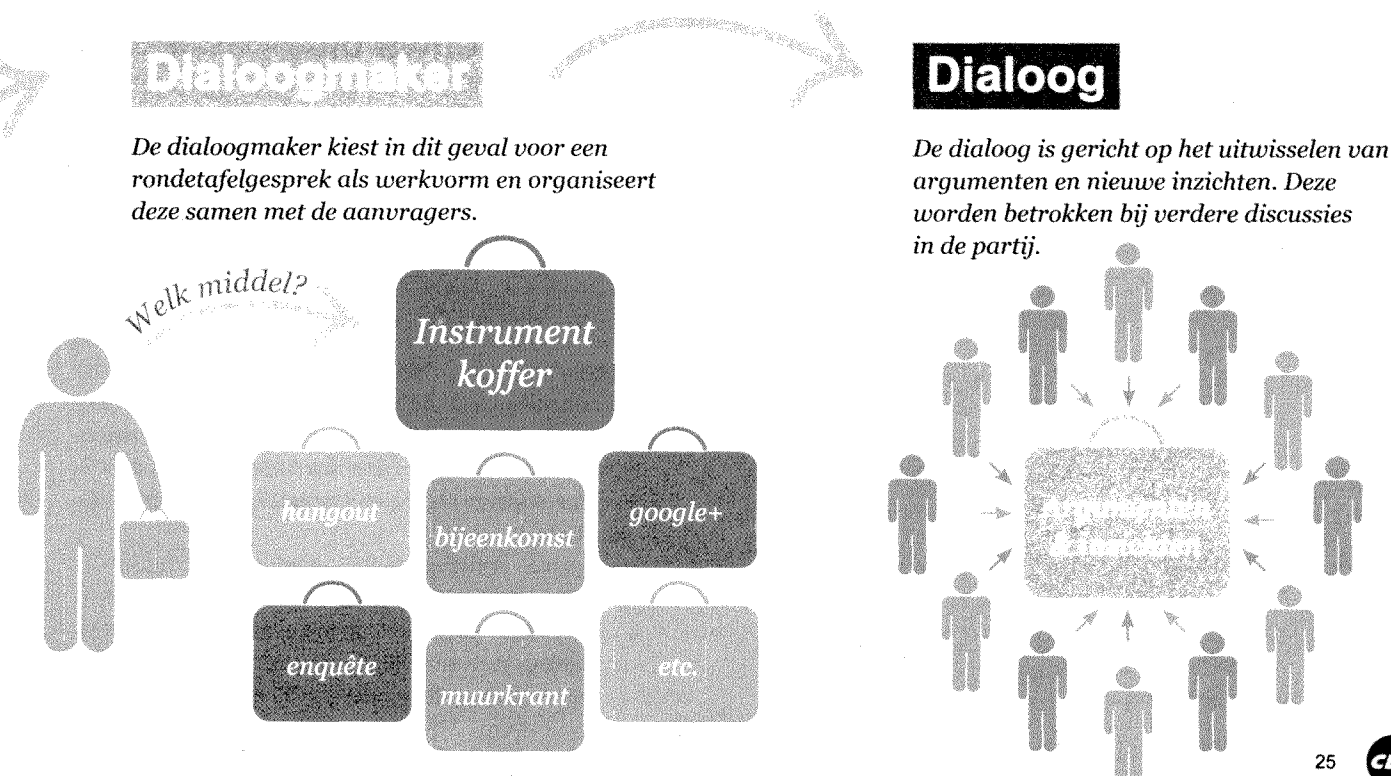
Vanaf wanneer vinden de dialogen op deze manier plaats? 'We zoeken nog naar dialoogmakelaars en -makers. Maar we denken dat we vanaf de zomer

echt aan de slag kunnen. Het is belangrijk dat mensen op een creatieve manier in alle vrijheid met elkaar in debat kunnen gaan, maar daar is wel een onderliggende structuur voor nodig. Over een tijdje kijken we dan hoe deze vorm werkt, het is een organisch proces. Het moet vooral in de praktijk goed werken.

Vacature Makelaars en Dialoogmakers

Om de dialoog op een juiste en optimale manier te voeren zullen er 'makelaars' komen, die alle dialogen moeten verbinden en toezien op een goede afstemming van de verschillende processen. Deze makelaars zullen ondersteund worden door 'dialoogmakers' die ondermeer zullen bekijken welke manier van dialoog voor het specifieke onderwerp het beste geschikt is.

Zou u graag de rol van makelaar of dialoogmaker vervullen dan verzoeken wij vóór 1 mei a.s. naar deze functie te solliciteren! U kunt hiervoor de relevante gegevens vinden op www.cda.nl/partijvernieuwing.

Waar gaat Brussel over?

De afgelopen maanden stond er geregeld nieuws uit Brussel in de krant. Een overzicht.

Tekst **Kees Bos** | Fotografie **ANP Lex van Lieshout**

Leeuwarder Courant, 12 maart

In de EU komt voorlopig geen verplichte apk voor caravans. Ook motorfietsen en aanhangwagens blijven uitgezonderd van nieuwe EU-normen voor de regelmatige technische keuring. Vorig jaar waren de meeste afgevaardigden nog voor, maar Nederland en andere EU-lidstaten lagen dwars. Het CDA is blij dat Nederland geen apk-plicht hoeft in te voeren voor motoren, aanhangers en caravans. 'Dit is een mooie opsteker voor Nederland, onze apk blijft gelukkig nagenoeg ongewijzigd', zegt Europarlementariër Corien Wortmann.

Noodsignaal bij ongeluk verplicht

Financieele Dagblad, 26 februari

Naar verwachting zal het Europees Parlement instemmen met een verordening die auto- en vrachtwagenfabrikanten verplicht in al hun modellen een alarmapparaatje in te bouwen dat hulpdiensten bij een ongeluk naar de plek des onheils leidt.

Volgens CDA-europarlementariër Wim van de Camp zit dat e-call-systeem nu alleen nog in de duurdere auto's. De voorziening, die vanaf 2015 wordt verplicht in alle nieuwe automodellen, zou ongeveer 50 euro toevoegen

aan de prijs van een auto. Dit bedrag mogen fabrikanten niet apart doorberekenen aan autokopers. De zorg van sommige europarlementariërs dat het systeem de privacy zou schenden, doet Van de Camp af als bangmakerij.

Dijsselbloem en Wortmann beklinken cruciale

afspraken Bankenunie in marathonoverleg

Trouw, 21 maart

Maanden van ingewikkelde onderhandelingen over de Europese bankenunie kwamen samen in een nachtelijke 'pas de deux' tussen twee Nederlandse hoofdrolspelers. Jeroen Dijsselbloem en Corien Wortmann-Kool stonden lange tijd lijnrecht tegenover elkaar, als vertegenwoordigers van respectievelijk de Europese ministers van financiën en het Europees Parlement. Na ruim zestien uur onderhandelen konden ze elkaar gisterochtend de hand schudden. Wortmann speelt als lid van het onderhandelingsteam van het parlement al langer een grote rol in het overleg over de bankenunie.

Kosten roaming geschrapt

De Telegraaf, 21 februari

Het Europees Parlement zal een streep door de gehate roamingkosten halen. Dit gebeurt in de industrie commissie. 'Ik ben blij dat vanaf eind 2015 de extra kosten voor bellen, sms'en en mobiel internetten in Europa verleden tijd zijn', aldus CDA-Europarlementariër Lambert van Nistelrooij. Het parlement gaat hiermee nog verder dan eurocommissaris Neelie Kroes, die alleen de roamingkosten voor bellen wilde afschaffen.

Europa verklaart oorlog aan voedsel fraudeurs

Algemeen Dagblad, 27 februari

De Europese Unie verklaart de oorlog aan iedereen die met voedsel rommelt. Verrassingscontroles en hoge straffen moeten in de plaats komen van de gebrekkige nationale controles en straffen. Zo wil Europa een einde maken aan de ellende met vlees- en eierenfraude. (...) 'Paard dat als rund wordt verkocht, neptonijn, bio-eieren van kippen uit legbatterijen: het is mooi geweest', zegt

CDA-Europarlementariër Esther de Lange. 'Onze volksgezondheidscommissaris, die net doet of er niks aan de hand is, heeft tonnen boter op het hoofd. Het zijn fraudeurs en oplichters die met ons eten rommelen, maar het zijn de overheden die dat mogelijk maken.'

Miljarden extra aan EU-gelden

Algemeen Dagblad, 15 januari

Nederland kan de komende jaren miljarden euro's extra aan Europese subsidies binnenhalen. En het mooie is dat het ook nog eens de economie van Nederland stimuleert en concurrerder maakt. Hoe? Door de kennisregio's meer samen te laten werken met minder ontwikkelde regio's elders in de Europese Unie en de kennis beschikbaar te stellen. Dat betoogt Europarlementariër Lambert van Nistelrooij. Nederlandse kennisregio's als Eindhoven Brainport, Twente en Wageningen hebben nog een zee aan mogelijkheden om extra geld binnen te slepen. Het is ook goed als ze meer gaan samenwerken met andere Europese regio's, omdat eendracht nu eenmaal macht maakt. En dat is nodig, meent Van Nistelrooij.

EU-parlement kritischer over Turkije

Telegraaf/website, 12 maart

Het Europees Parlement heeft woensdag stevige kritiek geuit op EU-kandidaatlid Turkije. Zo laken de afgevaardigden wetten die een einde lijken te maken aan de onafhankelijkheid van justitie en de internetvrijheid. De bevindingen zijn samengesteld door CDA-Europarlementariër Ria Oomen-Ruijten. Als Turkijerapporteur van het EU-parlement schreef ze haar meest kritische rapport ooit over het land, benadrukt ze in een verklaring. Oomen is zeer bezorgd over de recente ondemocratische ontwikkelingen. Toch is het niet alleen kommer en kwel, aldus Oomen. Er zijn ook belangrijke hervormingen doorgevoerd, zoals een actieplan voor mensenrechten.

EU-parlement laakt 'uitverkoop' paspoorten

ANP, 16 januari

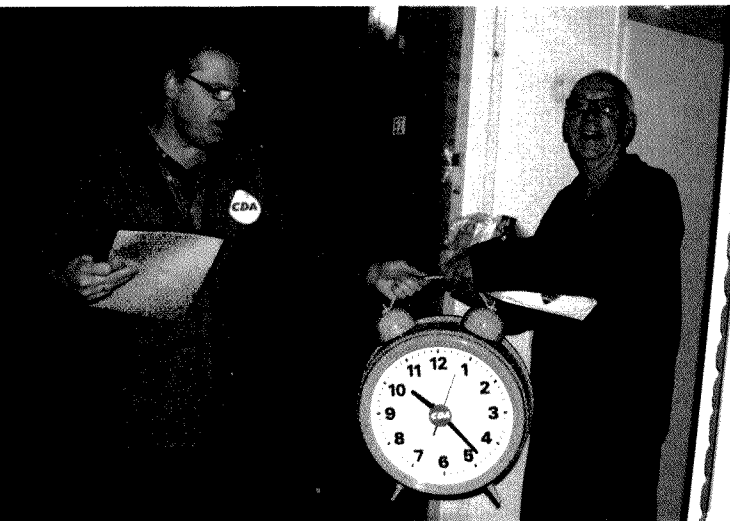
EU-landen mogen paspoorten niet voor grof geld verkopen aan niet-EU-burgers. Met het paspoort van één EU-land heb je immers toegang tot de rest van de Europese Unie zonder visum. Dat stelde het Europees Parlement in Straatsburg donderdag naar aanleiding van de aankondiging van Malta om de documenten te gaan verkopen. (...)

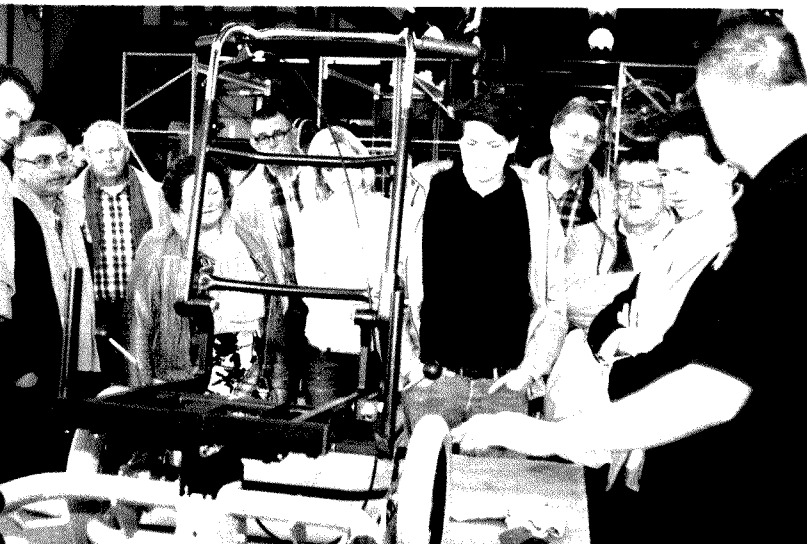
Die nieuwe Maltezen hoeven niet eens op het eiland te gaan wonen. Zij mogen zich vestigen in Nederland en andere EU-landen. 'Als één land de deur zo openzet, ondermijnt dat het beleid in Nederland en andere EU-landen', aldus Wim van de Camp. *

Fotoverslag

Campagne

In de weken voor 19 maart werd er in het hele land campagne gevoerd. Van Appingedam tot Zwijndrecht. En van het kleinste dorpsplein tot de Dam in Amsterdam. Alle vrijwilligers bedankt voor jullie inzet en enthousiasme!

Er is nog werk aan de winkel

Foto: Dijk Fot

Toen ik Alexander de Grote, opgestuwd door studieuze nymfen, naar zijn overwinningstrostrum zag schrijden, wist ik het zeker: er is voor het CDA nog werk aan de winkel. In de media was zijn roem hem al vooruitgesnel, maar heel wat kiezers hadden zijn triomftocht nog gebarricadeerd. Immers, het CDA bleef, omgerekend naar Eerste Kamerzetels, hem een stap voor. Eerlijk is eerlijk – zilver is niet alleen voor de verzamelende grootvorst persoonlijk aanlokkelijk, maar ook electoraal gezien een eervolle prestatie.

De steden liggen er intussen niet zo groen bij als de lentegroene weiden daarbuiten. Dat moet ons CDA'ers te denken geven. Die jonge, blijde blikken rond de nummer twee stralen hoop in een nieuwe toekomst uit. Ik weet al sinds mijn verre studiejaren, dat zo'n toekomst er op papier en in je verwachtingen gelukkig rooskleurig uitziet. Ik weet na jarenlange ervaring ook, dat er daarna nog bergen vol verzet beklommen moeten worden en dalen vol tegenslag overgestoken om je doel te bereiken.

Ons land gaat vooruit, nu het gelukkig midden in de samenleving weer drukker wordt.

Het CDA heeft bij de gemeenteraadsverkiezingen zeker niet slecht geboerd, maar laten we goed beseffen dat de opvattingen over gezonde voeding voor onze maatschappij in allerlei opzicht

aan verandering onderhevig zijn. In het studieuze Leiden, waar ik woon, wordt terecht veel in onderwijs geïnvesteerd. Met de fiets en lopend kun je in dat stadje al een heel eind komen. Maar een tram, die er in mijn jeugd reed, wordt er tegengehouden. Dat is symbolisch voor de discussie die ons land te wachten staat nu de toekomst echt is begonnen: als we verder willen komen in het leven, dan moeten we samen in het algemeen belang verder kijken dan onze eigen neus lang is. Investeren in een tram – om maar iets te noemen – of in je eigen onderwijs – om nog eens iets anders te noemen – zijn onderwerpen die nog niet van de agenda voor de toekomst zijn verdwenen. Ons land gaat vooruit, nu het gelukkig midden in de samenleving weer drukker wordt. Daarom: samen, immigranten inclusief, de schouders eronder!

Nieuw lid

Naam Geertje Veldhuis-Veenstra

Leeftijd 47 jaar

Woonplaats Zuidhorn

Werk met veel plezier werk ik alweer een aantal jaren bij het Leger des Heils.

Momenteel ben ik coördinator bij Bij

Bosshardt. Dit is een buurtsteunpunt en tweedehands kledingwinkel.

Thuisituatie Ik ben 16 jaar getrouwd met Jaap. Samen hebben we 4 kinderen, 2 jongens en 2 meisjes, mijn trots!

Beschrijf jezelf in drie woorden

Spontaan, eerlijk en betrouwbaar.

Ik heb voor het CDA gekozen omdat ...

ik door wie ik ben, waar ik voor sta het verschil zou willen maken. Vaak bemerk ik een grote afstand tussen de politiek en de burger. Dit gat zou ik graag kleiner zien worden. We kunnen namelijk niet zonder elkaar. Niet in het nemen van beslissingen, maar helemaal niet als je je realiseert dat veel te maken heeft met het 'zijn' van wie je bent, wie de ander is, zoals God ons heeft gemaakt. We kunnen als mensen zo veel voor elkaar betekenen. Het woord 'loslaten' is een belangrijk woord in mijn leven. Het heeft te maken met vertrouwen in de ander. Ik heb een plaats in de raad gekregen en zie dit als een kans. Blijkbaar hebben mensen vertrouwen in mij en dat voelt goed.

Wie is je favoriete politicus en waarom?

Dit vind ik een moeilijke vraag. Wat ik het mooiste in mensen vind, is dat ze zichzelf kunnen zijn en blijven. Daarnaast heb ik veel respect voor mensen die verantwoordelijkheid durven nemen. Juist in de politiek kan de druk erg hoog worden omdat de consequenties van keuzes zulke grote gevolgen kunnen hebben. De juiste balans weten te vinden en te behouden is een kunst. Als ik een naam zou noemen, zou ik anderen misschien tekort doen.

Hoe werkt de

Europese Unie?

“Europa” is voor velen een begrip dat kritische vragen oproept. Maar weten we wel waar het om draait in de Europese Unie?

Drie instellingen besturen feitelijk de Europese Unie: in principe doet de Europese Commissie de voorstellen, waarna het Europees Parlement en de 28 EU-landen gezamenlijk beslissen. Hun onderhandelaars moeten daarvoor steeds compromissen sluiten. Het is dus niet zo dat het Europees Parlement altijd het laatste woord heeft, of dat Herman Van Rompuy het voor het zeggen heeft.

- Het Europees Parlement (voorzitter: Martin Schulz)
- De gezamenlijke EU-landen (voorzitter: Herman Van Rompuy)
- De Europese Commissie (voorzitter: José Manuel Barroso)

Het Europees Parlement

Het Europees Parlement is opgedeeld in fracties naar politieke kleur, net als de Tweede Kamer. De grootste fractie nu is de Europese Volks Partij (EVP), de politieke groep waarbij het CDA is aangesloten. Corien Wortmann (CDA) is vicevoorzitter van deze fractie van nu 274 parlementsleden uit de hele EU. Europeanen kiezen sinds 1979 rechtstreeks de leden van het Europees Parlement. Nederland heeft 26 van de 751 zetels in het parlement: elk land krijgt een aantal zetels op basis van het aantal inwoners.

Het parlement begon ooit te vergaderen in Straatsburg, een Franse stad aan de Duitse grens. Dat was

symbolisch voor twee grootmachten die hun rivaliteit omvormden tot samenwerking. Maar vergaderen in Brussel bleek praktischer, dicht bij andere instellingen. Gevolg is dat het Europarlement 's werelds enige reizende parlement is. De CDA-parlementsleden en vele collega's vinden dit tijdrovend en geldverslindend. Maar helaas mag het parlement niet zelf beslissen om de gebouwen in Straatsburg te sluiten: dat mogen alleen de regeringsleiders van de EU-landen. De Franse president zal daarbij waarschijnlijk steeds een veto uitspreken als iemand oppert om het parlement uit Straatsburg weg te halen.

De Belg Herman Van Rompuy is wellicht een bekend figuur. Hij leidt de topbijeenkomsten van de regeringsleiders, onder wie tegenwoordig Mark Rutte. Zo'n EU-top vindt elke twee à drie maanden plaats in Brussel. Van Rompuy en de regeringsleiders zetten daar de grote lijnen uit voor het bestuur. In andere vergaderingen mogen ministers, ambassadeurs of soms ambtenaren de besluiten voorbereiden of uitwerken. Zij onderhandelen ook over compromissen met het Europarlement. Deze vergaderingen van de ministers en ambassadeurs worden steeds afwisselend door een collega voorgezeten: elk halfjaar wisselt het voorzitterschapslid. Nu is dat Griekenland. Nederland is in 2016 weer aan de beurt.

Europeanen kiezen sinds 1979 rechtstreeks de leden van het Europees Parlement

De Europese Commissie

De spilfunctie in de hele Brusselse besluitmachine is eigenlijk bij de Europese Commissie. Geen andere instantie mag zelf voorstellen formuleren en indienen. Dat zorgt voor behoorlijk veel invloed voor de 28 EU-commissarissen zoals Neelie Kroes, sinds 2004 geleid door de Portugees José Manuel Barroso.

De Commissie is tegelijk ook de hoeder van de Europese verdragen: dat wil zeggen dat zij scherp toezien of de EU-landen de besluiten wel uitvoeren. De instelling treedt op tegen regeringen die een loopje neemt met de EU-wetten. Ze kan uiteindelijk zelfs een proces aanspannen en dwangsommen laten op leggen aan landen.

En verder nog...

Verder zijn er nog veel andere instellingen. Denk aan de eurogroep: de ministers van Financiën uit de landen met de euro, geleid door Jeroen Dijsselbloem. Belangrijk is ook het Europees Hof van Justitie, dat in Luxemburg zetelt. Zo zijn er nog adviescommissies zoals het Comité van de Regio's, enz.

Waar gaat het over?

Vergis u niet! De tijd is allang voorbij dat de EU-landen alleen maar economisch samenwerkten in een 'Economische Gemeenschap'. Het blijkt veel beter als we ook over de grens samenwerken, bijvoorbeeld op het terrein van justitie: geen enkel land mag een toevluchtsoord zijn voor bepaalde criminelen door een bepaald feit niet strafbaar te stellen.

Voorheen had het Europees Parlement geen zeggenschap over belangrijke terreinen zoals landbouw of justitie. Dat is enkele jaren geleden aangepast in het zogeheten Verdrag van Lissabon. De parlamentsleden beslissen nu mee over de regels voor landbouw, rijbewijzen, visserij en justitie.

Voorbeelden? Het Europees Parlement voorkwam (samen met de EU-landen) vorige maand een Europese APK-plicht voor motoren en caravans (actie van Wim van de Camp en Corien Wortmann). Het Europees Parlement dwong af dat bankiers in de EU in principe hooguit 1 jaarloon als bonus mogen krijgen (actie van Corien Wortmann).

De Europese Raad

Deze zomer begint een grote stoelendans van de EU-topfiguren. Bijna alle voorzitterschappen komen tegelijk vrij, zowel die van het Europarlement als de gezamenlijke EU-landen en de Europese Commissie.

Van oudsher gooiden de regeringsleiders het op een akkoordje bij een EU-top: wie krijgt welke functie. Maar nu, voor het eerst, hebben de Europese politieke partijen zelf kandidaten voorgesteld die voorzitter van de Europese Commissie zouden moeten worden. De meeste kans is er voor partij die de grootste wordt bij de verkiezingen voor het Europees Parlement volgende maand.

De EVP schuift Jean-Claude Juncker naar voren, die veel leidinggevende ervaring heeft in de eurogroep en als zeer ervaren premier in Luxemburg. De sociaal-democraten komen met de Duitser Martin Schulz, de felle voorzitter van het Europees Parlement.

Ruth Peetoom

De kracht van de stille winnaar

'CDA de stille winnaar van de verkiezingen' schreef een krant in de dagen na 19 maart. Inderdaad, waar anderen ons al afgeschreven hadden – met die foutieve desastreuze peiling op de verkiezingsavond als meest sprekende voorbeeld – bleken we uiteindelijk ongeveer gestabiliseerd. Dat is een reuzenprestatie als je bedenkt hoe diep het dal is geweest tussen maart 2010 en maart 2014 en van hoe ver we dus komen. Hier stond een eendrachtige partij, zelfbewust, lokaal geankerd, met nieuw en bewezen talent en met een duidelijk programma. Er zijn

uitschieters naar boven en naar beneden – vaak met plaatselijke verklaringen – maar door de bank genomen is de conclusie op z'n Gronings "t kon minder".

En dat geeft energie om verder te gaan. Verder met de inhoud, met de uitwerking van ons denken, met de lijnen van ons Strategisch Beraad. In de afgelopen maanden zijn naast de reeds bestaande visiegroepen de nieuwe groepen Financiën en Ruimte en Wonen gestart en het Partijbestuur heeft besloten dat aan het einde van het jaar op alle beleidsterreinen visiegroepen aan de slag moeten zijn. Verder met de vernieuwing van de organisatie, en dus starten we met Nu.Dialogo. Daarmee kan iedereen die een goed debat wil organiseren in de partij support krijgen om dat via de digitale weg of in een mooie oploop vorm te geven. Verder ook met het scouten en opleiden van goede mensen – op weg naar maart 2018 en al die verkiezingen daaraan voorafgaand.

Tijdens een van die vele activiteiten op straat in de afgelopen weken was er één mevrouw die het glashelder verwoordde: 'Ik mis het CDA. Ik mis het dat er een partij aan de macht is waarvan je weet dat die naar de mensen omziet.' Dat was een compliment, maar ook een opdracht: om die reputatie hoog te houden.

Bij alle taken die er overgaan van het Rijk naar de gemeenten, gecombineerd met enorme bezuinigingen, zijn mensen bezorgd en onzeker. Krijg ik nog de zorg die ik nodig heb? Is er nog een baan voor mij of mijn kinderen? En hoe moet het met mijn gehandicapte zoon of met mijn oude ouders? En andere zorgen: is mijn eten nog wel veilig? Hebben we nog wel gas straks? Grote en reële vragen. Vragen waarmee wij aan de slag zijn – elke dag – in Brussel, in Den Haag, in de Staten en in al die nieuw gekozen gemeenteraden. Niet omdat politici alles kunnen oplossen. Wel omdat ze besluiten kunnen nemen die helpen de vragen van vandaag aan te pakken - met de gezamenlijke inzet van samenleving, bedrijven, organisaties en overheid.

Dat we een brede volkspartij zijn biedt daarbij alle kansen. De stille winnaar van de verkiezingen heeft overal volksvertegenwoordigers. En daarmee ook overal kennis en ervaring, van onderop, uit de praktijk - om te doen wat er moet worden gedaan, vandaag en morgen. Op 22 mei zijn er opnieuw verkiezingen. Voor vrede en veiligheid, voor goede economische samenwerking, voor een samenleving met een menselijke maat. Esther de Lange en haar mensen staan klaar. Voor Nederland in Europa – omdat ook daar een partij belangrijk is die naar mensen omziet.

Hoe is het met ...

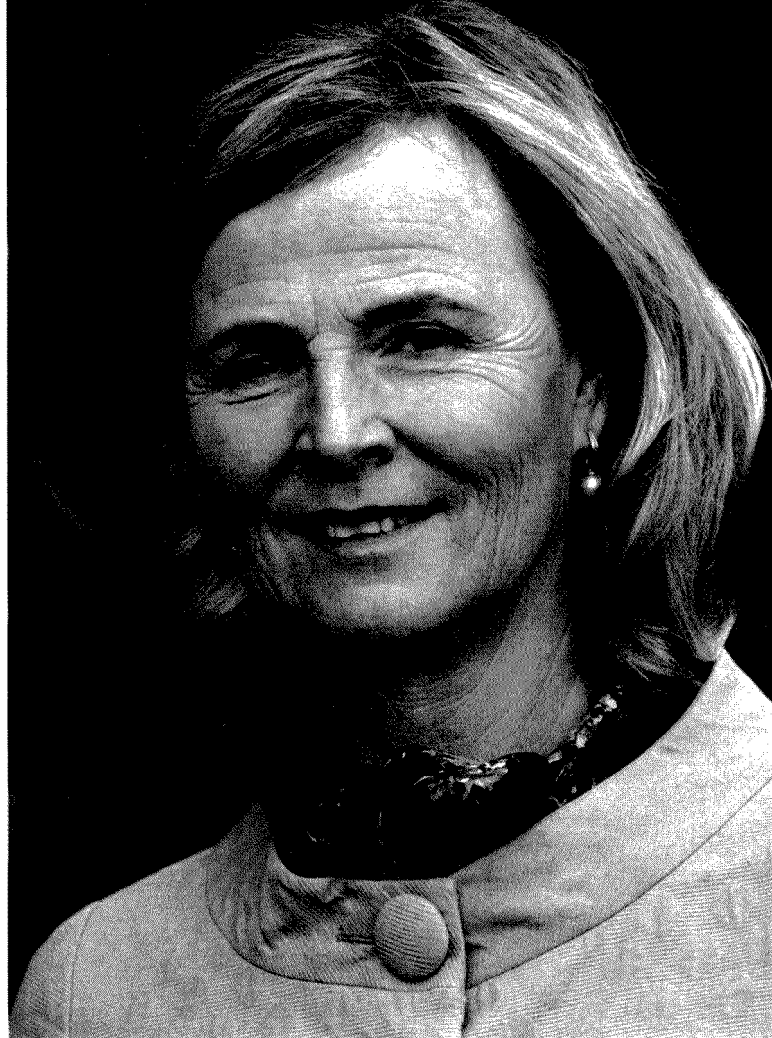
Annie Schreijer-Pierik?

Annie Schreijer-Pierik is een van de lijstduwers op de Europese kandidatenlijst. Ze staat op plek 25. Hoe is het met haar?

In 2010 heeft u de Tweede Kamer verlaten. Wat heeft u sindsdien allemaal gedaan? 'In de eerste plaats kon ik weer volop moeder en oma zijn en werkzaamheden oppakken op de boerderij in Twente. Maar ondertussen heb ik duizend-en-een mensen gesproken en geadviseerd. Al zat ik dan niet meer in Den Haag; de mensen wisten me wel te vinden. Ook heb ik in de luwte diverse organisaties en bedrijven als adviseur geholpen wat betreft Haagse onderwerpen en de mensen daar. De lobby vanuit het oosten richting Den Haag zeg maar. En bij Reggefiber/Reggeborgh was ik tot voor kort adviseur.

Hoe was het om na twaalf jaar niet meer in de Tweede Kamer te zitten? Miste u de hectiek van Den Haag? 'Na die twaalf jaar was ik ook wel blij dat ik even met beide benen op en in de grond kon staan en politiek Den Haag wat meer vanaf de zijlijn kon volgen. Dat is heel anders dan wanneer je in Den Haag zit en de knoppen letterlijk kunt bijsturen. Die afstand was wel wennen, maar ik merkte ook wel dat er ook indirect zeker nog een goede verbinding was. Ik ben er de afgelopen jaren ook regelmatig terug geweest en de netwerken over en weer zijn intensief benut.'

U staat nu op plek 25 voor de Europese verkiezingen op 22 mei. Waarom de keuze voor Europa? 'Ik heb de kans gekregen en wil daarmee mijn eigen CDA helpen om Europa dichterbij de mensen te brengen. De scepsis richting Europa is dan misschien soms wel terecht, maar we moeten ook beter leren uitleggen welke goede dingen Europa heeft betekend voor bijvoorbeeld vrede, voldoende voedsel en werk-gelegenheid.'

'Ik wil mijn eigen CDA helpen om Europa dichterbij de mensen te brengen'

En, waar gaat u zich voor inzetten als in gekozen wordt in het Europees Parlement? 'In de eerste plaats ben ik de kandidaat die Oost-Nederland vertegenwoordigd. Als enige kandidaat uit de provincie Overijssel en Gelderland, vind ik het belangrijk een stem in Brussel te kunnen zijn. Mijn hart en ambitie liggen bij het platteland en de land- en tuinbouw. Daarnaast vind ik het belangrijk dat wanneer de Europese richtlijnen worden opgenomen in de nationale wetgeving, dit ook nationaal ingevuld wordt. Maar die nationale koppen die er in Nederland worden opgezet, waardoor een auto bij ons zo 800 euro duurder wordt, hebben gigantische financiële consequenties voor ondernemers en burgers. En daar wil ik wat aan doen.'

Junior reporter

Wim: 'Ik was lang lid van het Nederlandse parlement. Toen vroeg het CDA of ik naar het Europees Parlement wilde. Daar was ik blij mee, want Nederland heeft veel belangen in Europa: de export van bloemen, groenten, fruit. Het is voor Nederland goed te weten wat de EU doet.'

Vera: 'Vindt u het leuk?'

Wim: 'Ik was lang lid van het Nederlandse parlement. Toen vroeg het CDA of ik naar het Europees Parlement wilde. Daar was ik blij mee, want Nederland heeft veel belangen in Europa: de export van bloemen, groenten, fruit. Het is voor Nederland goed te weten wat de EU doet.'

Vera: 'Vindt u het leuk?'

Wim: 'Ja, maar ik zit hier vooral omdat het belangrijk is. We praten bijvoorbeeld over de problemen in Oekraïne en de euro. Het is belangrijk, interessant en ook leuk. Er zijn hier mensen uit 28 landen, die 23 talen spreken: Spaans, Engels, Frans en veel meer.'

Vera: 'Wat doet u voor taken?'

Wim: 'Toch wel de vergaderingen in de grote zaal als presidenten of koningen komen spreken. Dan zeggen die staatshoofden wat ze vinden van Europa of wat er speelt in hun eigen land.'

Vera: 'En wat vindt u niet zo leuk?'

Wim: 'De treinreis naar Straatsburg! Elke maand 7 uur heen en dan weer terug. Dat is lang!'

Vera: 'Wat doet u voor taken?'

Wim: 'Vooral justitie en interne markt. Bij justitie praten we bijvoorbeeld over bootvluchtelingen uit Afrika, drugs en kindersmokkel. Interne markt is veel leuker: Ken je Magnum-ijsjes? Die ijsjes mogen nu in elk EU-land hetzelfde etiket krijgen: dat scheelt de fabriek veel geld.'

Vera: 'U houdt van motors. Bent u wel eens gevallen?'

Vera: 'U houdt van motors. Bent u wel eens gevallen?'

Wim: 'Helaas wel, twee keer in 31 jaar. Ik hou van motorrijden omdat ik dan buiten ben, het gaat lekker snel en ik ontmoet eens andere mensen.'

Oproep Wil jij ook een keer een politicus interviewen (of heeft u een (klein)kind dat dat wil), mail dan naar redactie@cda.nl

Vera en Wim

Junior reporter

[Redacted text]

inspirerende Duitse volksvertegenwoordiger

De brede volkspartij

De Duitse CDU-politicus Jens Spahn is vier keer op rij met voorkeurstemmen gekozen als volksvertegenwoordiger. Zijn geheim? Direct contact met de kiezer zoeken en onderhouden.

Tekst Bronne Pot en Herman de Vries | Fotografie Archief Jens Spahn

Jens Spahn is misschien wel de bekendste volksvertegenwoordiger in Duitsland. Nog geen 34 jaar oud en al twaalf jaar lid van de Duitse Bondsdag. Hij is voorzitter van de commissie Volksgezondheid en woordvoerder op dit thema in de CDU/CSU-fractie. Hij won iedere verkiezing in zijn district Steinfurt-Borken, net over de grens met

Enschede, met voorkeurstemmen. Ook bij de laatste verkiezingen vorig jaar kreeg hij weer een overgrote meerderheid van het electoraat achter zich. Dit keer met een geheel nieuwe strategie en aanpak. Hoe kreeg hij dit voor elkaar? Op het partijbureau in Den Haag vertelde hij over het geheim achter zijn recente electorale succes.

Politiek actief op het hoogste niveau

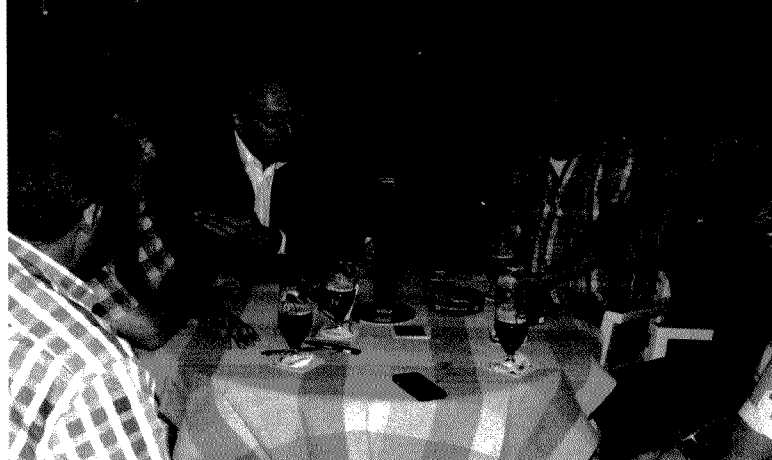
Dé reden voor Jens Spahn om op jonge leeftijd actief te worden was om het probleem van de jeugdwerkloosheid aan te pakken. Dat was in die tijd een groot issue in Duitsland. Na bestuursfuncties in de CDU en Junge Union (de jongerenorganisatie van de CDU), besloot hij zich daarom in 2002 kandidaat te stellen voor de Bondsdag in zijn kiesdistrict. Hij had het geluk dat zowel de partij als het electoraal verandering en verjonging wilde. Het speelveld lag wagenwijd voor hem open. Het resultaat was overweldigend, met 48,2 procent van de stemmen kreeg ik hij een direct mandaat in zijn kiesdistrict. Slechts 22 jaar oud. In 2005 besloot hij zichzelf kandidaat te stellen voor de nationale Bondsdag. Met meer dan 51 procent van de stemmen, werd hij eveneens direct gekozen.

‘Een gesprek van drie minuten is duizend maal effectiever dan een e-mail’

Nieuwe strategie

Na jaren actief te zijn in de Bondsdag besloot Jens Spahn om voor de verkiezingscampagne in 2013 een geheel nieuwe strategie te implementeren. De kern van de aanpak was persoonlijk contact met de kiezer. Hij begon zijn campagne door eerst 180.000 inwoners een brief te sturen met de boodschap dat hij hen thuis zou komen wanneer zij een aantal mensen wisten te verzamelen.

Daarnaast schreef hij veel verenigingen, buurthuizen en kroegen aan. En zo geschiedde. In slechts vijf weken tijd, werden er 80 bijeenkomsten van ongeveer 2 uur georganiseerd bij mensen thuis. Niet alleen eigen kiezers, ook kiezers van andere partijen bezochten de huiskamer gesprekken. Hij startte de bijeenkomst met een kort verhaal van enkele minuten en daarna ging hij in gesprek met de mensen over hun zorgen. De opkomst varieerde tussen de acht en vijftig mensen. Zo wist hij in no time met duizenden mensen in gesprek te gaan. Door het enthousiasme van mensen ontstond er al snel goede mond-tot-mond reclame over Spahn. Daarnaast ontving hij van veel mensen hun e-mailadres waardoor hij in contact kon blijven met de kiezer. Het resultaat van deze

nieuwe aanpak was overweldigend. Met 52 procent van de stemmen krijg hij een direct mandaat van de kiezers.

En hij ging door met de strategie van persoonlijk contact. Tegenwoordig belt hij nog iedere week met gemiddeld vijf tot twintig kiezers uit zijn eigen district die een vraag aan hem stellen. Andere kiezers krijgen per brief een antwoord. Zijn stelling is dat een (telefoon)gesprek van drie minuten duizend malen effectiever is dan vele andere communicatiemiddelen, zoals e-mails.

Hervormingen Duitse zorgsysteem

Vele kiezers kennen Spahn inmiddels persoonlijk en tegenwoordig uiten zij vaak hun zorgen over het Duitse zorgsysteem. Door de nieuwe technologische ontwikkelingen kan iedereen langer gezond leven en natuurlijk wil iedereen dit. ‘De hervormingen van onze zorgsysteem in Duitsland maar ook elders in Europa, is één van de grootste uitdagingen de komende jaren. Op een gemiddelde maandagochtend zit 8,7 procent (bijna 7 miljoen mensen) van onze bevolking bij de dokter. Dat maakt dit onderwerp zo emotioneel want iedereen heeft er mee te maken. Eerder ging het debat in het parlement vooral over hoe de gezondheidszorg te financieren. Spahn geeft echter aan dat mensen veel vaker aan hem de vraag stellen: ‘Is er een dokter in mijn buurt? Hoe lang moet ik wachten voordat ik een arts kan bezoeken?’ Door bekend te zijn met deze zorgen van de gewone Duitser, kan hij goed het debat voeren over waar het werkelijk om gaat met de patiënt. Het eerste wat hij daarom wil gaan aanpakken nu zijn de wachtlijsten voor het bezoeken van een arts. ‘Jullie hebben dit probleem eerder getackeld in Nederland tijdens de kabinetten van Balkenende. Vanochtend sprak ik daar nog over met Sybrand Buma en Pieter Omtzigt. De wachttijden zijn in ons land echt veel te lang. Binnen een jaar gaan we regelen dat de wachttijden niet langer dan 4 weken mogen zijn. Daarna gaan we verder. Wanneer we dit bereikt hebben, ga ik dat ook meteen communiceren aan de mensen die mij hebben geschreven. Op deze manier blijf ik in contact en kan ik een persoonlijke relatie met hen blijven onderhouden.’

Beschaving vraagt

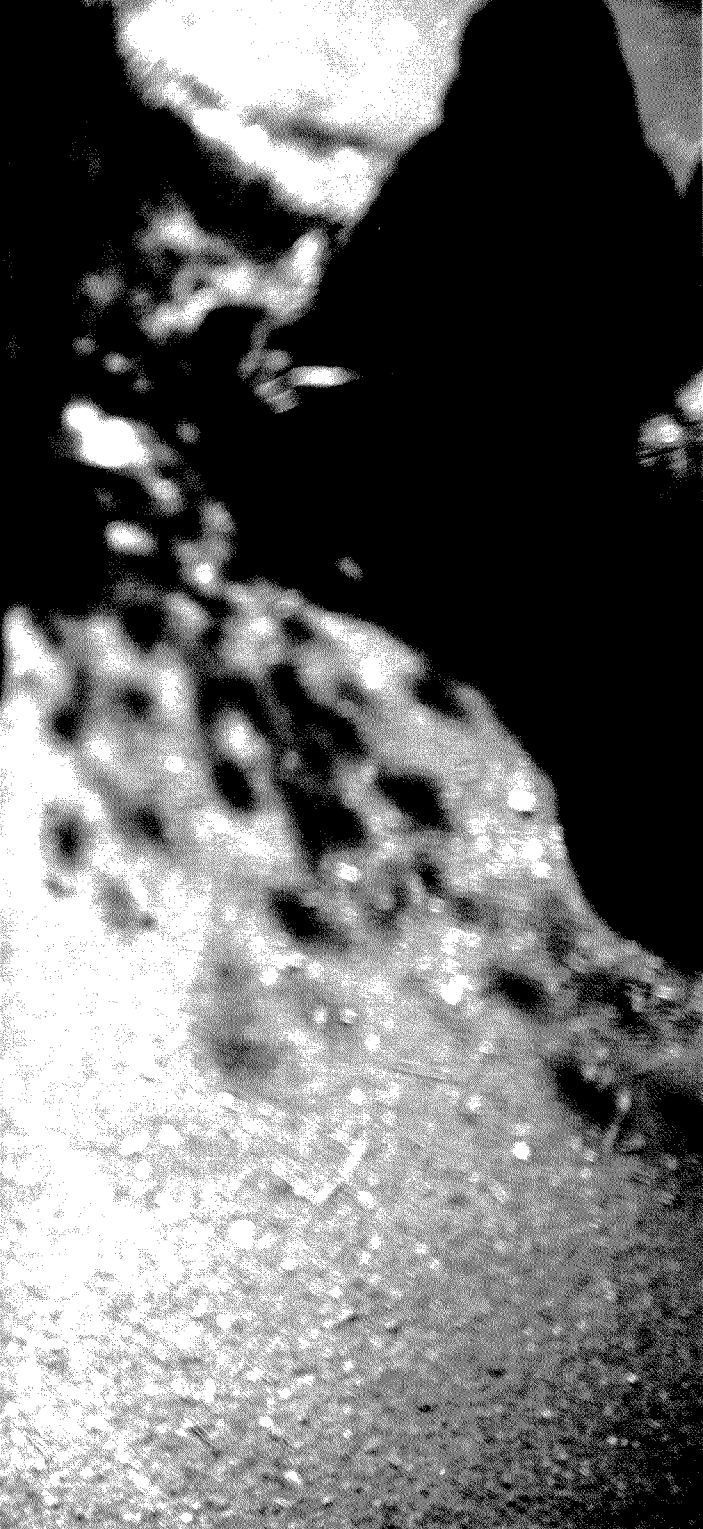
juist om méér EU

Over het gehele politieke spectrum blijft het EU-debat steken in een rekensom: wat levert de EU mij op? Veel meer dan een economische eenheid is de EU een oude, hoogontwikkelde beschaving, die bedreigd wordt door haar omringende falende staten. We hebben niet minder maar juist meer EU nodig om deze situatie het hoofd te bieden.

Tekst Hans Valkenburg | Foto: G. van der Graaf / A.S. de Ronde

In opdracht van de PVV onderzocht het Engelse onderzoeksbureau Capital Economics wat het voor Nederland in economische zin zou betekenen als het uit de EU zou stappen. De PVV presenteerde 6 februari het rapport dat de bang gemaakten over de drempel moet helpen. Het rapport concludeert onder andere dat het verlaten van de EU de Nederlandse economie de komende tien jaar tien procent extra groei kan opleveren. Als dit waar is, is dat niet mis! Prima dus dat dit

onderzocht wordt. Het is goed dat de discussie over de EU niet meer alleen door mensen als Guy Verhofstadt gevoerd wordt, maar dat burgers als u en ik nu ook om zich heen kijken en zich afvragen: wat is dit fenomeen dat zich op allerlei manieren om mij heen gevouwd heeft? Dit is winst, ook al is de aanleiding een recente crisis. Immers, niet zelden leiden crises ons terug naar ons meest innerlijke: het waarom van onszelf en zaken om ons heen.

EU als neo-eurocratische realiteit

Helaas brengt de financiële crisis de EU niet alleen terug in het centrum van het debat, het ontnemt ons paradoxaal genoeg ook het kleine beetje zicht op de waarom-vraag dat er nog was. In het politiek-technocratische instituut EU ging het immers al zelden over de waarom-vraag, nu lijkt deze vraag haast vloeken en meten we de EU alleen nog maar af naar het voordeel

dat zij voor ons als land en burger brengt. En dit ook nog eens alleen in vrij strikte economische zin. Neem bijvoorbeeld het recente PVV-rapport. Maar luister ook naar de politici in Den Haag, inclusief de CDA'ers. Het gaat alleen om begrotingsnormen, vermindering van de afdracht, het afwentelen van risico's, en wat we eruit kunnen slepen voor onszelf. Bang als men is om de burger met de waarheid en daarmee met de kosten te confronteren, veinst men een betaalbare uitweg uit de crisis. Afhankelijk van de politieke kleur, met of juist zonder de EU. En zo creëren de politici van vandaag, die hun voorgangers een soort 'eurocratie' verwijten: een Europese machtsrealiteit die niemand meer begrijpt, paradoxaal genoeg opnieuw eenzelfde politiek-technocratische schijnwerkelijkheid. Een neo-eurocratische, bloedeloze werkelijkheid, die blijft steken in een opportunistische wat-vraag: wat levert de EU mij op?

EU veel meer dan rekensom

Maar gaat de EU alleen over welvaart? Is dat haar raison d'être en daarmee haar maatstaf? Zeker, het gaat de landen van de EU goed. Al gedurende de gehele moderne geschiedenis is Europa, met haar ongekend hoog ontwikkelde samenlevingen, voor de gemiddelde wereldburger qua welvaart ongeveer het best denkbare plekje op de aarde. Deze welvaart is echter niet een op zichzelf staand fenomeen of doel. Ze is een resultante van ons welzijn, dat op haar beurt gebaseerd is op een diep gewortelde, gerijpte, rijke beschaving. Een beschaving waarin het denken van de Grieken, het recht van de Romeinen, de liefde van het christendom, het creatieve en nieuwsgierige van de Renaissance, de eigen verantwoordelijkheid van de Reformatie, het kritische van de Verlichting, de vrijheid van de Franse Revolutie, de individualiteit van de Romantiek en de ongekende mogelijkheden van de Industriële Revolutie samengesmolten zijn. Een smeltkroes van aanvankelijk vaak botsende waarden als gelijkwaardigheid, vrijheid, individualiteit, waarheid, openheid en integriteit, maar ook deugden als rechtvaardigheid, moed en geloof, die soms als vanzelf, maar meestal na conflict, zich in Europa tot elkaar zijn gaan verhouden op nationaal, internationaal en supranationaal niveau. Dat resulteerde in een vredige, veilige, rechtvaardige, democratische, voorspoedige en stabiele omgeving, met uitingsvormen als verzorgingsstaten, hoogwaardige cultuur, hoogstaande architectuur, prachtige kunst, topwetenschap, vernuftige techniek, gezonde burgers etc. Dat is Europa, dat is de EU. Waartoe is deze EU op aarde? Wij hebben lotsverbondenheid middels de EU en haar voorgangers (EGKS,

EEG, EG) verankerd om onze beschaving met haar waarden en verworvenheden te bestendigen. Om ervoor te zorgen dat we niet met elkaar vervallen tot chaos en oorlog, de natuurlijke staat volgens de filosoof Hobbes. Daartoe is de EU als instituut op aarde, dat is haar doel. En niet primair economische groei. Dat is slechts een middel. Sterker: wie zich op economische groei focust zal teleurgesteld blijven in de EU. Forse economische groei hoort bij landen als India, Brazilië, China etc., die nog een lange weg te gaan hebben qua welvaart. Dat zijn natuurlijk interessante landen om in te investeren, 'daar gebeurt het'. Maar zijn het samenlevingen waarin u zou willen wonen? Waarvoor u uw handen in het vuur zou durven steken? Nee. Economische groei als hoogste doel voor een samenleving is een waanidee. Een waan waarin onze bondgenoot Noord Amerika verdwaald lijkt, en die ook onze politici helaas verblindt. De EU is echter veel verder ontwikkeld dan India, Brazilië of China en kent derhalve veel minder onstuimige groei. Gelukkig maar, wij verkeren in de luxe dat we een hoogwaardige beschaving te beschermen hebben tegen verval, chaos en oorlog.

'Waartoe is deze EU op aarde?'

Bedreigende chaos rondom EU

En die hobbesiaanse staat van verval is al snel bereikt in deze wereld. De gehele zuidelijke en oostelijk grens van de EU geldt helaas als klinkend bewijs hiervoor. In het oosten heeft de EU te maken met de corrupte dictatuur Wit Rusland, het wankele Oekraïne, en een Turkije waarin de rechtstaat langzaam lijkt te worden afgebroken. In het zuiden heeft de EU te maken met een onafgebroken as van falende staten van maar liefst Mauritanië tot aan India. Een complete regio die steeds verder vervalt in chaos; min of meer samengehouden door een hedendaagse versie van de islam, dat in geen enkel opzicht lijkt op de hoogwaardige beschaving die zij was in vroegere tijden. Een regio waar staatsgrepen aan de orde van de dag zijn, steden op middeleeuwse wijze belegerd worden door een president, hele dorpen worden uitgemoord door religieuze fanaten, vrouwen en kinderen verminkt worden en nauwelijks rechten lijken te hebben, journalisten worden opgesloten, vluchtelingen aan hun lot overgelaten worden etc. etc. De lijst houdt niet op. Is er dan niets? Zeker wel, er is geld genoeg. Maar de kleine,

ultrarijke bovenlaag van oliesjeiks en corrupte politici in deze regio voert helemaal niets uit en toont geen enkele lotsverbondenheid met de onderlaag. Een onderklasse die qua gezondheid, educatie en ontwikkeling Afrika inmiddels al ruimschoot voor moet laten gaan.

Daarmee vormt deze as van chaos niet alleen een bedreiging voor de fragiele zuidgrens van haar noorderbuur Europa, maar ook voor haar fragielere zuiderbuur Afrika. Neem de enorme stroom aan vluchtelingen richting Zuid Europa enerzijds en de niets ontziende jihadistische terreurgroeperingen in onder andere Mali, Somalië, Nigeria en de Centraal Afrikaanse Republiek anderzijds. Het is verbazingwekkend en zorgelijk dat het debat in de EU, juist met de verkiezingen voor de deur, niet hierover gaat, maar blijft steken in economische calculaties. Is het probleem van de ons omringende chaos niet veel omvangrijker? En bedreigt het niet direct de pilaren van onze beschaving: een vredige, veilige, rechtvaardige, democratische, voorspoedige en stabiele omgeving?

EU als actief machtsblok

Wat moet de EU doen? Om niet te vervallen in verval, chaos en oorlog is juist meer EU nodig, een beter Europa, niet minder! De EU moet als mondiale machtsblok nu eindelijk eens de bereidheid tonen om ten eerste in gezamenlijkheid, zelf haar eigen grenzen te kunnen verdedigen. Ten tweede de moed om Afrika, onze zuiderbuur waar het steeds beter gaat en waar dus veel op het spel staat, militair te helpen, om het omvallen van fragiele staten te voorkomen. Ten derde zal de EU, vanuit deze meer zelfverzekerde positie, de dialoog aan moeten gaan met landen, groeperingen of burgers uit de falende regimes om haar heen, om samen te bepalen wat de EU kan betekenen voor deze landen.

Is deze boodschap verkoopbaar? Als de politiek blijft steken in de neo-eurocratische rekensom, niet. De waarom-vraag eerlijk beantwoorden vergt moed, het gaat ons immers offers kosten. Waaronder veel geld. En dat past niet in neo-eurocratische schijnwerkelijkheid. Maar als we naast schulden ook een mooie beschaving willen doorgeven aan onze kinderen, iets om voor te leven, dan hebben we niet minder maar juist een betere EU nodig. Meer dan ons nu misschien lief is. Maar de waarheid zal het uiteindelijk altijd winnen van de schijn.

Hans Valkenburg is redactielid van CDA.nl en als interim manager vaak werkzaam in ontwikkelingslanden

De confrontatie

Geerten Boogaard gaat de confrontatie aan met Thierry Baudet over Europa.

Tekst **Marjolijn van der Stel** | Fotografie **Dirk Hol**

is publicist. Hij studeerde rechten en geschiedenis in Amsterdam. In 2012 promoveerde hij aan de Universiteit Leiden. Zijn proefschrift heet 'De aanval op de natiestaat'.

Geerten Boogaard is universitair docent staats- en bestuursrecht aan de Universiteit Leiden. In 2013 promoveerde hij aan de Universiteit van Amsterdam. Zijn proefschrift ging over wetgevingsbeginselen. Boogaard is als columnist verbonden aan 'Christen Democratische Verkenningen'.

'De discussie over Europa en de Europese Unie begint al met de begripsbepaling. De twee vallen niet samen: ook wie pro-Europa is – en wie is dat niet? – kan tegen de EU zijn. Ook heeft kritiek op de EU niets te maken met je afsluiten van de buitenwereld.'

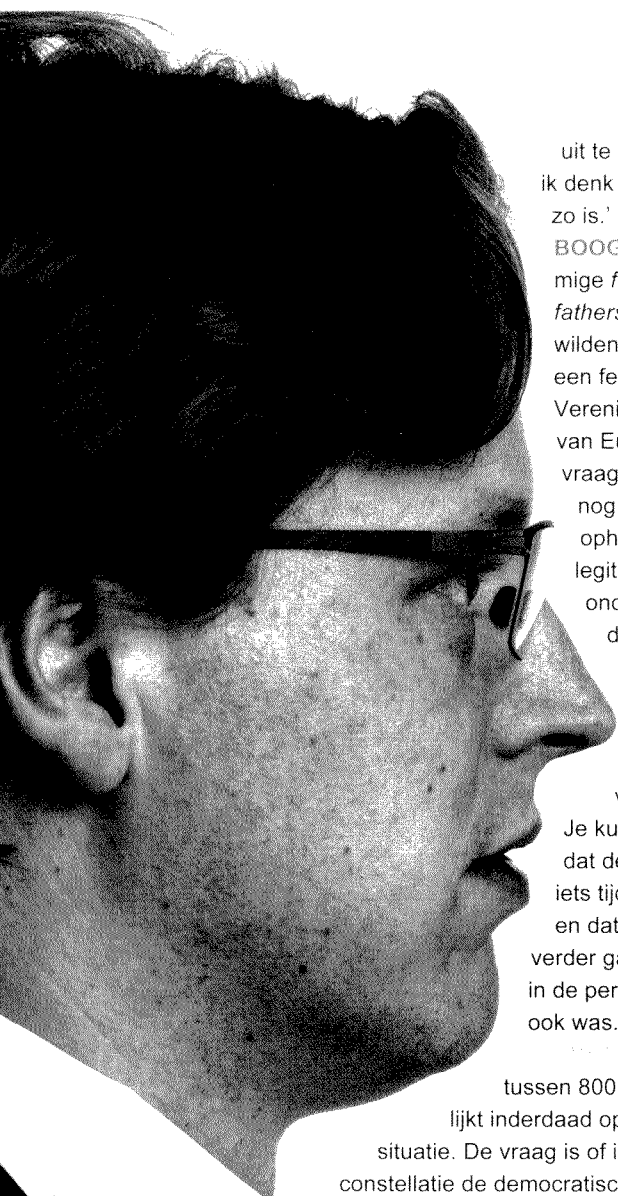
BOOGAARD 'Maar er bestaat toch zoiets als Europese cultuur?'

'Er bestaat zoiets als culturele verwantschap tussen landen. Maar ik vraag me steeds meer af of het idee waar is dat er een Europese cultuur bestaat. Er bestaat in elk geval zoiets als taal. In het verlengde daarvan ontstaat er een publiek debat. Dat heeft een vormend effect op hoe wij denken. Zo'n publiek debat bestaat niet op Europees niveau.'

BOOGAARD 'Als dat je maat is, dan valt Nederland ook uiteen in verschillende culturen. Denk bijvoorbeeld aan Twente of Limburg.'

'Dat zijn grensregio's. Het is een aanname van het Europese project dat nationale identiteiten fluïde en vormbaar zijn. De nationale binding neemt geen centrale plaats in.

Mensen die sceptisch staan tegenover de EU – zoals ik – menen dat die natie juist wel heel belangrijk is. De pro-Europese gedachte is dat het een het ander niet hoeft

uit te sluiten. En ik denk dat dat wel zo is.'

BOOGAARD 'Som-mige *founding fathers* van de EU wilden inderdaad een federale Verenigde Staten van Europa. De vraag is of je de EU nog steeds moet ophangen aan de legitimatie die onder die ge-dachte lag; of kan die legitimatie door de jaren heen verschuiven?'

Je kunt ook zeggen dat de natiestaat iets tijdelijks was en dat we nu weer verder gaan zoals het in de periode daarvoor ook was.'

'De situatie tussen 800 en 1500 lijkt inderdaad op de huidige situatie. De vraag is of in die constellatie de democratische rechtsstaat kan bestaan. Ik denk van niet. We verliezen in de ontwikkeling die nu gaande is de democratie en de rechtsstaat.'

Middeleeuwen

BOOGAARD 'We moeten dus op zoek naar nieuwe vormen om de democratische rechtsstaat te organiseren. De staatkundige verdeling van de wereld gaat misschien terug naar de Middeleeuwen met bevoegdheden op verschillende niveau's, maar dat betekent niet dat je niet naar nieuwe vormen van democratie kunt gaan. Er was toen bijvoorbeeld nauwelijks algemeen burgerlijk recht. Dat is ingevoerd omdat

bijvoorbeeld de handel zonder dat recht enorm werd belemmerd. Als handel onder dezelfde voorwaarden plaats vindt, dan is dat een stuk effectiever.'

'Het is vooral in het belang van multinationals dat voorwaarden en regels harmoniseren. Een klein bedrijf kan gemakkelijk zijn weg vinden en zich aanpassen aan de vraag. Door Europese regels worden kleine bedrijven weggevaagd. De vraag is dus of harmonisatie nodig is voor economische groei.'

BOOGAARD 'Het bevordert handel wel als je het over hetzelfde hebt. Maar het roept ook een bepaalde kwetsbaarheid op. Het is niet per se beter om het altijd op Europees niveau te regelen.'

'De beste waarborg daartegen is nationale soevereiniteit.'

BOOGAARD 'Maar door dingen niet te harmoniseren is de economische schade te groot. Als je jouw redenering doortrekt dat kleine ondernemingen heel goed zijn, dan is het ook schandalig dat Albert Heijn overal in Nederland hetzelfde verkoopt.'

'Ik ben ook tegen supermarkten. Kleinschaligheid is beter dan grootschaligheid. In de cultuur, in het onderwijs en in de economie. Alles wat klein is, is beter.'

Buren

BOOGAARD 'Ik vind dat je bevoegdheden zo laag mogelijk neer moet leggen.'

'Ik zie geen grensoverschrijdende problemen, dus de EU is niet nodig.'

BOOGAARD 'Ik vind milieu een grensoverschrijdend probleem.'

'Dat is iets wat tussen landen speelt. Nederland en Duitsland moeten bijvoorbeeld samen afspraken maken over de Rijn. Spanje heeft daar niks mee te maken. Over dit soort concrete vraagstukken kun je multilaterale afspraken maken.'

BOOGAARD 'De vraag is wat je dan wint. Je verliest namelijk op handhaving. Je kunt een verdrag namelijk alleen maar opzeggen als dat in het verdrag zelf staat. Dus als Duitsland zich niet aan het verdrag houdt en de Rijn vol rommel gooit, dan heb je niets aan zo'n multilateraal verdrag.'

'Dat staten zich niet aan afspraken zouden houden is een drogredenering. Duitsland en Nederland gaan op dezelfde manier met elkaar om zoals ik met mijn burens om ga.'

BOOGAARD 'Maar waarom zou je dit soort gedeelde eigenbelangen niet op een effectievere manier organiseren en er een bordje "Europese Unie" op timmeren. Dan heb je er voordelen van.'

'Dan krijg je een *one size fits none*-systeem. Wat nodig is, is *custom made*. Neem nou immigratie. Portugal is een emigratieland en wil niet hetzelfde immigratiebeleid als Nederland dat juist een immigratieland is. Het slaat nergens op om die landen in hetzelfde systeem te stoppen. Hetzelfde geldt voor de euro. Het is niet handig om dezelfde munt te hebben.'

BOOGAARD 'Er zijn veel problemen waarmee we moeten *dealen* met onze burens. We kunnen op een verstandige manier mee omgaan. De hele EU kan een groot land als Frankrijk bijvoorbeeld dwingen om maatregelen te nemen als ze de zee leeg vissen. Een klein land als Nederland kan dat niet alleen. Ik ben een voorstander van het supranationaal organiseren van specifieke bevoegdheden die nodig zijn om gezamenlijke problemen aan te pakken. Een van de vormen daarvan is de Europese Unie. De natiestaat was een tijd lang voldoende schaalgrootte, maar nu moeten we ook op andere schalen dingen organiseren. Niet als tegenstelling, maar als aanvulling.'

'Maar waarom vasthouden aan de EU? De centrale vraag is hoe je voorkomt dat landen elkaar overlast bezorgen. Jouw oplossing is EU. Mijn oplossing is het tegenovergestelde, omdat landen daardoor allemaal in één hokje geperst worden. Neem de euro als voorbeeld. Als we die niet hadden gehad hadden wij geen last gehad van Griekenland en hadden zij geen last gehad van al die begrotingsregels.'

Stopcontact

BOOGAARD 'Het is schaal. Aan de ene kant heb je de euro, dat is een politieke keuze. Die heeft voor- en nadelen. Aan het begin van deze schaal liggen dingen als wat is een kilo en wat is een meter?'

'Is het nodig om dat eenvormig te hebben?'

BOOGAARD 'Het is handig voor harmonisatie. Het is moreel niet erg als er een Franse en Zweedse kilo zou zijn.'

'Dat we in Nederland hetzelfde stopcontact hebben als in andere landen is handig. Maar daar heb je de EU niet voor nodig, in China hebben ze ook hetzelfde stopcontact. Het idee dat harmonisatie goed is voor de economie betwist ik. Maar nog dieper zou je je kunnen afvragen of 'het levert ons een euro op' altijd het doorslaggevende argument moet zijn. Dat is niet aan mij om dat te bepalen. Je komt dan uit bij de democratie, bij vragen die horen bij het parlement. Daar is de volksvertegenwoordiging voor. Door al die supranationaliteiten verdwijnt de democratische functie van het parlement.'

BOOGAARD 'Je ziet steeds vaker dat de politiek Europees wordt, ook in de nationale parlementen.

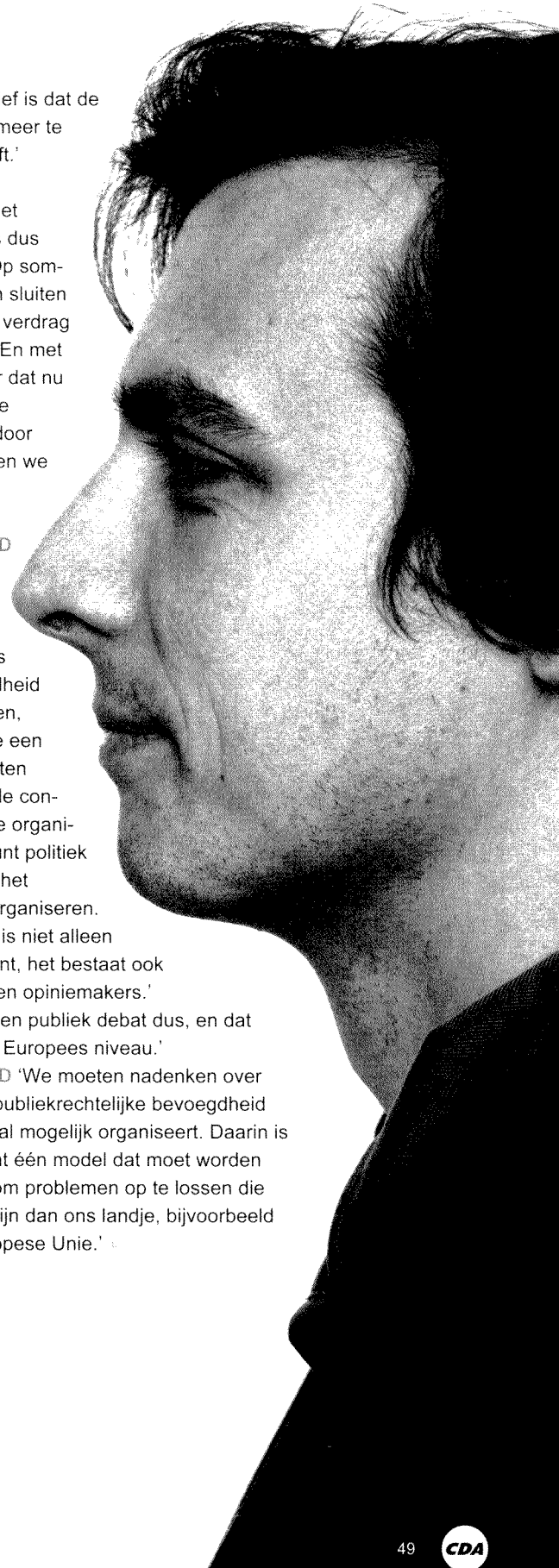
Het alternatief is dat de Raad niets meer te zeggen heeft.'

'Het alternatief is dus uit de EU. Op sommige punten sluiten we dan een verdrag met de EU. En met landen waar dat nu nog niet mee mogelijk is door die EU sluiten we dan nieuwe verdragen.'

BOOGAARD 'Ik denk dat het niet verstandig is die bevoegdheid terug te halen, maar dat we een manier moeten vinden om de controle beter te organiseren. Je kunt politiek ook los van het parlement organiseren. Democratie is niet alleen het parlement, het bestaat ook uit toezicht en opiniemakers.'

'Een publiek debat dus, en dat is er niet op Europees niveau.'

BOOGAARD 'We moeten nadenken over hoe je een publiekrechtelijke bevoegdheid zo decentraal mogelijk organiseert. Daarin is de natiestaat één model dat moet worden aangevuld om problemen op te lossen die ook groter zijn dan ons landje, bijvoorbeeld met de Europese Unie.'

De uitgangspunten van

Jan Slagter

Jan Slager is directeur van omroep Max.
Bij de gemeenteraadsverkiezingen was
hij lijstduwer in Zoetermeer.

Tekst Frans (jr) Nérée tot Babberich | Fotografie Dirk Hol

Het CDA staat pal voor de rechtstaat als onmisbare voorwaarde voor menselijke waardigheid.

'In mijn werk voor het televisieprogramma MAX Maakt Mogelijk kom ik vaak in voormalige Oostbloklanden zoals Moldavië, Oekraïne, en Albanië. Tientallen jaren zijn de burgers van deze landen gebukt gegaan onder het juk van een communistisch bewind, dat vrijheid en (sociale) gerechtigheid niet hoog in het vaandel voor hun burgers had staan. De burgers van deze landen is veel onrecht aangedaan en leven nu, ondanks de val van de Muur, vaak een mensonwaardig bestaan.

Burgers moeten kunnen rekenen op een betrouwbare overheid die omziet naar een ieder die hulp nodig heeft,

jong en oud een veilige omgeving biedt, waar het recht zegeviert en misdaad niet loont. Het wantrouwen van veel mensen in de politiek kan herwonnen worden als het CDA nooit zal toegeven aan een samenleving waar het recht van de sterkste geldt. Wij doen geen concessies aan deze elementaire waarde voor het CDA, en staan voor een overheid waar mensen; jong en oud, gezond of ziek, met of zonder werk recht hebben op een menswaardig bestaan. Wij zetten ons in voor een samenleving waar ook ruimte is voor publieke gerechtigheid voor hen die naar ons land komen omdat hun veiligheid in het land van herkomst in het geding is, waar geen vrijheid van meningsuiting of geloof is, waar mensen worden gediscrimineerd vanwege hun seksuele geaardheid, en daar waar mensen een mensonwaardig bestaan lijden bieden we (financiële) hulp. Publieke gerechtigheid stopt niet bij onze landsgrenzen.'

Rentmeesterschap

Vanuit het besef van verbondenheid tussen generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

'Ieder weldenkend mens wil een betere wereld achterlaten aan zijn of haar (klein)kinderen. De groei van de wereldbevolking noopt ons tot ingrijpende veranderingen. De grotere hoeveelheden CO2 die dagelijks de atmosfeer in worden geblazen, vormen een bedreiging voor onze natuur. Ook hier kunnen we spreken van een mondiaal probleem. Onze verantwoordelijkheid gaat ook hier verder dan onze landsgrenzen. De klimaatverandering is een bedreiging voor de aarde en daardoor ook voor de mensheid. Ook de Wereldgezondheidsorganisatie maakt zich zorgen om het broeikas-effect. Met de stijging van de temperatuur nemen namelijk ook tropische plagen en ziektes toe. Ook sterven er meer mensen door hitte en ondervoeding. Doordat grote rivieren slinken, kunnen in droge en tropische gebieden de opbrengsten van de landbouw tot wel twintig procent lager uitvallen. Daarbij lopen miljoenen mensen extra kans op watertekorten. (bron WWF)

Duurzaamheid is het sleutelwoord voor het behoud van onze aarde. Hergebruik van grondstoffen, zoals omschreven in de standpunten van het CDA, zal meer moeten worden gestimuleerd door belastingvriendelijke maatregelen.'

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

'Het nieuwe tijdsbeeld dwingt naar mijn oordeel het CDA met nieuwe ontwikkelingen mee te denken en daarop te anticiperen. Burgerinitiatieven dragen die veranderingen vaak in goed doorknede plannen uit, maar stuiten daarbij op regeltjes, de eigen (afwijkende) ideeën van politici, maar ook op hun persoonlijke belangen. "Het is niet mijn idee, niet mijn politieke overtuiging", hoor je dan zo'n politicus denken. En dus is het vanuit die tunnelvisie een slecht idee.

Als het CDA weer aansluiting wil vinden bij de sceptische, bij de politiek afgehaakte, burgers dan zullen de christen-democratische bestuurders van hoog tot laag fundamenteel het voor die burgers onnavolgbaar denken in "verticale" structuren moeten ombuigen naar "horizontaal" denken. Meer: wij omarmen zijn of haar goede ideeën en faciliteren

ze. Voor burgers gaat het er immers om of partijen in staat zijn hun interesse weer te wekken voor eerlijke politiek en idealen in een democratisch bestel.

'Het CDA heeft oog voor kleinschalige, kwalitatief hoogstaande burgerinitiatieven'

Het CDA heeft oog voor kleinschalige, kwalitatief hoogstaande burgerinitiatieven. Het CDA kijkt langer en met meer interesse naar wat vrijwilligers allemaal tot stand brengen. Kortom, wij kijken verder dan een motie lang is.'

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

'Solidariteit dwing je niet af. De overheid kan niemand dwingen solidair te zijn met bijvoorbeeld zijn of haar buurman die hulp nodig heeft. Daarom is bijvoorbeeld "solidariteitsbelasting" een verkeerde woordkeuze. Juist in kleine woongemeenschappen zit solidariteit, onderlinge verbondenheid in de genen van de mensen die er wonen. Daar zal het niet gebeuren dat iemand tien jaar lang dood in zijn woning ligt. Willen we generaties verbinden, naar een samenleving waar mensen uit bewogenheid omzien naar elkaar, waar jongeren ouderen helpen en ouderen jongeren helpen, waar rijk en arm oog hebben voor elkaar dan zal er met name in de woonwijken van de grote steden, bijvoorbeeld een rijk verenigingsleven moeten opbloeien. De (gemeentelijke) overheid heeft de taak initiatieven van burgers in die richting te stimuleren en te faciliteren.

Saamhorigheidsgevoel leeft veel meer in die gemeentes en dorpen waar een rijk verenigingsleven is en waar omzien naar elkaar een vanzelfsprekend is. De overheid hoeft in veel gevallen geen schild te zijn voor de zwakkere, daar waar de samenleving het schild wil zijn, niet afgedwongen, maar vanuit bewogenheid. Voor het CDA is dit een enorme kans om vanuit de beginselen van de partij, solidariteit gestalte blijven geven in de landelijke en gemeente politiek.' *

Hirsch Ballin:

'Burgerschap geeft rechten en plichten'

Oud-CDA-minister Ernst Hirsch Ballin heeft zich weer helemaal op de wetenschap gestort. Vorige maand publiceerde hij een boek over mensenrechten. 'Als we maar lang genoeg tegen nieuwkomers zeggen dat ze eigenlijk geen Nederlander zijn, gaan ze zich vanzelf ook gedragen als mensen die worden buitengesloten.'

Tekst **Rien Fraanje** | Fotografie **Dirk Hol**

Ruim drie jaar na zijn tweede afscheid van de politiek, is de agenda van Ernst Hirsch Ballin haast zo vol als ware hij een minister. Half maart heeft hij een nieuw boek gepresenteerd over mensenrechten, het thema van zijn leerstoel aan de Universiteit van Amsterdam. Kort daarna is hij naar Beijing gevlogen voor een conferentie over recht en infrastructuur. In Tilburg, waar hij Nederlands en Europees constitutioneel recht doceert, werken inmiddels jonge Chinese juristen aan een rechtsvergelijkend proefschrift. Op de maandag van dit gesprek kan hij tussen colleges in de middag en een vergadering in de avond door net een uur de tijd vinden voor een gesprek over het thema van zijn jongste boek.

We slenteren door een levendig Amsterdam waar mensen uitbundig de komst van de lente vieren. 'Op de lange termijn is een ontwikkeling zichtbaar van mensen die naar de stad trekken', vertelt de oud-minister van Justitie als we eenmaal zitten. 'Daar komen mensen van allerlei pluimage samen. De stad is een plek van ontmoeting en creativiteit. Als we goed kijken, kunnen we zien dat Nederland in hoge mate is verstedelijkt. We staan er niet altijd bij stil, maar er is steeds minder typisch platteland in Nederland. In een wereld waar mensen voortdurend in beweging zijn, ontstaat enerzijds vrijheid en anderzijds de noodzaak om de samenleving te organiseren als een

politieke gemeenschap en niet als een tribale gemeenschap, waar één leider moet worden gevolgd.'

Wat kenmerkt een politieke gemeenschap?

Hirsch Ballin: 'Burgerschap is hét kernbegrip van een democratie. Dat heeft zijn oorsprong in de Franse Revolutie, toen we een burger als lid van een politieke gemeenschap zijn gaan zien. Dat lidmaatschap geeft plichten, maar ook rechten. Die relatie tussen democratie en burgerschap is al snel in Nederland overgenomen. Natuurlijk moet daarbij de kanttekening worden gemaakt dat het nog tot 1863 heeft geduurd dat slavernij werd afgeschaft, tot 1917 voordat ook vrouwen kiesrecht kregen en dat vrouwen tot 1956 juridisch als handelingsonbekwaam werden behandeld. Maar daarvóór was al wel de kiem gelegd voor de notie dat burgerschap is verbonden aan politieke rechten en plichten.'

Welke rechten en plichten geven het politieke burgerschap vorm?

Hirsch Ballin: 'Hier komen de mensenrechten in beeld. Mensenrechten beschermen onvoorwaardelijk de waardigheid van mensen, dus ongeacht geslacht, geloof, achtergrond, seksuele gerichtheid, etniciteit of welk onderscheid dan ook. We mogen in een samenleving allemaal zeer verschillend zijn, maar ondanks die verschillen hebben we dezelfde rechten en

Ernst Hirsch Ballin

Prof. dr. Ernst M.H. Hirsch Ballin (1950) onderbrak twee maal zijn juridisch-wetenschappelijke carrière om minister van Justitie te worden. De eerste maal was in 1989 toen hij voor vier en een half jaar toetrad tot het derde kabinet-Lubbers (CDA/PvdA). Van 2006 tot en met 2010 ging hij op herhaling in het derde en het vierde kabinet-Balkenende (CDA/VVD respectievelijk CDA/PvdA/ChristenUnie). Thans is hij hoogleraar Nederlands en Europees constitutioneel recht aan Tilburg University en hoogleraar rechten van de mens aan de Universiteit van Amsterdam.

we hebben de plicht er ons voor in te zetten dat die rechten ook voor anderen zijn geborgd. Wederkerigheid is dus cruciaal: de rechten die voor jou gelden, dien je ook voor de ander te respecteren.

U pleit eigenlijk voor een vorm van wereldburgerschap waar verschillen niet mogen uitmaken. Het politieke tij is echter gericht op nationalisme, met de nadruk op één identiteit als instrument om te kunnen aanduiden wie er wel en niet bij hoort. Hirsch Ballin: 'Dat mensen één enkele, eenduidige identiteit zouden hebben, is een fictie. Iedereen heeft verschillende identiteiten. Ik ben Amsterdammer en ook Brabander, ik ben katholiek maar voel mij in zekere zin ook joods, ik ben jurist en zeker ook vader. Voor een ander geldt weer een hele andere combinatie van identiteiten. Het is beledigend en kwetsend als je vervalt in een houding dat de ander pas deugt als die dezelfde identiteit heeft als jijzelf.'

Hoever kan die diversiteit van identiteiten gaan?

Hirsch Ballin: 'Toen Nederlanders emigreerden naar Canada en Australië vonden we het prachtig als ze daar op feestdagen op klompen gingen lopen of op andere wijze hun verbinding met hun moederland bleven tonen. Maar er worden problemen gemaakt als mensen met familie in Turkije en Marokko ook nog hun verbondenheid met het land van hun familie blijven uiten. Dat is scheef. Bij de erkenning dat mensen meerdere identiteiten in zich

hebben, past het ook ruimte te geven dat mensen zich verbonden voelen met meer dan één land. Wat ik een zorgelijke tendens vind is dat mensen van veel nieuwe Nederlanders maar blijven benadrukken dat ze eigenlijk geen Nederlander zijn. Als we daar lang genoeg mee doorgaan, gaan ze zich vanzelf ook gedragen als mensen die worden buitengesloten. Dat is ook de reden geweest dat ik in 2007 het stereotiep gebruik van de term "allochtoon" bekritiseerde. Het is een etiket waar je nooit meer vanaf komt en dat zoveel verschillende situaties omvat, dat je er in het overheidsbeleid niets mee kunt beginnen.'

Hoe voorkom je dat mensen zich buitengesloten voelen?

Hirsch Ballin: 'Het is cruciaal dat we mensen die hier wonen het perspectief geven dat ze Nederlander kunnen worden. Daar mag je best eisen aan stellen; aan het lidmaatschap van een politieke gemeenschap zijn immers plichten verbonden. Maar het past niet om voor het Nederlanderschap oneigenlijke drempels op te werpen. Daarmee bedoel ik drempels die niet gelden voor mensen die hier zijn geboren. Zolang iemand niet kan uitleggen of een beperking zinvol is, moet sceptis het antwoord zijn. De kern van burgerschap gaat niet over waar iemand vandaan komt, maar moet gaan over de vraag: wat kan iemand naar vermogen bijdragen aan de gemeenschap? Daar zou het gesprek over moeten gaan.'

Ernst Hirsch Ballin, *Citizens' Rights and the Right to Be a Citizen*, Leiden/Boston: Brill Nijhoff, 2014.

Van afvinken naar aanvonken

Tekst **Thilla Franken**

Op één van de eerste voorzichtige lentedagen in maart zit ik aan tafel bij Hanske Plenge in haar kantoor in Zeist. Hanske is één van de oprichters van het Netwerk Vrouwelijke Commissarissen en Toezichhouders. Meer transparantie, kwaliteit en diversiteit in bestuur en toezicht, daar zijn de activiteiten van het netwerk op gericht. Veel CDA vrouwen hebben zich al aangesloten bij dit LinkedIn netwerk. We spreken over een gezamenlijke passie: inzet voor goed toezicht op maatschappelijke ondernemingen. Maar waarom zat ik nou voor dag en dauw in de trein om Hanske te spreken?

Even terug. Het is begin december 2013. Het is Sinterklaastijd en dat is bij uitstek de periode voor verrassingen. Zo ook dit jaar, maar naast de feestelijke pakjes wacht mij in dagblad *Trouw* op de ochtend van de 4e december een heel andere verrassing: een artikel met een intrigerende kop 'Geef mensen hun organisaties terug'.

Een artikel over het kersverse rapport van Willem van Leeuwen en Raymond Gradus, beiden verbonden aan het Wetenschappelijk Instituut van het CDA. De maatschappelijke onderneming in de schijnwerpers. Een oproep om lokale gemeenschappen via een wet zeggenschap geven over maatschappelijke keuzes die woningcorporaties, scholen en zorginstellingen maken. Door mee te praten kunnen mensen weer het gevoel krijgen dat die instituten, door hun voorouders gesticht, weer "van hen" zijn. Dit is op en top herkenbaar CDA! Dit gaat over vertrouwen in burgers en hun maatschappelijke verbanden. Zo komt de kracht in de samenleving los.

'Corporaties en scholen zijn vaak molochs met duizenden klanten'

Het toeval wil dat het artikel in *Trouw* verschijnt op het moment dat de CDA-vrouwenorganisaties bezig zijn met hetzelfde thema. Namelijk CDA-vrouwen beter in positie brengen in het maatschappelijk middenveld. We willen hen enthousiasmeren en toerusten voor o.a. toezichhouden-

de functies. Want goed toezicht is een vereiste voor goed functionerende maatschappelijke ondernemingen. Vrouwen zijn nog onvoldoende vertegenwoordigd in de boardroom en daarom schakelen wij een aantal vrouwen met expertise op dit gebied in om dit fenomeen voor het voetlicht te brengen. Als eerste dus Hanske Plenge.

Hanske vertelt met passie over het PIT, het Platform voor Innovatie in Toezicht, dat is voortgekomen uit het eerder genoemde netwerk. Dit platform wil een landelijke beweging op gang brengen zonder toeters en bellen. Een beweging van kennis naar inzicht, van gemak naar eenvoud, van afvinken naar aanvonken. PIT wil de toezichhouder op eigentijdse, eenvoudige wijze inspireren en ruimte bieden voor innovatie. Een beweging op weg naar een nieuwe bestuurscultuur waarin dialoog met de *stakeholders* en gedrag van de toezichhouder centraal staan. PIT is geen belangenvereniging voor een bepaalde sector als zorg, kinderopvang, cultuur, etc, maar is overkoepelend en dat schept ruimte om te spreken over kerndilemma's als ingrijpen, hoe pak je dat aan en heb je het lef om in de *blackbox* van de boardroom te kijken en te handelen? Actuele thema's voor de ruim 20.000 toezichhouders die in ons land actief zijn.

Doorgaans lees je in vacatureteksten voor toezichhouders grote woorden als integer, onafhankelijk. Maar wat betekenen die woorden in de praktijk? PIT steekt in op: horen wat er niet gezegd wordt en zien wat er niet getoond wordt. Dit gaat dus verder dan het strikt naleven van codes, van afvinken van lijstjes, hier gaat het over gedrag en je laten leiden door persoonlijke waarden en de waarden van de organisatie; je handelen daarop afstemmen, terug naar de kern. En over het dienen van de belangen van de *stakeholders* en de "waarom"-vraag van de organisatie.

En maakt PIT zich specifiek sterk voor vrouwen in de *boardroom*? Zeker niet! Kenmerkend voor PIT is de aandacht voor diversiteit en die beperkt zich niet alleen tot mannen en vrouwen, maar gaat zeker ook over diversiteit met betrekking tot leeftijd, cultuur, expertise en persoonlijk perspectief. 'De luiken moeten open', aldus Hanske, 'maar vrouwen hebben nog een achterstand in te lopen vandaar dat het Netwerk Vrouwelijke Commissarissen en Toezichhouders nog steeds een specifiek aanbod heeft voor startende en al zittende vrouwelijke commissarissen en toezichhouders.'

De maatschappelijke ondernemingen vandaag de dag zijn niet meer te vergelijken met de hiërarchische *one man-*bestuursstructuur uit de 19e eeuw. Maar het is er niet eenvoudiger op geworden. Enerzijds zijn bestuur en toezicht van de organisaties de afgelopen decennia op afstand van de burger komen te staan. Corporaties en scholen zijn vaak molochs met duizenden klanten. Zij hebben de binding met de gemeenschap verloren. Want van wie is het ziekenhuis? Van wie is de school? Wie zit aan tafel bij de wooncorporatie? Anderzijds komen er *bottom up* steeds meer initiatieven van burgers voorbij die positief kunnen bijdragen aan de leefomgeving van hun dorp, hun wijk, etc. Kennelijk werkt het nog steeds: de betrokken, betekenisvolle samenleving richt je in via

het maatschappelijk middenveld. Dat is ook de conclusie van de opstellers van het rapport *Geef mensen hun organisaties* terug. En gegoten in een eigentijdse aanpak en met kwalitatief goede bestuurders en toezichhouders, een kansrijke insteek.

Aan CDA-vrouwen die aan deze *call for action* gehoor willen geven, het advies om actief op zoek te gaan naar vacatures op het gebied van toezichhouden en solliciteer, neem de stap, het is voor CDA'ers bekend terrein: het maatschappelijk middenveld. Maak gebruik van de scholingsmogelijkheden kijk eens op www.toezichtmetpit.nl en sluit je aan bij de beweging. *

Vacature

Ben jij:

- internationaal georiënteerd?
- begaan met meisjes en vrouwen in andere landen?

Heb jij:

- voldoende politieke/bestuurlijke ervaring?

Dan ben jij de vrouw die we zoeken

CDA Vrouwen, een organisatie met ruim 3000 leden, zoekt per september 2014 een nieuw bestuurslid met de portefeuille 'CDAV Internationaal'.

Wij vragen van jou:

- kennis van internationale verhoudingen;
- visie op internationaal politieke vraagstukken vanuit CDAV-perspectief;
- een actieve en open houding om binnen en buiten het CDA als het gezicht van het CDAV Internationaal te fungeren;
- bestuurlijke daadkracht en netwerkvaardigheid.

Als bestuurslid met de portefeuille CDAV Internationaal heb je twee belangrijke verantwoordelijkheden:

Je geeft leiding aan CDAV Internationaal: je leidt de commissie buitenland van het CDAV, bestaande uit vijf

enthousiaste vrouwen met veel internationale ervaring en contacten. Als voorzitter streef je naar meer zichtbaarheid van het CDAV Internationaal en brede ventilering van de standpunten. Je bent een aansprekende persoonlijkheid die samenwerking aangaat met geestesverwante organisaties zoals EVP Vrouwen en kansen aangrijpt om het CDAV Internationaal binnen en buiten de partij te vertegenwoordigen. Je zult deel uitmaken van CDAV afvaardigingen in binnen- en buitenland dus talenkennis is een pre. Vanuit de kennis en ervaring die je opdoet organiseer je bijeenkomsten om de leden van het CDAV op de hoogte te houden en mee te laten praten over internationale ontwikkelingen.

Je bent lid van het landelijke CDAV bestuur, bestaande uit negen enthousiaste vrouwen, en beslist mee over de CDAV-organisatie die naast het bestuur bestaat uit een actief provinciaal netwerk en vele regionale en lokale afdelingen.

Deze functie vraagt een beschikbaarheid van minimaal 6 uur per week. Het betreft een vrijwillige functie die ten minste voor 1 termijn (4 jaar) wordt aangegaan. Er is een vergoeding beschikbaar voor de gemaakte kosten voor de uitoefening van de functie.

Heb je belangstelling, stuur dan uiterlijk 30 april een e-mail met je motivatie en cv naar cdav@cda.nl. De selectiegesprekken zijn gepland op 5 en 6 mei. Mogelijk wordt er gekozen voor een meervoudige voordracht. Voor meer informatie kun je contact opnemen met Teuni Scholthof, CDAV beleidsmedewerker, via **0703424862**.

Onze kersverse Europese talenten stellen zich aan u voor

Weet u al op wie u gaat stemmen op 22 mei? Een stem op de lijsttrekker, Esther de Lange, is natuurlijk altijd goed. Maar voor wie nieuwsgierig is naar onze nieuwe politieke talenten: vier vrouwen stellen zich aan u voor. Fotografie Leonard Walpot

Chantal van den Berg
plaats 4

'Als jonge vrouw en moeder wil ik het mogelijk maken dat ouders weer met een gerust hart hun kinderen de mogelijkheden van de digitale wereld kunnen laten ontdekken. Het

versterken van de Europese opsporing en het binnen Europa bundelen van de expertise vergroot de kans van het inperken van misbruikers.

Daarnaast wil ik mij inzetten om de energielasten van Nederlandse gezinnen te verlagen, door een impuls te geven aan de innovatiekracht van de Nederlandse bouwsector. Door Europees structuurgeld in te zetten kan energiezuinig en energieneutraal bouwen gestimuleerd worden.'

Irene Janssen
plaats 12

Welvaart en welzijn in balans!
'Ik geloof in een eerlijke samenleving waarin iedereen zijn talenten kan en mag inzetten en werk en zorg eerlijk wordt gedeeld. Welvaart en welzijn

moeten en kunnen hand in hand gaan!

Voor Limburg en Nederland in Europa zet ik me in voor:

- gelijke kansen voor mannen en vrouwen
- nog meer duurzaamheid & innovatie
- ruimte voor ondernemers in de grensregio's

Graag praat ik met u verder! Nodig mij gerust uit en ik schuif bij u aan de keukentafel of op de bank voor een gesprek. Contacteer mij gerust op mail@irenejanssen.nl.'

Mireille de Jonge
plaats 13

'Ik sta voor een Europa dicht bij mensen. Voor u en met u. Pragmatisch en doelgericht met uw belang als uitgangspunt. Ik wil mij inzetten voor zaken die ook ú aan het hart gaan:

de positie van Europa in de wereld, van Nederland in Europa en belangrijke thema's als jeugdwerkloosheid en democratie.

Vrede is de verdienste van ons continent en de basis om samen verder te komen. In een Europa waar u zich veilig en gehoord voelt, ben ik graag uw spreekbuis, uw ogen en oren in Brussel.

In het Europa van de 28 wil ik met lef en ambitie aan de slag voor een sterk Nederland.'

Charlotte Bol
plaats 16

'Samen bouwen, daar ga ik voor. Mijn ambitie is om een bijdrage te leveren aan een stevige positie van burgers in de samenleving en om Nederland op de kaart

te zetten. Internationale samenwerking is het antwoord. Onze identiteit is karakteristiek en geen belemmering.

Ik streef naar een Nederland dat meedoet. Samen bouwen aan een Europa voor Nederland.'

Wilt u in contact komen met deze kandidaten? Mail naar cdav@cda.nl

'De kandidaat-raadsledencursus? Die zou iedereen moeten doen'

Ingeborg ter Laak stond tweede op de kandidatenlijst in Zoetermeer. In aanloop naar de verkiezingen volgde zij de Winterschool en de kandidaat-raadsledencursus van het Steenkampinstituut.

Waarom heb je de kandidaat-raadsledencursus gevolgd? 'Ik heb twee cursussen gevolgd, de Winterschool en de kandidaat-raadsledencursus. Ik vond de combinatie van die twee heel erg waardevol. De Winterschool was een algemene kennismaking. Ik was niet actief in mijn afdeling, maar wilde dat wel worden. Naast een inhoudelijke kennismaking met de uitgangspunten van het CDA leer je tijdens zo'n tweedaagse cursus ook veel mensen kennen. Er zijn genoeg momenten om vragen aan elkaar te stellen. Ik was vooral bezig met de vraag of het raadslidmaatschap iets voor me zou zijn. Het antwoord op die vraag was "ja" en daarom heb ik later de kandidaat-raadsledencursus gevolgd. Dat zou eigenlijk verplicht moeten zijn voor iedereen die nieuw is en verkiesbaar op een kandidatenlijst staat. De cursus was heel praktisch, hoe werkt het allemaal in de raad? En, welk instrument zet je in op welk moment?'

Wat heb je opgestoken van de cursus? 'Zoals ik al zei, een heleboel praktische dingen. Maar er is ook ruimte om na te denken. Je moet goed weten waar je aan begint. Het raadslidmaatschap is vrijwillig, maar zeker niet vrijblijvend. Het is eigenlijk ook een baan.'

Je bent gekozen als raadslid. Heb je al iets van de cursus in de praktijk kunnen brengen? 'In Zoetermeer speelt het vraagstuk of er een islamitische school moet komen. Vanuit het CDA-gedachtegoed kan ik daar nu direct een standpunt over innemen, daar hoef ik niet eerst allerlei mensen over te bellen.'

Ingeborg ter Laak staat rechts op de foto

Meer informatie

Wethouderscursus deel 2

Bent u een nieuwe wethouder? Dan is de wethouderscursus deel 2 op 13 en 14 juni uw kans om u samen met andere CDA-wethouders te verdiepen in het spelen krachtenveld waar u als (beginnend) wethouder mee te maken hebt. Daarnaast zal onder andere de rol van de media aan bod komen en het schrijven van een goede speech. Meer informatie over de cursus en een aanmeldformulier vindt u op de website van het Steenkampinstituut www.cda.nl/si.

Oppositievoeren

Zit of komt u hoogstwaarschijnlijk in de oppositie? Weet u nog niet hoe u dit met uw fractie kunt aanpakken? Wilt u meer informatie over uw nieuwe rol als oppositiepartij in de raad? Volg dan vanaf medio mei de informatieve bijeenkomsten en de cursus oppositievoeren in uw provincie. Meer informatie en aanmelden via www.cda.nl/si.

Vijf vragen over Europa

De Europese verkiezingen zijn voor veel burgers nog ver weg. We hebben net de gemeenteraadsverkiezingen gehad, waarom zouden ze nu weer moeten gaan stemmen? Aan ons de taak om zoveel mogelijk mensen te overtuigen om 22 mei op het te CDA stemmen. De onderstaande vragen kunnen daarbij helpen. Oftewel: Hoe vertel ik aan mijn buurman dat stemmen op 22 mei belangrijk is?

Waarom is het belangrijk om op 22 mei op het CDA te stemmen? Het CDA staat voor een sterke Nederlandse vertegenwoordiging in Europa. We maken ons hard voor een stabiel Europa, zonder de Nederlandse belangen uit het oog te verliezen. Voor onze banen, voor onze economie en onze veiligheid. Daarom kiest het CDA met gezond verstand *Voor Nederland, in Europa!*

De keuze voor of tegen Europa? We snappen heel goed dat mensen in de afgelopen jaren hun vertrouwen hebben verloren. Er is veel gebeurd, maar de keuze voor of tegen Europa is achterhaald. Als land met veel internationale handelsbelangen hebben we een groot belang bij goede internationale samenwerking. Maar Brussel bepaalt ook niet alles. Het CDA let goed op de kosten en waakt voor te veel regels. Europa moet zich ook niet met onze pensioenen bemoeien, dat regelen we zelf.

Hoe kunnen we het vertrouwen in Europa herstellen? Europa moet volgens ons eerst orde op zaken stellen. Het CDA wil in deze periode geen verdere uitbreiding met nieuwe landen of experimenten als een Europese superstaat. Ook vindt het CDA dat het Europees parlement alleen in Brussel vergadert en dat er minder Eurocommissarissen nodig zijn.

Hoe kunnen onze Europarlementariërs voor mij het verschil maken? Veel regelgeving komt uit Europa. Hier willen wij een sterke Nederlandse vertegenwoordiging om op te komen voor onze belangen. Denk bijvoorbeeld aan het MKB, samenwerking in de bestrijding van criminaliteit en de groeiende internationale concurrentie.

Waarom is stemmen belangrijk? Stemmen is een recht dat in veel landen niet vanzelfsprekend is. Helaas

ging maar 36,8% van de Nederlandse kiezers in 2009 stemmen voor het Europees Parlement, terwijl iedere stem op 22 mei het verschil kan maken. Zeker die van de CDA-kiezer!

'Stemmen is een recht dat in veel landen niet vanzelfsprekend is'

Het beste ledenwerfidee

Het CDA Kampen en het CDA Bedum hebben allebei 250 euro gewonnen met hun ideeën om juist in campagnetijd ook leden te werven.

Ladies night - CDA Kampen

Het CDA Kampen werft leden en kiezers in de bioscoop. Daar is iedere maand een *ladies night*. Vooraf en tijdens de pauze van de filmavond zijn er kraampjes. Op de kandidatenlijst van het CDA Kampen stonden vier vrouwen in de top tien. Het leek hen daarom een goed idee om op *ladies night* met deze kandidaten en de vrouwelijke CDA-bestuursleden een kraampje in te richten in de foyer van de bioscoop. Aan het einde van de avond werd er nog een *goody bag* uitgedeeld met een ledenwerffolder, een ansichtkaart van de vrouwelijke kandidaten en een flyer van het team van het CDA Kampen met daarbij een groene Labello.

TukTuk - CDA Bedum

Het CDA Bedum werft leden met de TukTuk. De twee zaterdagdagen voor de verkiezingen hebben zij een TukTuk en een mooie bakfiets gehuurd. Deze zijn met pvc-doeken, omgetoverd in CDA-stijl. Op deze doeken zijn de speerpunten gedrukt uit hun lokale verkiezingsprogramma en wat zij in de afgelopen 4 jaar hebben bereikt.

Met de TukTuk en de bakfiets zijn ze door de vier dorpen gereden waaruit de gemeente bestaat. Mensen die enthousiast waren en meteen lid van het CDA werden (ter plekke ledenwerfkaart invulden) kregen gelijk een rondrit op het voertuig naar keuze aangeboden. Daarnaast was het ook een heel mooie manier om kiezers te winnen.

Avond over de democratie

op 7 & 21 mei

De metagroep Democratie van het CDA nodigt u van harte uit om onder het genot van een drankje samen met andere geïnteresseerden van gedachten te wisselen over de stand van de democratie in Nederland. De eerste twee bijeenkomsten van 'Avond over de democratie' in Amsterdam (4 april) en Venlo (9 april) waren inspirerend, gezellig en hebben bovenal de metagroep Democratie veel ideeën en praktijkvoorbeelden opgeleverd.

De metagroep Democratie is ingesteld door het partijbestuur om samen met u na te denken en voorstellen te maken over het functioneren van onze democratie in de toekomst en het CDA in het bijzonder. Een lid van de metagroep neemt u het eerste kwartier mee in een korte analyse in het huidige functioneren van de democratie.

- De verbinding tussen burgers en politiek
- Grote groepen mensen herkennen zich niet meer in de politiek
- Burgers voelen zich machteloos; hoe kunnen zij nog invloed uitoefenen als het gaat om belangrijke vraagstukken
- Hoe stabiel is onze democratie? Vijf verkiezingen in tien jaar. Slechts drie procent van de kiesgerechtigde Nederlanders is lid van een politieke partij.

Daarna is het woord aan u! Wat kan een politieke partij en in het bijzonder het CDA doen om deze signalen ten positieve te keren? Welke rol kan en/of moet een politicus hierin spelen? En heeft de partij als vereniging hierin een rol?

Wilt u met de metagroep meedenken en meepraten over deze vragen? Dat kan nog op 7 mei in de Chillruimte van De HIP, Brink 21 te Deventer en op 21 mei in het café van het Polman's Huis, Keistraat 2 te Utrecht. De bijeenkomsten beginnen om 19.30 en duren tot ongeveer 21.30 uur. Aanmelden kan via evenementen@cda.nl

Kijk voor meer informatie op de website van de metagroepen: www.cda.nl/visie-en-metagroepen

Online ambassadeurs

Actief op social media en bereid om het CDA online te steunen?

Word online ambassadeur en steun het CDA tijdens de Europese campagne!

Wil jij je aanmelden of heb je nog vragen over het ambassadeurschap? Mail naar socialmedia@cda.nl

Ledenactie

Gratis naar het Omniversum

Wij verloten 80 kaarten van dit filmtheater

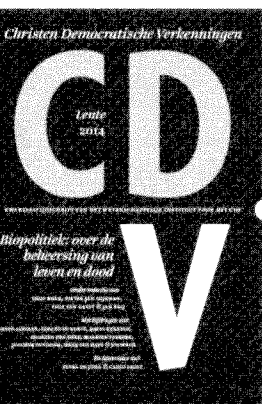
Zin in avontuur? Ga dan mee op ontdekkingsreis in het Omniversum in Den Haag. Omniversum heeft een breed aanbod aan films die op een immens groot koepelscherm vertoond worden. Zo kijkt u niet zomaar naar een film, maar u beleeft de avonturen alsof u er zelf bij bent.

Vanaf 1 april draait er onder meer de film Jerusalem. Deze neemt u mee op reis naar één van de oudste steden ter wereld. De film tracht mensen te inspireren met verhalen en duidelijk te maken waarom dit deel van de wereld tot de verbeelding spreekt van miljarden mensen. Bijzondere beelden van de heiligste plaatsen van de stad, evenals zeldzame en adembenemende luchtfoto-beelden van de oude stad, maken de film tot een unieke en prachtige filmische ervaring.

Per lid maakt u kans op maximaal 4 gratis entreekaarten (2 voor volwassenen en 2 voor kinderen van 4 t/m 11 jaar). Het enige dat u hoeft te doen is aangeven hoeveel kaarten u wenst te ontvangen voor 1 mei via de mail naar [Carina Hoff, Hoff@cda.nl](mailto:Carina.Hoff@cda.nl) of via een kaartje naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB in Den Haag. Alleen de winnaars krijgen bericht.

CDV lente:

Biopolitiek: over de beheersing van leven en dood

Begin april is het lentenummer van *Christen Democratische Verkenningen*, het tijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA verschenen.

Het eigen leven wordt meer en meer beschouwd als iets waarvan men zelf de eigenaar en regisseur is. Dat leven en dood zich deels aan onze greep onttrekken wordt steeds minder geaccepteerd. Creatieve en zinvolle manieren om met imperfectie, lijden en de dood om te gaan, krijgen door het voortdurende streven naar behandeling,

genezing en levensverlenging niet de aandacht die zo bitter hard nodig is. Het is hoog tijd om in de debatten rond het begin en einde van het leven de mogelijkheden van een radicale middenpositie te verkennen die recht doet zowel aan de individuele autonomie en persoonlijke verantwoordelijkheid als aan de notie van het leven als gave. De kern-redactie bestaat uit Theo Boer, Pieter Jan Dijkman, Paul van Geest en Jan Prij.

Voor meer informatie over een abonnement op CDV of de bestelling van een los nummer kunt u contact opnemen met de abonnementenadministratie, ☎ 0522-237555, ✉ boomtijdschriften@uitgeverijboom.nl.

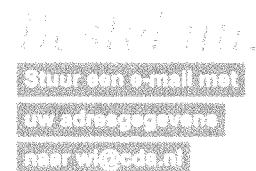
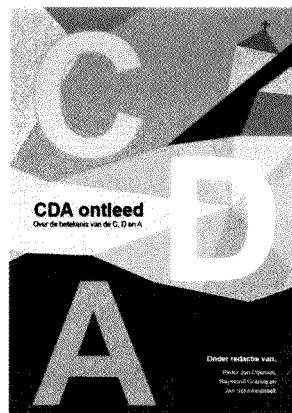
WI
Wetenschappelijk
Instituut

presenteert bundel over de C, D en A

De Stichtingsraad van het WI heeft op 15 april een symposium georganiseerd rond de presentatie van de bundel *CDA ontleed. Over de betekenis van de C, D en A*.

De bundel bevat artikelen uit drie nummers van Christen Democratische Verkenningen: 'Over het christelijke in de politiek', 'Democratie in ademnood' en 'Het appel op de vitale samenleving'. Daarnaast hebben oud-minister Ernst Hirsch Ballin en CDA partijleider Sybrand van Haersma Buma een bijdrage geleverd aan de publicatie.

Deze bundel laat zien dat de christendemocratie een eigenstandige en belangrijke positie toekomt in het politieke landschap. De auteurs wijzen nieuwe wegen aan voor een aansprekende hedendaagse en toekomstgerichte

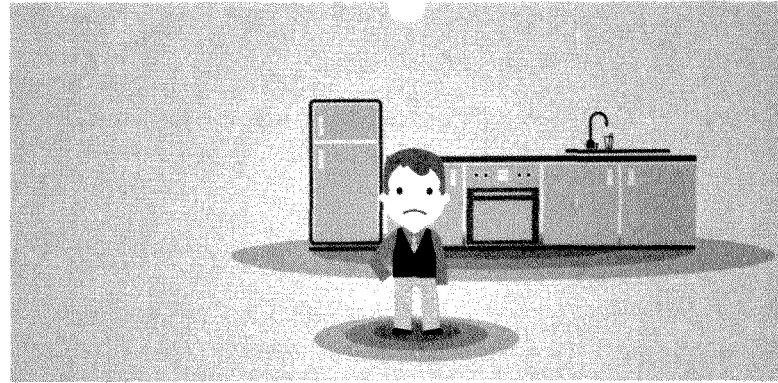

politieke visie. Christendemocratische politiek vraagt in deze tijd om een gevecht tegen een politiek waarin mensen slechts instrumenten zijn, een gevecht tegen een liberale ik-gerichte cultuur, en tegen een progressief staats- en utopiedenken. Het gedachtegoed van het CDA biedt tal van aanknopingspunten om een hoopvol perspectief te ontwikkelen. Deze bundel bewijst dat het hart van de christendemocratie onverminderd klopt.

De bundel is te bestellen door een email te sturen naar ✉ wi@cda.nl o.v.v. 'CDA ontleed' en uw adresgegevens en kost 12,50 euro.

CDA-filmpje

Belofte maakt schuld

Tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen heeft het CDA samen met Studio Piraat het filmpje 'Belofte maakt schuld' gemaakt.

Het CDA wil een einde maken aan de belastingverhogingen die de gewone burgers met een middeninkomen zo hard treffen. De belasting op drinkwater verdubbeld, we betalen meer voor afval en de accijnzen zijn verhoogd.

Begin april is het filmpje al door ruim twintigduizend mensen bekeken.

Bekijk het filmpje op www.cda.nl/beloftemaaktschuld

Wopke Hoekstra

Leugens, prime ministers en verkiezingen

Benjamin Disraeli was in de negentiende eeuw een kleurrijk prime minister. In Nederland is hij vrijwel vergeten. Toch is één quote van hem ook hier bekend: 'There are three kinds of lies: lies, damned lies and statistics'. Overdrijvingen en leugens: in deze periode van verkiezingen zijn ze overal. Maar het ging Disraeli natuurlijk om de statistiek. En hoe vatbaar statistiek is voor manipulatie.

Het belangrijkste slachtoffer dat zich daar recent voor heeft aangediend is de economie. Tegen de verwachting groeit de economie vermoedelijk licht 0,75 procent, is de laatste prognose. Het gevolg: grote politieke gretigheid. Want kan die economische groei ergens anders aan te danken zijn dan aan het voortreffelijke kabinetsbeleid van de laatste zeventien maanden?

Daarover drie opmerkingen.

Een. Politici past bescheidenheid als het gaat om hun vermogen de economie te beïnvloeden. Dat geldt a fortiori voor Nederlandse politici, want onze open economie deint in belangrijke mate mee op Europese en mondiale golven. *Twee.* Al dan niet bewust verwarren deze politici causaliteit met correlatie. Het is maar de vraag of de economie groeit *vanwege* kabinetsbeleid. En als er sprake is van causaliteit, moeten we rekening houden met de mogelijkheid dat die causaliteit negatief is: de economie groeit niet *dankzij*, maar *ondanks* kabinetsbeleid.

Drie. Over de snelheid van implementatie zijn deze politici mateloos optimistisch. Er wordt wel gezegd dat de Eerste Kamer zich met het nieuws van gisteren bezighoudt. En in zekere zin klopt dat ook. Het voordeel daarvan is dat je vrij goed weet wanneer wetten daadwerkelijk ingaan. Welnu: vrijwel alle wetgeving met materiele impact op de economie is ofwel op 1 januari van dit jaar ingegaan, of nog niet ingegaan. Waar de economische groei dus ook door komt: niet door wetgeving van Rutte II.

Wat mij in deze tijd van verkiezingen brengt op een prime minister die wij ons beter herinneren: Winston Churchill. Aan hem wordt in dit verband een uitspraak toegeschreven die CDA'ers zal aanspreken: 'Politicians care about the next election, statesmen care about the next generation'.

COLOFON

April 2014

Jaargang 10 | Nummer 1

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt vier keer per jaar verspreid in een oplage van ruim vijftigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever CDA Bureau
Postbus 30453, 2500 GL Den Haag
☎ 070 3424566
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Hoofredactie Hans Janssens

Eindredactie Marjolijn van der Stel
Redactie Hans Alderliesten, Hubert Bausmans, Kees Bos, Alle Dijkstra, Karin Hoentjen, Willem Kruihof, Frans (jr.) de Nrooe tot Babberich, Ivo Pertijs, Bronne Pot, Hans Slooier, Bert Sommeveld, Rubinia Tjona Sam en Thijn van Veghel

Vormgeving Mirella Rooz

Fotografie ANP, Dirk Hol, Willem Lammens, Bas de Meijer, Marlijn van Ypersele, Leonard Walpot

Vrouw & Politiek CDA Vrouwen

Drukwerk Sanifolder Maastricht B.V.
Mercuriusstraat 35, Postbus 65
7000 AB Doetinchem
☎ 0314 355 500

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijkerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in CDA.nl zijn beschermd door het auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets op enigerlei wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuvriendelijk houtvrij papier en verzonden in natuurvriendelijk afneembaar p.e.-folie.

*Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!*

Europa-puzzel

N J I L T H C I R B D T W D T
 V R E D E U R O C R I S I S N
 E I T A G E L E D N E M M O E
 B A N K E N U N I E H O V N M
 V A N R O M P U Y Z J K A W E
 S C H E N G E N M E I P N U L
 R A P P O R T D P I R O D O R
 V E R D R A G V E K V R E B A
 N E G N I Z E I K R E V C D P
 G R U B S T A A R T S D A N O
 J O S E P H D A U L A D M A R
 B R U S S E L S E O R K P L U
 A E S T H E R D E L A N G E E
 L O P O R U E N O B A S S I L
 O S O R R A B S T E M M E N G

**Streep alle woorden weg.
De letters die overblijven
vormen de oplossing van
de puzzel.**

Stuur uw oplossing voor
1 juni 2014 naar:
redactie@cda.nl

Of: **CDA Redactie**
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

Onder de juiste inzenders
verloten wij 5 boeken-
bonnen van € 15,-.

Daarnaast
verloten
wij een
exemplaar
van het
boek
Spanning

in Europa van o.a.
Elsevier-redacteur
Carla Joosten.

De oplossing van de vorige
puzzel was: 2. Inhoudiging
nieuwe koning 4. Congres
1 juni 1. Congres 2
november 3. Herindelings-
verkiezingen 13 november.

De winnaars van de
boekenbon zijn: Jan en
Jennie Kremer uit
Stegeren, R. Zeilstra uit
Gaastmeer, J. v.d. Veen uit
Buitenpost, H. Veenstra uit
Oosterwolde en Maurice
Koppelaar

bankenunie
Barroso
Brussel
CDA
delegatie
ECB
Esther de Lange
euro
eurocrisis
Europa
europarlement
europol

EVP
Joseph Daul
kiezen
Kroes
landbouw
Lissabon
mei
opkomst
rapport
richtlijn
Schengen
stemmen

Straatsburg
Van Rompuy
verdrag
verkiezingen
vrede
vrijheid
Wim van de Camp

Reserveren/info: 0900 666 48 37 [0900-omniversum] € 0,35 pm

OMNIVERSUM

www.omniversum.nl **ronduit spectaculair**

JERUSALEM

VANAF 1 APRIL EXCLUSIEF IN OMNIVERSUM

Nummer 2
Juli 2014

Op naar de
volgende
verkiezingen

Redactioneel

Verkiezingen

Wat is de tussenbalans van het verkiezingsjaar 2014? De optimist juicht dat het CDA de grootste landelijke partij in de gemeenten is gebleven, met meer wethouders dan in de vorige periode. In het Europees parlement is en blijft het CDA met vijf zetels de grootste delegatie uit Nederland.

De calvinist stelt zuinig vast dat we nog niet het hele verloren terrein hebben terug gewonnen. Het CDA haalde minder stemmen dan bij de vorige verkiezingen.

De realist waagt zich aan de voorzichtige conclusie dat het dieptepunt achter ons ligt. De resultaten bij de Europese en gemeenteraadsverkiezingen waren duidelijk beter dan de laatste landelijke verkiezingen. Hij glundert bij het idee dat we lokaal weer de grootste partij waren onder nieuwe jonge kiezers.

Dat geeft hoop en scheidt verwachtingen voor de herindelingsverkiezingen in het najaar en de verkiezingen voor Provinciale Staten en de Eerste Kamer in 2015. Het glas mag halfvol of halfleeg zijn, maar wat er in zit smaakt prima!

Coverfoto: Leonard Walpot

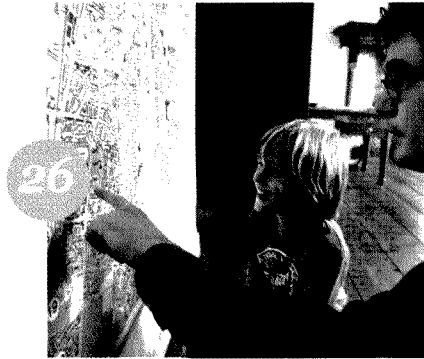
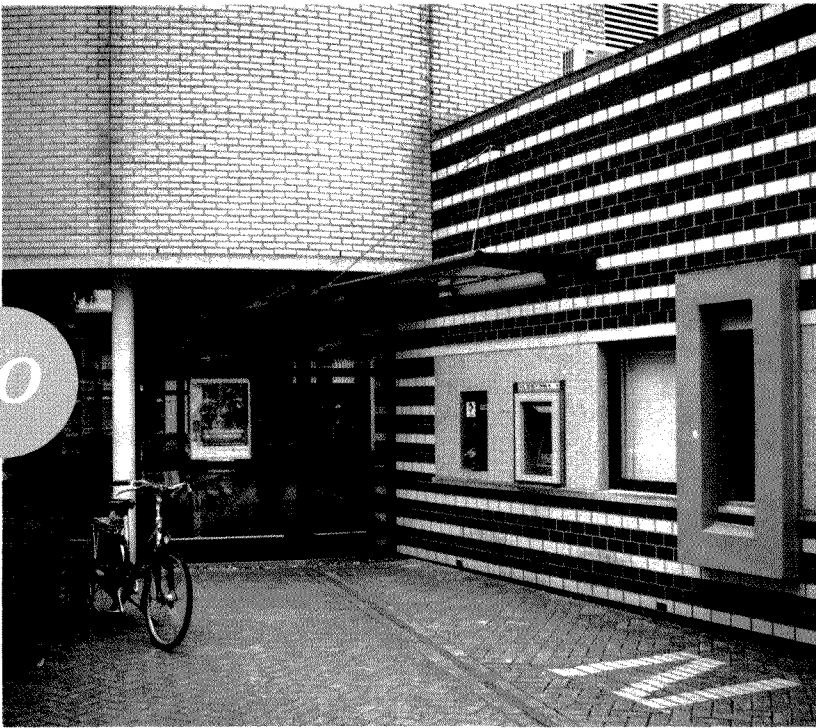

Inhoud

- 4 Samen
- 6 Ruth in gesprek met
- 13 *Column* Elco Brinkman
- 14 Terug naar de kust
- 15 Werkplek

- 16 *Column* Sybrand Buma
- 20 'We wonen in een badkuip'
- 22 *Column* Ruth Peetoom
- 23 Nieuw in het CDJA-bestuur
- 38 De aandachtsvolle samenleving
- 40 De confrontatie

- 42 *Column* Esther de Lange
- 43 Talent Academie
- 50 Europa
- 53 Ledenaanbieding
- 54 Vrouw en politiek
- 57 Partijnieuws
- 63 Puzzel

Samen

'De avondvierdaagse is een hectische en gezellige week voor de deelnemers en hun gezinnen. Vier avonden lang verzamelen alle scholen en een aantal verenigingen uit de stad zich in het centrum. Vanaf 18:00 uur volgt een hele fleurige optocht door de stad, want iedereen heeft natuurlijk zijn eigen schoolshirt aan.

Iedere school die meedoet organiseert dat zelf. Dat betekent dat die week ontzettend veel (groot) ouders zich vrijwillig inzetten: van meelopen met de groepen tot catering tijdens de pauze. Tijdens de wandeling heb je vaak leuke gesprekken met kinderen of andere ouders. Samen met de kinderen worden liedjes gezongen en gezwaaid naar mensen die langs de kant staan om de lopers aan te moedigen.

Op de laatste avond vindt het defilé plaats: de burgemeester en de overige inwoners van Culemborg halen de deelnemers in. De kinderen zijn heel trots op hun prestatie, en terecht!

Anita Sorensen is fractievoorzitter van het CDA in Culemborg.

Ruth in gesprek met ...

Mieke van Heesewijk

Voor een goed functionerende democratie zijn media van belang. Kranten, radio en televisie, maar ook nieuwe media. Ruth Peetoom gaat in gesprek over de rol van de media met Cees van der Laan, hoofdredacteur van Trouw, en Mieke van Heesewijk, oprichter van Netwerk Democratie. Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Gijsbert Westerhuis

Cees van der Laan

Cees van der Laan is sinds december 2013 hoofdredacteur van *Trouw*. In 2000 begon hij bij deze krant op de parlementaire redactie waarvan hij drie jaar chef was. Daarvoor werkte hij voor diverse andere kranten, onder meer als oorlogsverslaggever.

Peetoom: 'Je bent nu ruim een halfjaar hoofdredacteur van Trouw. Hoe bevalt het?' Van der Laan: 'Het is eervol en heel bijzonder om dit te mogen doen. Het is een enorme uitdaging en tegelijkertijd heel leuk om een ander terrein van de journalistiek te betreden, de managementkant. Ik hou van de journalistiek. Ik heb veel verschil-

lende dingen gedaan in het vak: oorlogsverslaggeving, regiojournalistiek en parlementaire journalistiek. En nu dit. We bevinden ons in een interessante tijd, het vak verandert. Ik vergelijk het wel eens met de negentiende eeuw. De motor was uitgevonden en men plaatste deze in een koets. Er was niks anders. Pas later werden het auto's.

Als krantenmensen zitten we nu in die koets-met-een-motor en moeten we de omslag naar een auto maken.

Peetoom: 'Kranten zijn tegenwoordig ook actief op internet. Hebben de verschillende verschijningsvormen allemaal een eigen karakter?' Van der Laan: 'Nee, wat we doen op internet moet iets toevoegen aan wat er sowieso al is op internet. Ook daarin opereren we vanuit onze eigen traditie.'

Peetoom: 'Waaruit bestaat die traditie?' Van der Laan: 'We zijn een krant met christelijke wortels. Dat betekent niet dat we een christelijke boodschap hebben, maar wel dat we geworteld zijn in een bepaalde traditie. We moeten daar op een ontspannen manier mee omgaan. We leven in een tijd waarin veel mensen zoekend zijn, daar zijn we een platform voor. Neem bijvoorbeeld onlangs de discussie die is ontstaan toen een jongetje een brief naar een sterrenkundige stuurde met de vraag of God bestaat. Daar reageerde weer een theoloog op. Een boeiend debat.'

'Goede parlementaire verslaggeving is cruciaal voor de krant en de samenleving'

Peetoom: 'Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in de verschillende uitingen van de krant. Toch lijkt het lastig qua verdienmodel.' Van der Laan: 'Ik geloof in initiatieven zoals Blendle, waarbij je per artikel betaalt. Onze digitale abonnementen groeien hard. We zijn we op zoek naar nieuwe lezers die geïnteresseerd zijn in het levensbeschouwelijke karakter van de krant. Media kunnen niet gemist worden. Ze bieden tegenwicht aan de macht; kijk maar naar Turkije wat er gebeurt als kranten geen tegenwicht kunnen bieden. Erdogan lijkt zich te ontwikkelen tot een despoot. De vorm van die krant kan wel allemaal verschillende vormen aannemen, op de smartphone, tablet of in print, de titel moet overal te lezen zijn. Tegelijkertijd moeten we geld verdienen. Dat doe je door goede content te leveren. Op dit moment lukt dat aardig: we hebben een stabiele oplage en maken winst. Jonge mensen abonneren zich niet meer zo snel op een krant, maar zo rond hun dertigste, veertigste, als mensen zich gaan settelen dan is

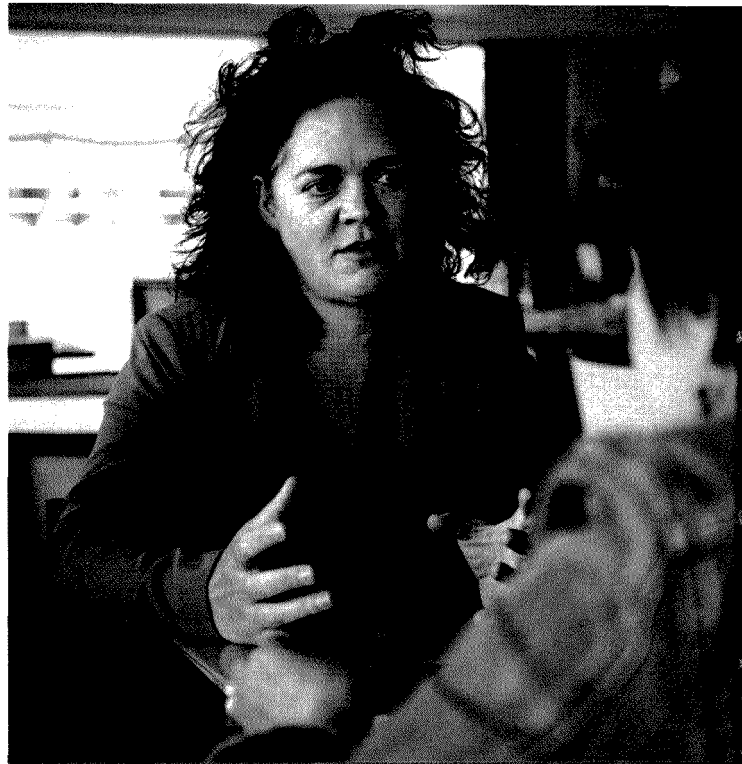
... het vaak huisje, boompje, beestje én een krant. Op die doelgroep richten we ons. Bovendien biedt de vergrijzing ook kansen. Die groep wordt steeds groter.'

Peetoom: 'Trouw kiest heel bewust voor een mooie vormgeving, waarom?' Van der Laan: 'Vorm en inhoud horen bij elkaar. Dat is bij *Trouw* altijd zo geweest. Dat is een continu proces. We proberen in woord en beeld een bepaald gevoel uit te stralen, bijvoorbeeld op zaterdag. Dat is doorgaans een meer ontspannen ochtend en daar hoort een meer ontspannen krant bij. Daar nemen we bij de vormgeving echt de tijd voor. Wat inhoud betreft is er een omslag nodig in het denken van journalisten. We brengen niet meer alleen het nieuws van gisteren – dat lezen mensen wel op internet – maar ook het nieuws van morgen. Dat betekent dat we heel veel duiden, dat we iets extra betekenen voor onze lezers.'

Peetoom: 'Hoe wordt het nieuws gebracht in alle mediavormen die er zijn?' Van der Laan: 'Nieuws komt van alle kanten op ons af. Print, radio, televisie, sociale media etc. Content wordt kriskras uitgewisseld, mensen *sharen*. Lezers komen niet meer binnen via de homepage. Sommige deskundigen voorspellen daarom de *death of the homepage*. Nieuwsvoorziening zal steeds meer plaatsvinden op verschillende platforms.'

Peetoom: 'Welke rol heeft de parlementaire journalistiek?' Van der Laan: 'Parlementaire redacties moeten beschrijven en duiden. Die rol is heel belangrijk, daarom heeft *Trouw* een zware redactie in Den Haag zitten ondanks alle bezuinigingen van de afgelopen jaren. Maar niet alleen "wij van de krant" vinden het belangrijk, ook onze lezers vinden het een belangrijk onderdeel van de krant. Goede parlementaire verslaggeving is cruciaal voor de krant en de samenleving. Iedereen heeft een mening over de politiek en iedereen bemoeit zich ermee. Gelukkig hebben we in Nederland voldoende media die hun werk goed doen.'

Peetoom: 'Wat valt op bij deze tak van journalistiek?' Van der Laan: 'Mensen snappen niet meer hoe processen en procedures werken. Meninge gaan op de loop met de feiten. Wij proberen daar niet in mee te gaan. Een goed voorbeeld zijn de Europese verkiezingen. Daar wordt vaak emotioneel over gedaan, het debat versmalde zich tot "voor" of "tegen" Europa. Daarin wilden wij als krant niet in meegaan. We hebben uitgebreid bericht over alle facetten van de Europese verkiezingen. We beschreven de procedures in Brussel, het politieke klimaat in de lidstaten en uiteraard de situatie in Nederland.'

'De politiek moet meer los durven laten'

Mieke van Heesewijk

Mieke van Heesewijk is oprichter en mede-directeur van Netwerk Democratie. Netwerk Democratie staat voor een veerkrachtige democratie die met behulp van technologie alle leden van de samenleving betreft en verbindt. In mei werd Netwerk Democratie door Vrij Nederland uitgeroepen tot een van de radicale vernieuwers, dat zijn mensen en organisaties die hun ideeën over sociale en duurzame vernieuwing in de praktijk brengen. Meer informatie op de website www.netdem.nl.

Peetoom: 'Waarom zijn jullie begonnen met Netwerk Democratie?' Van Heesewijk: 'Vanuit frustratie. De oude principes van Thorbecke zijn verouderd, die werken niet meer in de huidige informatiesamenleving. We zijn veranderd in een participatiesamenleving. Veel mensen hebben de oude democratische processen niet meer nodig.'

Peetoom: 'Wat is er dan verouderd?' Van Heesewijk: 'Het principe van een keer per vier naar de stembus gaan. Je wilt niet alles voor zo'n lange tijd aan een ander delegeren. Je ziet bijvoorbeeld ook dat mensen zich moeilijker committeren aan een partij. Het zou daarom mogelijk moeten worden om je stem te verdelen over meerdere partijen. Of dat je stemt voor een bepaald issue. Het huidige systeem frustriert mensen. De coalitievorming in Amsterdam is een goed voorbeeld: een groot deel van de mensen wilde D66 en nu krijgen ze de SP erbij. Hoe meer versplintering er is, hoe meer partijen er dus zijn, hoe groter de frustratie.'

Peetoom: 'Wat is de rol van de media in dit proces?' Van Heesewijk: 'De rol van en de media zelf veranderen. Sites zoals wikileaks en publeaks nemen de rol over die de traditionele media altijd hadden. Ik vind dat de media de macht beter moeten controleren, dat gebeurt nu te weinig. De duidende rol van de media blijft en zal steeds groter worden.'

Peetoom: 'En, welke rol hebben media in politieke processen?' Van Heesewijk: 'Ze moeten het proces inzichtelijk maken en duiden. Ze moeten niet alleen vanuit een soort sensatiezucht zoeken naar waar het mis gaat.'

Peetoom: 'Is de rol van nieuwe media anders dan die van radio, televisie en kranten, de traditionele media?' Van Heesewijk: 'Nieuwe media zijn minder tijdsgebonden, het gaat altijd maar door. En ze laten ook anderen dan journalisten aan het woord. Nieuwe media zitten vaak dichterbij de bron. Internet maakt intermediairs overbodig. Denk aan makelaars en reisbureaus,

traditionele media – ook een soort intermediairs – moeten zorgen dat ze hun functie niet kwijtraken. Als de duiding goed is, hebben ze zeker toegevoegde waarde. De ene krant doet dat beter dan de ander. Ik ken trouwens maar weinig mensen die een krant lezen; ze kijken ook geen televisie. Toch zijn het mensen die goed op de hoogte zijn van wat er speelt in de wereld.'

Peetoom: 'De zegeningen van de techniek zijn mooi. Maar bestaat niet het gevaar dat de nieuwe nieuwsvoorziening alleen hoger opgeleiden bereikt?' Van Heesewijk: 'Ja, tunnelvisie is hoe dan ook een gevaar van internet. Want je zoekt online toch vooral contact met gelijkgestemden. De kans bestaat inderdaad dat we de verbinding verliezen. Ik weet niet of dat goed of slecht is. We weten nu ook nog niet wat ervoor in de plaats komt. Gelukkig hebben we ook een offline leven waarin we langs de lijn, op het schoolplein anderen tegenkomen. Ook mensen die anders over dingen denken.'

Peetoom: 'Het zijn wel vaak dezelfde mensen die meedoen aan dit soort nieuwe initiatieven. Dat speelt ook binnen politieke partijen. Hoe kijk je daar tegenaan?' Van Heesewijk: 'Dat was vroeger ook al zo, en dat zal altijd zo zijn. Het bereiken van die onbereikbare groep is wat mij betreft niet de heilige graal. Democratische processen zijn ook niet altijd nodig. Een voetbalclub in een wijk als Buitenveldert speelt een belangrijke rol in de samenleving. Hier moeten mensen de ruimte krijgen om zichzelf te organiseren.'

Peetoom: 'Hoe hoop je dat democratie eruit ziet als jouw kinderen volwassen zijn?' Van Heesewijk: 'Ik hoop dat de democratie nog weerbaarder is, al is die in Nederland al heel weerbaar als je het vergelijkt met andere landen. Ik hoop verder dat de wereld transparanter is, mede door de beschikbaarheid van open data. En, ik hoop op een directere democratie zoals ik hiervoor zei. Dat alles maakt politieke partijen niet overbodig. Integendeel, het vraagt om meer visie van partijen, ze moeten meer naar de lange termijn kijken dan naar de korte.'

Peetoom: 'Ontstaat er dan niet een politiek van "u vraagt, wij draaien". Partijen hebben ook allemaal hun eigen idealen.' Van Heesewijk: 'De politiek moet meer los durven laten. Heel veel buurtinitiatieven hebben geen kaders nodig. De politiek komt pas om de hoek kijken als het mis gaat, of als de burger met de grootste mond altijd zijn zin krijgt.'

Meer dan een pasje

met je pin heb je niet nodig?

Toch wel, een auto bijvoorbeeld

Een halve eeuw geleden waren er geen geldautomaten. 'Geld uit de muur trekken', pinnen (pas sinds 1992 opgenomen in Van Dale) of 'flappen tappen' kon nog niet. Evenmin was het mogelijk via een 'elektronische pas' te betalen. Betalen deed je contant of via girobetaalkaarten en cheques. Wilde je je geld dat op je rekening stond verzilveren dan ging je gewoon even naar de bank. Tekst Marcel Migo | Fotografie Leonard Walpot

Totdat 'elektronisch betalen' in zwang kwam. Overheid en banken stimuleerden dit volop, onder meer via promotiecampagnes. Een kwarteeuw later zal menig Nederlander zich de filmpjes en blijde liedjes nog kunnen herinneren (Pin, pin, pin, pin, te veel geld op zak is nu al overbodig, meer dan een pasje met je pin heb je niet nodig, etc.). Betalen met je pinpas werd voor veel mensen de normaalste zaak van de wereld. En wilde je toch liever contant betalen? Geen probleem, dan is er altijd nog de geldautomaat. Daar kwamen er in de jaren tachtig en negentig meer en meer van. Ze werden zelfs zo goed gebruikt dat banken zich konden permitteren een aantal bankgebouwen te sluiten. De pinautomaten konden een groot deel van het werk overnemen. Massaal protest bleef uit. Er was wel enige ontevredenheid over het verdwijnen van de banken, vooral van ouderen die enigszins wantrouwend stonden tegenover elektronisch bankieren, mensen die moeite hadden hun pincode te onthouden of niet goed konden zien. Maar het bleef voor veel mensen in elk geval mogelijk 'bij je geld te komen'. Je moest er weliswaar de deur voor uit, maar al bij al was het snel gepeipt.

'Binnen een straal van vijf kilometer zou iedere burger toegang moeten hebben tot een geldautomaat'

Verschil tussen regio en stad

De laatste jaren gebeurt er iets vreemds. Er komen nog steeds pinautomaten bij, veel supermarkten beschikken tegenwoordig over een zogenoemde mobiele pinautomaat. Ze zien er iets anders uit dan de gewone geldautomaten, het geld komt er op een iets andere plek uit, maar ze zijn razendsnel een vertrouwde aanblik geworden. Woon je in een dichtbevolkt deel van het land dan kun je nog steeds gewoon naar de bank of pinnen bij een pinautomaat om de hoek, of zelfs dus bij de supermarkt. Woon je in een minder dichtbevolkt gebied, of in een kleinere plaats, dan is de keuze beperkter. Sterker nog: in steeds meer kleinere plaatsen verdwijnen zo'n beetje alle geldautomaten. Van weinig keus naar geen keus is dan toch een groot verschil. Minder mobiele mensen (die bijvoorbeeld niet over een auto beschikken) kunnen hierdoor een stuk moeilijker

>> over hun eigen geld beschikken. Een bezoekje aan de markt of een gift in de collectezak wordt hierdoor een fikse uitdaging. Dat terwijl de leefbaarheid in een aantal perifere gebieden toch al kwetsbaar is. Het aantal winkels is er afgenomen, TPG schrapt binnenkort weer heel wat brievenbussen, in de grensgebieden vallen tankstations om (met dank aan dit kabinet) en het aantal scholen neemt af. Vorig jaar waren er in heel Nederland nog 7568 geldautomaten. Vergeleken met andere Europese landen is dat aantal al relatief laag. In Europa is het aantal geldautomaten per 1 miljoen inwoners (gemiddeld) 780, in Nederland 450.

'In steeds meer kleinere plaatsen verdwijnen zo'n beetje alle geldautomaten'

Acties

De (dreigende) verdwijning van pinautomaten roept in kleinere plaatsen begrijpelijk veel weerstand op. Op verschillende plaatsen voerden bewoners de afgelopen jaren (ludieke) protestacties. Ruim zeventig inwoners van Bredevoort (Gelderland) organiseerden eind 2013 bijvoorbeeld een heuse protestmars: 'Tienduizend stappen om flappen te tappen'. Tijdens de tocht werden spandoeken meegetorst met teksten als 'ik loop voor mijn oma'.

In Wanneperveen (Overijssel) ontstond Burgerinitiatief Behoud Geldautomaat Wanneperveen. Zij organiseerden een handtekeningenactie waaruit bleek dat het 'draagvlak tot behoud van de geldautomaat in het dorp onder de bewoners extreem hoog is'. Vereniging Dorpsbelang Wanneperveen en het Burgerinitiatief Behoud Geldautomaat Wanneperveen hebben de bank nadrukkelijk gewezen op de grote maatschappelijke gevolgen van de sluiting van de geldautomaat.

In Schermerhorn (Noord-Holland) dreigden inwoners hun rekeningen op te zeggen bij de Rabobank, omdat de bank de laatste pinautomaat in het dorp wilde sluiten. Daarnaast hadden ze 520 handtekeningen verzameld van boze mensen. De Rabobank besloot uiteindelijk dat er toch een geldautomaat blijft, in een ouderencentrum.

CDA-fractie onderneemt actie

Eddy van Hijum stelde het probleem van de snel verdwijnende geldautomaten meermaals aan de orde bij minister Dijsselbloem. Hij organiseerde een hoorzitting in de Tweede Kamer. Dat leek aanvankelijk goed uit te pakken, de minister zegde toe om 'samen met de banken na te denken over mogelijke oplossingen, zoals het gezamenlijk exploiteren van geldautomaten in dunner bevolkte gebieden'. De banken lijken zich ondertussen echter nergens iets van aan te trekken, ze gaan vrolijk verder met het verwijderen van nog meer geldautomaten. Het CDA schreef daarom een open brief aan de vier grote banken. Ze werden opgeroepen om, zolang er geen oplossing gevonden is, voorlopig te stoppen met het verwijderen van nog meer automaten. Helaas had dit appel geen effect.

De CDA-fractie in de Tweede Kamer diende eind mei, tijdens een debat over de toekomstvisie van het kabinet over de banken daarom een motie in voor het behoud van geldautomaten in de regio, om de druk op de minister en de banken op te voeren. Van Hijum wijst erop dat contant geld in de samenleving nog steeds een belangrijke rol speelt. Dat werd onlangs overigens door de Nederlandse Bank bevestigd. Van Hijum is van mening dat banken er daarom voor moeten zorgen dat ook in de regio mensen over contant geld kunnen beschikken. Van Hijum: 'Het verdwijnen van geldautomaten kan ten koste gaan van de middenstand, lokale initiatieven en de positie van ouderen.' Hij vindt dat 'binnen een straal van vijf kilometer iedere burger toegang zou moeten hebben tot een geldautomaat.' De motie van het CDA werd verworpen. VVD, PvdA en D'66 stemden tegen.

'Tienduizend stappen om flappen te tappen'

De fractie laat zich hierdoor niet uit het veld slaan en zal blijven opkomen voor die delen van het land die voor het kabinet blinde vlekken lijken te zijn, maar waar de leefbaarheid door het verdwijnen van basisvoorzieningen steeds meer onder druk komt te staan. *

Elco Brinkman

Verskil

Gelijke kansen willen we allemaal en gunnen we ieder. Toch zijn er verschillen. In welk bed je bent geboren. Waar je bent opgegroeid. Wie je tegen het lijf bent gelopen. Of niet. Hoe de omstandigheden waren toen je ergens existeerde. Wat voor genen je hebt. Of je de zon dan wel de schaduw van het leven opzoekt. Soms zit het mee, soms tegen. En zo meer.

In de loop van de geschiedenis is er zo heel wat af gefilosofeerd of er niet wat zou moeten worden veranderd aan al die verschillen waar we altijd en overal wel eens tegenaan lopen. Zeker, je kunt er niet schouderophalend aan voorbij lopen. Maar wat zou je dan eigenlijk in dit in velerlei

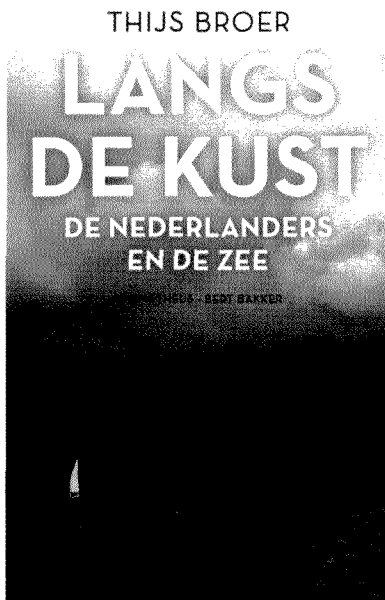
opzicht gelijkgeschakelde land willen veranderen en waarom? Ook in het actuele debat is geld weer een belangrijke steen des aanstoots voor sommigen. En dan vooral waardepapier dat onder het verzamelbegrip vermogen ligt opgetast.

*'Laat ons CDA
het verschil
weer gaan
maken'*

Laten we een simpele rekensom maken. Stel, je hebt 125.000 euro bijgehouden in een spaarzaam leven, waarbij je de eigen oude dag of een extraatje voor je (klein)kinderen in het vizier hebt genomen. Stel, dat je dat geld hebt belegd in het oeroude 'weduwen- en wezenfonds' RD SHELL en per jaar netto 4% rendement hebt behaald. (Dan heb je het voortreffelijk gedaan, maar laten we nu niet altijd zitten somberen...). Als..., dan...heb je zo elk jaar 5.000 euro als aanvullend pensioen of om je nageslacht te steunen bij hun studie of om een zaak te beginnen of wat dan ook.

Intussen is dan de echte werkelijkheid dat de rekening voor ongeveer alles in het leven hoger wordt, ook al wordt er nu gepredikt dat de inflatie te laag is. En bij voorbeeld de pensioenrisico's worden meer op je

eigen bordje gelegd, nadat de Staat in jouw pensioenkas een greep heeft gedaan. En ja hoor, dan komen er toch weer mensen langs op het Binnenhof die zeggen dat je te rijk bent en dat dit spaarcentje extra moet worden belast. Weet u waar ik verdrietig van word op deze regenachtige Eerste Pinksterdag? Van het feit, dat geestkrimpende ideeën altijd zoveel aandacht trekken, terwijl bemoedigende achter een regenwolk verscholen worden. Zover het oog reikt kan wie wil kijken zien, dat er zoveel foute dingen – zoals alles wat met zogenaamd geestverruimende drugs verbonden is – gedoogd worden. Daardoor wordt geen heilige geest over ons uitgestort. Laten we dat dan toch weer hardop vertellen, in plaats van ons te laten meeslepen in koehandel over misschien dan toch maar een belastinkje meer op een beetje spaargeld om wiens geweten eigenlijk te ontlasten. Weg met zulke valse hoop op een eerlijker verdeeld leven! Laat ons CDA zo het verschil weer gaan maken.

Geïnspireerd door oud-premier Piet de Jong

Langs de kust

Op een zomerse dag in 2010 had Thijs Broer, redacteur bij *Vrij Nederland*, een afspraak voor een interview bij oud-premier Piet de Jong. Een afspraak die zou leiden tot een zeiltocht langs de Nederlandse kust en een boek over Nederlanders en de zee.

Broer schrijft in de inleiding van zijn boek over het bezoek aan de De Jong: 'Met vaste hand schonk hij thee met een mariakaakje. Ik wilde van hem weten hoe hij kon verklaren dat Nederland zich steeds meer leek terug te trekken achter de dijken. [...]

'De zee staat nooit stil'

In de eerste tien jaar van het nieuwe millennium hadden de onzekerheid over de komst van immigranten, het wantrouwen tegenover de Europese samenwerking en de weerzin tegen

de politieke elite om zich heen gegrepen. Waarom was Nederland in zo'n korte tijd zo in zichzelf gekeerd geraakt? Piet de Jong dacht even na en zei: "Voor sommige mensen is de kust het einde van het land, voor anderen het begin van de wereld." Die woorden inspireerden Broer om met zijn zeilboot langs de Nederlandse kust te varen. 'Ik zou Nederland naderen vanaf het water, en reiziger worden in eigen land.'

Broer begint zijn zeiltocht in Zeeland, waar hij meteen kennis maakt met de gevolgen van eb en vloed. Hij vaart naar het noorden, om uiteindelijk aan te komen in de Eemshaven.

Onderweg spreekt hij met mensen die allemaal iets met de zee hebben. Vissers, loodsen, reders en redders. Maar ook met streng gereformeerden kerkgangers – want daarvan zijn er traditioneel veel in de plaatsen langs de Nederlandse kust – en milieuactivisten.

Broer komt tot de conclusie dat we de zee opnieuw moeten ontdekken. 'De zee dwingt je soms om door te gaan, en soms om echt te rusten. De zee staat nooit stil. In een storm worden hele duinen en hele zandbanken weggeslagen. Dat is ook een goed besef: dat groei en vooruitgang niet vanzelfsprekend zijn.'

KORTINGSBON

*U kunt het boek *Langs de kust* met korting kopen. Knip deze bon uit en neem deze mee naar de boekwinkel.*

Actienummer **902-10501**
Auteur **Thijs Broer**
Titel **Langs de kust**
ISBN **9789035141421**
Prijs **€ 19,95**

Korting **€ 2,45**
Actieprijs **€ 17,50**

Begindatum **04/07/2014**
Einddatum **04/10/2014**

Werkplek

'Ik geef leiding aan de 35 medewerkers van de CDA-fractie in de Tweede Kamer. Dat zijn beleidsmedewerkers, voorlichters en persoonlijk medewerkers. Daarnaast werken er bij ons vrijwilligers en stagiairs. Ik ben vooral bezig met personeelszaken, opleidingen, financiën en ICT van de stichting waar het fractiebureau is ondergebracht. Het is een ontzettend leuke baan, want je zit overal heel erg dicht bovenop.

Sinds maart ben ik gemeenteraadslid in Pijnacker-Nootdorp, ik hou me daar bezig met de portefeuille ruimte. Het Plein – zoals we de fractie in de Tweede Kamer vaak noemen – is een heel andere wereld binnen het CDA dan een lokale afdeling. De landelijke politiek staat veel meer op afstand van wat er in de gemeente gebeurt. En als gemeenteraadslid sta je middenin de samenleving. Wat daar gebeurt, heeft vaak direct invloed op het dagelijks leven van mensen. Mensen waar je ook veel directer contact mee hebt.

In de zes jaar dat ik nu bij de fractie werk, heb ik het politieke handwerk van dichtbij kunnen zien. Dat geeft me een zekere voorsprong in de gemeenteraad. Niet zo zeer op inhoud, maar ik weet inmiddels wel hoe het spel gespeeld wordt.'

Edward de Lanoy is raadslid in Pijnacker-Nootdorp. In het dagelijks leven is hij directeur van het fractiebureau van de CDA-Tweede Kamerfractie.

Sybrand Buma

Vertrouwen

Foto: Leonard Avelloot

Beste CDA vrienden,

Na de succesvol verlopen gemeenteraadsverkiezingen kunnen we nu ook terugkijken op zeer geslaagde Europese verkiezingen. We hebben opnieuw de peilingbureaus verslagen, want ze zaten er weer naast. Tegen de voorspellingen in werden we bij de gemeenteraadsverkiezingen de grootste partij, bij de Europese verkiezingen haalden we de meeste zetels. Deze resultaten zijn niet uit de lucht komen vallen, hier is maandenlang keihard voor gewerkt, vooral door onze lokale en provinci-

ale afdelingen, en door de Europese kandidaten.

Ik krijg nu vaak de vraag: is het CDA weer terug? Mijn stelling is: we zijn nog maar net begonnen! Ons bouwwerk heeft weer een fundament, we gaan door op de ingeslagen weg. De zeven principes die ik heb gepresenteerd zullen we verder blijven uitwerken. Ik merk dat door die principes mensen binnen en buiten onze partij weer enthousiast raken over de politiek. Vanuit de media kreeg ik de kritiek dat zeven principes teveel zijn, dat mensen dan afhaken. Daar merk ik echter niks van, integendeel. Mensen hebben behoefte aan een verhaal, aan een richting, aan iets dat voor verbinding zorgt. Ze snappen heus wel dat de overheid niet alle problemen in de samenleving op kan lossen, dat onze huidige verzorgingsmaatschappij aan herziening toe is. Maar ze hebben ook geen behoefte aan een vrije marktideologie, waar iedereen voor zichzelf moet vechten. Een participatiesamenleving, waar het kabinet van VVD en PvdA naar zegt te streven, kun je niet afdwingen. Wel stimuleren, bijvoorbeeld door middelbare scholieren via een maatschappelijke stage kennis te laten maken met vrijwilligerswerk. Die stage is door het CDA bedacht en ingevoerd, het werd in korte tijd een groot succes. Het leidt aantoonbaar tot meer vrijwilligers die zich inzetten voor onze samenleving. Maar wat doet het kabinet? Het kijkt alleen naar de kosten, en niet naar wat het oplevert op de lange termijn. Dus is

deze stage geschrappt, onbegrijpelijk! En wat te denken van de mantelzorgboete, waarbij mensen financieel gekort worden als ze voor elkaar willen zorgen? Daarmee verminder je juist de betrokkenheid van mensen op elkaar, je maakt ze alleen maar meer afhankelijk. Dat leidt tot nog meer boosheid en onvrede in de samenleving en tast het vertrouwen in de politiek nog verder aan.

*‘Wij willen
via de zeven
principes
bouwen aan
het herstel van
vertrouwen in
de politiek en
in het CDA’*

Wij willen via de zeven principes bouwen aan het herstel van vertrouwen in de politiek en in het CDA. Door de samenleving meer ruimte te geven ontstaat er ruimte voor eigen initiatieven, voor betrokkenheid. Dat is de kerngedachte achter de zeven principes.

Vrijwilliger bij de politie

Student Bert van der Wees heeft één van de leukste bijbanen die je maar kunt bedenken: vrijwilliger bij de politie. Als politievrijwilliger staat hij al vijf jaar zijn mannetje op straat. Als bestuurslid van de landelijke organisatie van politievrijwilligers heeft Van der Wees een brede kijk op de positie van vrijwilligers binnen de politieorganisatie. Lees hier het verhaal van een enthousiaste ambassadeur van de vrijwillige politie.

Tekst Klaasjan de Jong | Fotografie Leonard Walpot

Bert van der Wees volgt de opleiding Transport, Infrastructuur en Logistiek aan de TU-Delft. Daarnaast studeert hij Rechten aan de Universiteit van Leiden. Van der Wees is bestuurslid bij de landelijke organisatie van politie vrijwilligers (LOPV), is lid van de VVD en is als politievrijwilliger actief in Den Haag.

Tegenover mij zit een gedreven vrijwilliger die gepokt en gemazeld is in de praktijk van het politiewerk. Het begon voor Van der Wees vijf jaar terug; via zijn vriendennetwerk kwam hij in aanraking met de vrijwillige politie. Het politiewerk is inmiddels een verslavende 'hobby' geworden die hem op gezette tijden uit zijn studiewereld trekt.

Saaï en voorspelbaar?

Vrijwilliger bij de politie heeft weinig van doen met koffie schenken of schoonmaken. Vrijwilligers bij de politie worden opgeleid voor het echte werk. Van der Wees volgde een 3-jarige initiële opleiding; als surveillant kun je hem speurend naar zakkenrollers tegenkomen op de kermis, maar ook in de supermarkt of op straat. Van der Wees: 'Het politiewerk vraagt dat je snel kunt (om)schakelen. Op het ene moment sta je bij een aanrijding tussen twee mensen die geen van beide Nederlands spreken, terwijl je even later al reanimerend vecht voor het leven van een medemens. Het werk van politievrijwilligers bevat een dynamische mix van puzzelen en actie die verslavend werkt.'

Momenteel volgt Van der Wees een opleiding tot agent. Hij leert hierin om te gaan met het dragen van een vuurwapen. Op mijn opmerking dat het best heftig klinkt, knikt Bert bevestigend. 'Als surveillant maak je situaties mee waarin je te maken krijgt met agressie. Surveillanten komen zulke situaties vaak nog min of meer toevallig tegen. Agenten daarentegen worden juist heel bewust afgestuurd op situaties van agressie en dreigende escalatie. Als de nood aan de man is, dan draagt de agent zijn vuurwapen om het echt te gebruiken.'

Het fenomeen vrijwillige politie, is dat iets nieuws?

In 1948 werd de reserve-politie opgericht; dit is een voorloper van de huidige vrijwillige politie. De ervaringen van WO-II leerden dat bij nieuwe dreiging een beroep op een grote groep reserves gedaan moest kunnen worden. Belangrijke ontwikkelingen in de afgelopen decennia zijn de komst van regiopolitie in 1993 (minder gemeentelijke sturing). Vanaf 2004 doet de term 'volontair' zijn intrede als een vorm van vrijwillige politie. Het gaat hierbij om een verruiming van de inzet naar afgeleide politietaken, zoals preventieve, facilitaire en administratieve inzet. Sinds 2011 is onder de kabinetten Rutte sprake van revitalisering van de vrijwillige politie. Er is een groei doelstelling: 10% vrijwilligerspolitie (streven is 5000) naast het beroepspersoneel (50.000). Ook is er binnen de vrijwillige politie sprake van een nieuw onderscheid naar executieve taken (buiten, op straat) en niet executieve taken (administratief, ondersteunend), met bevoegdheden die daarmee samengaan.

Doen politievrijwilligers hetzelfde werk als hun professionele collega's?

Doen politievrijwilligers hetzelfde werk als hun professionele collega's? 'Ja, tegenwoordig kunnen vrijwel alle functies binnen de politie door politievrijwilligers worden uitgevoerd. De opleidingen kennen dezelfde inhoud, en de eisen die aan vrijwillige politie worden gesteld zijn identiek aan die voor de beroepscollega's. Het tempo van opleidingen verschilt soms wel. Een belangrijk verschil met professionele collega's is dat de rol van vrijwilligers altijd aanvullend moet zijn. Het reguliere politiewerk moet ook zonder de inzet van vrijwilligers te allen tijde kunnen doorgaan. De inzet van vrijwillige politie is om die reden ook altijd boven-formatief.'

Boven-formatieve inzet, wat is dat?

Een vriendelijke grijns... 'Denk aan grote controle-acties, aan evenementen zoals Koningsdag, WK-hockey, Nuclear

Security Summit, maar ook kleinere inzet is mogelijk. Voor de gemeenteraden heb ik een praktische tip: wist u dat u gericht kunt vragen om de inzet van vrijwillige politie? In Woerden verzorgt een bikers-team de surveillance in winkelcentra en in Katwijk doet de vrijwillige politie de volledige surveillance op de plaatselijke horeca-avond.'

Wie zijn je collega's?

'Het beeld van mijn collega's is heel divers. Ik kom officieren van justitie tegen, herintreders op de arbeidsmarkt, zzp-ers, studenten en ook gepensioneerden die bezig willen blijven. Wegens de fysieke eisen die aan het werk

'Het werk van politievrijwilligers bevat een dynamische mix van puzzelen en actie die verslavend werkt'

gesteld worden, en ook vanwege de investeringen die gedaan worden in de vorm van opleidingen, geldt voor executieve vrijwilligers een maximale instroomleeftijd van 55 jaar. Voor niet executieve vrijwilligers gelden ruimere instroommogelijkheden.'

Onbeperkte carrière mogelijkheden?

Je bent nu vijf jaar executief politievrijwilliger en volgt de opleiding tot agent. Mag ik dat interpreteren als een succesvol voorbeeld van carrière-mogelijkheden die ook voor politievrijwilligers gelden? 'Ja', zegt Van der Wees, 'je ziet dat de doorstromingsmogelijkheden voor vrijwillig executief politiepersoneel de laatste jaren aanmerkelijk zijn verruimd. Dit is een belangrijke ontwikkeling, want realiseer je dat vrijwilligers hun motivatie niet ontlenen aan een financiële beloning. Naast waardering vanuit de omgeving, en het uitvoeren van relevante werkzaamheden is de mogelijkheid tot doorstroming een belangrijke drijfveer voor vrijwillige inzet.'

Zorgelijke trend

'Als bestuurslid van de landelijke organisatie van politie vrijwilligers (LOPD) zie ik voor mijn niet-executieve collega's met administratieve taken een zorgelijke trend. De zojuist genoemde prikkels zijn voor deze groep vrijwel afwezig. In de professionele tak krimpt de formatie voor niet-executieve taken. Deze ontwikkeling geeft voeding aan een discussie over verdringingseffecten tussen vrijwillige politie en de beroeps politie.' Van der Wees vervolgt: 'Juist daarom is het van belang dat qua functies een scherp onderscheid gemaakt wordt tussen werkzaamheden die binnen de formatie gedaan moeten worden, en zaken die bovenformatief (door vrijwilligers) uitgevoerd kunnen worden.'

Hangende de discussie over verdringingseffecten heeft de Minister besloten om de kraan voor instroom van niet-executieve politievrijwilligers dicht te draaien. Ondertussen is er een groeiende groep van vrijwilligers die uit frustratie afhaakt, omdat de waardering voor geleverde inzet ontbreekt, en ontwikkelingsmogelijkheden in dit segment vrijwel ontbreken.

Van der Wees ziet de impasse en de leegloop onder de vrijwilligers met lede ogen aan. Een oplossing voor het uitstroomprobleem is nog niet in zicht. Minister en vakbonden houden elkaar vooralsnog gevangen. Politieke druk zou kunnen helpen om de langdurige impasse te doorbreken.

LOPV

Wat is in deze kwestie de rol van een landelijke organisatie als het LOPV? 'Wij zijn een belangenorganisatie voor de politievrijwilligers. Je zou het kunnen zien als een vakbond voor de vrijwillige politie, met daarnaast ook een ambassadeursrol om de bekendheid van vrijwillige politie te verbreden. Burgemeester Sijbom (CDA) van de gemeente Losser is voorzitter van het LOPV. ZKH Mr. Pieter van Vollenhoven is onze erevoorzitter.'

'Voor de gemeenteraden heb ik een praktische tip: wist u dat u gericht kunt vragen om de inzet van vrijwillige politie?'

Toekomst

Gevraagd naar zijn eigen ambities antwoordt Van der Wees dat hij eerst wil afstuderen en daarna een baan zal zoeken. De combinatie met vrijwillige politie wil hij nog lang volhouden. In zijn twinkelende ogen lees ik een verlangen naar politiewerk met nog wat meer actie. *

Verrijking

Michael Sijbom (CDA-burgemeester in Losser en voormalig landelijk campagneleider) is sinds een jaar voorzitter van de LOPV, de belangenvereniging voor vrijwilligers bij de politie. Sijbom: 'Ik vind veiligheid een kerntaak van de overheid. Daar ben ik als burgemeester ook in mijn eigen gemeente actief mee bezig.

Er is nooit genoeg blauw op straat, er zal altijd meer nodig zijn dan we kunnen betalen. Daarom ben ik heel erg blij met al die vrijwilligers bij de politie. Ik vind dat deze mensen echt iets toevoegen aan de "betaalde politie". De vrijwilligers zijn namelijk ook op een andere manier, via hun werk of studie, betrokken bij de samenleving. Dat vind ik een verrijking voor de politie. Alle vrijwilligers zijn enorm enthousiast, dat is inspirerend. Ik ben daarom met veel plezier voorzitter van de LOPV.'

Lida Schelwald

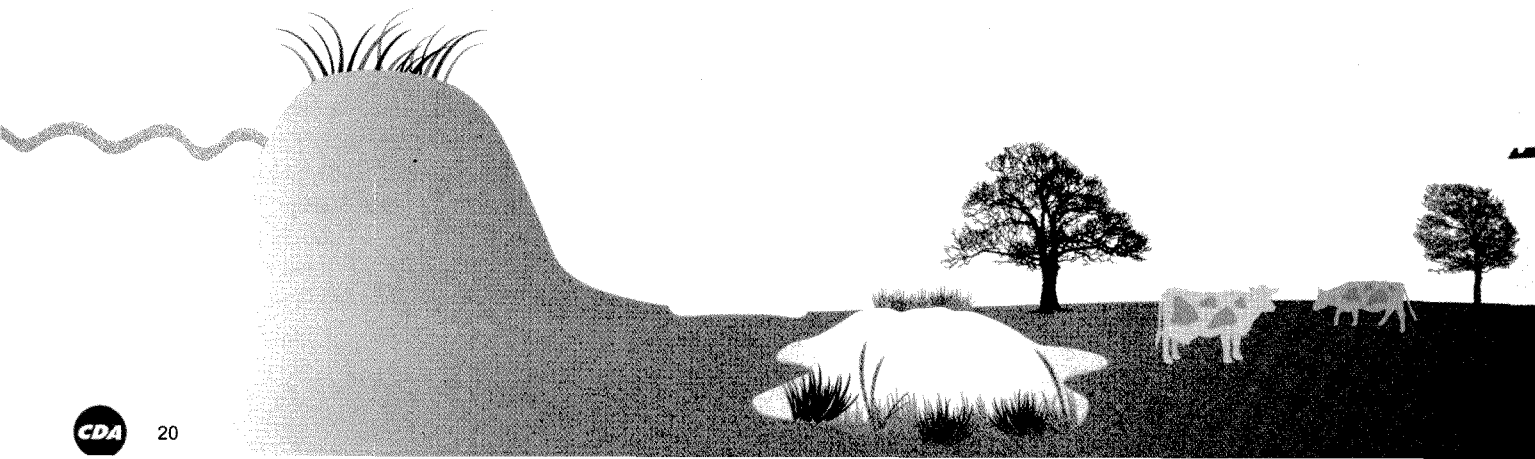
'We wonen in een badkuip'

In 2015 zijn er waterschapsverkiezingen. Maar wat doet een waterschap eigenlijk?

Lida Schelwald is heemraad in het waterschap Zuiderzeeland. 'Het beheersgebied van dit waterschap is Flevoland, plus een klein beetje Overijssel en Friesland.' Een heemraad is in een waterschap wat een wethouder is in een gemeente. Een ouderwetse naam die een overblijfsel is uit de Middeleeuwen. 'Rond 1250 kwamen de landheren en de bisschoppen bij elkaar om samen op te trekken tegen het water. Zo zijn de waterschappen ontstaan, de functies "dijkgraaf" en "heemraad" zijn overblijfselen uit die tijd. Maar verder zijn waterschappen wel met hun tijd meegegaan hoor', zegt Schelwald. 'We kunnen in Nederland niet leven zonder waterschappen. De dijken, waar de waterschappen verantwoordelijk voor zijn, beschermen zo'n tweeduizend miljard aan economische waarde.'

Een waterschap heeft drie hoofdtaken: zorgen voor een veilige omgeving, het waterpeil op orde houden en het water zuiveren. 'In Flevoland wonen we in een badkuip, op de bodem van wat vroeger de Zuiderzee was. De bemalingstaak is heel groot, elk jaar pompen zeven gemalen een miljard kuub water per jaar weg. Als we dat niet doen, dan vult de badkuip zich.'

Het Nederlandse waterbeleid is wereldberoemd in de wereld. Misschien wel net zo beroemd als de bloembollenvelden en kaas. Schelwald: 'We doen het inderdaad heel goed. Maar dat betekent niet dat we achter kunnen leunen. We moeten ons constant bewust blijven van het water om ons heen. Op sommige terreinen kunnen we juist van andere landen leren. Bijvoorbeeld hoe we

omgaan met sanities, daar kun je veel meer doen met hergebruik van water. Van steden als Kuala Lumpur kunnen we leren hoe we om moeten gaan met wateroverlast. Want we merken dat het bij ons in de zomer vaker en harder regent dan vroeger. Dat regenwater moet ook allemaal weer weg.'

'We moeten ons constant bewust blijven van het water om ons heen'

Schelwald is van origine bioloog en milieukundige. Voor ze heemraad werd, deed ze onderzoek naar de relatie tussen water en cultuur. 'Je ziet dat in veel landen water het kind van de rekening is. Daar zijn geen aparte waterschappen en moet het waterbeleid concurreren met andere belangen. Pas na een grote overstroming doet men iets. In Nederland kennen we met de waterschappen een functionele democratie. Dat betekent dat de waterschappen zelf belasting mogen heffen. Het voordeel daarvan is, dat het geld alleen gebruikt mag worden voor waterbeleid.'

Sinds de vorige waterschapsverkiezingen zijn waterschapsbestuurders verbonden aan politieke partijen. Maar hoe, onderscheid je je nu binnen het waterschap als CDA'er? Schelwald: 'Iedereen wil veilig en schoon water. Tussen de partijen zijn kleine accentverschillen. Het CDA kijkt breed naar belangen. We komen niet op voor een bepaalde groep, maar willen beleid dat goed is voor iedereen. Daarnaast vinden we duurzaamheid erg belangrijk.'

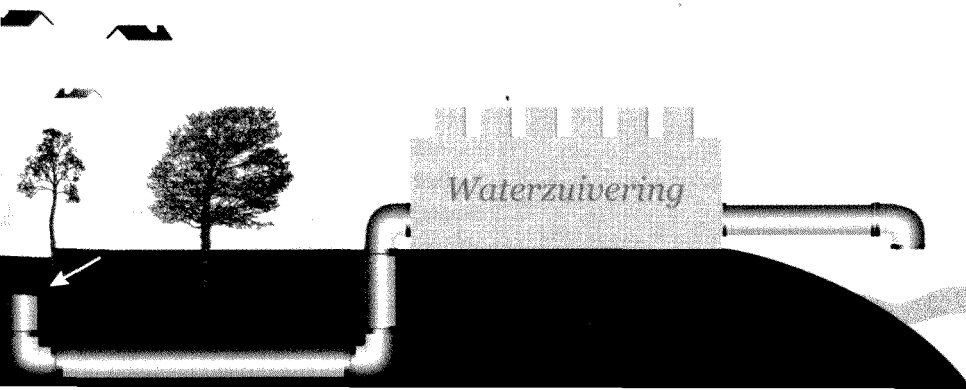
Waterschapsverkiezingen

Tot 2004 kenden de waterschappen een personenstelsel. Men stemde niet op een partij, maar op een persoon. In 2008 veranderde dat: voor het eerst stemde je op een lijst, net als bij andere verkiezingen. En in 2015 verandert er weer iets. Volgend jaar vinden de waterschapsverkiezingen voor het eerst plaats met de Provinciale Statenverkiezingen.

De CDA-bestuurdersvereniging heeft veel informatie over deze verkiezingen. Voor waterschappen is een modelprogramma beschikbaar, zodat het CDA in alle waterschappen een duidelijk CDA-geluid kan laten horen. Kijk voor meer informatie op www.cda.nl/bsv

Waterschapsbestuur

Het bestuur van het waterschap lijkt erg op dat van de gemeente. Bij verkiezingen wordt het algemeen bestuur gekozen. Zij kiezen uit hun midden leden voor het dagelijks bestuur, de heemraden. De voorzitter van het dagelijks bestuur is de dijkgraaf. De dijkgraaf wordt benoemd door de regering.

Ruth Peetoom

Lof voor de vanzelfsprekendheid!

Toen bekend werd dat Volkert van der G. na het uitzitten van zijn straf in Apeldoorn was gaan wonen, rukte de voltallige vaderlandse pers uit om de commotie vast te leggen die dat ongetwijfeld ter plekke zou geven. Wat ze troffen waren nuchtere opvattingen en weinig ophef. Die man moest toch érgens wonen, was de reactie. Vanzelfsprekendheid is geen nieuws. En dus verdween het onderwerp weer pijsnel uit de aandacht. Ik vond het mooi. En wél nieuws – goed nieuws, in deze tijd waarin de dominante mening is dat wij Nederlanders collectief ontevreden

zijn en nergens meer vertrouwen in hebben. Respect voor de rechtsstaat, bestuurders en politici die zonder opsmuk hun verantwoordelijkheid nemen en aandacht voor wat echt belangrijk is: het was inderdaad aangenaam vanzelfsprekend, tenminste in Apeldoorn. En tegelijk het besef, die vanzelfsprekendheid vergt onderhoud. Want wat is er voor nodig? Het allerbelangrijkste: vertrouwen. Vertrouwen van mensen dat hun bestuurders capabel zijn en hun politici goed en gezond kritisch. Dat de informatie deugt en dat instanties doen wat nodig is. Dat de democratie werkt en de rechtsstaat berekenbaar is.

Dat vertrouwen vraagt investering, dat wel. Allereerst in goede mensen. De rol die burgemeester John Berends in Apeldoorn heeft gespeeld was uitstekend en cruciaal. Het zoeken naar goede mensen die bestuurder of politicus willen worden heeft aandacht nodig en inzet en opleiding. Ja, het kost ook geld. En dat geldt ook voor de ondersteuning van volksvertegenwoordigers en bestuurders. Want die moeten goed kunnen functioneren – dat is domweg algemeen belang. Lang was het *not done* om je daar hard voor te maken. Maar bijvoorbeeld Paul Jansen, columnist van *De Telegraaf* brak onlangs een lans voor meer en betere ondersteuning voor Kamerleden onder het motto

'democratie heeft een prijs'. Wat ook belangrijk is zijn goed functionerende media. Kranten, radio en televisie, maar ook nieuwe media. Elders in dit blad vindt u een gesprek met mediamakers Cees van der Laan, de nieuwe hoofdredacteur van *Trouw* en met Mieke van Heesewijk, directeur van Netwerk Democratie, over wat zij zien als het belang van respectievelijk hun krant en de digitale snelweg voor de democratie. Het gaat over nieuwe vormen van beproefde media en over ruimte om ongedachte wegen te benutten en daarmee wellicht nieuwe vormen van democratie uit te vinden. En bij dat alles moeten we natuurlijk zuinig zijn op wat goed en waardevol is. Want ook dat stut vertrouwen en geeft houvast – dat niet alles anders hoeft, dat er mensen zijn die zich sterk maken voor wat gewoon – bepaalde waarden, wetten of gewoon de manier waarop we dingen geregeld hebben of met elkaar omgaan. Dat je in Nederland vrij en veilig bent, met elkaar samenleeft en werkt, ieder met rechten en plichten. Dat je als je tussen de raderen komt niet aan je lot overgelaten wordt, maar dat we gewoon omzien naar elkaar.

Gewoon. Vanzelfsprekend. Wat mij betreft staat het CDA voor die vanzelfsprekendheid. Staan CDA'ers daar voor. Voor ons geen incidentenpolitiek, maar visie en verantwoordelijkheid en, natuurlijk, vertrouwen.

Tegen het leenstelsel

Het CDA en CDJA hebben de handen ineen geslagen in de strijd tegen het leenstelsel. Eind mei voerden ze actie tegen de plannen van minister Bussemaker.

Julius Terpstra, voorzitter van het CDJA, over het leenstelsel: 'Laat ik vooropstellen dat studeren inderdaad een investering in jezelf is. Maar een schuld blijft een schuld, dat is iets anders dan leenangst.'

Met de kabinetsplannen komt de toegankelijkheid van het onderwijs in gevaar. De studiefinanciering verdwijnt en de aanvullende beurs blijft bestaan. Dat betekent dat de studenten met ouders met een laag inkomen nog wel iets krijgen. Kinderen van rijke ouders kunnen het ook wel betalen. Maar opnieuw vallen de klappen bij de middeninkomens. Studenten werken nu al veel naast hun studie, als de studiefinanciering wegvalt, valt er niet meer tegen-

op te werken. Gevolg is dat studenten nog meer moeten lenen, en nog meer schuld opbouwen.

Het kabinet zegt dat studenten later een goede baan krijgen, dus dat ze de schuld makkelijk terug kunnen betalen. Wie garandeert dat iedereen een goede baan krijgt? Er zal altijd een zekere mismatch tussen vraag en aanbod zijn op de arbeidsmarkt.

Een grote studieschuld, die kan oplopen van dertigduizend tot vijftigduizend euro is volgens Terpstra niet wenselijk. 'Er zijn plannen om studieschulden te registreren bij de BKR. Tel daarbij op dat je steeds vaker eigen

>> geld mee moet nemen als je een hypotheek wilt afsluiten. Iemand die gestudeerd heeft kan in de toekomst dus ook veel moeilijker een huis kopen omdat hij eerst die studieschuld moet aflossen.'

Vele jongerenorganisatie, of het nu studentenvakbonden of politieke jongerenorganisaties zijn, is het niet eens met de plannen. De minister luistert niet. De enigen die niet tegen zijn, zijn huidige studenten. Dat is logisch, want zij krijgen er niet mee te maken. Scholieren, de toekomstige studenten maken zich echter grote zorgen. Vele twijfelen of ze wel moeten beginnen aan een studie.

Om het onderwijs betaalbaar te houden stellen wij voor om de ov-jaarkaart te vervangen door een trajectkaart, dat levert al een hoop op. Daarnaast mogen onderwijsinstellingen van ons strengere eisen stellen. Bijvoorbeeld bij het vaststellen van het aantal studiepunten dat je per jaar moet halen. Ook moet er betere voorlichting komen en strengere selectie aan de poort. Studenten maken dan wellicht een betere keuze en wisselen dan minder vaak van studie.'

'De toekomstige studenten maken zich grote zorgen'

De plannen voor het leenstelsel voor studenten zullen ervoor zorgen dat er 20.000 studenten minder gaan studeren. Dat stelt CDA-kamerlid Michel Rog. Uit onderzoek van het CPB kwam al naar voren dat bijna 11.000 jongeren minder zouden kiezen voor een hogere opleiding. 'In dat onderzoek zijn de effecten van de uitwonende beurs, de ov-jaarkaart die straks geleend moet worden en de hoge rente nog niet meegenomen. Worden deze variabelen meegenomen, dan kom je op tenminste 15.000 jongeren die afzien van een studie in het Hoger Onderwijs.

Tijdens het debat in de Tweede Kamer over het leenstelsel heeft Rog gevraagd om een onderzoek. De coalitiepartijen en D66 en GroenLinks beweren dat de toegankelijkheid van het onderwijs zal toenemen. Rog vindt dit onzin. 'De minister blijft beweren dat het CDA, evenals andere tegenstanders van het leenstelsel ongelijk hebben.

Hoe en waarom dit zo is, kan ze niet op basis van cijfers toelichten. Dat is onverantwoord als het om zulke grote besluiten gaat.'

Rog: 'Het leenstelsel is een grote vergissing. Het remt studenten in plaats van hen te stimuleren en zet de midden-groepen onder zware druk doordat hun financiële lasten verder toenemen. Dit is op geen enkele wijze een "sociaal" leenstelsel te noemen, dit is een belasting op studeren. De minister moet eens af van de illusie dat iedereen met een hbo-diploma meteen een topinkomen heeft. Een verpleegster of leraar heeft geen hoog inkomen, maar straks wel een hoge schuld. Feit is dat als gevolg van de kabinetsplannen een student na een vijfjarige studie een studieboete opbouwt van maar liefst 35.000 euro na invoering van het sociale leenstelsel.'

CDA **Leenstelsel = Studiebelasting**

VVD, PvdA, D66 en GroenLinks willen basisbeurs voor studenten vervangen door leenstelsel

CDA = tegen

#studiebelasting

Het is een drempel om te gaan studeren

Op een heel eenvoudige manier kan je berekenen hoe hoog de drempel is:

- 40% van de jongeren gaat naar school om bij studietoelagen van een leenstelsel.
- 40% tot 50% van de HBO-studenten zal bij invoering van een leenstelsel afzien van een Master.
- 40% van de HBO-studenten zal bij invoering van een leenstelsel afzien van een Master.

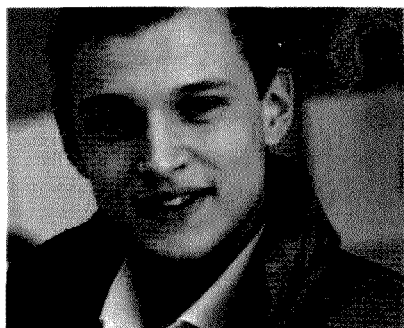
De midwintertoeslag worden het hardst gepakt!

Dit betekent weer meer armoede

- Afbetaling van de schuld wordt 4% van het inkomen maximaal 25 jaar lang. Dit is dus een belasting op studeren.
- Verdienen je ouders meer dan €45.000? Dan ontvang je geen aanvullende beurs.
- Een verpleegster of leraar heeft geen hoog inkomen, maar straks wel een hoge schuld.

CDA

Nieuw in het CDJA-bestuur

David Westerink

'Mijn naam is David Westerink (21) en sinds het voorjaarscongres ben ik de opvolger van Matthijs Groot als nieuw bestuurslid Communicatie & Campagne. Hiervoor ben ik actief geweest bij het CDJA Groningen. Eerst als bestuurslid PR & Communicatie, daarna als voorzitter. Het CDJA is een jongerenorganisatie waarin zo'n tweeduizend jongeren met totaal verschillende achtergronden elkaar ontmoeten. Ik zie het als een uitdaging om het CDJA-verhaal naar buiten toe te verkopen en om lokale afdelingen te ondersteunen in zaken als promotie en ledenwerving.

Terpstra III is nu een kleine maand onderweg en vooral in de eerste week ging het los. PvdA en VVD hebben in vermeende onderwijspartijen D66 en GroenLinks partners gevonden voor het sociaal leenstelsel. Het CDJA is tegen dit plan! Nog voordat men een baan heeft gevonden zitten studenten met een gigantische schuld. Daarnaast krijgt de toegankelijkheid van het onderwijs een klap. Duizenden studenten minder in het hoger onderwijs. Voor ons genoeg reden om tot actie over te gaan. In mijn tweede week werd de verplichte maatschappelijke stage afgeschaft. De stage ademt CDA: jongeren moeten zich op verschillende manieren inzetten voor de samenleving. Veelal kwamen jongeren in bejaardentehuizen terecht. "Solidariteit tussen generaties", noemen we dat. Zowel in de pers als op straat hebben wij van ons laten horen. Tot zo ver mijn eerste ervaringen in het Haagse. In Groningen kennen we het gezegde: "nait soezen, moar down!". Niet te veel zeuren maar vooral veel doen. Vanuit die gedachte wil ik mij voor het CDJA inzetten om jongeren in mijn periode als Dagelijks Bestuurslid te enthousiasmeren voor de christendemocratie.'

'Ik zie het als een uitdaging om het CDJA-verhaal naar buiten toe te verkopen'

Marlien Ligtenberg

'Ik ben Marlien Ligtenberg en ik ben 22 jaar. Sinds 24 mei ben ik Dagelijks Bestuurslid Politiek en Internationaal van het CDJA, een ontzettend leuke en uitdagende functie! Ik was daarvoor onder andere redacteur van *Interruptie* en voorzitter van de afdeling Utrecht. Ik ben twee jaar geleden politiek actief geworden omdat ik naast mijn studie Geschiedenis ook graag iets wilde gaan doen met de politieke vraagstukken die ik vanuit de studieboeken en krant tegenkwam. Ondertussen ben ik een overtuigd christendemocraat en vind ik het heel erg leuk mijn enthousiasme voor de vereniging nu in het Dagelijks Bestuur in te kunnen zetten.

In deze functie wil ik bezig gaan met relevante politieke thema's, zoals de decentralisaties of de jeugdwerkloosheid. De drijvende kracht voor de visievorming daarop zijn vooral de werkgroepen. Daarom is het belangrijk dat deze levendig blijven, iets waar ik ook energie in zal stoppen. Verder wil ik binnen het CDJA blijvend de discussie voeren over de relevantie van de christendemocratie en hoe wij, christendemocraten van de toekomst, dit gaan invullen! De discussie gaat wat mij betreft niet over de scheiding tussen oplossingen vanuit de markt, overheid of samenleving, maar vooral: wélke markt, wélke overheid en wélke samenleving we voor ogen hebben. Ik heb er zin in om me daar komende tijd samen met CDJA'ers in te verdiepen!

Junior reporter

Merijn: 'Een wethouder doet voor de stad wat een minster voor het land doet. Ik ga in Haarlem over onderwijs, sport en jeugd.'

Tijn: 'Dus jij kan iets doen voor mijn school?'

Merijn: 'Ja, dat klopt.'

Tijn: 'Waarom ben je wethouder geworden?'

Merijn: 'Ik vond politiek altijd al heel erg leuk. Toen ik zo oud was als jij had ik een poster van Ruud Lubbers op mijn kamer hangen (Tijn vraagt: 'Wie is dat?'). Toen ik zes jaar geleden naar Haarlem verhuisde en vader werd, ben ik lid geworden van het CDA. De afgelopen jaren zat ik in de gemeenteraad. Dat vond ik zo leuk dat ik de hele dag politiek wilde doen.'

Merijn Snoek is sinds kort wethouder in Haarlem.

Merijn: 'Ik ben pas anderhalve week bezig. Maar ik kom elke dag blij thuis, dus ja, het is leuk. Het is hard werken, maar ik vind het heel bijzonder om dit te doen namens het CDA.'

Tijn: 'Kom je wel eens op het nieuws?'

Merijn: 'Ja, maar vaak in het lokale nieuws. Ik kom bijvoorbeeld in het nieuws als er een nieuwe school wordt geopend of als ik prijzen uitreik bij een sportwedstrijd.'

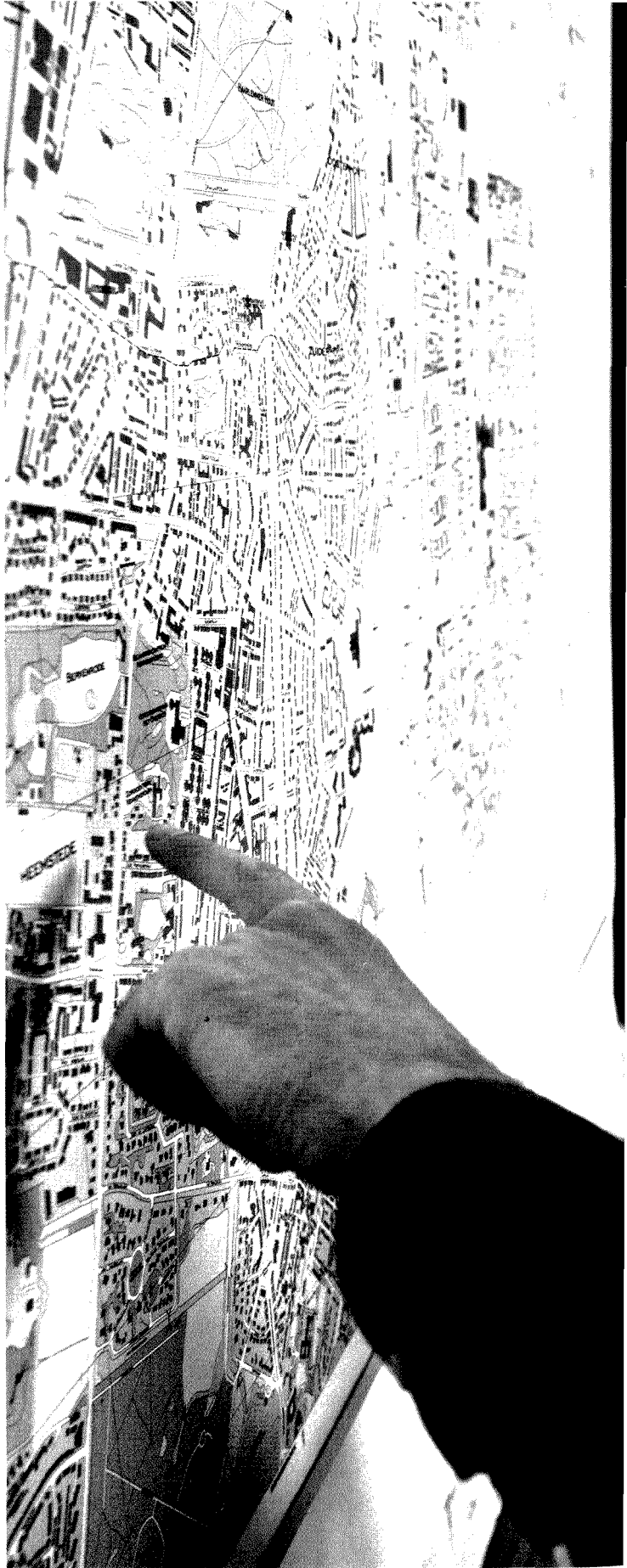
Tijn: 'Heb je een voorbeeld?'

Merijn: 'Heb je zelf een voorbeeld?'

Tijn: 'Ja, Iniesta (een Spaanse voetballer, red.).'

Merijn: 'Ik vind het een moeilijke vraag. Ik denk dat ik Dries van Agt wel een mooi voorbeeld vind. Hij deed dingen, ook in de politiek, vaak omdat het hem overkwam. Soms moet je dingen gewoon laten gebeuren.'

Merijn Snoek (38) is sinds kort wethouder in Haarlem.

Tijn en Merijn

Junior reporter

Naam Tijn van Beuningen

Leeftijd 9 jaar

Woonplaats Heemstede

Oproep

Wil jij ook een keer een politicus interviewen
(of heeft u een (klein)kind dat dat wil),
mail dan naar redactie@cda.nl

De brede volkspartij

'Je bestaat pas

als er over je gesproken wordt'

De communicatiewereld is de afgelopen jaren enorm veranderd en dankzij technologische ontwikkelingen zal de verandering de komende jaren nog wel even doorzetten. Steven Van Belleghem weet als geen ander hoe organisaties (en het CDA) kunnen inspelen op die veranderingen. 'Politici moeten meer over het waarom praten.'

Tekst **Thijn van Veghel** | Fotografie **cdenv**

De Vlaamse communicatiewetenschapper Steven van Belleghem is een veelgevraagd spreker in België en Nederland en als auteur van de Conversation Manager en de Conversation Company boekte hij in beide landen veel succes. Voor het CDA maakte hij graag even tijd.

Wat kunnen politieke partijen in het algemeen beter doen in de communicatie? 'In het algemeen moeten ze inhoudelijk meer over het waarom gaan praten. Waarom dingen belangrijk zijn in plaats van de kleine regeltjes. Veel meer de mensen inspireren over een visie,

een project, een langetermijnambitie. Eerder dan over een klein onbenullig iets waar uren over gediscussieerd wordt en dat eigenlijk helemaal niet inspirerend is voor de burger. We maken vaak dingen klein die we groot moeten maken, dat is wat betreft content.

Qau stijl: durf te begeisteren en durf positief te zijn. Mensen zijn verzuring en negativiteit beu. Mensen houden van een positief verhaal en mensen houden van een positieve ambitie. Het derde is interactie. Ik heb het gevoel dat er heel weinig "luisteren, praten en conversatie" bij politici is.

Er wordt te veel gezonden. Wij hebben onze dingen te vertellen en we gaan weinig in op wat anderen zeggen. Laat staan dat we antwoorden op wat mensen vragen. Het tweerichtingsverhaal dat heel fris overkomt als je dit als politicus kan overnemen in de communicatiestijl.'

Hoe kan het CDA die tweerichting communicatie faciliteren? 'Heel vaak wordt enkel gedacht aan online communiceren, maar ik zie het zowel online als offline. Ik denk dat je er een project van moet maken dat politici een deel van hun tijd bij de burgers gaan doorbrengen en vra-

gen gaan stellen aan de mensen. Niet alleen in campagne deur tot deur gaan en lintjes knippen, maar ook gewoon oprecht interesse tonen in waar mensen mee bezig zijn. Dat moet je offline faciliteren, dat je als het ware organiseert dat de topmensen uit de partij daar bewust van worden en ten tweede tijd vrijmaken in de agenda's. Online moeten partijen een bewustwording creëren dat kanalen als Facebook en Twitter niet puur zendkanalen zijn, maar dat dit de kanalen bij uitstek zijn waar mensen kunnen luisteren naar anderen en waar je kunt meepraten. Dat bewustzijn moet er komen en een facilitatie

Online ambassadeurs gezocht!

Sinds 2013 zijn er honderden CDA'ers online actief als ambassadeur voor het CDA. Hopelijk wil u ook uw steentje bijdragen door via social media campagne te voeren voor het CDA! In veel gevallen komt dit neer op delen van updates via Twitter, Facebook en Google+, het gebruiken van bepaalde hashtags (#) en aankondigen van (campagne)activiteiten. Des te groter deze groep, des te daadkrachtiger wij als CDA online van ons kunnen laten horen.

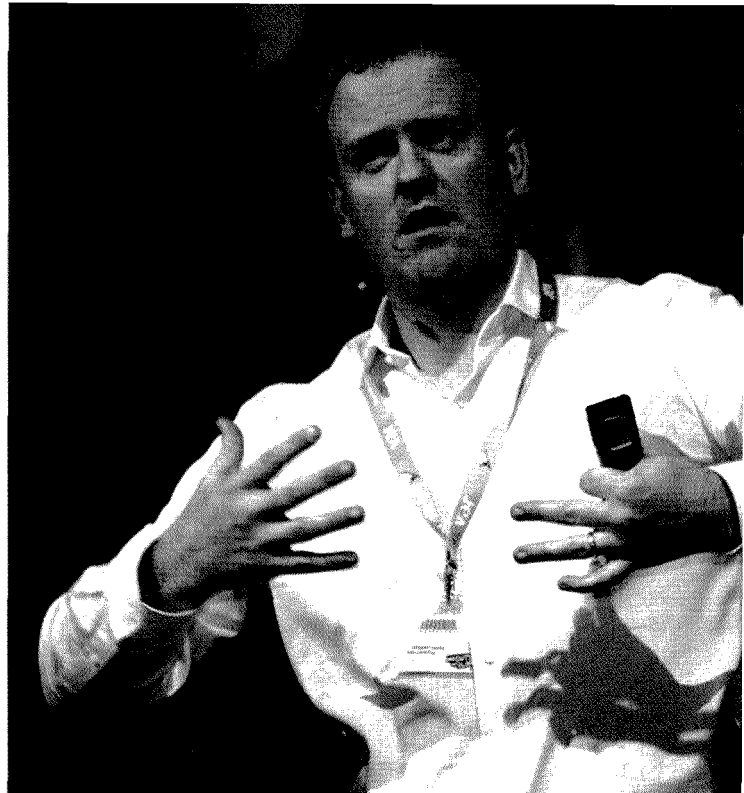
De kans bestaat dat u al een online ambassadeur van de partij bent, in dat geval hoeft u niet te reageren. Het zou fijn zijn als u CDA'ers, in uw omgeving, die online actief zijn wilt stimuleren om zich ook aan te melden. Daarbij is het van belang zij zichzelf aanmelden, dit kan door een mailtje te sturen naar socialmedia@cda.nl. Ook vragen over het online ambassadeurschap zijn welkom op dit mailadres.

... om hen daar bij te helpen. Hoe dat gecombineerd kan worden met een drukke agenda. Iets wat de moderne burger vandaag verwacht.'

'Als politieke partij heb je een voordeel ten opzichte van merken'

Kunnen onze 55.000 leden daar ook een rol in spelen? 'Absoluut. De leden zouden de eerstelijnsambassadeurs moeten zijn. Hoe meer leden zich betrokken voelen, hoe meer die leden het gevoel hebben dat de toppers uit jullie partij geïnteresseerd zijn in hen en dat daar een gezamenlijk project van gemaakt kan worden. Hoe steviger die ambassadeurs in hun schoenen staan. Hoe meer zelfvertrouwen ze krijgen en hoe plezieriger ze het gaan vinden en als gevolg hoe actiever zij de politieke partij gaan steunen. Zowel offline als online. Een soort crew die de rest van het land gaan overtuigen dat ze op het CDA moeten stemmen.'

Is mond-tot-mondreclame tegenwoordig belangrijker dan ooit tevoren? 'Ik denk dat dit altijd heel belangrijk is geweest. Vroeger was dit de enige vorm van communicatie, daarna is de massacommunicatie erbij gekomen. Vandaag is het heel belangrijk geworden dat mensen over jou praten. Het geeft niet dat er tegenstanders zijn, maar zodra er niet over jou gesproken wordt,

besta je niet meer. Je moet ervoor zorgen dat je mond-tot-mondreclame managet en activeert. Vandaag is dat de meest belangrijke en invloedrijke vorm van communicatie die er is.'

Hoe kan het CDA dit managen? 'Het is een combinatie van een aantal dingen. Dat er goed geluisterd wordt en dat je de tools hebt om te kunnen luisteren naar mensen en daaruit te leren en er eventueel op in te spelen. Ik denk dat het interessant is om een klankbord van leden te hebben. Een community van 200 tot 300 leden die heel actief zijn en die je heel nauw betreft bij de strategie. Het tweede is voldoende content maken die conversatiewaardig is, waar mensen over gaan praten. Veel meer visuals en one liners die conservatiewaarde hebben, zodat mensen het gaan delen. Het derde is de data voor handen hebben, zodat je de content ook bij de juiste mensen kunt droppen.

Tot slot, de actieve politici erbij betrekken, zorgen dat die ook de boodschap de wereld in sturen. De vragen van mensen beantwoorden en reacties geven op mensen die reageren op iets wat de partij de wereld in stuurt. Dat zijn een aantal dingen die je als partij kunt gebruiken om dat te managen.'

U gaf in een interview aan dat Obama in 2012 niet herkozen is door zijn goede speeches of door social media, maar doordat hij de behoeftes van de individuele kiezer het beste kende. 'Klopt. In 2008 heeft Obama de sociale media op de kaart gezet als marketingtool. In 2012 heeft hij big data op de kaart gezet als

Fotoverslag

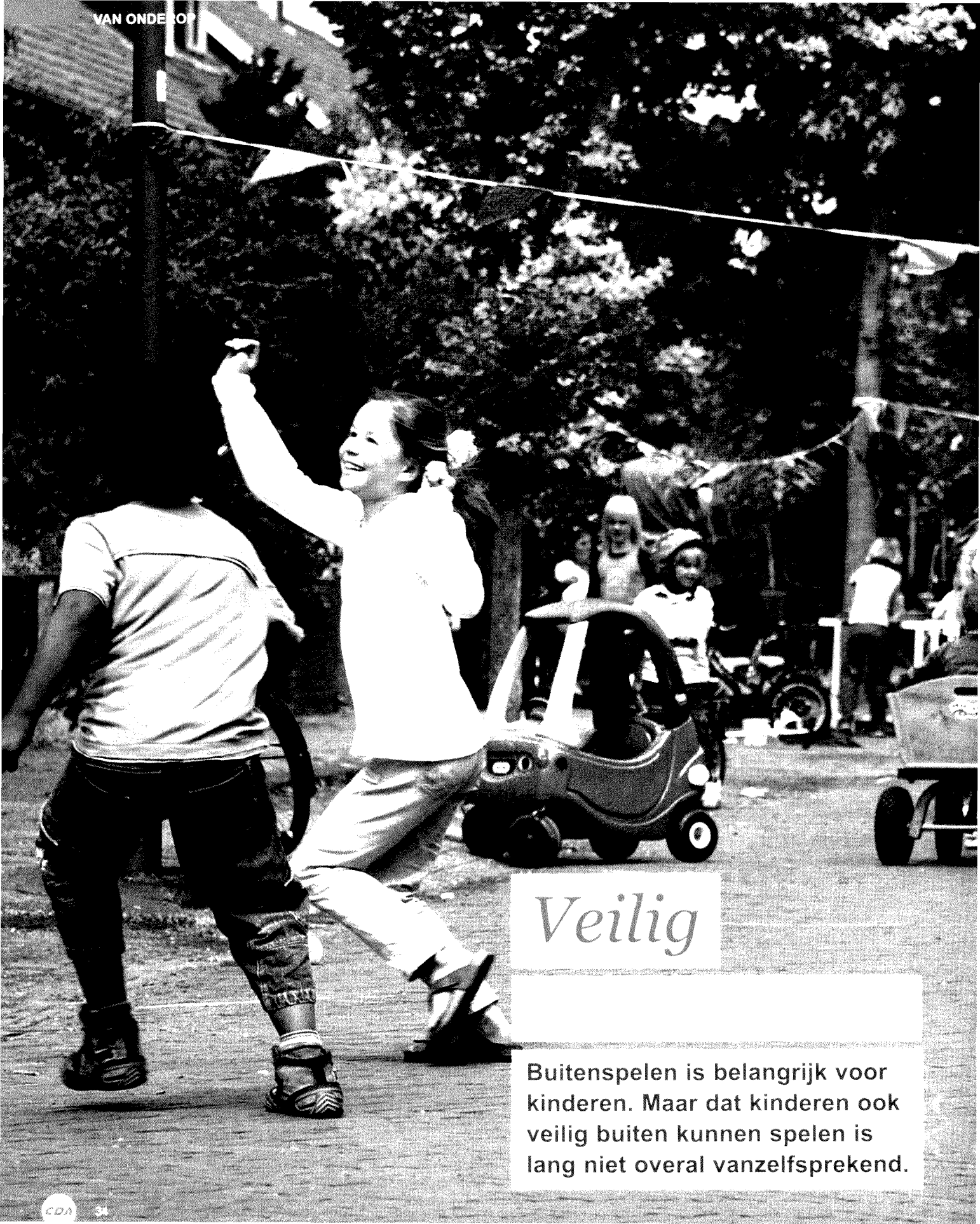
Europese verkiezingen

Het CDA heeft bij de Europese verkiezingen 5 zetels gehaald. Hiermee blijft het CDA de grootste Nederlandse partij in het Europees parlement. Volgens lijsttrekker Esther de Lange 'is de uitslag een steun voor het nuchtere CDA verhaal over Europa'. Partijvoorzitter Ruth Peetoom benadrukte enorm trots te zijn op lijsttrekker De Lange en de

overige kandidaten die regionaal 'geweldig campagne hebben gevoerd'. Voor het CDA zijn alle vijf de delegatieleden met veel voorkeurstemmen gekozen. De vijf nieuwe Europarlementariërs voor het CDA zijn: Esther de Lange, Jeroen Lenaers, Wim van de Camp, Lambert van Nistelrooij en Annie Schreijer.

Veilig

Buitenspelen is belangrijk voor kinderen. Maar dat kinderen ook veilig buiten kunnen spelen is lang niet overal vanzelfsprekend.

Buitenspelen is goed voor kinderen. Het is gezond, want door veel beweging blijven kinderen op een gezond gewicht. En, kinderen leren al op jonge leeftijd hoe ze met elkaar om moeten gaan. Nederlandse ouders vinden het belangrijk dat hun kinderen buitenspelen, belangrijker dan ouders elders in Europa. Toch was er een aantal jaar geleden maar vier vierkante meter buitenruimte per kind om veilig te kunnen spelen. En op vier vierkante meter kun je net een mooie tekening met stoepkrijt maken, daarna houdt het al snel op.

Op 11 juni werd de buitenspeeldag georganiseerd. Een dag waarop overal in Nederland leuke dingen voor kinderen werden georganiseerd.

*'We hebben de
buitenspeeldag
aangeprepen om
een actie te starten'*

Behalve voldoende speelruimte is voor buitenspelen ook een veilige verkeerssituatie nodig. Daarom besloot de CDA-fractie in Amersfoort om een actie te koppelen aan de buitenspeeldag. Negin van den Berg: 'Wij vinden verkeersveiligheid een belangrijk thema. Buurten moeten veilig zijn voor kinderen om er te kunnen spelen. Het is een thema dat bij het CDA past en dat we ons moeten toe-eigenen. Amersfoort is niet onveilig dan andere steden. Er is de afgelopen jaren veel geïnvesteerd in verkeersveiligheid. Maar het is ook een thema dat permanent onder de aandacht moet worden gebracht. Gedrag van mensen is nu eenmaal niet zo makkelijk te veranderen.'

Van den Berg: 'We hebben de buitenspeeldag aangeprepen om een actie te starten. We hebben de inwoners van Amersfoort opgeroepen om aan ons door te geven welke straten nog veiliger kunnen voor spelende kinderen.' Een van die bewoners was Ernst Vegter uit de Madoeraystraat in Amersfoort-Zuid. Vegter: 'Er wonen heel veel kinderen in de wijk. In onze wijk wordt er meer dan hard gereden. Dusdanig hard dat een kind van vier op een fietsje niet meer kan worden ontweken met deze snelheden in het ergste geval. Ik kan niet stilzitten en wachten op de eerste ellende en achteraf actie nemen. Als vader sta ik soms doodsangsten uit en erger me kapot aan dergelijke automobilisten.'

Uit de inzendingen heeft het CDA twee straten gekozen die ze willen steunen om verkeersveiliger te worden. Van den Berg: 'Deze straten hebben van ons een Victor Veilig gekregen. Een Victor Veilig is zo'n gele plastic pop met een oranje vlag. Op de poppen hebben we een CDA-logo laten maken. Elke keer als de pop langs de straat staat, zien mensen CDA. Dat valt op.'

En nu? De poppen zijn uitgedeeld, de buitenspeeldag is geweest en de zomer – om buiten te spelen – is nog lang. Van den Berg: 'We zijn nog niet klaar. De inwoners hebben duidelijk aangegeven dat ze zelf ook iets willen doen aan de verkeersveiligheid. Wij ondersteunen hen daarbij vanuit de politiek. Het is dus niet: "Asjeblieft, hier heb je een pop en succes ermee". Vegter is het met haar eens: 'De pop is een begin, maar er is een structurele aanpak nodig.'

Voor de Madoeraystraat betekent dat dat automobilisten niet meer de kans krijgen om het gaspedaal veel te hard in te drukken. Vegter: 'De woonwijk is een verbindingsweg van de ene hoofdweg naar de andere. We moeten mensen bewust maken dat er op ze gelet wordt, want er

spelen veel kinderen en de consequenties zijn groot bij snelheidsovertredingen.'

Het blijft ook niet bij deze twee straten. De fractie vindt het een belangrijk onderwerp dat we op de agenda zetten. Dit is waar het om gaat in de politiek: samen met bewoners zoeken naar een oplossing en de schouders eronder zetten. Ik geloof niet in politiek op afstand.'

Verboden te roken

Den Haag is de eerste stad in Nederland met rookvrije speelplaatsen. Een betrokken ouder startte een burgerinitiatief om roken op speelplekken tegen te gaan. Wethouder Karsten Klein vond het een goed idee. 'Ik vind het heel belangrijk als ouders betrokken zijn bij de speeltuin in hun buurt. Het is toch eigenlijk ook "hun" speeltuin, ouders en kinderen zijn ook een beetje eigenaar. Wanneer een betrokken ouder naar me toekomt met een geweldig idee, dan neem ik dat graag over.' In Den Haag zijn vijfhonderd speelplekken voor kinderen. Op de speelplekken hangen spelregels. Dit voorjaar is daar een spelregel bijgekomen: het verzoek om niet te roken.

Sander de Rouwe?

'Cijfers laten zien dat mensen die heel vaak veel te hard rijden ook buiten het verkeer veel overlast veroorzaken'

'De meeste mensen in Nederland wonen in een woonwijk. En die wijk is het vaak het verlengde van de woonkamer. Als je aan mensen vraagt waardoor ze zich onveilig voelen, noemen ze vaak dingen dicht bij huis: woning-inbraken en te hard rijden in de wijk. Te hard rijden heeft dus veel invloed op het gevoel van veiligheid.

Ik roep daarom alle lokale CDA-fracties op om met het thema verkeersveiligheid aan de slag te gaan. De lokale politiek staat dichtbij mensen en is goed in staat om samen met mensen de verkeersveiligheid te verbeteren.

Tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen ben ik in veel gemeenten langs geweest met een laser-gun om de snelheid van weggebruikers te meten. Het laseren van de wijk was een goede aanleiding om met mensen in gesprek te gaan over de verkeerssituatie in de wijk. Want dát is belangrijk: samen om tafel om te zoeken naar een oplossing.

Een buurt die actief werkt aan de verkeersveiligheid kan van Veilig Verkeer Nederland het Buurtlabel Veilig

Verkeer krijgen. Het Buurtlabel wordt door Veilig Verkeer Nederland toegekend voor een periode van drie jaar. Hiermee laten bewoners zien dat ze blijvend werken aan een verkeersveilige woonomgeving. Ze werken daarbij samen met andere buurtbewoners, politie, gemeente en andere lokale organisaties.

Als er gekeken wordt naar de verkeersveiligheid in een wijk is dat vaak een reden om te kijken naar hoe de wijk ook op andere terreinen veiliger kan worden.

Maar er is meer. Cijfers laten zien dat mensen die heel vaak veel te hard rijden ook op buiten het verkeer veel overlast veroorzaken. Instanties werken langs elkaar heen, dus het is niet altijd bekend bij de juiste instantie.

Het zou mogelijk moeten zijn dat het CIJB dat boetes incasseert bij veel verkeersovertredingen – en dan heb ik het over twintig flinke boetes per jaar – de wijkagent informeert. Die kan dan vervolgens gaan kijken of die persoon inderdaad in de buurt overlast bezorgd. Op die manier kan erger voorkomen worden.'

De aandachtsvolle samenleving

Aandacht is de afgelopen jaren wegbezuinigd. Vooral onder ouderen is de eenzaamheid de afgelopen jaren ontzettend gegroeid. Veel ouderen kunnen wel een maatje gebruiken die eens in de zeven dagen even langskomt voor een bakje koffie. Jan Eerbeek ziet voor het CDA grote kansen in de aandachtsvolle samenleving.

Tekst Thijn van Veghel | Fotografie Dirk Hol

Jan Eerbeek zet zich al dertig jaar in voor de aandachtsvolle samenleving. Als oprichter van Exodus weet hij wat een beetje aandacht met een ex-gedetineerde kan doen. Exodus biedt opvang aan ex-gedetineerden en gedetineerden in de laatste fase van hun straf die gemotiveerd zijn om uit de criminaliteit te stappen.

Niet de overheid, maar de samenleving

'Wie deze tijd begrijpt, weet dat de beste initiatieven van mensen zelf komen. Initiatieven van mensen die echte problemen oplossen', aldus Sybrand Buma tijdens de presentatie van de zeven principes juni 2013. Jan Eerbeek is iemand die met unieke initiatieven echte problemen oplost. 'De samenleving, niet de overheid' is een principe dat Jan Eerbeek enorm aanspreekt. 'Wat ik heel belangrijk vind in deze CDA-visie is dat de bestdra- gende kracht van de samenleving de mensen zelf zijn en hun verbanden waar ze in leven. De christendemocratie vertrouwt altijd sterk op de mensen zelf en dat geeft grote vitaliteit in de samenleving. Dat is mijn visie en daardoor voel ik me aangesproken door de visie van Sybrand.'

De tendens is volgens Eerbeek dat de overheid de samenleving van alles voor wil schrijven, bureaucratische processen, maar de overheid zal dienaar moeten zijn van de samenleving. De neiging is om organisaties door te professionaliseren, bestuurlijk aangedreven organisaties met weinig ankerpunten in de samenleving. Eerbeek vindt dat de overheid sterk moet vertrouwen op het vakman- schap van vrijwilligers. 'Daar ligt een heel grote kans voor

het CDA. Heel veel werkers in organisaties voelen zich beperkt. Er heerst een zakelijke cultuur, waarbij hande- len sterk beperkt is en te weinig ruimte ligt voor eigen creativiteit.' Te vaak wordt gevoeld dat zo'n organisatie een uitvoeringsorganisatie van overheid wordt, terwijl een maatschappelijke organisatie een enorme dynamiek en bezieling heeft om zelfstandig een maatschappelijke taak uit te voeren. De overheid kan faciliteren door financiële middelen ter beschikking te stellen. Daarnaast kan de overheid de burgers stimuleren om een maatschappelijke onderneming te gaan dragen.

In onze samenleving is heel veel aandacht wegbezuinigd'

Het vrijwilligersnetwerk

Exodus biedt opvang en ondersteuning aan ex-gedeti- neerden en gedetineerden in de laatste fase van hun straf die gemotiveerd zijn om uit de criminaliteit te stappen. Deze (ex-)gedetineerden kunnen terecht in één van de elf Exodushuizen verspreid in het land of bij een maatje uit het vrijwilligersnetwerk van Exodus. Het netwerk is in dertig jaar gegroeid tot ongeveer 1850 vrijwilligers. Het is een organisatie die geworteld is in de samenleving. 'Herstel van gedetineerden is niet alleen zaak van profes-

sionals, maar ook een zaak die gedragen wordt door burgers'. Een van de mooiste voorbeelden vindt Eerbeek Het Ouders, Kinderen en Detentie Project (OKD). In verschillende gevangenissen is dit project mogelijk.

Vrijwilligers halen de kinderen op en in een kindvriendelijke ruimte zorgen ze dat vader of moeder met de kinderen een spelletje kan spelen. Op die manier kan vader en moeder echt even aandacht besteden aan het eigen kind. Na afloop nemen de vrijwilligers de kinderen mee naar de McDonalds of naar een speeltuin.

Stichting Exodus heeft geen problemen met het werven van vrijwilligers. 'Wij werven in kerken. In kerken zijn veel mensen die graag iets concreets willen doen. Dit zijn mensen die geen behoefte hebben aan elllange vergaderingen'. Voor deze mensen heeft Exodus concrete taken. Iemand komt vrij uit de gevangenis en vervolgens wordt hij of zij een aantal maanden begeleid door een vrijwilliger. Dit wordt het 'supporterproject' genoemd.

Ook jongeren zetten zich in als vrijwilliger. 'Wat ik merk is dat jongeren wel wat willen doen, maar dat ze beperkt de tijd hebben'. Voor deze jongeren zijn de one issue-taken bedacht. Een vaste taak waar een vast aantal uren voor staat en ook een taak die na een half jaar is afgerond. Deze jongeren worden eerst getraind, wat goed voor het cv is, en vervolgens zetten zij zich een half jaar in en dan is het klaar. Wederkerigheid is een belangrijk begrip. Iemand voelt dat hij of zij iets betekent voor iemand anders.

CDA-projecten

Eerbeek ziet grote kansen voor het CDA in de samenleving. 'In onze samenleving is heel veel aandacht wegbezuinigd. Bijvoorbeeld praktische handelingen in verzorgingstehuizen of bij ouderen thuis en daardoor is de eenzaamheid gegroeid. Dertig procent van de Nederlanders zegt zich eenzaam te voelen; tien procent zegt zich zelfs extreem eenzaam te voelen. Tien procent van bewoners in verzorg- en verpleeghuizen zegt nooit bezoek te krijgen'. Het CDA zou volgens Eerbeek moeten streven naar een aandachtsvolle samenleving. Vanwege de uitgangspunten van het CDA zijn er aanknopingspunten om op het punt van die eenzaamheid projecten te ontwikkelen.

Eerbeek vindt het belangrijk dat CDA'ers zich inzetten voor de samenleving. 'Ik zou het mooi vinden als we zelf projecten organiseren en waarin we zelf als partij wat-

doen. Dat je als partij niet alleen maar afdelingen hebt die politiek bedrijven, maar ook afdelingen die een concreet maatschappelijk project ondersteunen, waarin iets van onze visie op de samenleving tot uitdrukking wordt gebracht.'

Zichtbaar zijn bij wat we zeggen en zichtbaar zijn voor de boodschap waarvoor we staan. Veel CDA'ers en CDA-afdelingen zetten zich ook buiten de politieke arena in voor de samenleving. Exodus werd de afgelopen jaren zowel landelijk als lokaal gesteund door veel CDA'ers. En ook op de vrijwilligersdag NL Doet steken altijd veel CDA'ers de handen uit de mouwen, maar volgens Eerbeek kan het nog veel breder als afdelingen zich verbinden met concrete projecten. Tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen dit voorjaar is Eerbeek met Hannie van Leeuwen en andere CDA'ers naar een verzorgingshuis geweest. De ouderen vonden dat fantastisch en ook buiten de campagne om zullen verzorgingshuizen bezocht gaan worden. Ook jongeren met beperkte tijd kunnen zich inzetten voor de aandachtsvolle samenleving. 'Ga gewoon eens een keer in de week of een keer in de veertien dagen een bezoeker aan iemand brengen.' Aandacht kan heel veel betekenen. *

Jan Eerbeek

Jan Eerbeek werd op 9 december 1947 in Den Haag geboren. Na zijn studie Theologie werd hij justitiepredikant in verschillende gevangenissen. In 1998 werd Eerbeek hoofdpredikant van het protestants justitiepastoraat bij het Ministerie van Justitie. In 1981 heeft Eerbeek Stichting Exodus opgericht. een project voor nazorg voor ex-gedetineerden. Wat ooit klein begon, is uitgegroeid tot een organisatie van ongeveer 1850 vrijwilligers. Tevens is Jan Eerbeek ook een echte CDA'er. Hij stond op de lijst voor de Tweede Kamerverkiezingen in 2012 en hij was gemeenteraadslid voor het CDA in Den Haag. In de Haagse gemeenteraad zette hij zich in voor kansarme groepen. Bijvoorbeeld voor (ex)gedetineerden, verslaafden en dak- en thuislozen. Tot slot is Eerbeek auteur van verschillende boeken. Hij schreef bijvoorbeeld. *Gaan in het licht van de hoop.*

De confr

Jaap Bond is CDA-gedeputeerde in Noord-Holland. Hij gaat de strijd aan over windmolens met GroenLinks-Statenlid *Van Leeuwen*.

Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Dirk Hol

BOND 'Laat ik beginnen met te zeggen dat we windenergie nodig hebben, als vorm van duurzame energie. Maar we willen ook het landschap behouden. Daarom heeft dit college in Noord-Holland gezegd dat de oorspronkelijke 1170 megatonwatt aan windenergie teveel was, nu moeten we in 2020 685,5 megatonwatt halen. Ik ben een groot voorstander van windmolens op zee. Maar wel buiten de twaalfmijlszone, anders verdwijnt het draagvlak, ook voor molens op het land.'

'Als we de doelstellingen voor duurzame energie willen halen, dan hebben we alle vormen van duurzame energie nodig. Ook wind op land. Dit college is bij haar start teveel in een kramp geschoten met "er komt geen molen bij". Er lag een mooie windkanalenkaart van de vorige GL-gedeputeerde. Het probleem van mensen die last ervaren wordt nu niet opgelost en lokale initiatieven worden de pas afgesneden. Je moet draagvlak verwerven en maatwerk toepassen.'

BOND 'Dat is juist wat we doen, zoeken naar draagvlak. Het

lukt nooit om honderd procent draagvlak te krijgen, maar we doen het goed. Het beleid is dat waar we twee molens weghalen, omdat ze bijvoorbeeld oud zijn, we één nieuwe terugzetten. Daarnaast zijn we voor een lijnopstelling van minimaal zes molens.'

VAN LEEUWEN 'Het principe van zes op een rij is te star. Gekoppeld aan al die uitsluitende categorieën. Er blijft weinig plek over als men het lokaal eens is over een bepaalde locatie, maar die niet binnen die plekken van de provincie vallen.'

We willen geen windmolens versnipperd door het landschap'

BOND 'Dat zie ik anders. We willen alleen geen windmolens versnipperd door het landschap. Ik vind, net als jij, *power to the people* ook belangrijk, maar het is minder interessant voor windmolens. Zonne-energie is bijvoorbeeld veel meer geschikt voor particulieren.'

Natuur

Gemeenten en bewoners richten zich op combinaties van energiebronnen. Je moet binnen de algemene zoekgebieden in de kop het zuiden ruimte geven voor maatwerk waar draagvlak voor is verworven.'

ontatie

BOND 'Wij hebben een aantal gebieden inderdaad uitgesloten als plek waar windmolens geplaatst mogen worden, dan gaat het vooral om gebieden die vallen binnen de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Ik vind het vreemd dat GroenLinks zich daar niet aan wil houden.'

Wouter van der Stoep 'GroenLinks gaat zeker heel zorgvuldig om met de EHS. Maar ook natuurbeschermingsorganisaties willen soms graag een windmolen nabij hun terrein voor hun inkomsten.'

BOND 'We stoppen met elkaar miljarden in de EHS. Dan vind ik het niet gek als je zegt dat je in die gebieden geen windmolens plaatst.'

'Het college sluit te veel gebieden vooraf uit. Neem nou het gebied Haarlemmermeer-Zuid. Dat valt onder het Groene Hart. Daar werkt men al jaren aan de voorbereiding van een windmolenpark om Haarlemmermeer energieneutraal te krijgen. Maar dat mag niet van Gedeputeerde Staten, terwijl er wel grote wegen en hoogspanningslijnen door het gebied lopen.'

Op zee

'Je zei in het begin dat je niet tegen wind op zee bent. Wat mij betreft kunnen ze ook dichtbij de kust staan. Onderzoek heeft laten zien dat het voor het toerisme niets uitmaakt.'

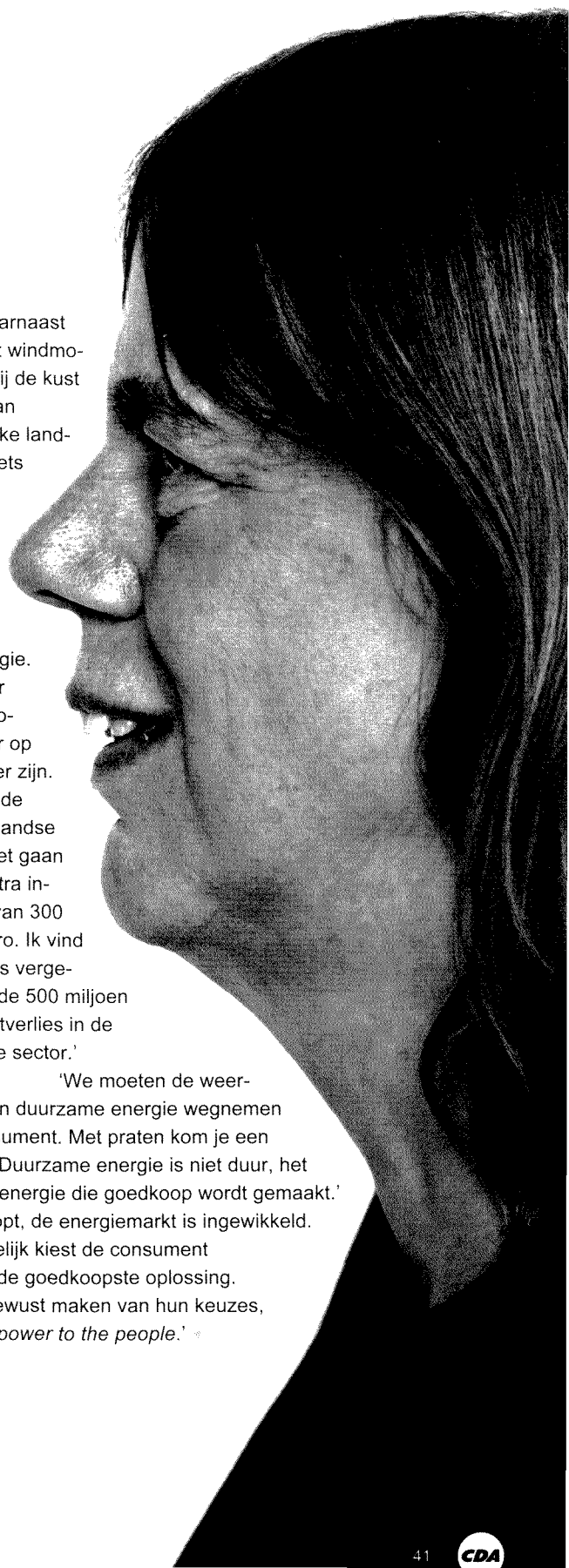
BOND 'Toeristen blijven wel weg als er windmolens zijn, ook in de klassieke Noord-Hollandse polderlandschappen. En het toerisme is een belangrijke economische factor voor onze provincie.'

'Kijk naar andere landen. Dat toeristen wegblijven is meer een angst vooraf dan werkelijkheid.'

BOND 'Daarnaast haal je met windmolens dichtbij de kust iets weg van het klassieke landschap. Zoiets heeft ook effect op het draagvlak van duurzame energie. Het is waar dat windmolens verder op zee duurder zijn. Maar voor de Noord-Hollandse kust zou het gaan om een extra investering van 300 miljoen euro. Ik vind dat peanuts vergeleken met de 500 miljoen euro omzetverlies in de toeristische sector.'

'We moeten de weerstand tegen duurzame energie wegnemen bij de consument. Met praten kom je een heel eind. Duurzame energie is niet duur, het is fossiele energie die goedkoop wordt gemaakt.'

BOND 'Klopt, de energiemarkt is ingewikkeld. En uiteindelijk kiest de consument altijd voor de goedkoopste oplossing. Mensen bewust maken van hun keuzes, dat is pas *power to the people*.'

Esther de Lange

Oud & Nieuw

Het was ruim 20 graden, zeer zonnig en bijna zomer, maar toch vierden we begin deze maand Oud & Nieuw in het Europees Parlement. Niet met olieballen en appelflappen, maar wel met vele (voorkeurs)stemmen en vijf zetels. We namen afscheid van vertrekkende leden en er was een warm welkom voor de nieuwkomers en blijvers na de verkiezingen.

Want wat een feest waren die verkiezingen! Met de ongelooflijke steun en stemmen versloegen we de peilingen én de andere partijen. Ik had in interviews gezegd te hopen de vijf CDA-zetels in het Europees Parlement te behouden – dat was een flinke uitdaging. Toen die hoop werkelijkheid werd, voelde dat als een enorme overwinning! Langs deze weg wil ik dan ook onze kiezers danken voor hun steun en de kandidaten en vrijwilligers voor hun tomeloze inzet.

‘Met de ongelooflijke steun en stemmen versloegen we de peilingen én de andere partijen’

En ja, er ging ook een flesje champagne open voor de heuglijke komst van mijn nieuwe CDA-collega's Jeroen Lenaers uit Stramproy en Annie Schreijer-Pierik uit Hengevelde. En met zoveel voorkeurstemmen! De voorkeurstemmen waren er ook voor de herkozen Wim van de Camp en Lambert van Nistelrooij; dat bewijst wel dat het

CDA weer een partij is met sterke levendige wortels in alle delen van ons land.

Terecht was er bij de wisselingen in het Europees Parlement erg veel lof voor de vertrekkende CDA-Europeesparlementsleden Corien Wortmann-Kool uit Zeist en Ria Oomen-Ruijten uit Maasbracht. Mede dankzij deze collega's hebben we als CDA een goede naam hoog te houden in het Europees Parlement. We staan bekend om ons harde werken en resultaat. Zo'n reputatie schept een band en een verplichting voor de komende vijf jaar.

Want er ligt veel werk. Het belangrijkste is dat we de komende jaren bij veel mensen het vertrouwen in de Europese Unie herwinnen. Ik ben ervan overtuigd dat het kan. Dat het moet. We moeten daarvoor de Europese Unie beperken tot de kerntaken, zuinig en kritisch met het Europese budget omgaan en vooral politiek van onderop bedrijven.

Anders dan bij het echte Oud & Nieuw blijven dat voor mij geen goede voornemens, die zo vaak als een vuurpijl in rook opgaan. Sterker nog: we zijn al aan de slag gegaan bij de eerste vergaderingen. En ik hoop u de komende tijd op deze plaats vaak verslag te doen van onze inzet en resultaten.

Talent Academie 2013/2014

Een investering in het CDA-gedachtegoed – om er vervolgens iets mee te doen

Wenny van der Hee en Martijn Simons volgden afgelopen jaar de Talent Academie. Hun eindschrijfties werden als hoogste van hun lichterling beoordeeld. Wenny werd na de gemeenteraadsverkiezingen raadslid in Hendrik-Ido-Ambacht, Martijn is actief voor de lokale afdeling Ede. Beiden willen hun opgedane kennis en vaardigheden gebruiken voor hun werkzaamheden in de lokale politiek.

Tekst **Marcel Migo**

Wenny: 'Mijn belangrijkste motivatie om deel te nemen aan de Talent Academie was dat ik me wilde voorbereiden op de functie van raadslid, ik ben niet iemand die ergens zomaar aan begint.' Ze miste naar eigen zeggen wat achtergrondinformatie. 'Ik vond met name de colleges erg interessant. Persoonlijk spreken boeiende colleges mij meer aan dan teksten. Het meest interessant vond ik, misschien klinkt dat gek, de colleges over de politieke uitgangspunten van andere partijen. We werden toen "gedwongen" om ons te verplaatsen in een andere partij.'

Ook Martijn had behoefte aan verdieping. Martijn: 'Ik was al een tijdje actief bij het CDA, onder meer ook bij de CDA-

jongeren, maar ik wilde graag meer weten over het CDA-gedachtegoed. En ik vind het boeiend vervolgens na te gaan hoe je daar iets mee kunt doen. Hoe helpt ons gedachtegoed ons gefundeerd en tegelijkertijd onderscheidend te zijn van andere partijen waar het gaat om concrete onderwerpen.'

Wenny: 'Het is goed om zo intensief met de uitgangspunten van de partij bezig te zijn. In het dagelijkse werk van een gemeenteraad gaat het er vaak een stuk pragmatischer aan toe. Maar juist daarom is het goed terug te gaan naar de basis. Het is fijn om houvast te hebben. En ik vond het prettig te ervaren dat ik daar werkelijk helemaal achter kan staan.' >>

>> Martijn onderstreept nog eens het belang van een grondige kennis van de politieke uitgangspunten. 'Ik zou mensen die overwegen in de raad te gaan of anderszins politiek actief te worden voor het CDA aanraden om van tevoren deel te nemen aan de Talent Academie. Je moet er de tijd voor nemen, het is goed in alle relatieve rust na te denken over wat je ten diepste drijft en wat de christendemocratie onderscheidend maakt. Als je de basis, ons gedachtegoed, achterwege laat of veronachtzaamt, loop je het risico dat iedereen het met je eens is, maar dat je niemand boeit.'

'Ik ben niet iemand die zomaar ergens aan begint'

De Talent Academie bestaat naast het inhoudelijke deel ook uit een aantal vaardigheidstrainingen: debatteren, presenteren, campagnevoeren, omgaan met media en schrijven. Wenny: 'Je leert bij die trainingen kwaliteiten van jezelf aan te spreken waarvan je soms niet wist dat je ze had. Maar iedereen kan het, de een wat beter dan de ander. Deze trainingen zijn daarom enorm waardevol. Zo waardevol dat ik het Steenkampinstituut zou willen adviseren om de trainingen twee keer aan te bieden. Een keer aan het begin van de opleiding en een paar maanden later nog een keer.'

Scripties

Martijn wil de komende jaren actief meedenken met de Edese raadsfractie, met name op de onderwerpen leefbaarheid en veiligheid. Niet toevallig dus dat het onderwerp van zijn eindscripctie 'veiligheid en het managen van verwachtingen' was.

De belangrijkste eisen die aan een eindscripctie van de TA gesteld worden, zijn: het moet over een actueel thema gaan, de leerstof van het studiejaar moet erin verwerkt zijn en men moet drie christendemocratische invalshoeken/meningen beschrijven waarop naar het thema gekeken wordt, gevolgd door een conclusie – waarin ook de eigen mening moet worden verwoord.

Martijn: 'Ik laat zien dat we als CDA in een spagaat zitten. Aan de ene kant wekken we de indruk dat de overheid kan zorgen voor een risicoloze en veilige samenleving. Aan

de andere kant benadrukken we – en dat zouden we wat mij betreft veel meer moeten doen – dat niet alles in het leven maakbaar is. Mijn belangrijkste aanbeveling is: ga niet mee in het appelleren aan angst voor het slachtoffer-schap.' Het rustige, weloverwogen optreden van CDA-burgemeester Berends van Apeldoorn is voor Martijn een treffend voorbeeld van hoe het wél moet. Martijn: 'Er is in dit soort situaties een enorme maatschappelijke druk. Maar je ziet ook dat mensen het accepteren als een gezaghebbend persoon de rechtsstaat verdedigt en – zonder de gevoelens van ongenoegen en onrust van sommige mensen te bagatelliseren – benoemt dat iemand die zijn straf heeft uitgezeten het recht heeft érgens te wonen.' Ook burgemeester Lenferink van Leiden heeft op dit punt bestuurlijke moed getoond.

Wenny koos als onderwerp voor haar eindscripctie 'het belang van buitenspeelruimte'. Wenny: 'Ik wilde als raads-lid een onderwerp dat dichtbij staat, een "klein" onderwerp, niet iets wat vooral speelt in de Tweede Kamer of het Europees Parlement. Bij dit onderwerp komen alle vier de uitgangspunten van het CDA bij elkaar.' Het is daarnaast volgens Wenny enorm actueel. 'Er wordt vaak bezuinigd op speelplekken. Bestuurders vinden ze te duur en te lastig. Maar buitenspelen is enorm belangrijk, voor de ontwikkeling van kinderen maar ook voor de maatschappij als geheel. Voor buurten zijn speelplekken belangrijk als ontmoetingsplek. Niet alleen voor kinderen, maar ook voor ouderen. Ze kunnen helpen in de strijd tegen eenzaamheid.'

Buitenspeelruimten zijn volgens Wenny ideale plekken voor vrijwilligers. 'Plekken voor iedereen. Ze kunnen een heel mooie manier zijn om buurten aantrekkelijker te maken, de leefbaarheid er te vergroten. Gelukkig kent Hendrik-Ido-Ambacht een actief en vooruitstrevend buitenspeelbeleid.'

Van Unie van Utrecht tot Oktobercongres 2010

Beiden vonden de opbouw van de studie prettig. Martijn: 'Sommigen vonden het wel erg grondig aan het begin, maar ik was er juist blij mee. De geschiedenis van ons land en die van de christendemocratie in Nederland werd uitvoerig besproken. Het begon met veel theorie en veel leeswerk. Van de Unie van Utrecht tot en met het CDA-congres van oktober 2010. Daarna kwam de toepassing aan de orde van het gedachtegoed in de praktijk: hoe kijk je naar problemen vanuit het CDA-gedachtegoed. Dat kwam ook sterk naar voren tijdens de debattrainingen en natuurlijk bij onze deelname aan het Professor Steenkamp

Verder politiek ontwikkelen?

Ben je al (lokaal) actief voor het CDA, maar wil je je graag verder politiek ontwikkelen? Wil je graag meer kennis en ervaring opdoen die nodig zijn om een politieke functie namens het CDA goed of beter te kunnen uitoefenen? Heb je de motivatie om naast je huidige werkzaamheden hiervoor de tijd vrij te maken in de avonden en weekenden? Dan is de CDA Talent Academie iets voor jou! Het CDA is op zoek naar talentvolle en ambitieuze CDA leden. Mensen die namens het CDA onderscheidend zijn en over relevante kennis en vaardigheden beschikken die het CDA een goed kwalitatief en authentiek profiel geven. De CDA Talent Academie legt een basis voor de ontwikkeling van deze competenties. Het is de meest uitgebreide en diepgaande opleiding van het CDA, waarbij gemotiveerde talenten het CDA gedachtegoed zullen gaan analyseren en ontleden en vervolgens ook leren dit te vertalen naar relevante politieke praktijksituaties.

Debattoernooi. Heel leuk en leerzaam was dat! De debattraining maakte deel uit van een serie vaardigheidstrainingen. Wenny: 'We hebben echt geluk gehad, we hadden een heel fijne groep. Er was een aangename, veilige sfeer. Daardoor was bijvoorbeeld de presentatietraining extra waardevol. Ik voel me er een stuk zekerder door.'

De CDA Talent Academie is een unieke opleiding voor CDA leden die willen leren om hun politieke kennis en vaardigheden te ontwikkelen. De opleiding bestaat uit verschillende trainingen, waaronder debattraining, presentatietraining en analyse van politieke praktijksituaties. De CDA Talent Academie is een samenwerking tussen het CDA en het Steenkampinstituut.

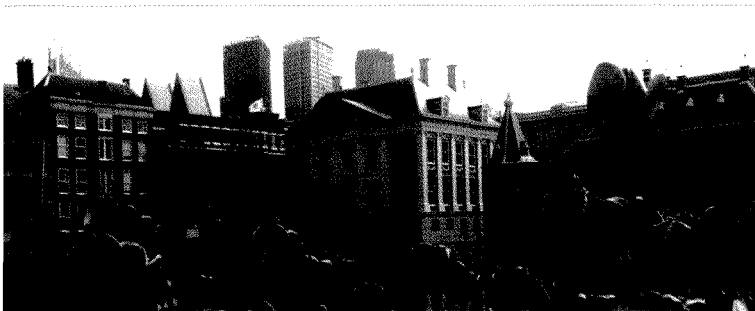
Felicities!

Het Steenkampinstituut feliciteert de afgestudeerden aan de Talent Academie 2013/2014: Margreet Bos (Alblasserdam), Romy Breukers (Saasveld), Maud Duysens (Bergschenhoek), Hans van Ek (Warmond), Bouke Geerlings (Noordwijkerhout), Willem van Grasstek (Amsterdam), Wenny van der Hee (Hendrik-Ido-Ambacht), Jasper Heesakkers (Weert), Wilfried Hermans (Mill), Theo van der Hulst (Haaksbergen), Herbert Klinkvis (Zwolle), Paulien Mellema (Emmen), Jos de Moel (Bergen NH), Inge Mous (Dordrecht), Leo Oosterveen (Zeist), Ingrid de Pagter (Valburg), Monique Ricken (Zeist), Antoinette Roetgerink (Rotterdam), Caspar Rutten (Breda), André Schuurink (Dronten), Martijn Simons (Bennekom) en Michel van Sluijs (Wierden).

Christendemocraat.nl

De site christendemocraat.nl is in drie jaar tijd gegroeid naar een breed opinieplatform waar CDA'ers en niet-CDA'ers mee kunnen doen. Jeroen van Velzen, oud-CDJA-voorzitter en hoofdredacteur van de site: 'Er is ruimte voor iedereen'.

WAAR WAS JUNCKER OP HET CDA-CONGRES? - PETER NOORDHOEK

Zijn politieke groepering - de Europese Volkspartij - draagt hem voor, hij krijgt steun van zijn belangrijkste sponsors, hij voert overal campagne, zijn politieke groepering wint de verkiezingen, zijn collega-concurrenten vinden dat hij het moet worden - en toch kan Jean-Claude Juncker waarschijnlijk fluiten naar het voorzitterschap van de Europese Commissie. Officieel blijven Merkel en anderen hem sleunen, maar het proces wordt gerekt en werkt beschadigend. Hij hangt als een gefieldoek te wapperen aan een tak en de scheuren in dat doek worden steeds groter. Onder tusschen staan sleutellanden als Engeland en Duitsland recht tegenover elkaar en accepteert de een de democratische procedure van de ander niet. Hoe kon dit gebeuren? En vooral: hoe kan het anders? lees verder

LAATSTE COLUMNS

Column: De kerk of de keizer? - Jansy Bakker

Column: Op de weg terug? - Jan Schinkelshoek

Column: De CDU als voorbeeld voor het CDA? - Rien Fraanje

Hoe is christendemocraat ontstaan? Van Velzen: 'De site startte drie jaar geleden, in 2011. Er was in dat jaar veel gedoe in de partij: de slechte uitslag van 2010, het formatiecongres in dat najaar en het rapport van de commissie-Frissen. Er gebeurde veel. Maar er was ook behoefte aan vorming, aan nieuwe ideeën. Vanuit die gedachte is christendemocraat.nl ontstaan. Wij willen niet navelstaren en alleen maar met onszelf als partij bezig zijn. We kijken juist vooruit, omdat we geloven dat de christendemocratie een krachtige politieke filosofie is met antwoorden voor de samenleving van vandaag.'

Hoe verhoudt de website zich tot het CDA? 'Er is nauwe verbondenheid, de meeste auteurs zijn CDA-lid. Maar we gaan discussie niet uit de weg, ook als dat niet

uitkomt. Toen Sybrand Buma met zijn voorstel voor de gekozen burgemeester kwam, stond er bij ons op de site een kritische column over dit onderwerp. Dat moet ook kunnen. De discussie voeren we altijd op de inhoud. In het begin stonden mensen misschien wat huiverig tegenover dit initiatief. Ze vroegen zich af wat het was. Maar inmiddels hebben we bewezen dat we een breed platform zijn waar ruimte is voor iedereen.'

Wie schrijven er op de site? 'Het is een gemêleerde groep mensen. De groep bestaat wel uit relatief veel jonge mensen. We zijn altijd op zoek naar nieuwe mensen die een bijdrage willen schrijven. Op de site staat een aantal criteria waaraan een stuk moet voldoen. Samenvattend zijn die criteria: de aanleiding en oplossing moeten origineel zijn én het stuk moet geschreven zijn vanuit het christendemocratische gedachtegoed.'

Wat willen jullie bereiken met christendemocraat.nl? 'We willen ideeën vormen over uiteenlopende onderwerpen. Daarnaast willen we leden en niet-leden bereiken. We staan ook open voor mensen aan de rand van de partij, mensen die een lidmaatschap een stap te ver vinden, of die juist hun lidmaatschap hebben beëindigd. We lijken te slagen in dat doel. Want het aantal bezoekers neemt toe. Ook zien we geregeld dat bezoekers voor het eerst de site bezoeken. Bij bepaalde onderwerpen zie je duidelijke uitschieters, bijvoorbeeld bij een stuk over gezinnen. Mogen ouders van gelijk geslacht wel of geen kinderen adopteren. Het is een goede ontwikkeling dat we op die manier ook bezoekers uit een nieuwe, soms onverwachte, hoek aantrekken.'

De site is onlangs vernieuwd. Was dat nodig? 'Ja, ontwikkelingen op dit gebied gaan snel. En, de focus is iets anders nu de partij in een andere fase zit. We willen een aantrekkelijk opinieplatform zijn, dan moet je site ook toegankelijk zijn. Zo hebben we bijvoorbeeld ook blogs toegevoegd voor wat kortere en lossere stukken.'

Meer informatie

Kijk voor meer informatie op www.christendemocraat.nl. Wilt een bijdrage leveren aan de site? Neem dan contact op met Jeroen van Velzen, info@christendemocraat.nl.

Nieuw lid

Naam Emily Kingsale

Leeftijd 18 jaar

Woonplaats Leiden

Studie Bestuurskunde

Thuisituatie Uitwonend

Beschrijf jezelf in drie woorden

Optimistisch, leergierig, actief

Ik heb voor het CDA gekozen omdat ...

'het CDA streeft naar een samenleving waarin wij als burgers daadwerkelijk samenleven en samen zorg dragen voor mens en natuur. De charme van het CDA ligt in het feit dat het een partij is die zich niet slechts richt op één bevolkingsgroep, maar dat het een partij is voor jong en oud, arm en rijk, religieus en niet-religieus, allochtoon of autochtoon en ga zo maar door. Met mijn keuze voor het CDA kies ik voor een samenleving waarin gerechtigheid, solidariteit, gespreide verantwoordelijkheid en rentmeesterschap hoog in het vaandel staan. De uitgangspunten van het CDA benadrukken de naastenliefde en solidariteit die in mijn ogen de kern van ons bestaan zou moeten zijn.'

Wie is je favoriete politicus en waarom?

'Mona Keijzer is een politicus waar ik veel bewondering voor heb. Een goede politicus is naar mijn mening iemand die zijn of haar standpunten duidelijk weet te verwoorden en te verdedigen. Deze standpunten dient men terug te kunnen zien in het doen en laten van deze persoon. Een goede politicus is daarnaast betrokken bij de gehele samenleving en bereid te luisteren naar de burgers. Hij of zij bezit actuele kennis en de benodigde competenties zoals samenwerken, integriteit, durf en analytisch vermogen. Mona Keijzer past naar mening ogen in dit beeld.'

De uitgangspunten van

Peter Drenth

Peter Drenth is wethouder in Doetinchem en voorzitter van de provinciale afdeling Gelderland. Wat betekenen de uitgangspunten voor hem in de praktijk van alledag?

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

'Bij ons in Doetinchem is er weinig discussie over het sociale deel van het beleid. Iedereen vindt het belangrijk, we horen niet voor niets tot de top tien van meest sociale gemeentes in Nederland.

Het vraagstuk rondom solidariteit speelt momenteel rondom de decentralisatie. Ons uitgangspunt is dat er niemand tussen wal en schip mag vallen. Maar we

denken ook na over wat voor mensen de beste manier is om mee te doen. Dat is het stimuleren van werk en economie. Daarom stellen we extra geld beschikbaar om de lokale economie te stimuleren.

En we helpen mensen met afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk. Zo hebben we het zogenaamde wijkbedrijf. Sommige mensen die in een sociale werkplaats werken, werken – via een stichting – voor de gemeente. Ze werken in de wijk waar ze wonen in de groenvoorziening. Een gevolg is dat de overige wijkbewoners deze mensen kennen en zorgvuldiger omgaan met hun omgeving.'

Rentmeesterschap

Vanuit een besef van verbondenheid tussen de generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

'In de eerste plaats denk ik daarbij aan duurzaamheid. Zo renoveren we op grote schaal verouderde huizen, is samenwerking met woningbouwcorporaties. Mensen verbruiken minder energie, dat is goed voor het milieu en hun woonlasten gaan omlaag.

'Rentmeesterschap is ook dat je de steden en dorpen zo inricht dat ze in de toekomst ook nog een functie hebben en betaalbaar zijn'

Rentmeesterschap is ook dat je de steden en dorpen zo inricht dat ze in de toekomst ook nog een functie hebben en betaalbaar zijn. Ook in krimpgebieden. Een voorbeeld: in het dorp Gaanderen zijn nu nog drie scholen, twee katholieke en een openbare. Er is een nieuw schoolgebouw gebouwd waar de twee katholieke scholen gebruik van maken. Over tien jaar, als het dorp kleiner is geworden, is er in het gebouw ook ruimte voor de openbare school. In de school is een buitenschoolse opvang. Naast de school hebben we sportvoorzieningen aangelegd. De voorzieningen krijgen op die manier meerdere doelen.

Er is veel draagvlak voor dit beleid onder de bewoners van Doetinchem. Kiezers herkennen zich in de achterliggende principes. Het is ook niet voor niets dat het CDA hier de grootste is met twintig procent van de stemmen.'

Publieke gerechtigheid

Het CDA staat pal voor de rechtsstaat als onmisbare voorwaarde voor de bescherming van menselijke waardigheid.

'Dat vind ik een lastige om uit te leggen. Het komt erop neer dat we meer vertrouwen moeten hebben in mensen

zelf. We moeten mensen de ruimte geven om dingen op hun eigen manier in te vullen. Maar teveel ruimte nemen en de wet overtreden mag niet, dan moeten we strak handhaven.'

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

'We moeten meer verantwoordelijkheden neerleggen bij mensen zelf. Er kan dan soms iets fout gaan, maar dat hoeft je niet altijd meteen af te straffen. Als je dat wel doet werkt het niet. Want in de praktijk blijkt dat mensen die verantwoordelijkheid over het algemeen prima aankunnen. We hebben als gemeente de afgelopen jaren moeten bezuinigen. Een van de makkelijkste dingen om op te bezuinigen is het openbaar groen. Gras en klimop zijn goedkoop in het onderhoud. Veel mensen vinden dat niet mooi, die willen liever bloemen en heesters. We hebben als gemeente deze planten beschikbaar gesteld én gezegd dat we het groen een keer per jaar onderhouden. De rest van het jaar is de buurt zelf verantwoordelijk. De afspraak was dat als het niet goed onderhouden zou worden, dat er dan weer gras zou komen. Maar dat is in de afgelopen jaren nog niet een keer nodig geweest.

'Vaak is het de politiek zelf die bang is om dingen los te laten'

Bij de decentralisaties staat er natuurlijk meer op het spel dan gras of bloemen. Daarom leggen we een buffer aan zodat we problemen kunnen opvangen als de nodig is. Daar is de overheid voor. De overheid is niet dé speler, maar één van de spelers. En laten we eerlijk zijn, nu gaan er ook wel eens dingen fout. We willen met elkaar vooruit, dan moet je niet bang zijn. We moeten leren om met de nieuwe situatie om te gaan, maar het gaat lukken. Het is ook spannend voor de Tweede Kamer. Zij moeten tegelijkertijd loslaten en niet langer alles willen controleren. Dat is nieuw.

Vaak is het de politiek zelf die bang is om dingen los te laten. Je moet het gewoon doen en vertrouwen in mensen hebben. Dat is lef hebben.' •

Jeroen Lenaers: Een ervaren nieuwkomer

Van alle nieuwkomers in het Europees Parlement, is Jeroen Lenaers vast degene die het werk al van dichtst bij kent. Hij werkte de afgelopen vijf jaar als medewerker van de ervaren Ria Oomen. 'Het helpt enorm als je al veel mensen kent in de organisatie', zegt de pas 30-jarige inwoner van Stramproy. De formaliteiten voor nieuwkomers waren dan ook zo gepiept bij Jeroen. En onder de CDA-kiezers is hij ook geen onbekende. Jeroen werd gekozen met ruim 36.000 voorkeursstemmen, vooral dankzij een intensieve campagne in zijn eigen Limburg. 'De campagne was fantastisch om te doen. Het resultaat is geweldig, zowel voor het CDA als voor mij persoonlijk. Bij mijn eerste verkiezing al zoveel stemmen te krijgen, dat geeft enorm veel vertrouwen. Al die mensen hebben toch de moeite genomen om specifiek dat ene vakje in te kleuren op het stembiljet.'

De overstap naar Europees Parlementslid bevalt hem goed. In de eerste weken kon hij meebeslissen over de nieuwe fractievoorzitter en Esther de

Lange helpen kiezen tot één van de vicevoorzitters. 'Ik kijk uit naar het moment dat het inhoudelijke werk echt begint. Dan kunnen we als christendemocraten invloed gaan uitoefenen en het vertrouwen van de kiezers waar gaan maken.'

'Het helpt enorm als je al veel mensen kent in de organisatie'

Lenaers wil graag lid worden van de commissie voor Sociale Zaken en Werkgelegenheid. 'De crisis heeft getoond dat Europa meer is dan economie en markt. Er moet ook aandacht zijn voor de plaats van de mens in die markt. Denk aan thema's als jeugdwerkloosheid en arbeids-migratie. Daar wil ik de komende vijf jaar vooruitgang helpen maken.'

Ria Oomen verlaat Europees Parlement

Na 25 mooie jaren verlaat Ria Oomen-Ruijten het Europees Parlement. Met deze staat van dienst is zij het meest ervaren Europees Parlementslid van Nederland ooit. 'Alle energie die mij gegeven is, mocht ik meer dan dertig jaar, zowel in de Tweede Kamer als in Europa, steken in het werken aan mijn ideaal: een betere samenleving. Ik mocht steeds weer met de steun van velen een echt volksvertegenwoordiger zijn, een afgevaardigde die door het contact met heel veel kiezers, altijd terug kon grijpen naar de menselijke maat, in Limburg, in Nederland en in Europa.'

Ria Oomen is haar kiezers – en de CDA-achterban in het bijzonder – dankbaar. In de loop der jaren heeft ze vele mensen mogen ontmoeten, vaak gepaard gaand met een praatje of een hand, in Den Haag, in Brussel of in de provincie. Ook in de toekomst wil ze vanzelfsprekend mensen blijven zien en ontmoeten én wil ze ook graag aanspreekbaar blijven, maar dat zal anders zijn. 'Ik ben zeer erkentelijk dat ik dit werk lang heb mogen doen, dat ik veel heb mogen doen en dat ik zo veel mensen heb mogen leren kennen.'

Het is nu het moment om het stokje over te dragen aan een nieuwe generatie. 'Dit stokje draag ik met ontzettend veel vertrouwen over aan Jeroen Lenaers, met wie ik zes jaar in Brussel heb mogen werken. Hij is een intelligente, enthousiaste en open persoonlijkheid, en eveneens gehecht aan goede contacten. Ik kan me geen betere opvolger wensen.'

Annie Schreijer

voortvarend

aan de slag

Ze voelde zich al direct op haar gemak in de bankjes van het Europees Parlement. Naast een Hongaarse collega luisterde ze aandachtig naar de eerste sprekers. Annie Schreijer-Pierik was daags na haar verkiezing naar Brussel gereden om te beginnen in haar nieuwe baan. Met haar bekende voortvarendheid was ze er klaar voor: assistenten aangenomen en een appartementje geregeld voor de overnachtingen in Brussel.

Annie Schreijer werd vorige maand met een ongekend aantal van 113.123 voorkeursstemmen in het Europees Parlement gekozen. 'Met Annie komt Brussel dichtbij', stond op posters. Ver buiten Twente stonden houten koeien met het opschrift 'Annie25', doelend op haar plek op de kandidatenlijst. 'Als je op de lijst staat, moet je ervoor gaan. Zo heb ik dat altijd gedaan', vertelt Annie,

Annie Schreijer bij haar eerste fractiebestuur in het Europees Parlement.

die voorheen o.a. Tweede Kamerlid was. 'Geweldig mooi hoe enthousiast mensen werden. Zoveel vrienden hebben hun handen uit de mouwen gestoken voor de campagne! Ik ben heel dankbaar.'

In haar nieuwe werkkamer in Brussel blikt ze vooruit op haar werk. 'Heel belangrijk is dat er Nederlandse koppen aanwezig zijn in de Landbouwcommissie van

het parlement. Nederland mag het natuurbeleid niet onnodig strenger maken dan Europa voorschrijft. Want dat gebeurt nu. Bijvoorbeeld in mijn omgeving worden boeren onteigend om hoogveen te creëren, terwijl dat net over de Duitse grens voor het oprapen ligt. Zo kunnen we honderden miljoenen euro's besparen en leed voorkomen bij deze ondernemers.'

Wat een waardering voor Corien Wortmann!

Corien Wortmann-Kool had haar afscheid van het Europees Parlement al lang geleden aangekondigd. Maar bij het echte vertrek op 3 juni, kwamen de emoties toch even los. Bij haar zeer drukke afscheid in Brussel kreeg de politica uit Zeist veel lof toegezwaaid. Ze ontving EU-commissaris Neelie Kroes, EVP-voorzitter Joseph Daul, haar CDA-collega's, enkele Eurocommissarissen en vele mensen uit haar Brusselse en Nederlandse netwerk. 'We zullen je warme persoonlijkheid missen',

zei Wim Van de Camp, die Corien prees om haar daadkracht.

Wortmann dankte iedereen uitvoerig voor de samenwerking in de voorbije tien jaar. Ze werkte aan belangrijke doorbraken voor Europa, zoals een beter toezicht op banken. 'Miss BankenUnie', wordt ze daarom wel genoemd. Haar werk in het Europees Parlement zit erop. Na tien jaar lang pendelen naar Brussel en Straatsburg vond de EVP-vicevoorzitter het tijd voor een nieuwe uitdaging.

Schaliegas?

Laat maar zitten!

Schaliegas houdt de gemoederen al tijden bezig. Het lijkt een handige aanvulling op onze voorraad aardgas. Maar schaliegas is lastig te winnen, met risico's voor bijvoorbeeld grondwater. De Nederlandse regering laat nu onderzoeken of de winning haalbaar is. Het Internationaal Energieagentschap (IEA) stelde alvast dat we genoeg kennis en technologie hebben om schaliegas milieuvriendelijk te winnen.

'Ik ben het er niet mee eens dat we al genoeg kennis hebben', zegt Lambert van Nistelrooij, het Brabantse Europarlementslid dat zich o.a. met energie bezighoudt. 'De winningstechnieken van het schaliegas zijn volop in ontwikkeling. De risico's zijn vooralsnog groter dan bij de winning van conventioneel aardgas, wat al regelmatig aardbevingen veroorzaakt in Groningen. Niet voor niets protesteerden inwoners van de betrokken gebieden (zoals Brabant en Flevoland) tegen een geplande vergunning voor het naar boven halen van schaliegas.'

Schaliegas bevindt zich in leesteenlagen dieper dan twee kilometer onder de grond. Door chemicaliën, water en zand in te spuiten komt het gas naar boven, met risico's voor het grondwater. Frankrijk, Duitsland en Bulgarije hebben een verbod uitgevaardigd op de winning van schaliegas. De voorstanders wijzen echter op de praktijk in de VS. Daar is een schaliegasrevolutie aan de gang, een soort goudkoorts 2.0. De Amerikaanse industrie kan hierdoor aanzienlijk goedkoper produceren dan de Europese.

Op verzoek van Van Nistelrooij heeft de Europese Commissie veel geld uitgetrokken voor onderzoek naar winning zonder het gebruik van chemicaliën. 'Bovendien heb ik gevraagd om een EU-verplichting om steeds de best beschikbare technieken toe te passen.' Van Nistelrooij: 'Het schaliegas zit goed opgeborgen. We kunnen het rustig even laten zitten, veiligheid gaat voor alles. Daarom zeg ik nu nee, maar niet voor de eeuwigheid.'

Wim van de Camp in actie tegen EU-misverstanden

Het onlangs herkozen Europarlementslid Wim van de Camp bindt de strijd aan met misverstanden over de Europese Unie.

'Bij mijn verkiezingsbijeenkomsten stuitte ik op enorme berg misverstanden en vooroordelen over de Europese Unie. Die zijn een bron van negatieve opmerkingen, onder anderen door populistten', stelt Van de Camp. Zo denken veel mensen onterecht dat de EU wel duizend miljard euro per jaar kost. De EU-begroting bedraagt echter 133 miljard euro, minder dan de helft van de Nederlandse rijksbegroting. Tijd om de feiten en doelen van de EU veel bekender te maken vindt

Van de Camp. 'Ik wil de komende jaren veel meer bijeenkomsten toespreken over Europa. Nodig me maar uit! En ik zal zelf ook veel meer bezoekers uitnodigen naar Brussel. Plus mijn nieuwsbrieven professionaliseren.' De CDA-Europarlementariër vindt dat ook de communicatiediensten van de EU bij zichzelf te rade moeten gaan: minder slogans, meer echte informatie voor de burgers. Van de Camp bepleit bovendien dat scholieren minstens tien uur maatschappijleer over de EU krijgen. 'Jongeren leren nu alles over seksualiteit, maar niets over Europa. Zo ontstaan de misverstanden!'

Met CDA voor € 5,- naar de 50PlusBeurs!

Geniet aansluitend van Musicalsterren in Concert!

Ontmoet het CDA op de 50PlusBeurs! U bent welkom in de stand. Geniet aansluitend met hoge korting van Musicalsterren in Concert met Tony Neef en Mariska van Kolck.

De 22e editie van de 50PlusBeurs vindt plaats van 16 t/m 20 september in de Jaarbeurs in Utrecht. De beurs is dagelijks open van 10.00 tot 17.30 uur. Aansluitend is er een concert van 17.30 tot 19.30 uur. Op zaterdag is er een middagvoorstelling van 15.15 tot 17.15 uur. Op de terrassen zijn vooraf warme snacks verkrijgbaar.

50PlusBeurs 2014: Het leven daagt je uit!

De 50PlusBeurs is 's werelds grootste evenement voor actieve plussers en biedt de 100.000 bezoekers 6 hallen met informatie, amusement en voordeel. Met 600 stands, workshops en presentaties. Maar ook vele optreden op podia met muziek, show, dans en exposities. Niemand verlaat de 50PlusBeurs met lege handen! Voor bezoekers is er gratis appelgebak en een beurstas met hebbedingetjes. Kijk op www.50plusbeurs.nl voor het laatste nieuws.

Musicalsterren in Concert

Tony Neef en Mariska van Kolck halen het beste in elkaar naar boven in een gevarieerd programma met musical hits en songs uit de hele wereld. Geniet van hoogtepunten uit Cabaret, Miss Saigon, Beauty and the Beast, Grease en Hazes. Maar ook van onvergetelijke songs van The Carpenters en winnende inzendingen van het Eurovisie Songfestival.

www.50plusbeurs.nl
www.musicalsterren.nl

1. 50PlusBeurs entree: € 5,00 (i.p.v. € 20,00)
2. Beurs én Concert: € 15,00 (i.p.v. € 65,00)

Bestel via: www.plusticket.nl (Gebruik actiecode: CDA, de prijs verandert).

U kunt ook telefonisch bestellen via 026 3779736 (geef aan: actiecode CDA).

Bestelkosten € 1,50 voor Beursticket, € 2,50 voor Beurs & Concert Combiticket

Ga jij de strijd tegen voedselverspilling met ons aan?

Wist je dat:

- Er jaarlijks meer dan 800 miljoen kilo goed, eetbaar voedsel door ons wordt weggegooid?
- Dit 50 kilo per persoon is?
- Dit ons € 150,- per persoon kost?
- Hiermee ook veel energie verspild wordt?

Kortom, het gemak waarmee wij in Nederland eten weggoien kost ons geld, maar is eerst en vooral slecht voor het milieu. Eten wordt immers geproduceerd, vervoerd, bewerkt en verpakt. Dat kost energie die we verspillen op het moment dat we het eten in de vuilnisbak goien.

Het CDAV heeft vanaf 21 juni voor een jaar duurzaamheid centraal staan. In deze periode willen we nadrukkelijk meer doen dan er alleen over spreken, we willen actief de strijd aan gaan om minder voedsel te verspillen. Daarom heeft het CDAV het initiatief genomen om een foodbattle te organiseren, en we willen ook jou uitdagen om daar aan mee te doen!

De foodbattle zal plaatsvinden in de periode van **27 oktober tot 16 november 2014**. Gedurende deze drie weken houd je als deelnemer bij hoeveel eten je weggooit en krijg je online tips over hoe je slimmer eten kunt kopen, koken en bewaren. De strijd gaan we samen aan, zo stimuleren we elkaar. Ervaring leert dat deze gezamenlijke strijd er toe leidt dat deelnemers na de foodbattle zo'n twintig procent minder voedsel verspillen. Daar gaan wij ook voor, en voor meer!

De foodbattle is opgezet door de Universiteit van Wageningen, Voedingscentrum en Milieu Centraal. De strijd van het CDAV tegen de voedselverspilling zal door deze partijen worden begeleid.

Aanmelden kan vanaf 21 juni

Voel jij je ook aangesproken net als wij en wil je meedoen? Meld je aan, maar daag ook je partijgenoten, collega's, buurtgenoten, jaarclubgenoten, familie en vrienden uit om mee toen. Je kunt je vanaf 21 juni aanmelden voor de foodbattle via www.cda.nl/cdav.

'De strijd tegen voedselverspilling willen we aangaan met zoveel mogelijk CDA'ers en niet-CDA'ers'

Mocht je nog vragen hebben, neem dan contact op met beleidsmedewerker Teuni Scholthof via cdav@cda.nl of 0703424862.

Kent u iemand...

...die zich bijzonder heeft onderscheiden in het tot stand brengen van een meer evenredige m/v-verdeling in politiek of maatschappij? Deze persoon kan

zijn: m/v, wel of geen CDA-lid. Criterium: meetbaar resultaat. Mail voor 1 oktober 2014 naar cdav@cda.nl om deze persoon te nomineren voor de nieuwe CDAV Award 'De Schoen'.

Thilla Franken

Op 5 mei jl hield Mary Robinson in Assen op uitnodiging van het Nationaal Comité 4 en 5 mei de 5 mei-lezing onder de titel 'We cannot take freedom for granted'. Mary Robinson was tussen 1990 en 1997 de eerste vrouwelijke president van Ierland en meer recent werkte zij voor de VN als Hoge Commissaris voor de Mensenrechten. Dat vrijheid niet vanzelf spreekt bleek heel duidelijk uit haar speech. De grondrechten van mensen, vastgelegd in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens, staan in verschillende regio's in de wereld onder grote druk. Mensenrechten moeten plaats maken, traditionele waarden worden weer hersteld. De gevolgen hiervan, zéker ook voor vrouwen, zien en horen we dagelijks in de media.

Naast de dramatische ontwikkelingen in het Midden-Oosten en Centraal Afrika zien we in welvarende landen de opkomst van politieke groeperingen die appelleren aan vijandigheid tegenover wie anders is. De ruimte waarbinnen de *civil society* haar stem kan laten horen, wordt in veel landen ingeperkt. Maar hoop is er zeker ook! En niet in de laatste plaats op gang gebracht door vrouwen.

Tijdens de top van de Afrikaanse Unie begin januari 2014 in Addis Abeba ontmoette Mary Robinson een groep jonge vrouwen uit heel Afrika die daar waren samengebracht door de vrouwen vrijwilligersorganisatie YWCA. Deze vrouwen spraken daar de indrukwekkende Girls Declaration uit:

*Ik ben niet op deze wereld gekomen om onzichtbaar te zijn
Ik ben niet geboren om ontkend te worden
Ik heb het leven niet gekregen om van een ander te zijn
Ik ben van mijzelf
Ik heb een stem en die zal ik gebruiken*

Dit bewust zijn van waardigheid en eigenwaarde van deze vrouwen kan het verschil gaan maken, over *empowerment* gesproken.

Maar ook uit Europese regio's komen opmerkelijke signalen. In Assen gaat in het najaar het project Vrouwenportretten van start. Gedurende het winterseizoen zijn acht bijeenkomsten gepland waarbij vrouwen en andere belangstellenden via een skypeverbinding kunnen spreken met jonge vrouwen uit Kiev, Simferopol, Athene, St. Petersburg en nog een aantal steden.

Mary Robinson

Solidair zijn met en steun geven aan meisjes en vrouwen die actief en vol idealen hun (politieke) rol oppakken in omstandigheden die bedreigend zijn voor vrijheid en welzijn. Daaraan denk ik als ik lees: begaan zijn met.

Uitnodiging debatavond Syriërs op de vlucht, noodhulp helpt!?

Wanneer: Woensdag 10 september 19.30-21.30
(inloop vanaf 19.00)
Waar: CDA Partijbureau, Buitenhof 18, Den Haag
Voertaal: Engels
Aanmelden: cdav@cda.nl

Door de burgeroorlog in Syrië hebben 9 miljoen Syriërs huis en haard verlaten op zoek naar een veilig onderdak elders. Hiervan zijn 2,5 miljoen mensen gevlucht naar de buurlanden. Basishulp wordt geboden, maar aan alles is gebrek en de stroom vluchtelingen blijft groeien. Op deze avond spreken experts over de schrijnende situatie en alles dat bij noodhulp komt kijken. **Mirjam Sterk**, voormalig CDA-Tweede Kamerlid gaat met hen in gesprek.

Sprekers:

- Bahraa Hijazi, Syrische filmmaakster, gevlucht en woont nu in Jordanië. Ze heeft haar werk als producer weer opgepakt, maakt films over kinderen en de positie van vrouwen.
- Sanj Srikanthan, adjunct-velddirecteur International Rescue Committee. Hij heeft hulpprogramma's gelanceerd voor de Syrische vluchtelingen in Libanon, Turkije, Irak en Syrië.
- Rabia Amezian, voorzitter Stichting Help Syrië de Winter Door. Deze stichting biedt vanuit Nederland steun aan vluchtelingen in Syrië.

Deze avond wordt eorganiseerd door CDAV-Internationaal (Astrid Frey en Femmy Bakker) in samenwerking met de Eduardo Frei Stichting en Stichting Vluchteling.

Monique Vogelaar:

'Het leukste?

Het contact met

vrouwen in

verschillende

landen om elkaar

te inspireren'

Na 12 jaar actief te zijn geweest voor het CDAV neemt Monique Vogelaar afscheid als CDAV bestuurslid en voorzitter CDAV Internationaal. Een terugblik en een vooruitblik met Monique.

Tekst **Teuni Scholthof** | Fotografie **Dirk Hol**

Waar komt je interesse in de politiek vandaan? 'Als leerling op de Europese School in Brussel deed ik al mee aan het EU-jongerenparlement. Later heb ik met man en kinderen o.a. in Zuid-Afrika gewoond, nog net in de tijd van de apartheid. Toen heeft mijn politieke verontwaardiging over dat regime mij tot actie aangezet. Eenmaal terug in Nederland ben ik al snel voor het CDA actief geworden: eerst in de lokale politiek van Rotterdam en daarna ook bij het CDAV. Ook in Nederland was en is de positie van vrouwen nog steeds een probleem. Zoals de keuzevrijheid die vrouwen en mannen in staat stelt om een goede balans te vinden tussen werk, privé en zorg. Zoals bijvoorbeeld de moeizame re-integratie van vrouwen die op oudere leeftijd terugkeren naar het werk en zo weet ik nog veel meer voorbeelden.'

Wat heb je binnen het CDAV gedaan? 'Doordat ik lang in het buitenland had gewoond, trok de Regiegroep Buitenland van het CDAV mij het meeste aan (nu CDAV Internationaal). Ik begon als lid van de regiegroep in 2002,

werd voorzitter in 2008 en toen ook bestuurslid van het CDAV.'

Waar ben je het meest trots op wat je hebt bereikt binnen het CDAV Internationaal? 'In 2010 was het CDAV, voor het eerst in de geschiedenis, gastvrouw van het jaarlijkse symposium van de vrouwentak van de Europese Volks Partij (EVP). Het vond al enkele malen plaats in hoofdsteden in Europa en wij hebben dit grote evenement met vrouwen uit alle Europese lidstaten naar Nederland gehaald. Het was een enorme klus maar geweldig om te doen! Het thema was: 'Women in Conflict Zones and Situations' (VN-resoluties 1325 en 1820).'

Wat was het leukste wat je hebt meegemaakt binnen het CDAV? 'Het samenwerken met vrouwen van het CDAV en de Europese Vrouwen (EPP Women); vrouwen in de politiek met dezelfde idealen en gedachten. Het contact met vrouwen in verschillende landen om elkaar te inspireren. Het geven van trainingen aan vrouwen in o.a. Oost-Europa, het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Ik heb er zoveel van geleerd!'

Wat ga je nu doen? 'Binnen het CDA gaat mijn aandacht nu naar de senioren, een belangrijke en omvangrijke groep, die een grote betekenis heeft in het zelf participeren of anderen helpen te participeren in onze samenleving.'

Vacatures Partijbestuur

Het Partijbestuur heeft het voornemen om op het congres van 8 november 2014 een drietal vacatures voor vrij gekozen leden in het Partijbestuur in te vullen.

Het vrij gekozen lid voor het beleidsterrein 'Bedrijfsleven', Arjan Kaaks, heeft aangegeven in november 2014 niet herkiesbaar te zijn voor een tweede termijn. De vacature voor het vrij gekozen lid 'Senioren' wordt sinds enige tijd waargenomen door de heer Gijp van Soest (voorzitter CDA Senioren) in de functie van adviseur. Het partij-bestuur wil deze functie nu formeel invullen. Het is inmiddels bekend dat CDA Senioren hun voorzitter zal voordragen voor deze functie. Ook de vacature 'Sociale Zaken' (voorheen Arbeidsmarkt / Sociale Zekerheid), die eveneens sinds enige tijd openstaat, wil het Partijbestuur graag formeel invullen.

Verplichtingen van Partijbestuursleden

De vrij gekozen Partijbestuursleden hebben expertise op één van de volgende terreinen:

1. Senioren
2. Bedrijfsleven
3. Sociale Zaken

Het vrij gekozen lid:

- is een betrokken CDA'er en bereid en in staat bij te dragen aan een eigentijds, herkenbaar en professioneel bestuur van de partij;
- is een ervaren bestuurder en / of toezichthouder op enig (non) profit terrein;
- is goed ingevoerd in de huidige maatschappelijke en politieke ontwikkelingen;

- is in staat om daadwerkelijk als vertegenwoordiger op één van de voornoemde terreinen op te treden en contact te onderhouden met de bijbehorende achterban;
- kan autonoom optreden;
- is in staat om als teamspeler in het Partijbestuur te functioneren en weet een juiste afweging te maken tussen het partijbelang en eventueel tegenstrijdige belangen als vertegenwoordiger van één van de voornoemde terreinen;
- heeft een actueel netwerk binnen het gevraagde terrein;
- beschikt over voldoende tijd (10 - 15 uur per maand).

Procedure

Het Partijbestuur roept CDA-leden op die interesse hebben in één van deze functies voor **8 augustus 2014** te solliciteren en doet een beroep op de afdelingen om, eveneens voor 8 augustus, kandidaten voor deze functies voor te dragen. Het CDA streeft naar een evenredige vertegenwoordiging in het bestuur op het terrein van geslacht, leeftijd, culturele achtergrond, deskundigheid en ervaring. Uiterlijk 22 september 2014 stelt het Partijbestuur meervoudige voordrachten op voor de bovengenoemde functies. Tot uiterlijk 22 oktober 2014 bestaat de mogelijkheid tegenkandidaten te stellen.

Geïnteresseerden kunnen hun belangstelling kenbaar maken door een motivatiebrief met cv, bij voorkeur digitaal, te sturen aan Hilde Westera, directeur CDA partijbureau via westera@cda.nl, 070-3424 802 of 06 127 100 44.

Vacature: Hoofd HRM en Opleiding

De activiteiten van het team HRM en Opleiding strekken zich uit over een breed terrein: Het Human Resources Management van zowel beroepspolitici als van vrijwilligers wordt hier vormgegeven. Het Steenkampinstituut ontwikkelt en organiseert trainings- en opleidingsactiviteiten voor de vrijwilligers en politici.

Het Hoofd HRM en Opleiding is als eerste verantwoordelijk voor het HRM- en opleidingsbeleid van de partij, inclusief het vrijwilligersbeleid van de vereniging in brede zin en is daarmee gesprekspartner van het dagelijks bestuur.

Vanwege de grote bestuurlijke aandacht voor het werkterrein van HRM met Management Development (MD) en de wens om een ambitieuze agenda voor de komende jaren neer te zetten, zoeken wij een vakkundige en inspirerende persoonlijkheid. Hij/zij maakt onderdeel uit van een driehoofdig Managementteam. Hij / zij legt direct verantwoording af aan de directeur van het partijbureau.

Voor meer informatie over het team HRM / SI kunt u onze site raadplegen www.cda.nl, doorklikken naar HRM of SI. Kijk voor de vacature op www.cda.nl/vacatures

Openstelling kandidaatstellingsprocedure

Eerste Kamerverkiezingen 2015

Op 26 mei 2015 staat de verkiezing van leden van de Eerste Kamer gepland. Het CDA nodigt zijn leden van harte uit te solliciteren naar het lidmaatschap van deze Kamer. Solliciteren kan tot 20 september 2014. De lokale en provinciale afdelingen hebben de mogelijkheid om tot 8 september 2014 schriftelijk namen van ten hoogste vijf personen voor te dragen als kandidaat voor de Eerste Kamer. Een Adviescommissie onder leiding van mevrouw Karla Peijs zal op zaterdag 11 en maandag 13 oktober 2014 gesprekken voeren met de sollicitanten (data onder voorbehoud). Het versterkt Partijbestuur stelt uiteindelijk de concept-kandidatenlijst vast. Op het CDA-congres in het voorjaar van 2015 wordt de kandidatenlijst door de

leden van het CDA bekrachtigd. De profielschets voor het Eerste Kamerlid, de standaardformulieren voor cv en motivatiebrief en nadere informatie over de procedure vindt u op www.cda.nl/ekverkiezing.

Sollicitaties en voordrachten kunt u, bij voorkeur digitaal, richten aan Hilde Westera, directeur CDA-Partijbureau via EKverkiezing@cda.nl, of schriftelijk aan het CDA Partijbureau, Postbus 30453, 2500 GL te Den Haag (graag op envelop vermelden 'sollicitatie EK'). Voor vragen over de procedure kunt u zich eveneens richten tot Hilde Westera, 070-3424 802 of 06-127 100 44.

Partijcongres 8 november in Alkmaar

Op zaterdag 8 november zal het najaarspartijcongres plaatsvinden in de Grote Sint Laurenskerk en Theater de Vest in Alkmaar. In de marges van het partijcongres zullen we daar de campagne voor de herindelingsverkiezingen van 19 november ondersteunen.

In het ledenblad van oktober treft u meer informatie aan over het programma en vanaf begin oktober kunt u zich aanmelden via www.cda.nl/partijcongres.

Stemrecht Partijcongres

U heeft stemrecht als u aan de onderstaande criteria voldoet:

1. U moet op 8 november 2014 langer dan 8 weken lid zijn van het CDA (voor 13 september 2014).
2. U moet voor 18 oktober 2014 (een deel van) uw contributie voor het jaar 2014 betaald hebben en de

jaren daarvoor indien u toen betalingsplichtig was.

Indienen resoluties

Wilt u een resolutie indienen, dan gelden hiervoor de volgende regels:

1. U kunt een resolutie indienen namens een provinciale afdeling, het CDJA of het CDAV
2. U kunt een resolutie indienen namens een gemeentelijke afdeling
3. U kunt een resolutie indienen namens 25 individuele leden.

Uiterste datum indienen resoluties: donderdag 23 oktober a.s. uiterlijk 10.00 uur, via resoluties@cda.nl.

U moet voor het indienen van een resolutie gebruikmaken van het format, dat u begin oktober kunt downloaden via www.cda.nl/partijcongres.

15 juli: CDA-4daagse borrel

Ook dit jaar organiseert de Nijmeegse Maria Martens, lid van de Eerste Kamer, op de eerste dag van de Nijmeegse Vierdaagse weer de traditionele CDA-4daagse-Europa-borrel! U bent van harte uitgenodigd.

Lopers en niet-lopers, Nijmegenaren en niet-Nijmegenaren zijn van harte welkom op deze borrel.

Datum: dinsdag 15 juli 2014

Plaats: Café 't Hoofdkantoor, Hertogstraat 127 te Nijmegen

Telefoonnummer: 024-3222690

De locatie ligt op ongeveer 20 meter van de route die dag.

Tijd: 14.30 – 16.30 uur

Formatie: 10 miljoen Nederlanders hebben een CDA-wethouder

Bij een eigentijdse politieke partij kun je met je ideeën terecht en word je uitgenodigd om je in te zetten. Hoe doen we dat bij het CDA? Laat je op zaterdag 4 oktober inspireren met nieuwe ideeën en informatie over een CDA 3.0 op het Festival van de Vernieuwing! De dag wordt afgetrapt door een inspirerende spreker over de ongekende mogelijkheden van de huidige netwerksamenleving.

Vol positieve energie ga je de rest van de zaterdag zelf aan de slag!

Leer van de Bruggenbouwers uit Utrechtse Heuvelrug. Wissel ervaringen, ideeën en dromen uit tijdens een Dialoog. Onderzoek tijdens een Lagerhuisdebat waarom we bij het CDA op dit moment bezig zijn zoals we bezig zijn. Verdiep je in het strategisch inzetten van social media en nog veel meer. Kijk snel op de website voor meer informatie en om je aan te melden! www.cda.nl/leden/festival

Op 12 juni j.l. waren er 359 gemeentelijke coalities gevormd. In ruim 70 procent van die coalities doet het CDA mee. Dat betekent dat meer dan 10 miljoen Nederlanders een CDA-wethouder hebben. Het CDA heeft ook bij de collegeonderhandelingen een stijgende lijn laten zien.

Altijd actueel?

Wilt u op de hoogte blijven van het actuele CDA-nieuws? Abonneer u dan op onze Weeknieuwsbrief

Elke week ontvangt u een overzicht met het CDA-nieuws van de afgelopen week. Abonneer u nu! E-mail naar leden@cda.nl o.v.v. 'weeknieuwsbrief' en zet in de e-mail uw relatienummer en/ of naam-en adresgegevens.

Elco Brinkman lijsttrekker Eerste Kamer

Het partijbestuur draagt Elco Brinkman voor als lijsttrekker voor de Eerste Kamerverkiezingen in 2015. Brinkman is nu fractievoorzitter in de Eerste Kamer en was tot voor kort voorzitter van Bouwend Nederland.

Het partijbestuur kiest voor een enkelvoudige voordracht, omdat de Eerste Kamer niet direct wordt verkozen door de kiezers, maar door de leden van Provinciale Staten. 'Ik ben heel blij dat Elco door wil als het CDA gezicht in de senaat. Hij heeft het in de afgelopen periode uitstekend gedaan en wil graag door voor een volgende periode', aldus partijvoorzitter Ruth Peetoom. 'Omdat de Eerste Kamer getrapt wordt gekozen en geen eigen programma heeft, kiest het partijbestuur in dit geval voor een enkelvoudige voordracht.'

De verkiezing van de lijsttrekker voor de Eerste Kamer staat op de agenda van het CDA congres op 8 november in Alkmaar. Over de kandidaatstellingsprocedure voor de rest van de lijst voor de Eerste Kamer vindt u meer informatie elders in dit blad. De definitieve lijst wordt vastgesteld op het voorjaarscongres 2015.

De verkiezing van de Eerste Kamer vindt plaats op 26 mei 2015. Dan kiezen de nieuwe Statenleden in de provincies de nieuwe Eerste Kamerleden.

Supervrijwilligers

Op 5 juni waren de supervrijwilligers 2014 te gast in Den Haag. Op het partijbureau werden ze ontvangen door Ruth Peetoom en aansluitend brachten ze een bezoek aan de Tweede Kamer. De supervrijwilligers worden voorgedragen door hun eigen provincie als dank voor hun inzet voor het CDA.

Jan Peter Balkenende

Ben jij tussen de 18 en 31 jaar? Heb jij een visie op de christendemocratie? Ding dan mee naar de JPB Award 2014!

Op het voorjaarscongres van 2011 hebben wij als CDA afscheid genomen van Jan Peter Balkenende. Vanwege zijn enorme verdienste voor de christendemocratie is toen de Jan Peter Balkenende Award in het leven geroepen. Deze prijs wordt jaarlijks uitgereikt aan een jongere die een bijzondere bijdrage heeft geleverd aan de ontwikkeling van het christendemocratisch gedachtegoed. Deze bijdrage moet bestaan uit een of meerdere publicaties. De eerste Award is op het najaarscongres van 2012 toegekend aan Paul Schenderling voor zijn publicatie 'De toekomst van de christendemocratie in Nederland'. Op het CDA congres van november 2013 heeft Gerard Adelaar de tweede Award in ontvangst mogen nemen voor zijn bijdrage aan de visie van de christendemocratie op het terrein van de zorg. Zaterdag 8 november aanstaande vindt het najaarscongres van het CDA plaats. Het is de bedoeling bij die gelegenheid de derde JPB Award uit te reiken. De jury bestaat uit: Jan Peter Balkenende, partijvoorzitter Ruth Peetoom, directeur van het Wetenschappelijk Instituut Raymond Gradus en CDJA-voorzitter Julius Terpstra. Ga jij de uitdaging aan? Je kunt tot maandag 1 september 2014 je inzending sturen voor de Jan Peter Balkenende Award via het formulier via de volgende link: <https://cdaformulieren.nl/wi/aanmeldformulier-jpb-award-2014/>

CDV-zomernummer over decentralisatie

De invoering van de Participatiewet en de decentralisatie van de AWBZ en de jeugdzorg vormen een grote uitdaging voor gemeenten. Niet alleen komen er nieuwe taken op gemeenten af, maar ook de daarmee gepaard gaande bezuinigingen zijn fors. Gemeenten moeten meer gaan doen met minder geld. Daarbij dienen zij de eigen kracht, creativiteit en inbreng van burgers beter te benutten. Dit is ene grote opgave, maar het biedt ook kansen. Voor het eerst krijgt één partij, de gemeente, zeggenschap over praktisch het hele sociale domein. Het CDA en zijn voorlopers hebben zich doorgaans voorstander getoond van decentralisaties. In dit nummer wordt gezocht naar een christendemocratisch en verantwoord handelingsperspectief op de huidige decentralisaties. Kernredactie: Peter Cuyvers, Albert Jan Kruijer, Maarten Neuteboom & Jos Wienen.

Dit nummer verschijnt begin juli bij Uitgeverij Boom. U kunt een abonnement aangaan voor 65,90 euro per jaar of een los nummer bestellen: 0522-237555, e-mail: boomtijdschriften@uitgeverijboom.nl.

WI
Wetenschappelijk
Instituut

SI
Steenkamp
Instituut

Bijeenkomsten 'In de oppositie... wat nu?'

Zit uw fractie hoogstwaarschijnlijk in de oppositie? Weet uw afdeling nog niet hoe u dit met uw fractie kunt aanpakken? Wilt u meer informatie over uw nieuwe rol als oppositiepartij in de raad? Volg dan vanaf medio mei in uw provincie de informatieve bijeenkomsten *In de oppositie... wat nu?* Ga voor het actuele opleidingsaanbod in uw provincie naar www.cda.nl/si en klik in de menubalk op 'Waar' en kies uw provincie.

Fractievoorzitterscursus

Speciaal voor nieuwe fractievoorzitters wordt in diverse provincies de fractievoorzitterscursus georganiseerd. De rol van fractievoorzitter is een andere dan die van raadslid. Als fractievoorzitter heb je veel rollen: boegbeeld, mentor, gesprekspartner, gezicht in de media, onderhandelaar, etc. Leer hier samen met andere fractievoorzitters hoe je deze rollen kunt vervullen. De cursus kenmerkt zich door een combinatie van bewustwording en oefening, uiteraard met een verbinding met het CDA-gedachtegoed. Er is ook gelegenheid om te bouwen aan een eigen netwerk van fractievoorzitters.

Om te bekijken of deze cursus ook in uw (of naburige) provincie op de rol staat, ga naar www.cda.nl/si, klik in de menubalk op 'Waar' en kies uw provincie.

Zomerschool 2014: Volgeboek

Het Steenkampinstituut organiseert op 29 en 30 augustus voor nieuwe leden de *Zomerschool*. Dit is een tweedaagse cursus waarin een kennismaking met de partij en haar christendemocratische gedachtegoed centraal staat. Op een informele manier wordt kennis gemaakt met andere nieuwe leden en krijg je een duidelijk beeld van de vereniging en de politieke werkelijkheid.

De Zomerschool is dé gelegenheid om in sneltempo kennis te ontdekken wat de mogelijkheden zijn die de

Fractie-in-Topvorm (FIT-training)

Wilt u met uw nieuwe fractie graag werken aan het formuleren van een krachtige en gezamenlijke boodschap? Heeft u een goede boodschap, maar zoekt u nog naar een juiste benaderingswijze richting uw doelgroep? Heeft u tijdens een raadsvergadering of een media-interview problemen om bij uw eigen verhaal te blijven?

Of bent u in de oppositie terecht gekomen en wilt u met uw fractie een nieuwe koers uitzetten voor de komende vier jaar? Dan raden we u aan om de FIT-training te volgen. Meer informatie en aanmelden op www.cda.nl/si, klik op 'Opleidingen' en kies dan het thema 'Functiegerichte cursussen'.

Materiaal 'In de oppositie, wat nu?'

apart aanvragen

Heeft u de bijeenkomst *In de oppositie... wat nu?* in uw provincie gemist en wilt u toch het materiaal *In de oppositie... wat nu?* online bekijken? Ga naar www.cda.nl/si en klik op het nieuwsbericht 'Uitgelicht' om het online materiaal, de video en de deelnemersmap, aan te vragen (kosten: 4,50 euro).

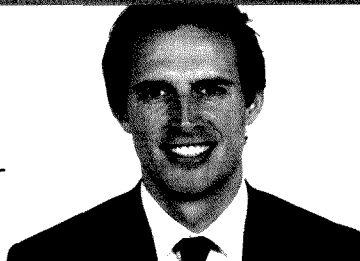
partij biedt. Discussie, ontmoeting met prominente CDA-ers, trainingen en workshops vullen het programma. Daarnaast is er uiteraard plaats voor gezelligheid!

Deelname staat open voor alle leden die sinds anderhalf jaar lid zijn geworden van het CDA: inschrijving is gesloten, de zomerschool is volgeboek, maar volgend jaar kunt u zich weer opgeven.

Meer informatie via <https://www.cda.nl/si>

Wopke Hoekstra

Eeuwigheids- waarde

'Monreale! Mooier dan Subiaco'. Dat was het antwoord op de vraag wat mijn vrouw en ik op Sicilië moesten bekijken. *Mijn vriend bedoelde: de kathedraal van Moreale. Op een berghelling net buiten Palermo.*

Mooier dan Subiaco, het Benedictijnse klooster op een uur van Rome? Dat kon eigenlijk niet. Daar waren hij en ik twintig jaar geleden, onder de hoede van een bevriende pastoor. Een indrukwekkender plek is moeilijk voorstelbaar.

Maar Monreale stelde niet teleur. Na de kloostertuin en de kruisgang betraden we de bijna duizend jaar oude kerk. Die is in vele duizenden vierkante meters Byzantijns mozaïek gehuld, en van een adembenemende schoonheid. Volgens de reisgids was het Willem II van Sicilië er bij de bouw van de kerk om te doen geweest alle andere kerken in Italië naar de kroon te steken. Dat is aardig gelukt.

Aan de monumentale nalatenschap van Willem II moest ik denken tijdens de bijeenkomst die wij recent voor oud-senatoren organiseerden. In alle opzichten een eerbiedwaardig gezelschap. Maar, om Orwell te parafaseren: sommige aanwezigen waren toch nog net wat eerbiedwaardiger dan anderen. Met als eerste onder gelijken: Johan van Hulst.

Meneer Van Hulst is 103 jaar jong. Hield een vlammend betoog tijdens het diner. Zat van alle aanwezigen met 25 jaar verreweg het langst in de Eerste Kamer. Was een indrukwekkend politicus en hoogleraar. Maar is bovenal de redder van honderden Joodse baby's en kinderen. Die hij met gevaar voor eigen leven de Hollandse Schouwburg uit smokkelde.

Opmerkingen daarover wuifde hij weg. Liever deed hij alsof het de gewoonste zaak van de wereld was. En vertelde nog wat over zijn debatten met Drees. En met Piet de Jong. Alleen mijn vraag over de les voor jongere generaties wilde hij wel beantwoorden. 'Opkomen voor de mensen om je heen. Dat is eigenlijk alles.'

Heel af en toe komt er een mens voorbij, die iets achterlaat met eeuwigheidswaarde.

COLOFON

Juli 2014

Jaargang 10 | nummer 2

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt vier keer per jaar verspreid in een oplage van ruim vijftigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever CDA Bureau,
Postbus 30453, 2500 GL Den Haag
☎ 070 3424888
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Hoofdredactie Hans Janssens

Eindredactie Marjolijn van der Stel
Redactie Hans Alderliesten, Hubert Beusmans,
Kees Bos, Ale Dijkslag, Karin Hoentjen, Willem
Kruitlof, Frans (jr.) de Nerée tot Babberich, Ivo Pertjjs,
Bronne Pot, Hans Slooijer, Bert Sonneveld, Rubina
Tjon a Sam en Thijn van Veghel

Vormgeving Mirella Rooz

Fotografie ANP, Dirk Hol, Bas de Meijer, Leonard
Walpot, Geert Westervelt

Vrouw & Politiek CDA Vrouwen

Drukwerk Sonafolder Misset B.V.,
Mercuriusstraat 33, Postbus 66,
7000 AB Doornikhuizen
☎ 0314 355 500

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijk-
kerwijs de standpunten van het CDA of van de redactie.
Alle bijdragen in CDA.nl zijn beschermd door het
auteursrecht. Uit deze uitgave mag daarom niets
op ongewone wijze worden overgenomen zonder
voorgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld
voor ongebruikt toegezonden beeldmateriaal of kopij.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvrij
papier en verzonden in natuurvriendelijk,
afbreukbaar p.e.-folie.

*Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!*

Zomerpuzzel

I N F R A S T R U C T U U R G
N E L E D N A H R E D N O E E
V P R E M A K E T S R E E K D
P E A D I E H G I L I E V K E
R A R R E D U O H T E W P E P
O A H K T N E M M E T S O R U
V C A C I I W A T E N P L T T
I R A D S E J S C H E A I T E
N A P M S R Z L S V K R T S E
C E Z R P L E I E K J L I J R
I I O E Z A I T N I I E C I D
E T M I U R G D A G D M U L E
S N E L O M D N I W E E S I N
V E R G A D E R E N G N R E N
D I J K G R A A F Z E T E L S

- campagne
- dijken
- dijkgraaf
- Eerste Kamer
- gedeputeerde
- infrastructuur
- lijsttrekker
- onderhandelen
- parlement
- partijleider
- politicus
- provincie
- raadslid
- ruimte
- stemmen
- veiligheid
- vergaderen
- verkiezingen
- waterschap
- wethouder
- windmolens
- zetels
- zomer

**Streep alle woorden
weg. De letters die
overblijven vormen de
oplossing van de puzzel.**

Stuur uw oplossing voor
1 september 2014 naar:
redactie@cda.nl.

Of: **CDA Redactie**
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

Onder de juiste
inzenders verloten wij
5 boekenbonnen
van €15,-.

De oplossing van de
vorige puzzel was
'donderdag'.

De winnaars van de
boekenbon zijn: Hidde
Nota uit Uden, R. Woering
uit Coevorden, F. Kleine

Deters uit Emmen, M.J.
Vos uit Noordwijk en
W. Bouw uit Den Helder.

Yvonne

Yvonne (58), ex-gedetineerd en bewoner van Exodushuis Rotterdam

Yvonne gaat de keuzen in haar leven niet uit de weg. Ook niet de verkeerde. Na haar gevangenisstraf werkt zij keihard aan herstel. Bijvoorbeeld van relaties.

“Mijn familie wilde niets meer met mij te maken hebben. Maar nu, na zeven jaren, zijn we weer op de goede weg.”

Lees haar openhartige verhaal op www.exodus.nl/Yvonne

Exodus helpt gevangenen, mensen met een detentieverleden én hun naasten op weg naar een leven zonder criminaliteit.

Professioneel in 11 Exodushuizen.

Binnen en buiten de gevangenis met ruim 1.700 vrijwilligers.

Mijn moeder zegt nu:

'Ik heb altijd van je gehouden en ik hou nog steeds van je. Je bent mijn kanjer!'

Met uw gift op rekening **NL68 INGB 0004 3244 14** van Exodus Nederland o.v.v. 'Actie CDA'.

Of ontvang 3x per jaar de gratis nieuwsbrief 'Exodus Info'. Namens Yvonne en vele anderen, hartelijk dank!

ANBI

www.exodus.nl/helpmee • www.exodus.nl/contact • telefoon 071 - 516 19 50 • email info@exodus.nl

DWPP
DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

CDA

Nummer 3
Oktober 2014

Herfst 2014

De waardenagenda

van het CDA

CDA

Redactioneel

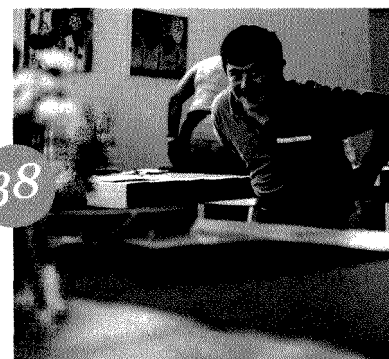
Waardevol

Dit nummer van CDA.nl blikt op verschillende pagina's terug op de donkere schaduw van de onrustige zomer van 2014. De zomer waarin een lange stoet van rouwauto's de crisis in de Oekraïne in ons land voelbaar maakte. De zomer waarin het fundamentalisme van IS niet alleen in Irak en Syrië, maar ook hier in de grote steden onrust zaaide. Maar ook de zomer waarin het Afrikaans continent opnieuw vocht tegen het ebola virus en het Midden Oosten in brand stond.

De les van de zomer van 2014 is dat in deze tijd verandering nog de enige zekerheid lijkt. In die turbulente wereld zoeken mensen naar een nieuw houvast. Voor het CDA ligt dat antwoord in de waarden waarop ons land is gebouwd. "In de traditie, die ons leert te geven om je naaste, respect te hebben voor elkaar en onze vrijheid in verantwoordelijkheid te beleven. Samenleven is niet alleen nemen, maar ook geven", zei Sybrand Buma tijdens de Politieke Beschouwingen. "Deze zomer moet ons leren dat we iets hebben om te verdedigen".

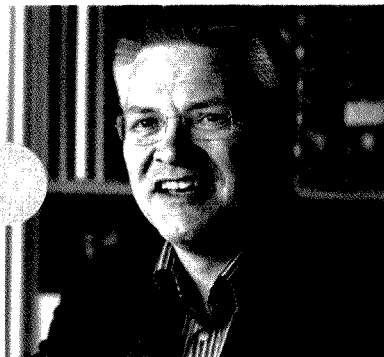
Coverfoto: Leonard Walpot.

Deze foto is gemaakt tijdens de 50-Plusbeurs.

Inhoud

- 13 *Column* Elco Brinkman
- 18 Food Battle
- 19 Facebookpagina vol klikjes
- 21 *Column* Sybrand Buma
- 26 CDJA
- 27 Nieuw lid
- 28 Lokale energie-initiatieven
- 31 *Column* Ruth Peetoom
- 32 Dialoog.Nu
- 34 Wisseling Kamerleden
- 40 De confrontatie
- 42 Wijkteams Almere
- 45 *Column* Esther de Lange
- 49 Herindelingsverkiezingen
- 56 Vrouw en politiek
- 58 Partijnieuws
- 66 *Column* Wopke Hoekstra
- 67 Puzzel

Samen

Wij zijn een aantal jaren geleden begonnen om op een laagdrempelige manier het politieke seizoen te starten. We gaan in gesprek met inwoners van onze gemeente en zijn zichtbaar en aanspreekbaar als fractie buiten het gemeentehuis. Daarnaast vragen we aandacht te vestigen voor thema's als gezin, buitenspelen, vrijwilligerswerk (de speeltuin wordt gerund door vrijwilligers) en ontmoeten. Dit jaar was de start van het seizoen weer een succes met zo'n honderd kinderen die met (gast)ouders, verzorgers of opa en oma de speeltuin bezochten! "Samen" krijgt voor ons invulling met deze activi-

teit door de ontmoeting mogelijk te maken. Ook al hebben sommige speeltuinbezoekers niets met de (lokale) politiek of het gemeentehuis, maar door elkaar in de speeltuin te treffen en zichtbaar te zijn als fractie is er sneller een gesprek. Over gewone dingen die mensen bezig houden, waar mensen zich zorgen over maken of tegen aan lopen en dan blijkt de lokale politiek soms ineens dichtbij en vaak wat te kunnen betekenen."

Hilde Palland-Mulder is fractievoorzitter voor het CDA in Kampen.

Sybrand Buma

De waarden- agenda van het CDA

Sybrand Buma blikt terug op de zomer waarin 'ons beeld over veiligheid veranderde' en vooruit naar de thema's die de komende jaren de agenda bepalen.

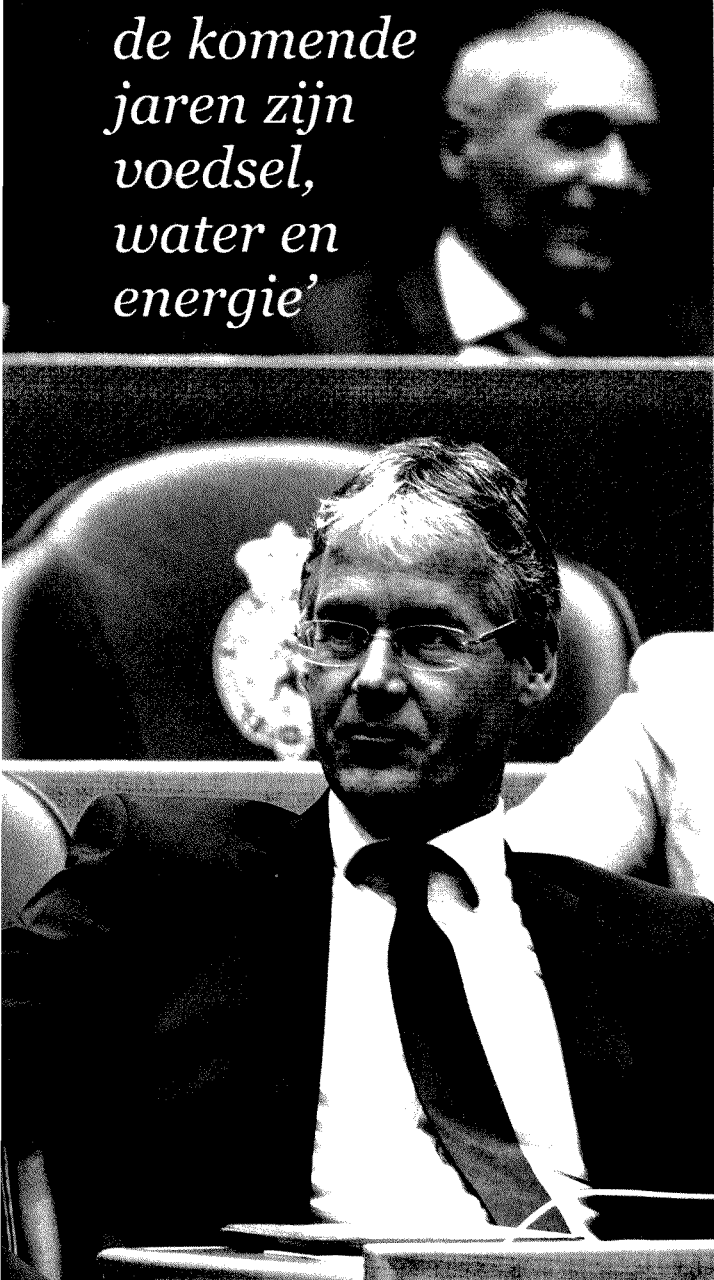
Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Jeroen Hol

'De Algemene Beschouwingen gingen meer dan ooit over het buitenland. Dat is ook niet zo gek. Want in de zomer van 2014 is het idee dat we in Europa hadden over veiligheid meer dan ooit veranderd. Aan de oostgrenzen hebben we te maken met conflicten tussen Rusland en Oekraïne, onrust in het Midden-Oosten en de opkomst van IS. En ten zuiden van de Middellandse Zee is het

ook al langere tijd onrustig. Soms komt het gevoel van onveiligheid heel dichtbij. Ik denk hierbij – natuurlijk – aan de MH17. Maar ook aan jihad-forensen die heen en weer reizen tussen Irak, Syrië en Nederland.

Het beeld dat we hadden over onze veiligheid was wat naïef, ook van het CDA. Dat naïeve beeld moeten we van ons afschudden. We moeten ons realiseren dat we

*'Belangrijke
thema's voor
de komende
jaren zijn
voedsel,
water en
energie'*

in Nederland, in Europa echt iets te verdedigen hebben, namelijk onze waarden. Waarden als omzien naar elkaar, respect en vrijheid naast verantwoordelijkheid zijn belangrijk. De waardengemeenschap die Europa is, gestoeld op een joods-christelijke traditie, wordt van binnenuit afgebroken. Er ligt dus een grote opdracht voor het CDA om die christelijke waarden dichtbij te brengen. Daarin is

de christendemocratie uniek en heeft het een duidelijke meerwaarde. Het adagium waarbij alleen wordt uitgegaan van het individu klopt niet. Een samenleving kan alleen functioneren als er ook verbindingen zijn tussen mensen. De overheid speelt daarbij ook een rol. Ik ben niet voor een overheid die er alleen maar is als het mis gaat.

Energie

We hebben jarenlang gedacht dat Rusland een vriend van het Westen was of zou worden. Dat was een naïeve gedachte. Rusland ziet de NAVO-partners als tegenstanders. Tegelijkertijd zijn we wel voor energievoorziening afhankelijk geworden van olie en gas uit Rusland. Daarom moeten we inzetten op nieuwe vormen van stroomvoorziening dichtbij huis die een structurele oplossing vormen voor de lange termijn.

Alleen inzetten op duurzame energie is niet voldoende. In 2020 wordt slechts veertien procent van onze elektriciteit duurzaam opgewekt. Je zou schepen met aardgas uit de Verenigde Staten kunnen laten varen, maar dat is enorm duur. Daarom vind ik dat we de opties voor kernenergie open moeten laten. We moeten rekening houden met een structurele vraag naar energie de komende vijftig tot dertig jaar.

We moeten niet dezelfde fout maken als in het verleden door zo afhankelijk te worden van instabiele partners als Rusland. Na de val van de muur dachten we dat we voor altijd vrede hadden op het continent. Dat is een illusie gebleken.

Ik heb daarom voorgesteld om deze kabinetsperiode – dat is tot 2017 – een miljard extra te investeren in de veiligheidsketen. Dat geld is niet alleen voor politie en defensie, maar bijvoorbeeld ook voor de veiligheidsdiensten. We hebben daar de afgelopen jaren te weinig in geïnvesteerd. Het CDA ook, daar komen we nu van terug.

Problemen lossen zich niet vanzelf op. We moeten bij de oplossingen ook kijken naar de lange termijn. Het gaat immers om de toekomst van onze kinderen. Belangrijke thema's voor de komende jaren zijn voedsel, water en energie.

Voedsel

We hebben in Nederland altijd een sterke agrarische sector gehad. Toch lijkt veel productie te verdwijnen. Deels komt dat omdat we in Nederland soms strenger zijn dan de Europese Unie van ons verlangt. We mopperen wel eens op ons vlees, op de manier

>> waarop het geproduceerd wordt, maar we mogen niet vergeten dat ons vlees tot de top van de wereld behoort. En dat geldt voor alle Nederlandse landbouwproducten. Het is een trend om landbouwgrond om te zetten in natuur. Ik vraag me af of dat wel zo logisch is. Want we halen veel veevoer, vaak soja, uit andere delen van de wereld. Om die soja te verbouwen worden elders in de wereld bossen gekapt. We zouden ook naar manieren kunnen zoeken om die soja dichterbij huis te verbouwen. Ik houd niet zomaar een pleidooi voor de agrarische sector. Ik houd een pleidooi voor zestien miljoen monden die gevoed moeten worden. Boeren werken niet alleen voor zichzelf, ze werken voor iedereen.

‘Wij vinden de provincies geen relikwie uit de tijd van Thorbecke’

Vlaktaks

De economie begint voorzichtig tekenen van herstel te vertonen. Maar we zijn er nog niet. De basis voor een sterke economie is nog broos en de werkloosheid is nog veel te hoog. Op dit moment zitten er zeshonderdduizend mensen werkloos aan de kant. Dat is voor die mensen een persoonlijk drama. Het betekent niet alleen verlies van een inkomen, maar vaak ook een verlies van eigenwaarde.

Dat de werkloosheid bij ons hoger is dan in de landen om ons heen komt omdat het bij ons heel duur is om iemand in dienst te nemen. Een mkb'er betaalt drie keer zoveel aan premies en belastingen voor een werknemer dan het feitelijke salaris van diezelfde werknemer. Het CDA stelt daarom voor om een sociale vlaktaks in te voeren. Het idee is niet nieuw, het is beschreven in een rapport van het Wetenschappelijk Instituut en het stond ook in ons laatste verkiezingsprogramma. Sociale vlaktaks houdt in dat er één basistarief komt voor de belastingen. Het sociale zit hem in een extra tarief voor topinkomens, de aftrekposten vallen niet binnen dat tarief. Als de belastingen lager worden loont het veel sneller om mensen in dienst te nemen. Het CPB heeft berekend dat dit CDA-plan zo'n 180.000 banen op kan leveren op termijn.

Dit najaar presenteren we ons belastingplan, daarin staan ook onze voorstellen voor 2016 en later.

In onze belastingvoorstellen houden we rekening met ouderen. Zo zijn we voor het op peil houden van de AOW. Ook zijn de pensioenen van veel ouderen de afgelopen jaren niet geïndexeerd. Bij pensioenfondsen heeft een te ver doorgevoerde strengheid hiertoe geleid. De basis van die strenge regels is goed. Maar we zijn te ver doorgeslagen in de risicobeheersing. De belastingplannen van het CDA komen ook de ouderen ten goede.

Zorg

Veel mensen maken zich zorgen over de zorg. Ik ook. Kijk, dat het systeem aangepast moet worden om het op lange termijn houdbaar en betaalbaar te houden, daar is iedereen het wel over eens. Maar de snelheid waarmee de decentralisatie wordt doorgevoerd is niet goed. Het kabinet heeft de begroting van 2015 leidend gemaakt voor de planning, er is te weinig gekeken naar de haalbaarheid.

De ontslagen die nu vallen bij de thuiszorg, de onzekerheid bij veel mensen - krijg ik nog wel zorg in januari 2015? -, en de vragen die veel gemeenten hebben, dat alles had voorkomen kunnen worden door meer tijd te nemen voor de uitvoering van de plannen.

Mona Keijzer heeft heel veel contacten met mensen overal in het land. Tegen gemeenten waar het allemaal goed komt, zegt ze "fijn, deel je ervaringen en plannen vooral met andere gemeenten". Maar we horen ook veel verhalen van gemeenten waar nog veel onduidelijkheid is. Daarnaast vragen de plannen veel van mantelzorgers. Mantelzorg is natuurlijk heel erg goed, maar ook mantelzorg heeft een grens. De spankracht wordt te groot, op deze manier wordt het een soort overheidstaak.

Wij houden oog voor mensen die kwetsbaar zijn. En natuurlijk hoop ik, hoopt het CDA, dat het allemaal goed gaat in 2015. Maar als het wel mis gaat, zijn we de eerste partij die zegt dat de problemen direct opgelost moeten worden.

Verkiezingen

Er staan weer verkiezingen voor de deur. Herindelingsverkiezingen in november en Provinciale Statenverkiezingen in maart. We hebben meer te verdedigen dan een CDA-verhaal. Wij staan voor de waarden waar ik het in het begin al over had. Wij zijn voor een samenleving die niet anoniem is. De gemeente staat het dichtst bij mensen, daarom zijn gemeenteraadsverkiezingen

gen zo belangrijk. Of het nu gaat om zorg of om radicalisering. De problemen zijn het meest zichtbaar op lokaal niveau, maar de oplossing ligt vaak ook op lokaal niveau. Verkiezingen win je daarom lokaal. Dat doen we als CDA met herkenbare mensen, met herkenbare verkiezingsprogramma's die dichtbij mensen staan.

Elke gemeenteraadsverkiezing is daarom belangrijk, ook herindelingsverkiezingen. Het is aan het lokale CDA om een nieuwe gemeenschap met gemeenschappelijke waarden te maken.

Wij als fractie en partij ondersteunen hen daarbij. Dat doen we bijvoorbeeld door het najaarscongres in Alkmaar te organiseren. Onze agenda's staan de komende weken vol met afspraken om samen campagne te gaan voeren.

De problemen waar ik het eerder over had, voedsel, water en energie, zijn thema's die bij uitstek spelen op provinciaal niveau. Wij vinden de provincies daarom ook geen relikwie uit de tijd van Thorbecke, maar een zinvolle bestuurslaag. We hebben als CDA uitgesproken ideeën

over de thema's die in de provincie spelen. Wij zeggen bijvoorbeeld "windmolens ja, maar er moet wel draagvlak voor zijn" en "natuur is belangrijk, maar we hechten ook aan landbouw".

Dat we de provincie serieus nemen is ook te zien dat twee collega's uit de fractie lijsttrekker worden in hun provincie, Sander de Rouwe in Friesland en Eddy van Hijum in Overijssel. Hoewel het een aderlating is voor de fractie, daar ben ik eerlijk in, werken we hier zeker aan mee. De Provinciale Statenverkiezingen zullen in de media vooral ook gaan over de samenstelling van de nieuwe Eerste Kamer. Het is namelijk nog maar de vraag of het kabinet volgend jaar in de Eerste Kamer nog wel een meerderheid heeft, ook met z'n vijven.

Onze Eerste Kamerfractie heeft enorm veel goed werk verzet, en natuurlijk is een grotere fractie van groot belang. Maar de kiezer gaat in maart 2015 kiezen voor de provincie. Daar gaat het volgens mij ook om.'

Een koelhuis vol peren

De Nederlandse fruitteelt is hard getroffen door het Russische boycot. Johan en Linda Stigter uit Jaarsveld hebben een koelhuis vol peren waar ze niets mee kunnen.

Tekst: Marjolijn van der Stel | Fotografie: Leonard van der

Op het fruitbedrijf van Johan en Linda Stigter in Jaarsveld staan de perenbomen vol in bloei. Het voorjaar is warm met weinig vorst, dat is goed voor het fruit. Het belooft een mooie oogst te worden.

Mei

De bloesem is uitgebloeid en aan de bomen hangen kleine peertjes. Nog lang niet rijp. Maar de bomen hangen vol. Dan trekt er begin mei een flinke storing over Nederland. Op sommige plaatsen hagelt het fors. Ook in Jaarsveld. De peren van Johan Stigter zijn beschadigd door de hagel. Het fruit is niet meer geschikt voor de Nederlandse markt, 'want', zegt Stigter, 'Nederlanders kopen geen fruit dat beschadigd is. Als je erover nadenkt is dat vreemd, vooral bij peren. Want peren hebben een stugge schil die de meeste mensen toch niet opeten.' De peren kunnen niet in Nederland verkocht worden, maar in Rusland is de consument minder kritisch. Stigter "dunt het fruit", de peren met de meeste hagelschade worden nu al geplukt, zodat het fruit dat wel blijft hangen goed kan groeien.

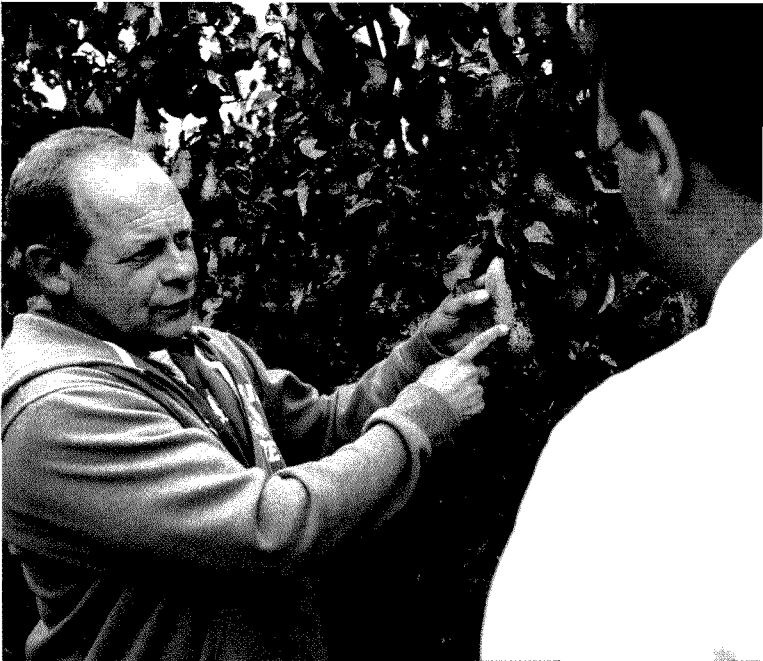

Vladimir Poetin heeft een importverbod voor groente en fruit uit Europa afgekondigd. Stigter heeft een boomgaard met bijna rijp fruit, het voorjaar was immers mooi, waar hij niets mee kan. De Nederlandse consument wil geen beschadigd fruit, de Russen willen het niet importeren en de handelsovereenkomst met China is nog niet rond. Stigter: 'Er moet een oplossing komen waarbij zo goed mogelijk gekeken wordt naar individuele gevallen. Ik begrijp dat het heel lastig is, maar we moeten in het hier en nu tot een oplossing komen.'

De kranten staan nu vol met goedbedoelde recepten met appels en peren, maar over drie weken is de hype voorbij. Dan denkt niemand meer aan de tonnen extra fruit op de Europese markt.

Het vertrouwen in de banken is bij veel fruittelers weg. Die werken namelijk ook niet mee. Het zou al veel helpen als de aflossing een jaar uitgesteld mag worden. Maar zelfs als je zoals ik bijna dertig jaar geen verlies hebt geleden geven de banken niet thuis.

Ik stel voor om een deel van het fruit uit de markt te halen. Het zou dan gaan om twintig tot dertig procent van het fruit dat nu aan de bomen hangt, het deel dat eerst naar Rusland geëxporteerd zou gaan worden.

De telers die het hardst getroffen zijn, worden in zo'n geval gecompenseerd. Op die manier blijft er voldoende "markt" over voor de rest van het fruit.'

September

Het fruit van Johan en Linda Stigter is geplukt en ligt in het koelhuis.

Stigter: 'Half augustus werd de compensatieregeling bekend gemaakt, ik heb me toen meteen aangemeld. Vanuit België hoorde ik al geluiden dat fruittelers die getroffen waren door hagelschade niet gecompenseerd werden. En waar ik al bang voor was: ik kwam ook niet in aanmerking voor de compensatie. De hagelverzekering moet maar uitkeren.'

We hebben als sector dus niets aan deze maatregelen. Ook de mensen die wel in aanmerking komen voor compensatie hebben er weinig tot niets aan.

De regeling houdt in dat je zes cent per kilo voor je fruit krijgt. Alleen het plukken kost al acht cent per kilo, de totale kostprijs is 35 cent per kilo. Je ziet nu al een overvoering van de markt. Er zijn zelfs telers die zeggen: "Neem maar mee, ik zie wel wat ik ervoor krijg".

In heel Europa liggen er rijpe peren in de koelhuizen. 1,5 miljard kilo peren om precies te zijn. Stigter: 'Dat zijn aantallen die niet voor te stellen zijn. Ik hoop nu dat het boycot in het voorjaar van 2015 wordt opgeheven, misschien kan er dan alsnog een deel geëxporteerd worden naar Rusland.' En er is nog een lichtpuntje: China. 'Op 1 oktober horen we of er Europees fruit op de Chinese markt wordt toegelaten. Die procedure loopt al zes jaar. Niet dat

het hele probleem is opgelost met toegang tot de Chinese markt, het gaat om ongeveer 10 miljoen kilo peren.'

Volgens Stigter is het tijd dat Brussel in actie komt. 'De Europese Unie heeft zich vergist in de gevolgen van het Russische boycot. Ik roep Brussel op om de kostprijs te vergoeden. En, Brussel moet beter toezien op de naleving van de regels. Elders in Europa, bijvoorbeeld in Polen, lapt men de regels aan hun laars. Jarenlang is er "zwart" geëxporteerd naar Rusland. Het gevolg is dat er nu nog meer fruit, want dat was immers niet bekend bij de cijfer-aars in Brussel, op de markt komt.

Nu is het tijd dat Brussel daadkracht toont.' *

Wat vindt Annie Schreijer-Pierik?

'Meer geld nodig voor compensatie'

'De situatie van perenteler Johan Stigter is een goed voorbeeld van de problemen van meer boeren en tuinders in Nederland en daarbuiten. Bijvoorbeeld de Westlandse tuinders vertelden me zulke verhalen bij een werkbezoek twee weken geleden. Het is goed dat Europa sancties trof tegen Rusland, maar boeren en tuinders lijden nu het meest onder de Russische tegenmaatregelen in dit politiek conflict. Dat is oneerlijk en onredelijk.

Direct nadat Rusland het boycot van onze landbouwproducten aankondigde, verzocht ik bij de Europese Commissie om vergoeding. Dat werkte. De EU-commissaris voor Landbouw trok 125 miljoen euro uit als compensatie. Een mooi gebaar van deze EU-commissaris, maar uiteraard slechts een druppel op een gloeiende plaat. Wat is 125 miljoen voor alle getroffen boeren in Europa, als alleen al de Nederlandse landbouw ruim 1 miljard euro schade lijdt? Samen met buitenlandse fractiegenoten hebben we krachtig aangedrongen op ruimhartiger compensatie. We hebben een spoeddebat aangevraagd en gekregen in het Europees Parlement. Ik merkte dat er goed geluisterd werd naar ons, als grootste fractie in het Europees Parlement. Wel jammer dat de VVD schitterde door afwezigheid bij het debat, omdat de VVD-collega's liever in Nederland waren. Ik reken erop dat de EU-commissaris binnenkort extra geld uittrekt om getroffen boeren te compenseren. Dat kan makkelijk, volgens mij. In de EU-begroting is altijd geld gereserveerd voor zulk soort noodgevallen. Fruitteler Stigter zou daarmee geholpen zijn, evenals vele duizenden collega's. En terecht.'

Annie Schreijer Pierik is europarlementariër.

Wat vindt Jaco Geurts?

'Help onze collega's'

'Woensdag 6 augustus kondigde Rusland een importboycot aan van landbouw- en voedingsproducten. Al snel werd het duidelijk dat de gevolgen voor onze agrarische ondernemers groot zouden zijn. Intussen kregen we veel mails binnen van ondernemers of hun belangenorganisaties. Een mail op maandag 11 augustus van Johan Stigter sprong eruit. Johan beschreef in heldere taal de problemen die ie had en sloot af met "wilt u ons alstublieft helpen? En niet alleen ons maar ook zoveel andere collega's en vrienden". Een afspraak was snel gemaakt en samen met een afvaardiging van de Utrechtse CDA Statenfractie en Lopikse gemeenteraadsfractie ben ik bij hen op bezoek geweest. In het gesprek en rondgang op het bedrijf werd al snel duidelijk wat de impact van de boycot op telers zou zijn. Na het gesprek heb ik contact opgenomen met staatssecretaris Dijkema en het ministerie aangegeven dat snel duidelijkheid over de overheidsmaatregelen gewenst was voor de telers. Al snel bleek dat de regering zich onvoldoende had voorbereid. Het heeft weken geduurd voordat het kabinet een regeling trof en overeenstemming had bereikt met de Europese commissie. Sinds mijn bezoek aan de familie Stigter hebben we contact gehouden en informatie met elkaar uitgewisseld. We kunnen vaststellen dat de uitvoering van de Europese regeling een puinhooftje is. De regeling is open- en dichtgegaan, in Polen schijnt gefraudeerd te zijn met de regeling en het is veel te weinig. Kortom, een erg frustrerende situatie, voornamelijk voor de ondernemers die door de boycot getroffen worden. Het CDA heeft de staatssecretaris meerdere keren verzocht om grote inspanningen te plegen om deze situatie te verbeteren.'

Jaco Geurts is Tweede Kamerlid.

Elio Brinkman

Herwaardering

Onze complexe, snelle, grenzeloze en veelkleurige tijd roept om herwaardering.

Niet alleen omdat we verdrietig zijn over zo veel verlies aan werk en zo veel verlies aan mensenlevens. Moedeloos word je er soms van, maar we weten het zeker: hoop doet leven. Alleen – je kunt met beelden en slogans een land niet Consequent Degelijk Aanpassen aan de nieuwe tijd.

Gebogen over de stortvloed aan cijfers die ons op Prinsjesdag weer bereikten besepte ik hoe weinig zulke cijferstromen deel uit maken van het publieke debat. We waren lange jaren gewend aan welvaart en vrede.

Maar wie staat er 70 jaar na de Bevrijding nog stil bij het feit dat Europa niet alleen op vrije handel in kolen en staal of tomaten en komkommers is gebaseerd? Nee, vrede en veiligheid nu weer eerst. Anders komt er niet eens brood op de plank. Deze zomer heeft ons met de neus op die feiten teruggedrukt. Toch willen veel mensen altijd en overal meer kwaliteitszorg. Uitkeringen die gekoppeld blijven aan de lonen. Minder belastingen. Meer privacy. En een hogere binnen- en buitenlandse veiligheid. En zo meer. Ach, je zult maar in een Kabinet vol ingebouwde tegenstellingen zitten...

*'Nee, vrede
en veiligheid
nu weer eerst.
Anders komt er
niet eens brood
op de plank'*

Laten we maar, om te beginnen voor ons zelf, weer eens opnieuw beginnen vast te stellen wat echt waardevol is. Wij hebben hier over het algemeen voldoende eten. In het algemeen kun je hier nog altijd redelijk veilig over straat. Het kan en moet altijd beter – en daarom moeten wij blijven mikken op natuurlijke groei door bijvoorbeeld meer te investeren

in gezonde voeding, goed waterbeheer en beter omgaan met energie. Maar *first things first*. Laten ouders en scholen langer en intensiever stil gaan staan in deze 7x24x52 samenleving bij de waarden van wijsheid, matigheid, moed, rechtvaardigheid, bezonnenheid, vrede, zuinig zijn op overvloed, eendracht, onthouding, zelfbeheersing en nederigheid. Van zo'n natuurlijke inzet op wat er echt – en niet virtueel – toe doet zal onze samenleving rijker worden. In die traditie wil onze fractie de uitdagende nieuwe tijd tegemoet treden op weg naar de komende Statenverkiezingen. *Quality time* heb ik het genoemd. Overheid en samenleving moeten over en weer herwaarderen welke mensen en zaken er echt toe doen. Ja, alles en iedereen altijd. Maar niet op één onontwarpbare en daardoor verstikkende kluwen.

Wat mij betreft is dit de echte *fair value* van een per definitie onzekere, maar nog altijd meer hoop gevende – en dus groenere – toekomst.

Ruth in gesprek met ...

*Gerda Verburg
en Paul Koppert*

Voedselzekerheid en duurzaamheid zijn belangrijke thema's voor de komende jaren. Ruth Peetoom gaat hierover in gesprek met Gerda Verburg en Paul Koppert. Tekst Marcel Migo en Herbert Klinkvis | Fotografie Dirk Hol

Ruth Peetoom: 'De wereldbevolking zal de komende jaren naar verwachting ongelooflijk sterk blijven groeien. Kunnen we al die monden straks wel voeden?'
Gerda Verburg: 'Ja, als we dat goed organiseren kan dat. Maar dan moeten we de logistiek wel beter organiseren. Als een grote groep aanbieders op hetzelfde moment dezelfde producten aanbiedt met als gevolg dat

opbrengsten laag en boeren arm blijven en er veel verspilling plaatsvindt. Als je bijvoorbeeld aardbeien kweekt, dan kun je die maar een kort deel van het jaar aanbieden. Als er dan in één keer heel veel aardbeien zijn, dan daalt de prijs. Zo is het elders in de wereld ook. Afrikaanse boeren moeten hun producten gemakkelijker kunnen afzetten op de Afrikaanse markt. Je zou het zo moeten organiseren

dat ze de markt minder "overspoelen". Als die boeren niet georganiseerd zijn en ze spreken niet af dat ze niet allemaal op dezelfde dag zaaien, dan worden de producten allemaal tegelijk aangeboden en verliest iedereen. In sommige landen is het gemiddelde verlies, rond de oogst, veertig procent.'

Ruth Peetoom: 'Dat is enorm veel!'

Gerda Verburg: 'Ja. Wat ook zou helpen is de afwezigheid van conflicten. Er zijn zoveel brandhaarden op dit moment tussen of binnen landen. Kijk naar Irak, of Syrië, daar zullen boeren niet zaaien omdat ze niet weten of ze ook kunnen oogsten.'

Spint

Ruth Peetoom: 'Paul, jullie familiebedrijf is wereldleider op het gebied van biologische gewasbestrijding. Dat kun je volgens mij niet zijn als je niet een krachtige visie hebt op duurzaamheid.'

Paul Koppert: 'Dat klopt. De traditionele middelen, waarmee gewasbescherming in het verleden en ook nu nog op grote schaal plaatsvindt, ondervinden steeds meer weerstand vanwege residubepalingen. Op termijn moeten producenten dus naar andere oplossingen uitzien. Veel mensen willen niet dat er chemische producten worden gebruikt op groente of fruit. Overigens doen we het in Nederland al heel goed, het is misschien wel een van de best bewaarde geheimen, we zijn te bescheiden. Supermarkten doen tegenwoordig residumetingen, ze accepteren het niet als er chemicaliën op hun groente en fruit zitten. De metingen worden steeds beter en de supermarkten worden steeds strenger. Dat vind ik een goede ontwikkeling.'

Biologische gewasbescherming met een klein beetje spint

Ruth Peetoom: 'Hoe groot zijn jullie inmiddels?'

Paul Koppert: 'Wij zetten heel bewust in op grote groepen gebruikers. Biologische gewasbescherming is geen elitair projectje maar een serieuze bedrijfstak.

Mijn vader begon klein en praktisch; hij zocht en vond een effectief middel tegen spint. Hij was teler in het Westland. Zijn collega's raakten geïnteresseerd en zagen dat het werkte. Hij hoefde niet meer te spuiten. Dat was 1967. Helaas overleed mijn vader vijf jaar later en heeft hij niet kunnen meemaken welke groei het bedrijf daarna heeft doorgemaakt. Inmiddels hebben we vestigingen in tientallen landen en zitten we op alle continenten.'

Ruth Peetoom: 'Gerda, wat vind je van wat hij doet?'
Gerda Verburg: 'Ik vind hem een pracht ondernemer die goed kijkt naar wat de mogelijkheden en de kansen zijn en die met zijn manier van gewasbescherming heel toekomstgericht aan de weg timmert. Het is moeilijk, want voordat je producten op de markt brengt moeten die ontwikkeld en getest worden. Je moet durven uitvinden, ontwikkelen en investeren op een manier die loont. Zijn bedrijf investeert veel in onderzoek en is mede daardoor zo'n grote speler.'

'Je staat er versteld van welke natuurlijke oplossingen er al in onze bodem zitten'

Ruth Peetoom: 'Werken jullie veel samen met universiteiten?'

Paul Koppert: 'Wat Gerda zei klopt, we doen inderdaad veel aan onderzoek en innovatie. Er worden wereldwijd bijvoorbeeld te veel meststoffen gebruikt. Schimmels en bacteriën kunnen daarvoor in de plaats voor een groot gedeelte een belangrijke bijdrage leveren maar daar is uiteraard veel onderzoek voor nodig. Universiteiten, waaronder die in Wageningen, zijn daarvoor onmisbaar. Het is ook goed dat de FAO, een van de VN-instellingen waarin Gerda Verburg actief is, de mogelijkheid biedt kennis te delen.'

Ruth Peetoom: 'Wat kunnen overheden doen?'

Paul Koppert: 'Zij kunnen onder meer helpen bij het maken van noodzakelijke omslagen naar duurzaamheid. Neem bijvoorbeeld stikstof, dit wordt zeer veel gebruikt om opbrengsten te vergroten. Maar dit is eindig, het raakt op. Ik voorzie een grote toekomst voor de microbiologie. Met microbiologische middelen zijn er nog heel veel

verbeteringen door te voeren. Dit vergt een omslag in denken. Je staat er versteld van welke natuurlijke oplossingen er al in onze bodem zitten... Die omslag in denken, en de bewustwording dat bepaalde stoffen die we de afgelopen decennia zo massaal gebruikt hebben op raken, en dus vervangen moeten worden door nieuwe oplossingen, is hard nodig. Daar zouden overheden beslist wat aan kunnen doen.'

Opdracht

Ruth Peetoom: 'Wat kun jij in je rol als ambassadeur bij de VN doen om de voedselzekerheid in de wereld te vergroten?'

Gerda Verburg: 'Ik vertegenwoordig Nederland en zet mij daarnaast in om landen, kennisinstellingen, boeren, bedrijven en maatschappelijk middenveld bij elkaar te brengen en tot afspraken komen.'

Ruth Peetoom: 'Wat doe je precies bij de VN?'

Gerda Verburg: 'Sinds oktober 2013 ben ik voorzitter van de VN-commissie Wereldvoedselzekerheid. En sinds 2011 ben ik ambassadeur van Nederland in drie VN-instellingen: de FAO, dat is dé plek waar kennis is en wordt uitgewisseld over bijvoorbeeld landbouwmethodes en gewasbescherming; het World Food Programme, WFP dat zich richt op noodvoedselhulp – helaas hebben zij het bijzonder druk op dit moment, op talloze plaatsen is nood, van Mali tot Irak; en het IFAD, het International Fund for Agricultural Development.'

Ruth Peetoom: 'Wat is dat precies?'

Gerda Verburg: 'Je zou dat kunnen zien als een internationale boerenleenbank. Voor veel kleine boeren (vaak boerinnen) is het moeilijk leningen te krijgen bij banken, terwijl ze die hard nodig hebben. IFAD brengt coöperatie tot stand en economische ontwikkeling doordat boeren krachten bundelen'

Ruth Peetoom: 'Hoe groot is de rol van Nederland bij die instellingen?'

Gerda Verburg: 'Nederland is buitengewoon belangrijk op deze terreinen. Zowel op het gebied van kennis, met name via de Wageningen Universiteit en Research (WUR) – veel mensen beseffen niet hoe belangrijk en gezaghebbend deze universiteit wereldwijd is – als op het gebied van productie en export. Nederland is het tweede exportland van land- en tuinbouw producten ter wereld!'

Bij de VN-commissie Wereldvoedselzekerheid zijn niet alleen overheden, maar ook vertegenwoordigers van bedrijven, maatschappelijk middenveld en kennisinstellingen actief.

Gerda Verburg: 'Met zo veel deelnemende partijen is onderhandelen natuurlijk ingewikkeld. Consensus bereiken is iets waar niet iedereen van nature goed in is. Terwijl dat wel nodig is. Ik probeer daar op aan te sturen.'

Ruth Peetoom: 'Lukt dat?'

Gerda Verburg: 'Ja, op 8 augustus dit jaar hebben we na 2 jaar onderhandelen een akkoord bereikt over 10 principes waaraan verantwoorde investeringen in landbouw en voedselsystemen moeten voldoen. Hiermee investeren we in de *post-2015 goals for sustainable development*. Hiermee investeren we in de langetermijndoelen voor duurzame ontwikkeling.'

Ruth Peetoom: 'Wat is de betekenis van het akkoord? Gaat iedereen zich er ook echt aan houden?'

Gerda Verburg: 'Niets is zo bindend als vrijwillige afspraken tussen alle spelers. Die worden de standaard voor dezelfde partijen in het veld.'

Minder verspilling

Ruth Peetoom: 'Wat is jullie rol bij het tegengaan van verspilling en het bevorderen van duurzaamheid?'

Paul Koppert: 'We kunnen met veel minder chemie toe. Het is een heel goede zaak als chemie wordt teruggebracht, daar zijn wij hard mee bezig. Wij werken eraan hogere opbrengsten te realiseren met hetzelfde gewas. In feite dus: verspilling tegengaan aan de basis van de keten. Verspilling vindt echter op meer niveaus plaats.'

'Een kromme komkommer of een wortel met meerdere tenen is prima maar haalt de supermarkt niet'

Gerda Verburg: 'In 2012 is voor het eerst in een FAO-rapport aangetoond hoe groot de voedselverspilling wereldwijd is. Ook is aangegeven waar de problemen per land zijn. Dat is belangrijk, want als je dat weet, kun je het aanpakken. Hier in Nederland ligt bijvoorbeeld een belangrijke verantwoordelijkheid voor verwerkers en verkopers van agrarische producten. En natuurlijk ook bij de

consument. Een kromme komkommer of een wortel met meerdere tenen is prima maar haalt de supermarkt niet. Natuurproducten hoeven er niet uit te zien alsof ze uit een fabriek komen. Daar valt echt nog een wereld te winnen als het om het verminderen van verspilling gaat.'

Ruth Peetoom: 'Wat zou je kunnen doen om het bewustzijn bij mensen te vergroten?'

Gerda Verburg: 'Bewustwording is inderdaad cruciaal. Campagnes kunnen daarbij helpen. Belangrijk is je op kinderen te richten. Leer ze dat een aardappel niet aan een boom groeit en dat je een appel met een beurs plekje niet helemaal weggooit. Wij kunnen dat soort dingen natuurlijk niet vanuit Rome gaan opleggen. Dat is echt aan landen en samenlevingen zelf. Er zitten voordelen aan het werken aan bewustwording. In de eerste plaats: als je minder voedsel weggooit, bespaar je in je portemonnee. Dat is een argument dat Nederlanders aanspreekt. In de tweede plaats: het getuigt van respect om wat met vakmanschap geproduceerd is te waarderen door er van te genieten. En in de derde plaats: wat niet geproduceerd hoeft te worden, bespaart grondstoffen.

Ik was aangenaam getroffen toen ik in de krant las dat jongeren significant minder drinken op heel jonge leeftijd: campagnes, bewustwording en voorlichting kunnen hebben effect. En als je dan uitrekent dat een doorsnee gezin, minimaal 200 euro in per jaar kan besparen door zorgvuldiger in te kopen en niet een pak melk of fris weg te gooien op het moment dat de uiterste verkoopdatum bereikt is. Er zijn heel veel mensen die deze gewoonte hebben. Hier valt een wereld te winnen.' *

Wie is wie?

Gerda Verburg is ambassadeur namens Nederland bij drie VN-organisaties die zich bezighouden met wereldvoedselvraagstukken. Ook is ze voorzitter van de VN-commissie Wereldvoedselzekerheid. In het verleden was ze jarenlang Tweede Kamerlid en was ze minister van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit

Paul Koppert is algemeen directeur van Koppert Biological Systems. Begonnen in 1967, door de vader van Paul Koppert is het bedrijf inmiddels uitgegroeid tot wereldleider op het gebied van 'biologische gewasbescherming en bestuiving voor professionele telers'.

Ruth Peetoom sprak met hen over voedselzekerheid en voedselbewustzijn.

Food Battle

Ik doe mee aan de Food Battle omdat ...

'..het heel belangrijk is voor nu en toekomstige generaties dat we minder voedsel verspillen.'
Josine Westerbeek-Huitink uit Woerden

'..ik naar mijn idee helemaal niets weggooi en wil zien of dat klopt.' Boukje Andringa-Brattinga

'..de FoodBattle in het kader van duurzaamheid móet!' Anneke Sprong uit Eindhoven

'..ik nu al probeer slim te kopen en te bewaren, maar ik wil weleens testen hoe goed ik daarin slaag.' Janneke Wierikx uit Den Haag

'..in mijn ijskast te veel restjes van de warme maaltijden achterblijven en weggegooid worden.'
Birgit van Dongen, Groningen

Aanmelden kan nu al

Voel jij je ook aangesproken net als wij en wil je meedoen? Meld je aan, maar daag ook je partijgenoten, collega's, buurtgenoten, jaarclubgenoten, familie en vrienden uit om mee te doen.

Aanmelden: www.cda.nl/cdav

Mocht je nog vragen hebben, neem dan contact op met beleidsmedewerker Teuni Scholthof via cdav@cda.nl

Comité van aanbeveling

Weerman Reinier van den Berg, lid van het comité van aanbeveling noemt het 'een prachtig initiatief'. Het is een middel om mensen bewust te maken van de enorme voedselverspilling, waar vrijwel iedereen ook aan bijdraagt. Minder voedselverspilling betekent een win-winsituatie: voor de consument zelf, maar zeker ook voor de planeet als geheel. De andere leden van het comité van aanbeveling zijn Gerda Verburg, Thérèse Boer en Cees van der Knaap.

Ga jij de strijd tegen voedselverspilling met ons aan?

Wist je dat we per persoon gemiddeld 50 kilo goed, eetbaar voedsel per jaar weggooien?

Durf jij kritisch naar je eigen gewoontes te kijken?

Doe mee!

Josine Westerbeek-Huitink

Duurzaamheid staat hoog op de agenda bij de CDA-voorzitter. Verandering van voedselverspilling is dit jaar ons kader. De FoodBattle is een prachtig initiatief. Afgelange is leverde aan de vermindering van de voedselverspilling. Laten we samen aan de slag. Het is niet alleen de FoodBattle maar hopelijk ook daarna.

CDA Voorzitter

Aanmelding!
www.cda.nl/cdav

Enkele leden van het Comité van aanbeveling

Thérèse Boer

Zamen en ik vinden dat gezamenlijk beter, prioriteit en eerlijk moeten zijn en bij voorkeur bereid het producties veld hand in hand. Voedselverspilling is omringel! Een voedselverspilling, doet u niet?

Gerda Verburg

Geweldig initiatief! Ons voedsel herbruikbaar. Waar komt het vandaan, wie produceert het en hoe? Maar vooral: hoe gaat het er mee om? Wereldwijd wordt 23% van alle voedsel verloren of verspild. Ook bij ons thuis. Een gemiddeld huishouden terechter € 200,- per jaar als er minder voedsel wordt verspild. Foto: Food voor Agri- en Milieustrategie

Reinier van den Berg

Waarom is het belangrijk dat we aan de FoodBattle deelnemen? Het is een middel om mensen bewust te maken van de enorme voedselverspilling, waar vrijwel iedereen aan bijdraagt. Minder voedselverspilling is een win-win situatie: voor de consument zelf, maar zeker ook voor de planeet als geheel. De FoodBattle is een perfect thema zijn, voor Eindhoven is de streek waar ik als één van de initiatiefnemers bij betrokken ben.

Cees van der Knaap

De FoodBattle is een mooie bundeling van cultuur, bedrijvigheid, onderwijs en innovatie en het is op zichzelf. De FoodBattle is een mooi initiatief dat daarin een stap is van het aanbevelen.

Meld ook ook aan!
www.cda.nl/cdav
@CDACorven
#FoodBattle

CDA Voorzitter

Het gemak waarmee wij in Nederland eten weggooien kost geld, maar is eerst en vooral slecht voor het milieu. Eten wordt immers geteeld, vervoerd, bewerkt en verpakt. Dat kost energie die je verspilt op het moment dat je het eten in de prullenbak gooit.

De FOODBATTLE zal plaatsvinden in de periode van **27 oktober tot 16 november 2014**. Gedurende deze drie weken houd je als deelnemer bij hoeveel eten je weggooit en krijg je online tips hoe je slimmer eten kunt kopen, koken en bewaren. De strijd tegen voedselverspilling willen we aangaan met zoveel mogelijk CDA'ers en niet-CDA'ers. Ervaring leert dat deze gezamenlijke strijd er toe leidt dat deelnemers na de FOODBATTLE zo'n 20 procent minder voedsel verspillen. Daar gaan wij ook voor, en voor meer!

De FOODBATTLE is opgezet door de Wageningen UR Food & Biobased Research, Voedingscentrum en Milieu Centraal. De strijd van het CDAV tegen de voedselverspilling zal door deze partijen worden begeleid.

Facebookpagina vol klikjes

Op Facebookpagina 0181-maaltijd biedt Elisabeth Votsis uit Spijkenisse overgebleven eten aan. De klikjes vallen bij haar plaatsgenoten in de smaak en het idee wordt door andere thuishokks overgenomen.

Elisabeth Votsis is raadslid voor het CDA in Spijkenisse. Zij vertelt: 'Soms komen ideeën vanzelf. Ik heb een groot gezin gehad, vier kinderen en vaak pleegkinderen opgevangen. Je bent dan gewend om grote maaltijden klaar te maken. Toen gingen de kinderen het huis uit en was ik samen met mijn man en de pannetjes eten zouden kleiner moeten worden. Helaas lukt het mij nooit om kleine hoeveelheden te koken. En dan blijft er na het eten weer een hele maaltijd over. "Was er maar een dakloze, een oudere aan wie ik een maaltijd kon aanbieden", dacht ik vaak.'

'Het is zelfs zo dat mensen soms speciaal meer koken om aan te kunnen bieden'

En zo kwam ik op het idee: een facebookpagina. Ik heb een groep aangemaakt waar mensen zich kunnen aanmelden. Dit is 0181-maaltijd halen. Na een maand tijd waren er al honderd leden. De pagina werkt zo: iemand biedt een maaltijd aan, maakt een foto, zet die op de facebookpagina. De leden zien dit en sturen een persoonlijk bericht naar de aanbieder als ze interesse hebben. Vervolgens krijgt de geïnteresseerde het adres van de kok en kan de maaltijd worden afgehaald. De groep bestaat nu vier maanden oud en heeft al 438 leden en groeit nog steeds.

'Mensen leren elkaar kennen, waarderen en helpen'

Het is zelfs zo dat mensen soms speciaal meer koken om aan te kunnen bieden. Maar, eten weggooiden is er niet meer bij. Ook kunnen groenten uit de tuin aangeboden worden, biologisch, tegen een heel lage prijs. En, tot slot kunnen mensen spullen die overblijven in de provisiekast aanbieden.

Deze groep betekent heel veel voor mensen die het niet breed hebben, iemand schreef: "Deze week heb ik en mijn gezin elke dag warm kunnen eten, daar ben ik erg dankbaar voor". Ook alleenstaanden, mensen die werken en geen tijd hebben om te koken halen graag een lekkere gevarieerde maaltijd.

Er is nog wel een groep die we heel graag willen bereiken: de ouderen. Helaas zijn ouderen vaak niet actief op facebook, we zoeken nog een manier om hen bij het project te betrekken, bijv. door alle leden een oudere te laten adopteren waar ze dan een maaltijd voor koken.'

Votsis zit al twaalf jaar voor het CDA in de gemeenteraad in Spijkenisse. 'Acties als deze vind ik echt bij mijn taak als volksvertegenwoordiger horen. Saamhorigheid, oog hebben voor elkaar, is ook een streven van het CDA. Mensen leren elkaar kennen, waarderen en helpen.'

'Fysiotherapeuten behandelen mensen met klachten van het bewegingsapparaat. Je hebt te maken met patiënten met allerlei klachten. Zo zijn er mensen met sportblessures, mensen met klachten door een verkeerde werkhouding, of door te zwaar belasten van bijvoorbeeld de rug. Anderen moeten weer goed leren bewegen na een operatie of ziekte. Zo zien wij veel ouderen na een nieuwe heup of knie operatie, maar ook chronische zieken en gehandicapten. voor hen is bewegen niet vanzelfsprekend. Bij toeval ben ik vier jaar geleden politiek actief geworden. Ik was altijd een volger van landelijk en plaatselijk nieuws. Op een moment vroeg de toen zittende wethouder of ik geen interesse had om raadslid te worden voor het CDA. Ik heb gearzeld, maar ik zag het ook als een leuke uitdaging naast mijn werk, en eerlijk gezegd, ik heb er geen moment spijt van gehad.

Het mooie van het raadslidmaatschap en de combinatie met mijn werk als fysiotherapeut is dat ik het gemeentelijk beleid zo goed mogelijk probeer te vertellen naar de "echte wereld". Wanneer ik de beleidsstukken lees zijn deze vaak zo geschreven dat je er niet tegen kunt zijn. Toch zie ik in de praktijk waar mensen in het dagelijks leven tegenaan lopen, bijvoorbeeld de vervanging van de huishoudelijke hulp omdat het contract toevallig afloopt, of de bushalte die weggehaald wordt voor het verzorgingshuis. Op dit moment zijn wij druk bezig de decentralisaties binnen de gemeente Teylingen goed te implementeren. Ik vind het een voorrecht dat ik hierover mee mag denken, en een verantwoordelijke taak. Daarnaast zie ik ook voor mijn eigen beroepsgroep weer nieuwe kansen nu de zorgtaken op het bordje van de gemeente komen.'

Reny Wietsma is raadslid in Teylingen. In het dagelijks leven werkt zij als fysiotherapeut.

Sybrand Buma

Beste CDA-vrienden,

De afgelopen zomer is de zomer van de verschrikkelijke ramp met de MH17. De beelden van de brokstukken en persoonlijke bezittingen, ver weg in Oekraïne, zullen nog lang in ons collectieve geheugen gegrift staan. Dat geldt ook voor de stoet rouwauto's die Nederland zag bij het vervoer van de lichamen van de slachtoffers. Het neerschieten van de MH17 heeft Nederland in rouw gedompeld.

Deze zomer is ook de zomer die ons de ogen moet doen openen. Aanleiding daarvoor zijn zowel de houding van Rusland bij de ramp met de MH17 en de crisis in Oekraïne, als de opkomst van IS in Syrië en Irak. Beide conflicten zijn nog steeds

in ontwikkeling. Direct of indirect houdt Rusland Abchazië, Zuid-Ossetië, Transnistrië, de Krim en Oost-Oekraïne in zijn greep. En de honger lijkt nog niet gestild. De inmenging in Oekraïne gaat door.

Het conflict in Syrië en Irak is nog zorgwekkender. IS maakt zich schuldig aan oorlogsmisdaden, misdaden tegen de menselijkheid en genocide, en moet zo snel mogelijk een halt toe worden geroepen. Maar de gebeurtenissen in Syrië en Irak zijn meer dan alleen een regionaal conflict. De beelden van de zomer vertellen immers ook het verhaal van de Schilderswijk in Den Haag. Van jongeren die met vlaggen zwaaien en juichen voor IS. De strijd tegen IS in Syrië en Irak is een andere strijd dan veel van de internationale conflicten die we de afgelopen jaren hebben meegemaakt. Het gaat hierbij ook om het afwenden van een rechtstreekse aanval op onze vreedzame manier van samenleven. Tekenend daarvoor is het filmpje van de Nederlandse jihadist die na een Amerikaans bombardement met bedekt gezicht oproept om in Nederland actie te ondernemen. Het gaat niet enkel om het redden van de lokale bevolking uit handen van moordenaars, het gaat ook om de bescherming van ons eigen land en onze waarden.

Dat we niet langer naïef moeten zijn over de dreigingen in de wereld en de mate waarin zij Nederland direct raken, is misschien wel de belangrijkste

constatering aan het begin van het nieuwe politieke jaar. Onze westerse samenleving is gebouwd op de joods-christelijk humanistische traditie, die ons leert om te geven om je naaste en respect te hebben voor elkaar. Daarom heb ik tijdens de algemene politieke beschouwingen gepleit voor een overheid die de waarden van onze samenleving in de kern ononderhandelbaar verklaart, en dus behoedt en verdedigt. Samenleven is niet alleen nemen, maar ook geven. Rechten én plichten. Verbondenheid vóór versplintering. Deze zomer moet ons leren dat we iets hebben om te verdedigen: de waarden die bij Nederland horen.

De gebeurtenissen van de afgelopen zomer vormen een bedreiging van onze manier van leven. Waar de economische crisis de afgelopen jaren ons gevoel van zekerheid heeft aangetast, heeft deze zomer ons basale gevoel van veiligheid diep geraakt. De gevolgen van deze gebeurtenissen moeten dan ook serieus genomen worden. Daarom heeft het CDA in haar alternatieve begroting, als een van de weinige partijen, ook serieuze consequenties getrokken als het gaat om investeren in Veiligheid. Helaas is het geld dat het kabinet de komende jaren uittrekt voor Defensie, zeker gezien de deelname aan de missie tegen IS, niets meer dan beginnetje. Het CDA wil de komende jaren een miljard extra daar bovenop in de hele veiligheidsketen investeren. En daar zal het CDA het komende jaar voor blijven pleiten.

'In Irak vindt genocide plaats en de VN discussieert over zwarte piet'

Het besmettingsgevaar van het virus dat IS heet

IS is uit op een ideologische staat en erkent in haar strijd geen staten, andersgelovigen, of internationale afspraken. De hele regio dreigt meegezogen te worden in de situatie. CDA-Kamerlid Pieter Omtzigt legt uit waar dit conflict vandaan komt, wat ons aandeel in de situatie is, en waarom het een direct gevaar vormt voor het Westen.

Tekst Hans Valkenburg | Fotografie ANP Piroshka van de Wouw

Een gruwelijk om zich heen slaand IS rukt op in Irak en Syrië. Wij staan erbij en kijken er haast versteend naar. Het nieuws uit het Midden Oosten klonk eerst een tijdje hoopvol, het was er 'lente'. Althans, zo noemden wij in het Westen het. Later klonk het zorgelijk. De burgeroorlog in Syrië wilde maar niet stoppen en er werd zelfs gas ingezet. En nu is daar ineens de Islamitische Staat. Beelden van onthoofdingen, gekruisigde christenen, en volstrekt hopeloze Yezidi's op een berg duikelen over elkaar heen op internet en de nieuwszenders. Beelden waar wij ons bijna geen voorstelling van kunnen maken. Is dit de uitkomst van de Arabische Lente? Waar komt deze verschrikking vandaan?

Wat is er momenteel aan de hand in het Midden-Oosten? 'In het Midden-Oosten wordt gestreden voor een nieuw staat. Een idealistische staat, gebaseerd op de jihadistische geloofsovertuiging. In deze staat is geen plaats voor andersgelovigen. Op lugubere wijze worden andersdenkenden gemarteld en vermoord. Het is pure genocide wat er op dit moment in deze zogenaamde Islamitische Staat (IS) plaatsvindt. En dit conflict breidt zich alleen maar verder uit. Het respect voor landsgrenzen is compleet verdwenen.'

Waar komt deze oorlog vandaan? 'De Arabische Lente brak een aantal jaren geleden in Tunesië uit en toen is het balletje van land naar land gaan rollen. Volk na volk kwam in opstand tegen hun autocratische leiders, die er vaak een andere agenda erop nahielden dan het welzijn van het volk, en banden hadden met het Westen. Dat is het domino-effect dat in het Midden Oosten heeft plaatsgevonden. Dat heeft ons nu gebracht tot de chaos in Syrië en Irak.

'Het moet duidelijk worden hoe ver de vrijheid van godsdienst in ons land gaat'

Meer specifiek: door het wanbestuur in Irak, waarbij door de opeenvolgende regeringen weinig rekening is gehouden met de verschillende groeperingen in het land, is er de mest gezaaid waarop IS nu kan oogsten. En hoe lan-

ger de omliggende landen gedogen, hoe groter de kans dat zij ook meegezogen worden. Landsgrenzen zijn haast vloeibaar geworden in die regio. Er is een groot risico dat ook het fragiele en multi-etnische Libanon meegezogen wordt ook omdat groepen zoals Hezbollah al meevechten in andere oorlogen.'

Waarom het is risico op besmetting zo groot? 'Syrië, Irak en Libanon zijn geen monolithische staten, ze bestaan uit zeer veel bevolkingsgroepen. Deze groepen leven gemengd. En daar waar bepaalde groepen het grootst zijn, hebben die groepen eigen leefregels, houden ze er eigen wetten op na. Maar meer dan dat, een deel van die islamitische groepen is zo ver

geradicaliseerd dat ze vinden dat ze mogen moorden op bijvoorbeeld niet-soennitische moslims, zoals IS dat doet. Deze extremisten lijken vervolgens gefinancierd te worden door rijke individuen uit andere oliestaten elders in het Midden Oosten, en hebben dus een lange adem.

Je ziet nu een hele regio van die falende staten die elkaar infecteren doordat iedereen zich met de oorlog naast de deur bemoeit. Als je niet oppast ontstaat er op deze manier een *band of failing states*, die begint in Pakistan en eindigt in Mali.'

Wat is ons aandeel in deze oorlog? 'Een aantal Westerse landen heeft actief gemengd in de Syrische

» revolutie. In Turkije is actief steun gegeven aan ISIS, zoals IS eerst heette. Strijders konden Turkije in en uit.

'In het Midden-Oosten wordt gestreden voor een nieuw staat. Een idealistische staat, gebaseerd op de jihadistische geloofsovertuiging. In deze staat is geen plaats voor anders-gelovigen'

Het CDA heeft daar rapporten over gepresenteerd in de Tweede Kamer, maar daar is weinig mee gedaan. Onze bondgenoten hebben dus meegeholpen, dat is stilzwijgend geaccepteerd door de politiek, ook in ons land. Ondertussen heeft Nederland, net als andere Westerse landen, ook een oppositiegroep als legitiem vertegenwoordiger van het Syrische volk erkend. Het Westen zette *regime change* als een doel en lijkt daar nu van terug te komen. Het Westen heeft de uitbraak van de revolutie actief gesteund. Nu weet het niet goed wat het moet doen, terwijl het in ieder geval juist de genocide zouden moeten bestrijden die IS pleegt.'

Wat kan de EU doen? 'De EU moet gaan coördineren hoe ze EU-burgers uit deze genocide gaat terugtrekken. Inclusief de genocide-plegers en andere strijders in deze oorlog. De EU had dit al lang gecoördineerd moeten doen, maar doet dat niet, en laat daarmee zien dat het Europees buitenlands en veiligheidsbeleid nog te wensen overlaat. De EU zet zichzelf als het ware buiten spel. Er strijden dus nu meer Europeanen voor ISIS dan tegen ISIS.'

Wat staat de NAVO te doen? 'De internationale rol van NAVO wordt met de dag relevanter. Als ik secretaris-generaal Rasmussen was zou ik een brief

schrijven aan alle lidstaten en hen vragen hoe het zit met het defensiebudget. Want het vredesdividend is dubbel en dwars uitbetaald. Het afschrikwekkende effect van de NAVO heeft in het verleden veel voorkomen, maar is inmiddels niet meer afschrikwekkend genoeg. Daar moet met grote spoed opnieuw in geïnvesteerd worden. We moeten weer bereid zijn om te vechten voor onze beschaving, want het conflict reikt tot aan onze grenzen.

Voor de VN is er ook werk aan de winkel, want op de grond in Syrië en Irak wordt het internationaal recht opnieuw uitgevonden met proxylegertjes die situaties creëren waar nog geen duidelijke wetgeving voor is.'

Wat betekent dit voor Nederland en wat staat ons doen? 'Ten eerste moeten we defensie weer opbouwen. We hebben bijvoorbeeld niet eens helikopters beschikbaar om spullen te droppen in het conflictgebied. Dat geeft al aan dat we teveel bezuinigd hebben op defensie. Daarnaast moeten we een plan hebben om de radicale islam in Nederland aan te pakken. Je verliest geloofwaardigheid bij je eigen bevolking als je niet opkomt voor je eigen rechtstaat. Het moet duidelijk worden hoe ver de vrijheid van godsdienst in ons land gaat. Ook voor CDA is dat een discussie. Wij zijn altijd terughoudend geweest hierin omdat we vrijheid van godsdienst hoog in het vaandel hebben staan. Maar de vrijheid van godsdienst en de vrijheid van onderwijs zijn echt wat anders dan de vrijheid om haat te zaaien. Als iemand haat zaait pak je hem of haar aan. Dan geef je geen visum. Dan ga je buitenlandse geldstromen na. Dan ga je op scholen kijken wat daar onderwezen wordt.

'We moeten defensie weer opbouwen'

Maar Nederland is bang en heeft haar eigen waardenpatroon niet op orde. We weten zelf niet wie we zijn waar we voor staan. Daar wil het CDA verandering in brengen. Mijn missie is om actie te ondernemen op het gebied van mensenrechtenbeleid. Er is al tijden in het Midden Oosten een beweging aan de gang om christenen uit te drijven. En wat doet Nederland? We kijken, we winnen nog eens wat juridisch advies in en hier en daar, en delen wat helmen uit. Wat doet de VN? Discussiëren over Sinterklaas en Zwarte Piet. Dit mensenrechtenbeleid is failliet. Dat moeten we ons goed realiseren.' *

Wat vindt Kaya Kocak, voorzitter van CDA Kleurrijk?

Niet praten over moslims, maar praten met moslims

'Minister-president Mark Rutte heeft het onlangs treffend gezegd: 'Buitenland is binnenland geworden en binnenland is buitenland geworden'. In een globaliserende wereld is deze constatering voor het overgrote deel van de landen op onze aarde van toepassing. We kunnen als Nederland, met zijn open economie, het ons niet veroorloven alleen te beperken tot de binnenlandse ontwikkelingen. De spanning tussen Oekraïne en Rusland raakt onze economie hard en de verschrikkelijke en mensonwaardige gebeurtenissen in Syrië en Irak raken onze samenleving in het hart. Om de mondiale gebeurtenissen op een juiste wijze te kunnen interpreteren, zodat wij onze belangen in de wereld beter kunnen behartigen, is meer besef van de wereldgeschiedenis en meer kennis over wereldculturen nodig.

Het is noodzakelijk dat wij onze internationale verantwoordelijkheid nemen en samen met andere landen ISIS krachtig bestrijden. Als wij vrede en veiligheid in Syrië en Irak willen zal een breed gedragen consensus met de omliggende landen hard nodig zijn. Zonder medewerking van de buurlanden zal de regio namelijk niet stabiel blijven. De regeringen van Syrië en Irak hebben weinig rekening gehouden met de verschillende groeperingen in hun eigen land en hebben zo een kiem gelegd voor de huidige spanningen in de regio. Een conflict los je niet op door meer wapens naar het conflictgebied te sturen. Een Parlementaire democratie in deze regio dient door ons, en de EU, krachtig gestimuleerd te worden. Het Handvest van de Aarde¹ kan in dit multi-etnisch en multireligieus gebied prima als een gezamenlijke inspiratie en opdracht dienen.

De moslims in Nederland hebben steeds vaker het gevoel door de politiek niet gehoord en niet begrepen te worden. De opkomstpercentages tijdens de verkiezingen zijn zorgelijk laag. Het opkomstpercentage onder stemgerechtigde moslimjongeren bij de meest recente verkiezingen (EP 2014) bleef onder de tien procent! Als deze jongeren geen vertrouwen meer hebben in hun eigen toekomst, niet gehoord en begrepen worden door de politiek, zal een opeenstapeling plaatsvinden van vele frustraties die zij oplopen. En zie daar, zeker voor onweerbare jongeren, een basis voor verdere radicalisering. Het werkloosheidspercentage onder allochtone jongeren ligt in Nederland

tegen de 25 procent. Als maatschappelijk probleem moet dit thema op de politieke agenda worden gezet. Dat is een oproep aan ons eigen CDA.

Minister Asscher praat óver de islamitische organisaties en niet mét de islamitische organisaties. Deze houding is weinig constructief en zal niet de gewenste effecten opleveren. Ruim 75 procent van deze gemeenschap voelt zich namelijk heel verbonden met het islamitische gedachtegoed. Waarom wordt het poldermodel hier niet toegepast? Wanneer zal Asscher met deze organisaties in gesprek gaan om voor de gemeenschappelijke uitdagingen met oplossingen te komen? En wanneer komt Asscher met initiatieven om ons verbindende 'Oranjegevoel' binnen de samenleving te laten hechten? Daar is op dit moment behoefte aan en een positieve benadering en houding zal veel meer gewenste effecten hebben.

'De moslims hebben steeds vaker het gevoel door de politiek niet gehoord en niet begrepen te worden'

'Inspiratie' vanuit religie zal blijven bestaan binnen veel bevolkingsgroepen. De religieuze organisaties dienen hun verantwoordelijk te nemen en dienen actief in het debat te participeren om te zorgen dat de vrijheid van godsdienst niet mag leiden tot intolerantie in de samenleving. Als iemand haat zaait pak je hem of haar hard aan. Ikzelf wil in ieder geval mijn religie islam niet laten gijzelen door stelletje bandieten en terroristen.'

Kaya Kocak is voorzitter van CDA Kleurrijk.

¹ Het Earth Charter, in Nederland ook wel het Handvest van de Aarde genoemd, is een verklaring waarin een aantal fundamentele ethische principes staan die nodig zijn om in de 21e eeuw een rechtvaardige, duurzame en vreedzame wereldwijde gemeenschap te realiseren.

cdja[®] Verslag Israël

Schiphol, 18 augustus, 08:00 uur: Het CDJA is klaar voor vertrek naar het Beloofde land. Een studiereis georganiseerd door de jongeren van CIDI (Centrum Informatie en Documentatie over Israël). Reisgenoten: Hans van den Heuvel en Arjen Looijenga en afgevaardigden van Dwers, JD, JOVD, Perspectief en SGPJ.

Tekst **Christine Zandberg, DB Organisatie & Scholing**

In Israël zijn we direct afgereisd naar Jeruzalem. Tijdens een stadswandeling wordt al snel het conflict duidelijk, onder meer door het zien van de door de internationale gemeenschap veroordeelde muur. De muur die de Israëlische Staat heeft gebouwd en Palestijnse gebieden van Israëlische gebieden scheidt. Bij het zien bekriipt het gevoel van leven in een openlucht gevangenis. Hoe is dit zo ontstaan? Er zijn vele antwoorden mogelijk. Van de bijbelse Abraham; 1880 (begin van de massale Joodse immigratie); mei 1948 (toen de staat Israël werd uitgeroepen) of alles ertussenin. Simplistisch gezegd gaat het conflict om land. De 'oorspronkelijke' Arabische inwoners van Palestina erkennen geen Joodse Staat. De geïmmigreerde Joden willen volledig zeggenschap over hun bijbelhistorische land. Zonder inmenging dus van de oorspronkelijke 'Arabische inwoners.'

Tijdens de reis voerden we gesprekken met veel verschillende mensen. Ieder met een eigen opvatting, ieder met zijn eigen ervaringen, ieder met zijn eigen pijn,

ieder met zijn eigen strijd, ieder met zijn eigen religie. Er spelen in dit conflict enorme militaire, religieuze, economische en politieke belangen. Het conflict is uiterst ingewikkeld, de verhalen zijn complex. Het groot wederzijds wantrouwen is een dusdanige belemmering, dat partijen simpelweg het risico niet durven nemen om een eerste stap te zetten. De afgelopen decennia zijn er diverse vredesvoorstellen geweest en vredesprocessen gevoerd om tot een duurzame oplossing van het conflict te komen. Vrede lijkt ver weg, groeperingen zijn geharnast in hun eigen visie en hoop lijkt bij tijd en wijlen compleet verleden tijd. De huidige regering (onder president Abbas) is niet in staat om een toekomstige Palestijnse staat te besturen. Daardoor is Abbas geen betrouwbare onderhandelingspartner. Beide partijen moeten concessies doen. De pijn die hiermee gepaard gaat, is een offer om vrede te bewerkstelligen. In het vredesproces is een essentiële concessie van Israëlische kant het terugtrekken van Israëliërs uit bepaalde nederzettingen. Vanuit Palestijnse zijde zal het opgeven van het recht tot terugkeer van vele vluchtelingen een belangrijke en pijnlijke concessie zijn.

Eensgezind kunnen we vaststellen dat het een zeer indrukwekkende reis was. Want naast het complexe conflict is Israël ook nog eens een prachtig mooi land, zowel qua natuur als cultuur. Bewonderend doe je alle religieuze plaatsen aan als de Heilige grafkerk, de Klaagmuur, Tiberias. Geïnteresseerd aanschouw je de situatie in Ramallah, VN vluchtelingenkamp, Masada. Stil wordt je van het lopen van de Via Dolorosa, het aanschouwen van de taferelen in Hebron en het bezoek aan Yad Vashem (Holocaustmuseum). ✦

Nieuw lid

Naam Frank Buijs

Leeftijd 40 jaar

Woonplaats Berkel en Rodenrijs

Werk directeur Vereniging Nederlandse
Metallurgische Industrie (VNMI)

Thuisituatie getrouwd

Beschrijf jezelf in drie woorden

belangenbehartiger, draagvlakbouwer,
verandermanager.

Ik heb voor het CDA gekozen omdat ...

... 'de beginselen van het CDA mij zeer nabij
staan; perspectief bieden aan mensen om een
positieve verandering te bereiken en een koers
te bevaaren zonder tunnelvisie ligt mij na aan het
hart.'

Wie is je favoriete politicus en waarom?

'Mijn favoriete politicus is een duizendpoot: hij of
zij maakt zich hard voor zorg voor kwetsbaren in
de samenleving, een rechtvaardige overheid, een
duurzame omgeving en voor positieve verande-
ring in de maatschappij – zoveel mogelijk zonder
overheidsbemoeyenis.'

lokale energie-initiatieven

De nazomer is ons goed gezind als we gedrieën neerstrijken op een Haags terras. Enkele ogenblikken later ontwikkelt zich een gloedvol gesprek over de energievoorziening van de toekomst. Mijn gezelschap bestaat uit twee bevlogen Noorderlingen met een missie. Agnes Mulder (CDA) is lid van de Tweede Kamer en woordvoerder energie en duurzaamheid. Brendan de Graaf is prijswinnend duurzaam ondernemer. Samen schetsen zij een palet van kansrijke initiatieven. Tekst Klaasjan de Jong | Fotografie ANP Lex van Lieshout

Agnes Mulder schetst de hoofdlijnen van het energiebeleid: internationale afspraken over terugdringen CO₂-uitstoot, eerste mijlpaal 2020 (doelstelling: 14 procent duurzame energie). In Nederland is een vertaalslag gemaakt in het SER-akkoord. De richting van deze vertaalslag is goed. We hebben innovatie nodig, en ook werkgelegenheid is enorm belangrijk. Het opwekken van energie door inwoners en coöperaties moet een grotere rol krijgen in onze energievoorziening. Maar voor het CDA is draagvlak voor de veranderingen ook een harde voorwaarde. Mulder: 'De vraag die mij voortdurend bezighoudt is hoe je de beoogde transitie van het papier in de harten van mensen krijgt'.

Het CDA wil een energiebeleid dat zekerheid biedt voor de lange termijn en dat eenvoudig en houdbaar is. 'Dit kabinet, dat zo graag een participatie-samenleving heeft,

kijkt de verkeerde kant op als het om duurzaamheid gaat. Vasthouden aan de papieren werkelijkheid van het Energieakkoord helpt niet. Er moet echt werk gemaakt worden van draagvlak!'

Windmolenparken

In Drenthe zijn gemeenten en de provincie ernstig verdeeld over de aanleg van windmolens. Zo heeft het Emmense gemeentebestuur haar gemeente uitgeroepen tot windmolenvrij gebied; de provincie is het hiermee niet eens en dreigt met een ruimtelijke aanwijzing om aanleg van windmolens alsnog te forceren. De provincie vindt dat afspraken over duurzaamheid investeringen in windmolenparken nu eenmaal onvermijdelijk maken; gemeenten hebben daaraan maar hun bijdrage te leveren. En zo onttaardt de vertaling van duurzaamheidsdoelen naar concrete maatregelen in een bestuurlijke machtsstrijd tussen lokaal en regionaal bestuur.

Mulder en de Graaf zijn het erover eens dat wind-energie een onmisbaar element is om de omslag naar verduurzaming van onze energiebalans te maken. Windmolenparken zijn nodig, liefst ook op de goede plekken (waar veel wind is). Goede technologie is beschikbaar.

Waar het wringt is dat omwonenden van windmolenparken nu alleen maar nadelen ondervinden. De Graaf: ik heb geïnteresseerden in wind energie de vraag gesteld of zij één voordeel kunnen noemen van de aanwezigheid van een windmolen(park) in hun omgeving. Dan bleef het meestal stil. Kamerlid Mulder: 'waar het aan ontbreekt is een eerlijke verdeling van lusten en lasten. Laat de omwonenden delen in het profijt, bijvoorbeeld door een lagere energieprijis of door de kans om te participeren en dus mee te verdienen aan de windmolen(s). De lasten? Dan ook de lusten!'

Duurzaam ondernemerschap

Aan tafel zit een prijswinnaar op het gebied van duurzaam ondernemen. Onder leiding van Brendan de Graaf is TexelEnergie uitgegroeid tot het grootste lokale energiebedrijf. Uit de handen van koningin Máxima mocht hij onlangs voor TexelEnergie de Koning Willem I plaquette in ontvangst nemen voor 'smart grid'. Gevraagd naar zijn ervaringen met duurzaam ondernemerschap zie ik een twinkeling in de ogen van Brendan de Graaf.

'Smart grid' betekent een belangrijke doorbraak. Tot voor kort was het matchen van vraag en aanbod van opgewekte elektriciteit een lastig knelpunt. Naast het traditionele aanbod van grote stroomproducenten groeit het aantal kleinschalige producenten (wind, zon, tuinbouw), met stroomleveringen op wisselende momenten en in verschillende richtingen. Het ontbreken van een mechanisme om vraag en aanbod goed te matchen maakt dat er veel overcapaciteit nodig is om leveringszekerheid van stroom op alle tijdstippen te kunnen garanderen. Met smart grids kunnen we dergelijke problemen voorkomen. Vraag en aanbod van stroom kunnen dan op elkaar worden afgestemd. Door smart grid worden dure investeringen in extra transportcapaciteit overbodig. Op Texel bijvoorbeeld kan de aanleg van een zwaardere stroomverbinding met het vaste land achterwege blijven. De besparing in dit voorbeeld loopt al gauw in de miljoenen euro's.

De Graaf vervolgt met een ander succesverhaal. De veerdienst tussen Texel en Den Helder wordt uitgevoerd

door een lokale NV zonder winstoogmerk. Deze organisatie heeft uit eigen middelen een schip van € 55 miljoen gefinancierd dat volop is uitgerust met energiezuinige technologie, waaronder het gebruik van zonnepanelen. Investeren in een duurzaam energiegebruik vertaalt zich hier naar matige vervoerkosten voor de vervoerder en betaalbare tarieven voor gebruikers van de veerdienst.

'Kansen liggen er genoeg, maar gaan we ze verzilveren?'

Lokaal ondernemerschap

Lokale initiatieven zijn belangrijk om de vurig gewenste vernieuwing verder te brengen. Toch lijkt het aandeel in het totale energie-aanbod beperkt tot een relatief klein percentage. De Graaf bevestigt dit beeld, maar trekt daarbij een vergelijking met een druppelende kraan. Zet er eens een emmer onder en kijk wat er na een week in zit.

Om de slagkracht van lokale energie-initiatieven te bundelen is een landelijk opererende Duurzame Energie Unie opgericht. Inmiddels hebben zich 8 lokale initiatieven bij deze coöperatie aangesloten. De bundeling van krachten maakt gezamenlijke inkoop mogelijk.

In de ogen van De Graaf beschikt ons land over sterke troeven om van de energietransitie naar meer zonne-energie en windenergie een succes te maken. Onze technologische kennis is van top-niveau; bedrijven als DSM, TNO en ECN werken volop aan innovaties. De innovatiecyclus van zonne-energie biedt nog volop perspectieven. Waar we op onderdelen vanuit een achterstandpositie opereren, maakt dat met slim investeren juist extra stappen gezet kunnen worden.

Participatie-samenleving

Je zou verwachten dat een overheid die hoog opgeeft over participatie lokale maatschappelijke energie-initiatieven optimaal faciliteert. Inderdaad, er zijn regelingen die de duurzame innovatie stimuleren. Maar de regelingen veranderen voortdurend, en zijn bovendien te complex en te weinig gebruiksvriendelijk om een echte boost tot stand te brengen. De ontkieming van kansrijke initiatieven >>

wordt hierdoor geremd, terwijl het zaaigoed voor een goede oogst in ruime mate voorhanden is. Agnes Mulder pleit ervoor om coöperaties die maatschappelijke energietaken uitvoeren te belonen. Geef ze een 'right to challenge' om stimuleringsprogramma's van het Rijk of gemeenten (deels) over te nemen.

In Engeland is hiermee al ervaring opgedaan. Daar kennen ze het fenomeen van de 'social enterprise'. Maatschappelijke organisaties zonder winst oogmerk hebben een eigen formele status met bijbehorende fiscale regelingen. Zo'n maatregel zou lokale duurzaamheidsinitiatieven een enorme boost geven aldus Brendan de Graaf.

Slimme energiemeters, en gebruik van zonne-energie maken dat mensen zelf aan de knoppen kunnen draaien. De grootste uitdaging van het energiebeleid zit niet in de ambitieuze doelen, maar in het op gang brengen van het vliegwiel dat deze doelen bereikbaar maakt. Kansen liggen er genoeg, maar gaan we ze verzilveren? Agnes Mulder en Brendan de Graaf pleiten voor regeringsbeleid dat een betere antenne ontwikkelt om lokale duurzaamheidsinitiatieven tot een succes te maken. Investeren in draagvlak is daarbij essentieel.

Geïnspireerd nemen wij afscheid; Brendan spoedt zich op weg naar de laatste vaartocht van de lokale Texelse rederij van deze dag; Agnes hoopt bij de lokale middenstand vanavond nog haar slag te slaan voor een hoed en ik? Ik kies mijn weg naar de tram van het lokale vervoerbedrijf. Lokaal ondernemerschap brengt ons deze nazomeravond allen een stap verder.

Wie is wie?

Brendan de Graaf is tegenwoordig directeur van DE Unie. Ooit was hij lid van de CDA-steunfractie en daarnaast betrokken bij de landelijke CDA-commissie duurzaamheid, klimaat en energie. Onder leiding van De Graaf groeide TexelEnergie uit tot het grootste lokale energiebedrijf van Nederland. Namens TexelEnergie mocht hij recent de Koning Willem 1 placette in ontvangst nemen uit handen van koningin Máxima. Inmiddels is hij gestopt met zijn functie bij TexelEnergie om zich toe te leggen op de verdere ontwikkeling van de Duurzame Energie Unie. Onlangs ging hij in op een uitnodiging van Formule1 bedrijf Williams dat in Engeland een nieuwe afdeling voor innovaties uit de F1 op de markt zet, allemaal gericht op duurzaamheid. De afdeling werd geopend door de Engelse premier David Cameron.

Agnes Mulder is lid van de Tweede Kamer voor het CDA. Ze is woordvoerder economische zaken en ontwikkelingssamenwerking. De onderwerpen energie en duurzaamheid zijn onderdeel van haar portefeuille. Mulder oordeelt dat het kabinet er te weinig rekening mee houdt dat draagvlak bij omwonenden van essentieel belang is voor het slagen van duurzame energie-initiatieven. Mulder staat voor een energiebeleid dat zekerheid biedt voor de lange termijn, en eenvoudig en houdbaar is.

Klaasjan de Jong is voormalig wethouder voor het CDA in de gemeente Zoetermeer. Vanuit het bedrijfsleven was hij betrokken bij de opbouw van netwerken voor mobiele telefonie. Hij acteerde als spil tussen marktbelangen en het lokale beleid van gemeenten. Met interesse volgt hij ontwikkelingen in de energie-sector, die in veel opzichten op de telecom-sector lijkt.

Ruth Peetoom

Kiezen voor kiezers, leve de leden!

Het nieuwe politieke seizoen had geen aanloop nodig. Meteen was het volop aan de bak. Internationale gebeurtenissen die direct politieke actie vragen en al die taken die de gemeenten er per 1 januari a.s bij krijgen – met veel minder geld – , we kunnen onze lol op.

En we hebben verkiezingen te winnen. In het voorjaar de verkiezingen voor de Provinciale Staten, de Eerste Kamer en de waterschappen,

deze herfst nog herindelingsverkiezingen in vijf gebieden in Nederland. De lijsttrekkers, de kandidatenlijsten en de verkiezingsprogramma's – ze zijn er of ze zijn er bijna, de campagnes zijn klaar om te starten. We gaan naar de kiezers toe met de beste mensen en de beste ideeën. Met visies die verder strekken dan vandaag, met goed denkwerk en houdbare oplossingen.

Als politieke partij moet je zoveel mogelijk kiezers zien te winnen. Macht is nooit een doel op zich, maar kiezers betekenen draagvlak en zetels om van onze ideeën werkelijkheid te maken. Voor het winnen van vertrouwen is meer nodig dan een goede verkiezingscampagne. Het is voortdurend contact houden, weten wat er leeft, herkenbaar politiek optreden, informatie geven en ophalen. Toch: als je kijkt waar onze energie als politieke partij heen gaat, steken we veel tijd en aandacht aan het in stand houden van onze eigen vereniging – we zijn intern gericht. Terwijl het erop aan komt dat we ons naar buiten richten, als brede volkspartij, als partij van de samenleving. We hebben de afgelopen tijd gekozen voor die andere focus: naar de kiezer, tussen de mensen, er op af. We staan op markten en manifestaties, huren een stand op de 50+ beurs en steken geld in nieuwe digitale wegen om met de kiezers te communiceren.

Maar het betekent tegelijk investeren in de leden. Want die zijn dragers van de partij. Dat zijn de mensen die het op de lijsten, maar vooral daarna, in de politieke arena, moeten doen. Dat zijn de mensen die het voortbestaan van het CDA mogelijk maken, financieel en met hun vrijwilligerswerk. De leden zijn de ruggengraat van de partij. Meer leden, daar gaan we voor, meer betrokken leden. Dat vraagt een partij waar het leuk is om lid van te zijn. Met statuten die recht doen aan nieuwe manieren van participatie, aan actuele lidmaatschapsvormen en een moderne verenigingsorganisatie. Met een cultuur waar gekeken wordt naar kansen en mogelijkheden.

Investeren in onze ledenpartij, maar tegelijk ook al kijken naar de politieke partij nieuwe stijl. Want ook in een tijd dat mensen minder makkelijk lid worden van organisaties, inclusief een politieke partij, moet de functie van de politieke partij als voertuig van democratie wel gewaarborgd blijven. Kritisch kijken naar onszelf als investering in morgen.

Niemand zegt dat het gemakkelijk is. Maar daar deden we het ook niet voor en het moet wél. Kiezen voor kiezers, leve de leden. En de verkiezingen winnen. Het wordt een mooi seizoen!

Dialogo.Nu

Dialogo.Nu geeft vorm aan het debat binnen en buiten de partij. De dialogomakers stellen zich aan u voor.

Wietze Smid

Wie ben je?

'Ik ben Wietze Smid, 37 jaar. Ik werk bij de NS en ben daar verantwoordelijk voor het stakeholdermanagement. Mijn team en ik onderhouden alle contacten met de consumentenorganisaties, politiek en andere belangrijke stakeholders. Sinds 1 september ben ik daarnaast ook verantwoordelijk voor het reputatiemanagement. De komende jaren moet de reputatie van NS verbeteren. Daarvoor moeten we in ieder geval intensief in gesprek met onze reizigers over wat zij belangrijk vinden en waar NS moet verbeteren.

Ik ben vader van Tosca (2 jaar). Mijn vrouw Maaïke en ik verwachten in december ons tweede kindje. In het verleden heb ik voor het CDA-bureau gewerkt, voor de fractie en ben ik korte tijd politiek assistent geweest van Maxime Verhagen.'

Waarom ga je je inzetten als dialogmaker? 'Ik wil graag mijn steentje bijdragen om het CDA een open en frisse partij te laten blijven, daar plaats is voor dialoog en discussie. Waar leden en niet-leden mee kunnen praten en invloed kunnen hebben op de koers van de partij. Samen met een groep enthousiaste vrijwilligers willen we hierbij helpen.'

Wat gaan jullie doen? 'Wij willen initiatieven voor een dialoog helpen opstarten en mee helpen organiseren. Vele handen maken immers licht werk.'

Wat is er nieuw aan de dialogmakers? 'Wij gaan proberen de dialogen modern in te richten. Met leuke werkvormen. En indien mogelijk proberen we daar ook wat reuring omheen te organiseren. Daarmee willen we de initiatiefnemers helpen om de bevindingen van de

dialoog op de goede plaats binnen de partij te krijgen zodat het ook echt meegenomen kan worden.'

Heb je al een concrete actie in voorbereiding?

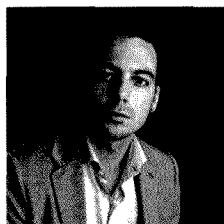
'De komende zes maanden willen we beginnen met het op poten zetten van een dialoog voor een aantal visiegroepen die binnen het CDA rondom bepaalde thema's bezig zijn de CDA-visie voor de toekomst vorm te geven. We zijn al in gesprek met de visiegroep zorg en de visiegroep werk & economie over het opstarten van een dialoog. Voor de visiegroep zorg gaan we bijvoorbeeld een aantal ontbijtsessies organiseren in verzorgingshuizen om met de bewoners in gesprek te gaan.'

Wat is jullie rol? 'Wij denken mee hoe je een dialoog kunt vormgeven. En helpen concreet mee met het organiseren hiervan.'

Wat gebeurt er na afloop van een dialoog? 'Dat hangt er natuurlijk een beetje vanaf wat voor soort dialoog het is. Bedoeling is wel dat er echt wat met de input gaat gebeuren.'

Hoe kunnen leden met een dialogmaker in contact komen? 'Binnenkort kunnen leden via de site van het CDA meer lezen over Nu.Dialogo. Ook hoe ze met ons in contact kunnen treden met het verzoek voor hulp bij het opzetten en organiseren van een dialoog.'

Jan-Pieter Dees | Utrecht

'Ik ben beleidsmedewerker Justitie en Asielzaken voor de Tweede Kamerfractie. Wonend in Utrecht, de stad waar ik heb ook gestudeerd heb (Strafrecht) en een mooie studententijd heb beleefd, onder meer als praeses van S.S.R.-N.U. Heb vanuit daar een interesse ontwikkeld voor debatteren, zowel het deelnemen als leiden ervan en hoop binnen Dialogo.Nu een goede bijdrage te kunnen leveren aan de partijvernieuwing van het CDA.'

Marina Slijckerman | Utrecht

'In mijn werk als wijkadviseur spreek ik veel over allerlei maatschappelijke onderwerpen die van invloed zijn op de leefbaarheid en sociale ontwikkeling in de eigen wijk. Juist in een gesprek vind je inzicht en inspiratie over onderwerpen, zie je dingen ineens van een heel andere kant en snap je de weerbarstigheid van de praktijk.'

'Ik ben consultant en adviseer bedrijven, instellingen en stichtingen bij het ontwikkelen van nieuwe initiatieven op commercieel en organisatorisch gebied. De laatste jaren was ik vaak een "bruggenbouwer" tussen het bedrijfsleven en de overheid. Voor goede ideeën vanuit de samenleving heb ik altijd een luisterend oor.'

Marianne Luyer | Almere

'Ik werk nu ongeveer zeven jaar voor lokale overheden. Ik heb me gespecialiseerd in veranderprocessen en implementatietrajecten en werk daarbij op basis van dialogen en verbindende verhalen. Vanuit pragmatiek heeft de partij structuur en stabiliteit nodig, maar een levendige en horizontale dialoog is ook onontbeerlijk.'

'In mijn werk en in mijn persoonlijk leven gaat het erom dat we elkaar weten te ontmoeten. Dat we de ander zien en ervaren. Het CDA is voor mij de ideale politieke partij omdat de waarden die zij uitdraagt, de mijne zijn en mijn inzet voor het CDA een mooie manier is om met veel mensen in gesprek te komen.'

Jannes Hermán-Mostert | Utrecht

'Als educatief begeleider werk ik voor ProDemos, in Den Haag, het doel is mensen te informeren over de democratische rechtsstaat en hun betrokkenheid hierop (participatie) te bevorderen. Als werkbegeleider ben ik werkzaam bij het Leger des Heils - Midden Nederland. Hier gaat het om het (weer) meedoen in de arbeidssamenleving, ieder naar eigen kunnen.'

'Mijn kinderen, sportclubs, werkbezoeken en het dagelijkse leven zorgen dat ik midden in de samenleving staat. Daar waar je niet met elkaar zaken op kunt pakken, zul je als politiek moeten kijken hoe je dit goed kan regelen. Mijn passie is politiek, het mooie is dat je in de politiek nooit alleen zaken voor elkaar krijgt, maar dat je dit samen doet.'

Jan de Visser | Maassluis

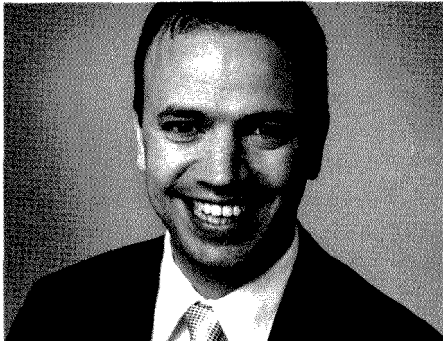
'Ik ben werkzaam als mediator en dialoogbegeleider. Tijdens mediations heb ik ervaren dat conflicten en meningsverschillen vaak ontstaan door een gebrek aan luisteren naar en oprechte belangstelling hebben voor elkaar. Ik vind het iedere keer weer een uitdaging om verschillen te overbruggen. Een mooie methode om meer begrip voor elkaars standpunt te krijgen is de dialoog.'

Vertrouwen is zo ongeveer het belangrijkste begrip, dat ik ken. We leven in een wereld die gekenmerkt wordt door wantrouwen. Herstel van vertrouwen is één van de grootste drijfveren voor wat ik in het CDA doe en nog wil doen. Vertrouwen van kiezers, van leden, van critici en andersdenkenden: vertrouwen is de kern van de menselijke relaties. Zonder vertrouwen geen dialoog.'

Wisseling kamerleden

In de aanloop naar de Statenverkiezingen vertrekken twee Kamerleden naar hun provincie. De opvolgers staan al klaar.

Sander de Rouwe: 'De grote wereld?

Dat is voor mij de kleine samenleving

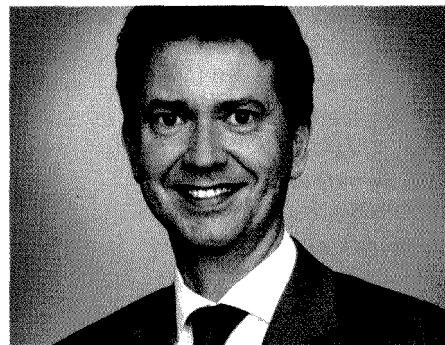
waar mensen elkaar kennen'

'Mijn hart is altijd blijven kloppen voor de politiek dichtbij huis. Het is voor de mensen die mij goed kennen, geen verrassing dat ik weer terugkeer naar de regio', zegt Sander de Rouwe (33) over zijn aanstaande vertrek uit de Tweede. Hij wordt lijsttrekker in Fryslân, en is kandidaat-gedeputeerde.

Als Tweede Kamerlid zette Sander de Rouwe zich heel vaak in voor de Friese zaak. Weg uit Den Haag, terug naar Fryslân. Een bewuste keuze? 'Ja, ik heb er heel goed met mijn vrouw over nagedacht en we hebben allebei gezegd: solliciteren. Mogen werken waar je geboren, getogen en gelukkig bent is heel bijzonder en voelt enorm rijk. Je inzetten voor de nationale politiek is prachtig, maar de grote wereld is voor mij niet die van Den Haag, maar van de kleine samenleving waar mensen elkaar kennen. In onze provincie is die eigen identiteit zo prachtig sterk: dichtbij en vertrouwd, maar ook met een positieve blik naar de toekomst.'

Wat was het moment dat je weer terug verlangde naar de politiek dichtbij huis? 'Dat weet ik nog heel goed. Dat was eerder dit jaar op campagne met onze lokale CDA-kandidaten. De contacten met de eigen Friese

inwoners, het "moetsje en groetsje", maar ook de soms lastige dilemma's eerlijk bespreken. Heel dicht op die samenleving, dat vind ik het mooist. In Fryslân kan en is dat nog. Het CDA is de partij van die Mienskip, dat mogen we uitdragen en moeten we koesteren.'

Eddy van Hijum: Thuis in de regio

Waarom vertrek je naar de provincie om daar lijsttrekker te worden? 'Ik voel me als CDA'er thuis in de regio en vind het geweldig om bij de komende provinciale verkiezingen de kar te mogen trekken. Samen met de andere kandidaten op de lijst wil ik laten zien dat wij dé partij van en voor onze regio zijn. Overijssel kan trots zijn op haar innovatieve ondernemers, de onderlinge betrokkenheid ("noaberschap"), het sportieve en culturele klimaat en de prachtige natuur. Maar er zijn ook een aantal problemen waarvoor wij de handen uit de mouwen willen steken. Zoals de aanpak van de veel te hoge werkloosheid in bepaalde gebieden en behoud van voorzieningen op het platteland. Een mooie nieuwe uitdaging in een vertrouwde omgeving.'

Wat verwacht je van het werk in de provincie?

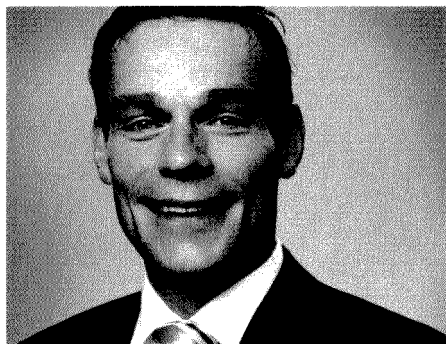
'In november volg ik de vertrekkende gedeputeerde Theo Rietkerk op, die de portefeuille Economie, Energie en Innovatie heeft. Samen met mensen binnen en buiten het provinciebestuur ga ik me inzetten voor een sterke economie en de omslag naar duurzame energie. Ik wil dat inwoners, ondernemers, maatschappelijke organisa-

ties en gemeentebesturen ervaren dat de provinciale politiek dichtbij is en iets voor hen kan betekenen.'

Welke ervaring uit Den Haag neem je mee?

'In de elf jaar dat ik Kamerlid was ben ik woordvoerder geweest op uiteenlopende terreinen, zoals verkeer, sociale zaken en financiën. En natuurlijk neem je ook je contacten mee. Maar misschien nog wel belangrijker was de samenwerking met mensen van verschillende partijen. Politiek is mensenwerk en je bereikt alleen iets als je elkaar iets gunt.'

Heb je een tip voor je opvolger? 'Blijf jezelf en vergeet nooit waarom je ook alweer politiek actief bent geworden. Die passie moet je vasthouden.'

Martijn van Helvert uit Echt-Susteren

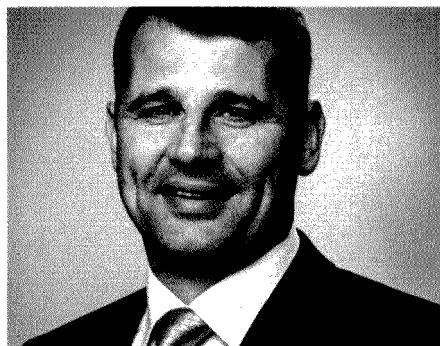
Je volgt Eddy van Hijum op als Tweede Kamerlid ... 'Ja klopt, op 12 november is mijn installatie. Ik sta al klaar in de startblokken en heb er enorm veel zin in. Ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om Eddy van Hijum te bedanken voor zijn inzet en deskundigheid. Dat hij lijsttrekker wordt bij de Provinciale Statenverkiezingen is fantastisch voor Overijssel. Dat zeg ik ook als campagneleider van Limburg.'

Sinds 2011 zit je in de Provinciale Staten in Limburg, heb je vanuit die ervaring tips voor Van Hijum? 'Het CDA is een partij van de regio's. Het is vanuit Den Haag soms best lastig om zicht te hebben op de provincies, daarom is het aan de provincies zelf om de Haagse politici aan hun jasje te trekken. Zo kunnen we voorkomen dat, in elk geval voor het CDA, de Haagse kaasstolp geen werkelijkheid wordt.'

Welk uitgangspunt van het CDA spreekt je het meest aan? 'Subsidiariteit, gespreide verantwoordelijk-

heid, het recht om dingen zelf te doen. Mensen moeten het recht krijgen om dingen zelf te doen, maar ze hebben ook de plicht om – wanneer ze dat kunnen – dingen zelf te doen. Of het nu gaat om onderwijs, zorg of het bedrijfsleven. Maar ook de van bovenaf opgelegde herindelingen door dit kabinet gaan in tegen dit principe. Op dit uitgangspunt mogen mensen me altijd aanspreken.'

www.twitter.com/martijnkada

Erik Ronnes uit Boxmeer

Je volgt Sander de Rouwe op als Tweede Kamerlid ... 'Ja, ik weet alleen nog niet wanneer. Het wordt een hele opgave, want hij heeft veel ervaring in de fractie. Maar, het is een mooie uitdaging. Tot die tijd blijf ik wethouder in Boxmeer. Als wethouder heb ik ervaring met verschillende portefeuilles, bijvoorbeeld financiën, ruimtelijke ordening en alles wat met grondbeleid heeft te maken.'

Welke tips heb je vanuit je achtergrond als lokale bestuurder voor De Rouwe? 'Blijf dichtbij mensen staan. Denk niet alleen vanuit beleid en regels, maar blijf ook oog houden voor de mensen waar het om gaat. Ik denk dat dat op lokaal niveau makkelijker is dan vanuit Den Haag. Daarom ga ik zelf als Kamerlid op de niet-Kamerdagen het land in. Ik wil me laten voeden vanuit de praktijk, bijvoorbeeld tijdens werkbezoeken. Ik wil ook blijven houden voor de problemen in de samenleving.'

Welk uitgangspunt van het CDA spreekt je het meest aan? 'Rentmeesterschap is een uitgangspunt dat dicht bij me staat. We moeten oog hebben voor de komende generaties. En dan op alle terreinen, dus ook als het gaat om de zorg of financiën.'

www.twitter.com/erikronnes

Junior reporter

Julius: 'Eigenlijk is het voorzitterschap van het CDJA een fulltime baan. Meestal studeer ik 's morgens, ik studeer geschiedenis, en heb ik in de middag en avond afspraken voor het CDJA.'

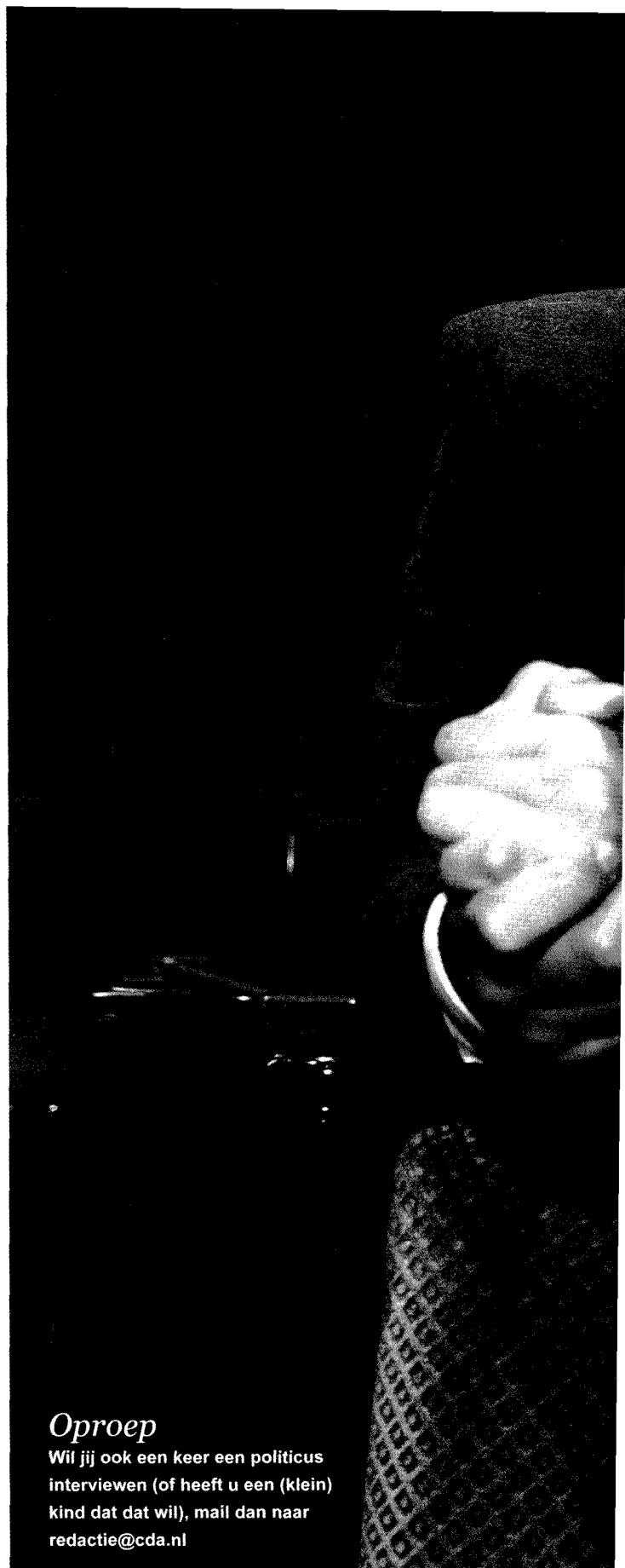
Florieke: 'Hoe zou je je voelen als je voorzitter van het CDA was?'

Julius: 'Pfoe ... nou, dat zou ik een hele verantwoordelijkheid vinden. Toch is het wel een beetje met elkaar te vergelijken. Ruth Peetoom en ik proberen allebei om onze vereniging zo goed mogelijk te laten lopen.'

Julius: 'Ik ben lid geworden in 2009, toen was het CDA nog de grootste partij. Maar als snel haalde het CDA 21 zetels en nog weer later 13 zetels. Ik wilde een impuls geven aan een partij die eerst zo groot is geweest. En ik denk dat jongeren daarvoor de basis zijn. Als je een partij opnieuw moet opbouwen moet je bij de jongeren beginnen. Waar ik best trots op ben is dat een op de tien raadsleden van het CDA een jongere is. Als je dan als jongere een probleem hebt, is het veel makkelijker om naar zo'n jong raadslid te stappen.'

Florieke: 'Met wat voor onderwerpen hou je je bezig?'

Julius: "Vooral met jongerenthema's. Bijvoorbeeld jeugdwerkloosheid, studiefinanciering of huisvesting. Wat zou jij willen veranderen, bijvoorbeeld op school.'
Florieke: 'Niks, ik ben wel tevreden. Of ja, ik weet wel iets, ze mogen huiswerk wel afschaffen.'

Oproep

Wil jij ook een keer een politicus interviewen (of heeft u een (klein) kind dat dat wil), mail dan naar redactie@cda.nl

*Florieke
en Julius*

Junior reporter

Naam Florieke van Ek
Woonplaats Warmond
Leeftijd 11 jaar

Brownies & Downies:

Een speciale zaak voor koffie met een plus

Brownies & Downies: de naam zegt eigenlijk alles.

Het zijn lunchrooms met voornamelijk medewerkers met een verstandelijke beperking. Medio 2014 telt de formule zo'n 11 lunchrooms, draait ze rendabel en dat alles zonder subsidie.

Tekst **Willem Kruithof** | Fotografie **Leonard Walpot**

Thijs Swinkels opende vier jaar geleden de eerste vestiging van Brownies & Downies, waar enkel mensen met een beperking werkten. Thijs had een achtergrond op een school voor leerlingen met een beperking en wilde deze mensen in de horeca een goede maatschappelijke functie geven. De lunchroomketen heeft op dit moment vestigingen in Limburg en Brabant en gaat daar op korte termijn nog drie vestigingen openen. Daarna wil de keten de rest van Nederland in. Een succesformule, zo blijkt.

Hoe het begon

Thijs Swinkels: 'Ik studeerde op het CIOS in Tilburg en wilde eigenlijk stagelopen in de revalidatie. Door gebrek aan stageplekken en op aanmoediging van mijn stagebegeleider ben ik toen op een school voor speciaal onderwijs in Oss terecht gekomen. Daar kwam ik in aanraking met jongeren met Downsyndroom en vanaf dat moment ben ik helemaal verknocht geraakt aan deze doelgroep.'

Hij beraadde zich over zijn toekomst en ineens kwam een andere droom om de hoek kijken: een eigen zaak. 'Mijn acht jaar catering-ervaring én de affiniteit met jongeren met het syndroom van Down spookten lang door mijn hoofd. Ik kwam op het idee om een lunchroom op te richten met in de bediening de jongeren met het syndroom. Thijs wist al snel dat hij geen stichting, maar een bedrijf wilde oprichten. Nadat hij zijn plan had uitgewerkt is hij op

zoek gegaan naar een geschikte locatie. 'We zijn uiteindelijk uitgekomen bij een (voormalige) joodse synagoge in Veghel, een prachtig monumentaal pand.'

Het concept is simpel: goede ambachtelijke lunchgerechten, geserveerd met een glimlach door mensen met een verstandelijke beperking. Onafhankelijk van zorginstellingen en overheid, afhankelijk van de omzet van eten en drinken.

Een transparante lunchroom waar kwaliteit centraal staat en jongeren met het syndroom van Down een interne opleiding kunnen volgen. 'De klant moet kunnen zien waar hun eten vandaan komt, waar en door wie het wordt bereid. Je hebt bij "downies" toch al snel te maken met het taboe: kwijl en snottebellen. Het is een extra uitdaging om dat te doorbreken door de jongeren horecamanieren aan te leren. Dit is niet langer een dagbesteding, maar hier mogen ze echt aan het werk.

Wat is het geheim van het succes?

'Het succes zit in de combinatie van drie elementen. Op de eerste plaats de doelgroep: dat is voor veel klanten toch aanvankelijk de reden waarom ze binnen komen lopen. Op de tweede plaats vinden wij het erg belangrijk dat we gewoon de lekkerste koffie en broodjes van de regio hebben.

'We kijken per medewerker naar de mogelijkheden'

Tot slot is het enthousiasme van ons als jonge ondernemers iets wat aanstekelijk werkt op onze medewerkers en de klanten. Daarbij vinden we het belangrijk dat we als lunchzaak rendabel zijn en dus niet afhankelijk zijn van subsidies en mogelijke grillen van de overheid. Al het geld dat binnenkomt vanuit zorggelden, bijvoorbeeld PGB, houden we dan ook gescheiden van onze reguliere bedrijfsvoering en laten we ten goede komen aan begeleiding en het wegnemen van belemmeringen voor onze medewerkers.'

De medewerkers worden betrokken bij vrijwel alle werkzaamheden: van boodschappen doen en voorbereiding in de keuken tot het opnemen van bestellingen en de bediening. We kijken per medewerker naar de mogelijkheden en proberen creatieve oplossingen te verzinnen waar nodig. Zo kunnen sommige jongeren zelf een bestelling onthouden en maken anderen gebruik van een bestellijst die door klanten zelf ingevuld kan worden en die correspondeert met onze kaart. 'Voorop staat voor ons dat we ze zo normaal mogelijk benaderen en zeker niet betuttelen. Als er hard gewerkt moet worden moet er hard gewerkt worden en als het rustiger is dan is er natuurlijk ruimte voor een geintje. Het leuke eraan vind ik dat ze altijd honderd procent geven. Op het moment dat ze hier binnen komen hebben ze er zin in en willen ze ervoor gaan. Of ik dan honderd of honderdvijftig keer iets uit moet leggen, dat doet me dan echt helemaal niks. Als iemand gemotiveerd is leg je het gewoon heel graag uit.'

'Dit is niet langer een dagbesteding'

'Het vergt bedrijfsmatig werken, maar met veel oog en gevoel voor mijn personeel en mijn gasten. Deze uitdaging past precies bij mij. Ik wil een mooie balans tussen deze twee vinden. Dat maakt het noodzakelijk dat ik vriend, begeleider, maar ook baas kan zijn in mijn zaak.'

Mijn personeel zou anders eenvoudig werk doen op een zorgboerderij, of groenvoorziening of elders onder begeleiding. Kijk eens rond en zie hun vrolijke, blije gezichten.'

Robin Walschots verantwoordelijk voor de vestiging in Eindhoven; 'Ik ben supertrots om deel te mogen maken van dit geweldige concept. Ik kom iedere dag met een lach op mijn werk en ga ook met een grote glimlach naar huis. De combinatie van het leuke personeel en de enthousiaste gasten maken iedere dag een feestje!'

Toekomstperspectief ?

Het concept van Downies & Brownies komt zelfs in een tijd waar de horeca rake klappen krijgt meer dan goed uit de verf. Swinkels blijft kijken naar inventieve mogelijkheden. 'Graag zouden wij het personeel huisvesting willen geven en het werk daarmee combineren. Hier willen wij ze de hulp aanbieden om op zich zelf te leren wonen en ze durven los te laten in een veilige omgeving. We willen graag inspelen op de bezuinigingen door samen met de gemeente en de overheid te gaan samenwerken.' Maarten Halma (45) is nu bezig met een vestiging in Wijchen. Hij vond het concept geweldig en wil graag met aan de slag en vindt het prachtig als dat klanten na bezoek aan met glimlach weggaan en hoopt dat "zijn" vestiging in december op kan gaan. Er zijn nu ook concrete plannen voor Valkenswaard, Roermond en er liggen veertien verzoeken op de plank. •

De confr

is CDA-wethouder in Ermelo. Gerben Karssenber is raadslid voor het CDA in Arnhem. Zij gaan de confrontatie aan over zondagsrust.

Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie Dirk Hol

'In het hele gebied rondom Ermelo is er een meerderheid die tegen de zondagsopenstelling van winkels is. Ook mensen met een niet-christelijke achtergrond hebben deze mening. Christenen hechten hier veel waarde aan de collectieve zondagsrust. Veel niet-christenen vinden dat de gesloten winkels op zondag passen bij het gebied en ook zij hechten aan een dag van rust en bezinning. Het CDA is hier duidelijk over.

Wij delen dit standpunt en zelf sta ik daar volledig achter. Wij mensen zijn geen *homo economicus*, andere zaken in het leven zijn ook belangrijk. Ik denk dan aan rust, en aan vrienden en familie.'

Gerben Karssenber: 'Ermelo is Arnhem niet, en Arnhem is Amsterdam niet. Ik ben daarom tevreden met de nieuwe wetgeving waarin de gemeente bepaalt wat er gebeurt met de zondagsopenstelling. Het onderwerp leeft vrijwel niet bij onze meer stedelijke achterban. Het thema speelde in aanloop naar de verkiezingen. Ondernemers hebben zich nadrukkelijk laten horen in het debat. Religieuze instellingen hebben zich niet geroerd. In Arnhem vonden we als CDA 18 tot 21 koopzondagen per jaar wel genoeg. Maar deze mening is

veranderd. Ondernemers, en dan vooral de grote, willen graag alle zondagen open zijn. Daarom hebben we als CDA gezegd: het maakt ook eigenlijk niet uit of de winkels dertig zondagen open zijn of alle zondagen.'

Maar hiermee benadeel je toch de kleine ondernemer die een vrije dag vaak wel fijn vindt.'

'De voorstanders van zondagsopenstelling zijn niet automatisch voor een 24-uurs-economie'

Gerben Karssenber: 'Ik vind het onterecht dat we op dit punt altijd alleen lijken op te komen voor kleine ondernemers. Je moet ook kijken naar de werkgelegenheid bij andere werkgevers. En bij de V&D's en Hema's werken nu eenmaal veel meer mensen dan bij de bakker op de hoek. Als je als werknemer niet op zondag wilt werken, dan kun je ergens anders gaan werken. De trend is al jaren dat de verkopen in winkels afnemen, terwijl mensen steeds meer op internet kopen. Dat kan ook op zondag. Winkeliers moeten meebewegen met de wensen van de consument. En, je bent ook niet verplicht om naar de winkel te gaan.

ontatie

'Je gebruikt alleen economische argumenten. Ik wil die verschuiving naar de zondag niet. De totale omzet stijgt er niet door. Ik heb bovendien geen medelijden met grote winkels. Daarnaast ben ik het niet met je eens dat winkels zouden verdwijnen als ze niet op zondag open gaan. De consument gaat toch wel naar de webshop. Winkels die het in de toekomst gaan redden doen dat omdat ze andere manieren vinden om klanten aan zich te binden.'

Gerben Karssenberg: 'Het winkelgedrag van de consument, dus ook van de CDA'er, verandert ten gunste van webwinkels. Winkels moeten klanten uitnodigen, anders bestaan ze over een paar jaar niet meer.'

'Kleine ondernemers moeten altijd werken. Een collectieve rustdag is daarom een groot goed.'

Gerben Karssenberg: 'De voorstanders van zondagsopenstelling zijn niet automatisch voor een 24-uurseconomie. En, ze zijn ook geen tegenstander van consumeren. Hier in Ermelo zijn de horeca en het zwembad ook open op zondag.'

'De grens is soms inderdaad wat onduidelijk. Een ding is wel zeker: als de winkels open gaan, verandert het karakter van het dorp. Er komen meer auto's en er komt meer drukte. Daarbij kun je je afvragen: waarom willen mensen op zondag winkelen? Het bieden van de gelegenheid scheidt de vraag. Moet je daar dan per se gehoor aan geven, of mag je ook een principiële en duidelijke keuze maken als samenleving. Ik pleit voor het laatste.'

Gerben Karssenberg: 'De rust op straat speelt niet in een stad als Arnhem. We willen graag meedenken met ondernemers. Wel zie je steeds vaker dat voor winkeliers maandag de nieuwe zondag wordt. Een rustdag, omdat er bijna geen klanten komen.'

'Wij hebben gekozen voor een principiële lijn in plaats van een pragmatische lijn. De meerderheid hier hecht een groot belang aan de zondagsrust. Soms zijn mensen zelfs om die reden hier komen wonen.'

Gerben Karssenberg: 'Ik ben het met je eens dat elke gemeente zelf een keus moet kunnen maken. En als je kiest voor openstelling, waarom dan wel dertig dagen open en niet allemaal?'

'Om te voorkomen dat we een fuik in zwemmen ... Je kunt je op dit punt als CDA onderscheiden van andere partijen. In Ermelo was het geen expliciet thema tijdens de campagne voor de gemeenteraadsverkiezingen, omdat er op voorhand al geen meerderheid voor zou zijn. Wij hebben nadrukkelijk gekozen voor ruimte voor rust en bezinning.'

Gerben Karssenberg: 'Wij hebben juist gekeken naar de behoefte van ondernemers, naar de behoefte om te overleven.'

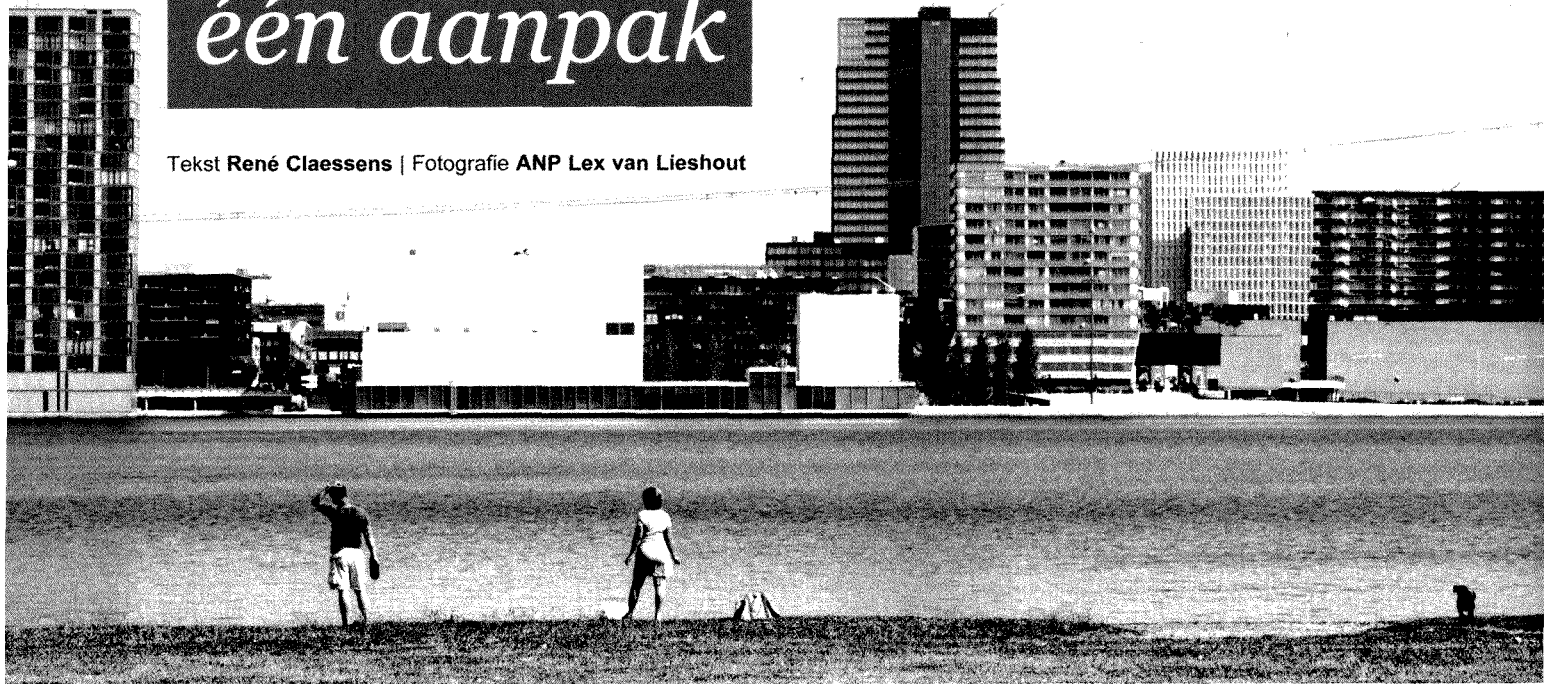

Wijkteams, de Almeerse methode van decentralisaties

Eén gezin, één plan,

één aanpak

Tekst René Claessens | Fotografie ANP Lex van Lieshout

Gemeenten staan voor misschien wel de moeilijkste opgave ooit: de decentralisaties. Niet zo zeer de verandering op zich, maar wel de tijd die gemeenten krijgen én de budgettaire korting die met de overheveling gepaard gaat, vormen de bottleneck. In Almere is een nieuw coördinerend wijkteam al ruim een jaar actief, het Sociaal Wijkteam Stedenwijk. Wat zijn hun ervaringen en wat kunnen beleidsmakers en politici er van opsteken? Een verslag van een werkbezoek.

Maatschappelijk werkster Margreet Pieters en opbouwwerker Liselore Leijten staan aan de wieg van het wijkteam. Zij werden begin vorig jaar door hun gezamenlijke leidinggevendenden met elkaar in contact gebracht om hun werk te herontdekken. Zij gingen nadenken over vragen als 'waarom doen we wat we doen?' en 'waarom doen we het zoals we het doen?'

Pieters en Leijten troffen al snel gezinscoach Roelie Scheer. Alle drie waren enthousiast over de nieuw te vormen aanpak, zegt Pieters. 'Wij zeiden tegen elkaar: gaan we zitten wachten of gaan we gewoon aan de slag? Wij zijn doeners, dus we gingen aan de slag.' Vanaf mei vorig jaar draait het Krachtteam Stedenwijk, dat sinds juli werd omgedoopt in Sociaal Wijkteam Stedenwijk.

De naamswijziging is een verwijzing naar de manier waarop de decentralisaties in Almere worden vormgegeven. Wijkteams bestaande uit zorg- en welzijnsprofessionals zijn de spil in de 'behoefte-inventarisatie van burgers'. Onder het motto één gezin, één plan, één aanpak houden de wijkteamleden keukentafelgesprekken met gezinnen die zorg of anderszins hulp nodig hebben. Professionals brengen de totale behoefte aan hulp in kaart. Zij gaan vervolgens op zoek naar deskundigen die het gezin kunnen helpen. 'Maar daar houdt het niet op', zegt Leijten. 'Wij zeggen: je mag iets bij ons komen halen,

maar wat kun je teruggeven? Dus met welke expertise kun jij een ander weer verder helpen?’

Huisarts

Het team heeft goede contacten met de gezondheidscentra, waar de huisartsen zijn gevestigd. Daarom is het ook belangrijk om te netwerken, vindt Scheer. ‘Mensen met problemen komen niet uit zichzelf naar je toe. Je moet er op af. Als je blijft zitten, gebeurt er niets.’

Het voormalige Krachtteam in Stedenwijk was de tijd vooruit. Daarom heeft de gemeente Almere een deel van haar beleid gebaseerd op praktijkervaringen van dit team. Die keukentafelgesprekken leverden al een verschil op met de huidige situatie. Pieters: ‘Nu hebben de mensen vaak een verwijzing nodig van de huisarts voor een gesprek met het maatschappelijk werk. Dat hoeft niet meer. Hierdoor wordt het laagdrempeliger.’ Omdat een goed gesprek, een schouder, in veel gevallen

al helpt, is er minder vaak een zorgverlener uit de tweede lijn nodig. Van de 224 gezinnen die het Wijkteam zag, werden er 25 doorverwezen.

‘Vroeger had je het idee dat iedere vakspecialist op zijn eiland zit: alles alleen moest doen. Nu doen we het samen.’

Volgens Leijten is het belangrijk dat er wordt vertrouwd op de professionals en dat niet alles wordt dichtgetimmerd met nieuwe regels. Zij is vooral bang dat sommige politieke partijen eenheidsworst willen creëren. ‘De behoeften verschillen zo per wijk en de sfeer in de afzonderlijke buurten is anders. Gemeenten moeten niet in reflexen schieten als “we hebben eerst een nieuwe locatie nodig van waaruit wordt gewerkt”. Maar wie zegt dat je overal zo’n gebouw moet neerzetten? Dan zit je misschien met een gebouw waar niemand durft binnen te lopen. Kijk daarom per wijk of dorp wat er nodig is.’

‘De dominee kwam ons vragen of hij iets voor ons kon betekenen’, glundert Leijten. ‘Nu vangt een aantal kerkelijken tijdelijk gezinnen op die op straat komen te staan. Andere kerkgangers voorzien bepaalde gezinnen wekelijks van eten en drinken.’

Bovendien was in Stedenwijk die locatie er al: het buurtcentrum. Dat was ook voor maatschappelijke partners een duidelijke plek. Zo hoorde de dominee van de naast de inloopcentrum gelegen Zuiderpoortkerk, van het succesvolle Wijkteam. ‘De dominee kwam ons vragen of hij iets voor ons kon betekenen’, glundert Leijten. ‘Nu vangt een aantal kerkelijken tijdelijk gezinnen op die op straat komen te staan. Andere kerkgangers voorzien bepaalde gezinnen wekelijks van eten en drinken.’

Er is nog veel werk te verzetten, want de leden van het team kennen vele moeders met kinderen die op straat zwerven, omdat ze geen dak boven hun hoofd hebben. Noodopvang of permanente huisvesting is een groot probleem. Daarom liep het Wijkteam Stedenwijk ook tegen problemen aan, zo legt Leijten uit. ‘We hadden geen vast contactpunt bij de sociale dienst, het wmo-loket en bureau Jeugdzorg. Hierdoor zijn we vaak veel tijd kwijt aan bureaucratie; staan we net als u en ik in de wacht.’

>> Die "publieke familiariteit", zoals Leijten het noemt, maakt dat het hele team zich bij alles betrokken voelt. Gezinscoach Scheer vult aan. 'Vroeger had je het idee dat iedere vakspecialist op zijn eiland zat; alles alleen moest doen. Nu doen we het samen.'

Werkwijze krachtteam:

1. Inloopspreekuur: zeven uur per week, waar burgers met twee professionals in gesprek kunnen.
2. Doe-het-zelf spreekuur: vrijwilligers helpen mensen met technische vragen/problemen als 'hoe werkt internet?', beltegoed opwaarderen of je inschrijven bij de woningbouwvereniging.
3. Samenwerking in de wijk: vleugels uitslaan naar bijvoorbeeld nabij gelegen supermarkt, de kerk en ook scholen sluiten aan. Zij vragen bijvoorbeeld of het wijkteam nog iemand kent die extra leesles aan een bepaald kind kan geven.
4. De sociale coach: een vrijwilliger uit de buurt met veel levenservaring, die mensen letterlijk bij de arm

neemt en met ze praat, ze motiveert en hen bijvoorbeeld meeneemt naar de sociale dienst (als ze iets geregeld willen hebben).

5. Opschalen naar gezinscoach: als er voor langere tijd hulp nodig is, wordt de gezinscoach ingeschakeld.

Tips voor politici:

1. Geen speciale vouchers en strakke regels, maar overheden moeten vertrouwen hebben in de professionals.
2. Geef de professionals half-jaarlijks inzicht in de budgetten, zodat zij beter weten wat ze mogen uitgeven en kunnen dan ook beter vanuit hun deskundigheid keuzes maken. Budgetbewust werken is beter dan dat professionals achteraf verwijten krijgen dat het te duur was, zonder dat ze een
3. idee hadden van wat het budget was.
4. Meer huisvesting voor gezinnen in nood. *

Gescheiden ondernemster met vijf kinderen in schuldsanering

'Wie helpt mij? Moeder van 5 kinderen. Stort €1 naar de deurwaarder'

Deze noodkreet had de 47-jarige Carla opgehangen bij de supermarkt. Ondernemend als ze is, – samen met haar ex had ze een dansschool – had ze niet alleen dit briefje opgehangen, ze deelde er vele uit en benaderde haar hele netwerk. In mum van tijd had ze flink wat geld bijeen. 'Maar de deurwaarder werd woest, omdat ik zoveel transacties veroorzaakte. Dat werd te duur. Hij heeft me zelfs bedreigd. Hij zei mij niet meer te helpen als ik niet stopte al die kleine bedragen te storten.'

Het briefje bij de supermarkt was ondertussen ook het wijkteam niet ontgaan. Het team besloot meteen te bellen en ze raakten in gesprek. Wat volgde was een maandenlang gevecht met instanties, waarbij Carla menigmaal nog net bij de rand van de afgrond werd weggetrokken. 'Als je hulp nodig hebt van instanties, weet je niet waar je heen moet. Het wijkteam heeft mij geholpen dingen voor elkaar te krijgen.'

Carla was in de financiële problemen geraakt, omdat de dansschool failliet ging. Ook de relatie met haar man werd slechter en ze werd slachtoffer van huiselijk geweld. Ze koos voor zichzelf en de kinderen en had de moed te scheiden. Om uit de schulden te komen, opende Carla een snoepwinkel in de

Almeerse wijk Stedenwijk. Er dreigde inmiddels huisuitzetting en bovenop de eerste bijna afbetaalde schuld van €800 bleken nog eens €1400 kosten te komen. Ze zakte steeds verder weg in het moeras, omdat de uitkering drie maanden op zich liet wachten en er werd zelfs beslag op haar bankrekening gelegd. De kinderen, in de leeftijd van twee tot dertien jaar, kon ze steeds moeilijker onderhouden. 'Op een bepaald moment konden we niet verder met de financiële problemen, toen moesten de kinderen gewoon eerst eten en drinken hebben.'

Maar de grootste tegenvaller kwam nog: Carla moest stoppen met de snoepwinkel wilde ze in aanmerking komen voor een uitkering. 'Omdat ik al schulden had, had ik geen nieuwe onderneming mogen opzetten.' Dus kwam ze in de schuldsanering. Daarna werden Carla en haar kinderen overgedragen naar gezinscoach Scheer. 'Schuldsanering is geen pretje, maar zo moeten we verder. Ik geef nu al heel bewust mijn kinderen les in omgaan met geld. Dan zie je dat ze weten wat sparen is en dat ze geld moeten reserveren voor onvoorziene uitgaven. Geld is leuk, maar je moet wel weten hoe het werkt. Laatst vroeg ik mijn kinderen op te schrijven waarom ze rijk zouden willen zijn. Eéntje antwoordde: dan kan ik mama's schulden afbetalen.'

Om privacy redenen is de naam Carla gefingeerd.

Esther de Lange

Timmeren

Nog een paar weken en Frans Timmermans gaat aan de slag in Brussel. 'De rechterhand van voorzitter Juncker van de Europese Commissie, wordt hij genoemd. Hij krijgt een invloedrijke positie, in elk geval op papier. Ik ben benieuwd wat Timmermans in praktijk mag doen. Hoeveel ruimte krijgt hij? Kan hij als 'rechterhand' ook een 'vuist' maken? Mag hij echt een veto uitspreken tegen te uitbundige Brusselse plannen?

Als CDA vinden we dat de Europese Commissie zich moet beperken. De focus moet liggen op enkele kerntaken: Europa als één stem in de wereld, een sterke economie, genoeg voedsel en voldoende energie. Een geloofwaardige Europese Commissie weet vooral wat ze niet moet doen. U mag erop rekenen dat de CDA-Europarlementsleden daar scherp op toezien.

Interessant vinden we alvast het hele idee van clusters van EU-commissarissen, met vicevoor-

zitters die daarop toezien. Een kleinere Europese Commissie was een belangrijk punt uit het CDA-verkiezingsprogramma. Banen, economie, energie en grondstoffen hebben absolute prioriteit de komende jaren. De clusters met een focus op die kerntaken van de EU is een interessante stap in de richting van een effectievere en efficiëntere Commissie.

Als Europarlement hebben we scherp opgelet of de kandidaten geschikt zijn voor hun topfunctie: zijn ze capabel, weten ze genoeg van hun vakgebied, hebben ze geen ongewenste belangen, hebben ze een duidelijke visie op de toekomst van hun portefeuille?

Alle vijf CDA-Europarlementsleden keken de nieuwe commissarissen in de ogen bij de hoorzittingen. En ik kan u zeggen: ik zag heel wat nerveuze ogen bij de commissarissen. Zo'n hoorzitting is bepaald geen formaliteit. En terecht. Vijf jaar geleden hebben we een ongeschikte kandidaat teruggestuurd naar Bulgarije. Zelfs de zeer ervaren Neelie Kroes had toen moeite om Europarlementsleden te overtuigen dat ze voldoende wist van haar nieuwe vakgebied, Digitale Agenda. Want wie wil meedoen in de Champions League van de politiek, moet wel van goeden huize komen. Een sterk punt is alvast dat meerdere oud-premiers zijn genomineerd als commissaris, wat dit wellicht de zwaarste Commissie ooit maakt.

De Europese Commissie van Jean-Claude Juncker is daarmee een stuk politieker en minder ambtelijk dan de voorgangers. Mooi zo. Dat zwaardere politieke gewicht komt nu goed van pas, met alle problemen in de wereld. U ziet de bedreigingen dagelijks in het nieuws: de Russische expansiedrift, de Islamitische Staat, de Ebola-uitbraak in Afrika...

'Wie wil meedoen in de Champions League van de politiek, moet wel van goeden huize komen'

We kunnen niet langer naïef zijn over de dreigingen in de wereld en de mate waarin zij Nederland direct raken, zei Sybrand Buma deze zomer terecht. Europa moet onafhankelijk van andere werelddelen zijn voor energie, voeding en defensie van onze burgers.

Zo heeft de Europese Commissie nog heel wat te vertimmeren!

Govert Buijs over de participatiesamenleving

'Zorg dat de burger lucht krijgt'

Aan Govert Buijs viel dit jaar de eer ten deel de Groen van Prinstererlezing te verzorgen. De bijzonder hoogleraar politieke filosofie en levensbeschouwing aan de Vrije Universiteit en CDA'er sprak over 'de eeuw van de burger'. Een interview naar aanleiding van deze lezing die onlangs ook gepubliceerd is.

Tekst **Martine Oldhoff** | Fotografie **Dirk Hol**

Wat is het belang van christendemocratische politieke filosofie voor de praktisch ingestelde CDA'er? 'In concrete beleidsbeslissingen wordt deze filosofie vaak intuïtief meegenomen. Dankzij vormingsactiviteiten van het CDA, kan dit denken een tweede natuur worden. Als je geen aandacht aan het gedachtegoed besteedt, word je een pragmatische bestuurderspartij die niet meer weet waarom ze wil besturen. Dat gevaar bedreigt het CDA voortdurend. Daar prikken kiezers doorheen. Je moet een verhaal hebben waarom je wil besturen. Het CDA is nog al eens een machtspartij op zoek naar ideeën geweest, maar een partij in onze samenleving kan alleen overleven als ze een ideeënpartij op zoek naar macht is.'

De burger wordt in het VVD-vocabulaire vooral als een instrument om te bezuinigen gezien, wat is daar mis mee? 'Ten eerste voelt de burger zich dan niet erkend. Hij "moet" allerlei dingen, maar waarom? Eigenlijk vraagt veel beleid een morele inzet van de burger, maar hij lijkt weggezet te worden met een onder-toontje van 'tot nu toe ben je lui geweest'. Dat is een foute insteek. Ten tweede moet je ook direct vragen wat het aandeel van de overheid is. In onze complexe samenleving kun je niet zeggen dat er bezuinigd moet worden en

de burger domweg aan zet is. Want wat heeft de burger daarbij van de overheid nodig? Als je daar aan voorbij gaat, voelt de burger zich in de kou gezet.'

'Hoe geven we de burger tijd om dit te doen?'

De participatiesamenleving en de decentralisaties worden in de publieke opinie nauwelijks met het CDA en zijn gedachtegoed geassocieerd. Zou het CDA hier wat aan moeten doen en zo ja hoe? 'Er zit veel CDA-gedachtegoed onder het idee van een participatiesamenleving, maar omdat het zo sterk in het kader van een bezuinigingstraject terecht is gekomen, is het misschien goed dat we er niet direct mee worden geassocieerd. Deze situatie biedt dus wel kansen om een eigen verhaal te vertellen over wat wij verstaan onder een participatiesamenleving. Het CDA moet inzetten op het lucht geven aan de burger. Hoe geven we de burger tijd om dit te doen? Er moet een nieuw contract tussen

*De overheid moet
wat empathischer
zijn en vragen:
waar kunnen
we faciliteren?*

bedrijfsleven, overheid en samenleving komen waarbij aandacht is voor het organiseren van tijd. Tijd voor het oppakken van de zorgtaken. Mensen hebben het gevoel al veel te doen en dat doen ze ook volgens de cijfers. Het CDA zou hier heel creatief kunnen zijn. Zo zouden we vanuit ons mensbeeld veel meer moeten nadenken over hoe de levensloop van een mens in elkaar zit. Een mens heeft rond zijn zeventigste meer tijd om vrijwilligerswerk te doen dan rond zijn veertigste.'

Wat is een cruciaal ingrediënt voor een gezond politiek denken over de participatiesamenleving?
'Verwacht niet te veel van de burger. Wees nuchter en zie ook wat er al decennialang gedaan is. Er zit soms zo'n denigrerend toontje in dat burgerschapsdiscours.'

In uw lezing noemt u dat we in beleidsvoorstellen misleidende voorbeelden van de blijvende participerende burger voorgeschoteld krijgen. In welk domein moet de participerende burger zich ontpoppen? 'Hoewel het in het beleidsdiscours gaat over het opzetten van speeltuinen en buurtfeestjes, richt het werkelijke beleid zich op de grote operatie in de zorg. Dat vond ik een wrange constatering toen ik ermee bezig was. De familie moet aan de slag in de zorg,

een heel specifiek domein. Dat wordt onderschat, want zorg is structureel. Het vergt trouw en het is niet altijd leuk. Je vader die zich vervuilt...nee dat is niet leuk. De overheid moet dus ook wat empathischer zijn en vragen: waar kunnen we faciliteren? Bijvoorbeeld met behulp van regelingen die mensen helpen de zorgtaken te dragen.'

Wie leeft, moet zorgen. Dat klinkt als een 'open deur', waarvan we allemaal zeggen 'natuurlijk'. Toch doen we het blijkbaar onvoldoende, waar zit de fout in onze vertaling van denken naar doen? 'In ons denken over zorg is ingeslopen dat het een minderwaardige ballast zou zijn. Hoewel we in de praktijk wel zorg dragen, denken we ondertussen 'eigenlijk zouden we het niet moeten doen'. De verzorgingsstaat is een ontzorgingsstaat geworden. Als je het gevoel hebt dat je iets doet wat je eigenlijk niet zou moeten doen, wordt het een zware klus. Het is dus ook vaak een psychische overbelasting door de manier waarop we over zorg denken. Tegelijkertijd is het waar dat je door zorgtaken soms carrièrekansen mist, want we zijn er als samenleving ook niet goed op ingesteld dat zorg bij het leven hoort.'

Hoe zorgen we ervoor dat zorgtaken niet alleen worden opgepakt door mensen die dat al veel doen, vaak mensen met een groot hart en vrouwen? 'De free riders die overal op meeliften moet je aanpakken. Het vrijblijvende van zorgen moet eraf. Misschien kunnen we tijdsbanken ontwikkelen, waarin geregistreerd wordt hoeveel zorg je hebt verleend. Anders is het gevaar inderdaad groot dat mensen met een groot hart en met name vrouwen de volledige last van de participatiesamenleving dragen.'

'Eigenlijk vraagt veel beleid een morele inzet van de burger, maar hij lijkt weggezet te worden met een ondertoontje van 'tot nu toe ben je lui geweest''

U schrijft dat er vanaf de jaren 60 flink afgegeven is op de 'burgerlijke moraal' met als gevolg veel 'ego-denkers' die weinig gevoel voor plichten hebben. Waarom zou die 'burgerlijke moraal' die we zo hard nodig hebben er nog zijn? 'De burgerlijke moraal is heel sterk. De zogenaamde culturele elite die we op tv zien is niet representatief. De "gewone Nederlander" blijkt in de praktijk wel fatsoen

te hebben. Mensen willen ook op hun verantwoordelijkheid aangesproken worden. Slechts enkelen leven puur voor zichzelf. Die moraal is er dus gewoon. We kunnen 'm alleen niet goed verwoorden. Maar neem Geer en Goor die eenzame ouderen opzochten, waardoor allerlei mensen geïnspireerd werden zich als vrijwilliger op te geven. Zo zie je dat die burgerlijke moraal terug kan komen uit een totaal onverwachte hoek. We moeten de aanwezige moraal blijven benoemen. Jan Peter Balkenende was zo populair omdat hij dat deed en mensen het herkenden. Zijn waarden en normen-verhaal gaf ons die benodigde taal.'

In uw lezing geeft u aan dat er 'moreel geoefend' moet worden, wil de samenleving een kans van slagen hebben. Morele oefenplaatsen voor burgerschap lijken af te kalven. Waar vinden we ze nog, kunnen we ze in stand houden of zelfs opnieuw inrichten? 'Kerkleden zijn zwaar oververtegenwoordigd onder de vrijwilligers in Nederland. Kennelijk is de kerk een goede morele oefenplaats. Maar we weten allemaal dat we niet alleen op kerkleden kunnen steunen, dus we moeten breder kijken: waar zijn nieuwe morele oefenplaatsen? De maatschappelijke stage was een uitstekende oefenplaats, maar die is afgeschaft. We kunnen vragen naar de verbindinglijnen tussen maatschappelijke instellingen. Kan een school bijvoorbeeld een partnerschap met een verpleeghuis aangaan?'

U stelt dat burgerschap en samenredzaamheid in het perspectief van de wereldgeschiedenis geplaatst moeten worden, waarin vanuit de christelijke traditie een coöperatiesamenleving kon ontstaan. U plaatst ons in een verhaal, een soort heilsgeschiedenis. Het verschil is alleen dat in dit verhaal de Redder ontbreekt, dus: waar putten we onze hoop uit? 'Wat ik schets gaat ook over de wereldhistorische betekenis van het christelijk geloof en is daarmee geen totaal seculier verhaal. In die lijn zie je dat een andere vorm van samenleving zich mede dankzij het christelijk geloof zich heeft ontwikkeld. Het is een waardevolle vorm waar een overtuigingskracht vanuit gaat, omdat hij past bij onze morele intuïties over hoe mensen willen leven. De coöperatiesamenleving is echter kwetsbaar, omdat mensen hun morele gevoeligheid kunnen verliezen. Ik weet niet of we het uiteindelijk helemaal zonder het christelijk geloof kunnen doen. Gelukkig blijven mensen ook buiten allerlei institutionele en kerkelijke structuren om, uit deze traditie inspiratie putten.'

Herindelingsverkiezingen

Leuk leven in de wijk in 's-Hertogenbosch

Op 19 november zijn er in vijf gemeenten herindelingsverkiezingen: in 's-Hertogenbosch, Oss, Alkmaar, Groesbeek en Krimpenerwaard. Hoe pakken ze de campagne in 's-Hertogenbosch aan?

Ivo van den Boom is campagneleider in 's-Hertogenbosch: 'We voeren een inhoudelijke campagne met vijf verschillende thema's.'

Het eerste thema is werk en werkgelegenheid, en dan met name voor jongeren. Van den Boom: 'Mensen doen vaak pas echt mee in de samenleving als ze een baan hebben, vooral voor jongeren is het tragisch als ze niet aan het werk kunnen komen. Daarom heeft het CDA voorgesteld om startersbeurzen in te voeren. Jongeren kunnen dan een werkervaringsstage doen zonder dat het werkgevers geld kost.'

Net als overal in Nederland is de zorg een onderwerp dat speelt in de politiek. De strijd tegen eenzaamheid valt binnen dit thema. 'We hebben dit onderwerp een tijd geleden al op de agenda gezet.'

In 's-Hertogenbosch vraagt het CDA ook speciaal aandacht voor mantelzorgers. 'Mantelzorg is heel goed werk, maar we moeten de zorg niet alleen bij mantelzorgers neerleggen. We moeten hen ondersteunen om te voorkomen dat ze overbelast raken.'

Mensen moeten erop kunnen vertrouwen dat de zorg bij het CDA in goede handen is, volgens Ivo van den Boom.

Leuk leven in de wijk is het derde campagnethema. 'Steeds als je aan mensen vraagt wat ze belangrijk vinden – en dat hebben we gedaan tijdens de permanente campagne – komen ze uit bij thema's die dichtbij zijn: veiligheid op straat, een speeltuintje en een schone buurt. Wij stellen daarom voor om de wijkraden die erg actief zijn in onze gemeente allemaal een budget te geven zodat ze

het leven in de wijk leuker kunnen maken. Zodat mensen weer het vertrouwde wijkgevoel krijgen bij hun eigen buurt.'

'Alle partijen hebben het onderwerp "ouderen" gekozen als verkiezingsthema. Wij ook. Maar het CDA is bij ons altijd sterk geweest op dit thema, dat moeten we vasthouden. We moeten hervestigen dat ouderen bij het CDA terecht kunnen.'

Het laatste thema is duurzaamheid. 'Het gaat uiteindelijk om de zorg voor de aarde, maar de uitdaging is om dat zo concreet mogelijk te vertalen. Bijvoorbeeld door sportclubs subsidie te geven om hun stroomkosten te verminderen door de aanschaf van zonnecollectoren.'

Het voordeel van een paar maanden later verkiezingen hebben dan de rest van Nederland is volgens Van den Boom dat ze bij andere afdelingen hebben kunnen zien wat werkt en wat niet werkt. 'In Tilburg hebben ze een goodie bag uitgedeeld. Daarin zat informatie over het CDA en een pen én zo'n tas vergroot de zichtbaarheid van de partij, want mensen lopen er even mee op straat. Dat leek ons ook wel wat. Maar een plastic tas vonden we niet zo passen bij ons thema duurzaamheid. Daarom hebben we linnen tassen laten maken met daarop heel kort onze belangrijkste speerpunten.'

De brede volkspartij

sponsort voetbalclub

CDA Dordrecht verbaasde deze zomer vriend en vijand toen ze begonnen met het sponsoren van twee voetbaljeugdteams, een korfbalclub en een ziek diertje in het dierenasiel. Christiaan Merkuur legt uit waarom deze opmerkelijke zet in deze tijd zo belangrijk is. 'Meer dan ooit is het belangrijk om te onderstrepen wat je als partij belangrijk vindt.'

Tekst Thijn van Veghel | Fotografie Dirk Hol

Jeugdsport verbindt veel punten die de CDA-afdeling in Dordrecht belangrijk vindt. De vrijwilligers die zich inzetten voor de samenleving en de jongens op het veld die door middel van teamwork iets bereiken. Toen CDA Dordrecht een tweet voorbij zag komen waarin Oranje Wit D3 aangaf

dat ze een shirtsponsor zochten, is CDA Dordrecht gaan onderzoeken of er mogelijkheden waren. Shirtsponsor worden was financieel niet haalbaar, maar het regelen van bidons, een tactiebord en looprekjes kon geregeld worden.

‘Met het ondersteunen van jeugdteams zal CDA Dordrecht ook de komende jaren aan de samenleving laten zien wat voor hen belangrijk is’

CDA Dordrecht heeft op dit moment vier specifieke projecten geselecteerd. De jongens van Oranje Wit en twee jeugdteams van twee andere verenigingen. Om de stal compleet te maken is ook besloten om een ziek diertje in het dierenasiel te ondersteunen.

‘Aan de ene kant zijn we om inhoudelijke redenen begonnen met sponsoren. Het kabinet bezuinigt fors op jeugdsport en wij vinden dat jeugdsport en vrijwilligers ondersteund moet worden. Enerzijds in de gemeenteraad, anderzijds op deze wijze. Aan de andere kant is het natuurlijk ook een strategische zet om naar de samenleving uit te stralen dat je actief bent en dat je er bent voor gewone mensen.’

De strategie

De sponsoractiviteiten zijn niet los te zien van wat de CDA-afdeling de afgelopen vier jaar heeft gedaan. Bijvoorbeeld het permanent aanwezig zijn in de wijken. ‘Vanuit die gedachte zijn we gaan kijken wat we verder voor de samenleving kunnen doen, meer dan dat we de afgelopen jaren al gedaan hebben. Al jaren lang zetten wij ons in voor jeugdsport en vrijwilligerswerk, daarom was het ook een logische keuze om Oranje Wit D3 te sponsoren.’

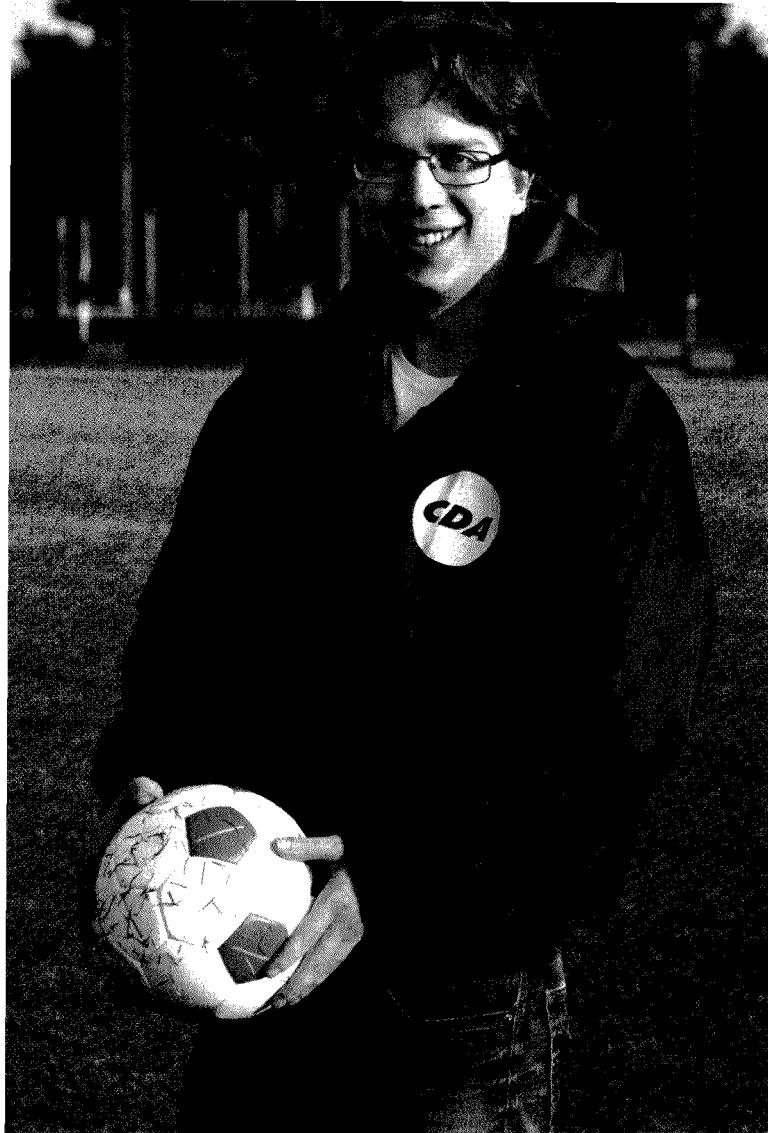
CDA Dordrecht heeft bewust gekozen voor concrete projecten. ‘Dat is ook om het voor mensen zo makkelijk mogelijk te maken om te verplaatsen in jouw keuze. Oranje Wit sponsoren zou ook leuk zijn geweest, maar dat jongens van elf, twaalf met een CDA-bidon lopen, geeft veel meer mogelijkheden.’

Het sponsoren van jeugdteams leverde de afgelopen weken meerdere keren publiciteit op. Lokale kranten en de lokale omroep maakten items over CDA Dordrecht en Oranje Wit D3. Merkuur denkt dat het sponsoren van jeugdteams de komende jaren meerdere keren de media gaat halen. ‘Als de jongens kampioen worden, trakteren we ze op pannenkoeken in de fractiekamer. Of we laten ze een keer de burgemeester een handje geven. Dat zijn allemaal mediamomentjes en die heb je niet als je vijfhonderd euro naar Oranje Wit zou overmaken. Met al deze acties wordt de kiezer er continu aan herinnerd dat wij staan voor de jeugdsport.’

Het was voor CDA Dordrecht ook belangrijk om te experimenteren met nieuwe manieren van campagne voeren. De afdeling heeft namelijk een probleem waar veel andere afdelingen ook mee te maken krijgen. Lokale partijen die een groot deel van het CDA electoraal gewonnen hebben.

Nieuwe politiek

Deze tijd vraagt volgens Merkuur om nieuwe strategieën. ‘Kiezers twijfelen steeds meer tussen partijen en

kiezen ook steeds meer voor een gevoel. Het is niet alleen belangrijk dat je inhoud op orde is, maar ook je *likeability*.'

Merkuur benadrukt dat de partij het moeilijk heeft in de Randstad. CDA Dordrecht heeft bewezen dat je met een moderne campagne ook in deze tijd weer kunt winnen. Voor het eerst sinds de jaren negentig werd er in Dordrecht op 19 maart weer gewonnen.

'In zekere zin zijn de opties voor veel afdelingen nogal beperkt. Zeker voor kleine afdelingen zijn de financiële middelen erg beperkt. Wat je vaak ziet is dat afdelingen heel erg hun best doen voor gratis pr in de krant en het beheren van de website, maar het bereik blijft beperkt.' Merkuur geeft aan dat je continue opzoek moet zijn naar nieuwe manieren om permanent zichtbaar te zijn in de media en de samenleving. 'Dat kun je ook doen door bijeenkomsten te houden in de wijken waar jouw kiezers zitten, in plaats van achteraf ergens in een zaaltje. Maar dat kun je ook doen door een mooi doel te kiezen wat bij

de basisprincipes van het CDA past. Je laat zien dat je continue in de samenleving bent, in plaats van dat je een keer in de zoveel tijd zichtbaar bent.'

Merkuur gelooft dat je als partij altijd een dossiervreter nodig hebt die de details kent, maar dat je ook altijd mensen nodig hebt die midden in de samenleving staan. Aan de andere kant gebruikt CDA Dordrecht ook de kracht van de vele jongeren binnen de afdeling. De jongeren hebben ook belangrijke functies binnen de partij en de fractievoorzitter heeft de jongeren de ruimte gegeven om in zijn bescherming op te groeien. Deze jongeren brengen een hoop creativiteit binnen de afdeling en daardoor ontstaan dit soort ideeën.

Terwijl de reacties op straat heel positief waren, gaven andere partijen in het Algemeen Dagblad fikse kritiek. Merkuur vertelt met een lach op zijn gezicht dat hij ook jaloeers zou zijn als de VVD dit bedacht zou hebben. 'Er waren een aantal partijen die ons idee leuk vonden en die hebben niets gezegd en er waren een aantal partijen zoals D66 die begonnen over belangenverstrengeling. Dat is ook de reden dat CDA Dordrecht voor jeugdteams heeft gekozen. Dat zou volgens Merkuur wel een heel langetermijnstrategie zijn voor kiezersbeïnvloeding.

Anderzijds denkt Merkuur dat het een goede zaak is dat je campagne en je daden overeenkomen. *'Put your money where your mouth is*. Het zal niemand verbazen dat wij voor parkeervoorzieningen bij Oranje Wit zijn. Dat zeiden we al tijdens de campagne en dat zeggen we de komende jaren. Dat je dan tussentijds een jeugdelftal van trainingsvoorzieningen voorziet, heeft daar weinig mee te maken.' Tegelijkertijd gaat het ook om hele kleine bedragen die de leden bij elkaar hebben gesprokkeld.

De CDA-afdeling in Dordrecht zal de komende jaren verder gaan met de strategie die zij ingezet hebben. Met het ondersteunen van jeugdteams zal CDA Dordrecht ook de komende jaren aan de samenleving laten zien wat voor hen belangrijk is. Een permanente campagne om de thema's te benadrukken die zij al jaren belangrijk vinden.

Verschillende verenigingen en teams hebben al aangegeven dat ook zij wel gesponsord willen worden door CDA Dordrecht. En wie weet worden de jongens van Oranje Wit D3 het komende jaar wel kampioen, want in de eerste wedstrijd van dit seizoen werd maar liefst met 11-1 gewonnen van SVW uit Gorinchem. »

Theo Rietkerk:

Veel sportverenigingen in Overijssel kiezen voor een duurzame toekomst. Het gevolg is dat de leefomgeving schoner wordt, de lasten lichter worden en dat er tegelijkertijd werk wordt gecreëerd. Theo Rietkerk, gedeputeerde namens het CDA in Overijssel, legt uit hoe de samenleving en de economie profiteren van de groene ambities van de sportverenigingen.

De Provincie Overijssel heeft sportverenigingen kunnen verbinden met twee belangrijke kerntaken van de provinciale overheid, de regionale economie en het milieu. 'Als je de samenleving wilt versterken dan zijn sportverenigingen daar heel belangrijk bij', aldus Rietkerk.

Bij sportverenigingen is de energierekening een belangrijk onderdeel van de begroting. Door energie te besparen en nieuwe energiebronnen aan te boren kunnen sportclubs binnen een paar jaar financieel gezonder worden, waardoor ze bijvoorbeeld geld hebben voor nieuwe kleedkamers of mogelijkheden om de contributie te verlagen.

Sportverenigingen in Overijssel krijgen van de provincie de kans om van de zelfde regelingen gebruik te maken als MKB'ers. Met de subsidies en leningen kan bijvoorbeeld geïnvesteerd worden in energiebesparende maatregelen of in zonne-energie en dat leidt weer tot lagere energielasten. 'Er zijn op dit moment 450 sportverenigingen met een accommodatie in eigen beheer en 116 die al meedoen. De eerste tientallen clubs hebben de investering al gedaan en andere clubs maken scans en plannen.' Het gevolg van deze investeringen is dat de werkgelegenheid binnen de bouw- en installatiebranche is gestegen.

Aan de andere kant heeft deze verduurzaming ook een sociale functie. Sportverenigingen zijn door de provincie Overijssel uitgedaagd om met de omgeving een programma op zonne-energie te maken, want hoe meer zonnepanelen je bestelt hoe gunstiger de prijs. Den Ham is een voorbeeld van een gemeenschap die samen aan

de slag zijn gegaan. 'Naast de voetbalvereniging doet ook de kerk en de rest van het dorp mee. In de kantine van de voetbalvereniging is op een meter te zien hoeveel energie er wordt bespaard.'

Ook PEC Zwolle, de winnaar van de KNVB-beker en de Johan Cruyffschaal investeert mee in een duurzame toekomst. Voor de thuiswedstrijd tegen PSV op 13 September werd bekend gemaakt dat alle lampen in het IJsseldeltastadion worden vervangen door LED-verlichting. 'PEC Zwolle kan na vier, vijf jaar structureel zo'n dertig- tot veertigduizend euro winnen op de energierekening. Maar PEC Zwolle gaat meer doen, bijvoorbeeld regenwater opvangen voor het besproeien van het kunstgrasveld.'

Rietkerk vertelt met veel passie waarom hij deze projecten zo belangrijk vindt: 'Van stratenmaker tot directeur, van jong tot oud, iedereen kan zien dat een sportvereniging aan een betere leefomgeving kan werken. Maar tegelijkertijd ook de lasten kan verlichten en werk kan creëren.' Dit alles door de kracht van de samenleving.'

Dit soort projecten passen goed bij het CDA, omdat het een vorm van rentmeesterschap is. De leefomgeving een stukje beter achterlaten dan dat je die gekregen hebt. Rietkerk benadrukt dat dit ook een vorm van financieel rentmeesterschap is. Sportverenigingen lossen de lening van de provincie binnen tien jaar af, zodat het geld hergebruikt kan worden voor weer nieuwe investeringen.

In 2012 is v.v. Den Ham gekozen tot groenste voetbalclub van Nederland. Theo Rietkerk daagt alle andere sportverenigingen in Overijssel uit om v.v. Den Ham te verslaan. Hoe dan ook: de sportverenigingen in Overijssel worden steeds groener en dat is naast de energiebesparing ook goed voor de portemonnee. -

De uitgangspunten van

Henk Jumelet is beoogd lijsttrekker in Drenthe voor de Provinciale Statenverkiezingen in maart volgend jaar. Wat betekenen de uitgangspunten voor hem in de dagelijkse praktijk?

Tekst Frans de Nerée jr. | Fotografie Dirk Hol

Ik zie het nog voor mij. Een brug gebouwd op vier stevige pijlers. Zo beschreef jaren geleden mijn docent maatschappijleer de vier uitgangspunten van het CDA. Een herkenbaar beeld dat, wat mij betreft, nog steeds kleur geeft aan het spreken en handelen van onze partij. Of je nu spreekt over pijlers, waarden, kernbegrippen of uitgangspunten, in samenhang hebben we met gerechtigheid, rentmeesterschap, gespreide verantwoordelijkheid en solidariteit een basis van waaruit we een bijdrage kunnen leveren aan de uitdagingen in onze samenleving. Door te luisteren en over de uitgangspunten in gesprek te gaan binnen en buiten de partij heb ik gemerkt dat er grote behoefte is aan visie en gericht handelen. We hebben goud in handen en kunnen de komende tijd met ons verhaal van toegevoegde waarde zijn als het gaat over de kwaliteit van onze samenleving.

Publieke gerechtigheid

Het CDA staat pal voor de rechtstaat als onmisbare voorwaarde voor menselijke waardigheid.

'Nadat in Den Haag en Amsterdam tijdens demonstraties openlijk werd gesympathiseerd met de Islamitische Staat (IS) en er antisemitische leuzen werden geroepen, liepen bij veel mensen de rillingen over de rug. Wie had ooit gedacht dat dit in onze straten kon gebeuren? Het is daarom belangrijk paal en perk te stellen aan het verheerlijken van geweld, zoals Sybrand Buma betoogt. We kunnen niet naïef zijn over dreigingen in de wereld. Het buitenland is dichtbij. Ook moeten we voorkomen dat kwetsbare jongeren in het web komen van radicale groepen. De overheid is er om samenleven mogelijk te

maken voor ons allemaal. Zij die dat bestrijden dienen streng aangepakt te worden. Het pamflet 'Vrijheid is een verantwoordelijkheid: een weerbare democratie' verdient steun.'

Rentmeesterschap

Vanuit het besef van verbondenheid tussen generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

'Een belangrijk uitgangspunt waarover eigenlijk niet zoveel discussie bestaat. Iedereen kan in het algemeen instemmen met zorg voor natuur en cultuur. Maar, als het dan bijvoorbeeld gaat over energietransitie en het plaatsen van grote windturbines in grootschalige windmolenparken ontstaat er grote onrust bij inwoners. Rentmeesterschap gaat over gedeelde verantwoordelijkheid tot zorg voor natuur en cultuur. Het is mijn stellige overtuiging dat mensen wel degelijk beseffen dat fossiele brandstoffen eindig zijn en dat er alternatieve energiebronnen nodig zijn. Maar er moet alles aan gelegen zijn om duidelijkheid te verschaffen bij de alternatieve energiebronnen over o.a. gezondheidsrisico's, compensatie en gevolgen voor de omgeving. Als we draagvlak voor besluiten belangrijk vinden zullen we verbinding moeten zoeken met belanghebbenden en onze betrokkenheid tonen bij mens, natuur en cultuur.'

'We kunnen niet naïef zijn over dreigingen in de wereld'

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

'Ook dit uitgangspunt geeft geen vast recept voor de inrichting van de samenleving of voor ons politiek handelen. Er zijn steeds weer nieuwe vragen en er zijn steeds weer nieuwe mogelijkheden. De erkenning dat mensen de samenleving maken, geeft in ieder geval een duidelijke invulling aan de rolverdeling van overheid en samenleving. In de gemeente Emmen is dit vertaald in het programma: Meer van de samenleving, een andere overheid. De zoektocht naar "meer van de samenleving,

aan andere overheid" wordt gedaan met inwoners, de gemeenteraad, instellingen, maatschappelijke organisaties en ondernemers. Ieder in zijn rol en verantwoordelijkheid en met respect voor elkaars positie. Op voorhand is de uitkomst niet bekend. Uit ervaring kan ik inmiddels stellen dat dit proces de moeite waard is en dus veel oplevert. Duidelijk is ook geworden dat het met burgerparticipatie vaak wel goed zit, maar overheidsparticipatie nog aandacht vraagt. Maatschappelijk initiatief vraagt van de overheid ruimte en loslaten.'

'Maatschappelijk initiatief vraagt van de overheid ruimte en loslaten'

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

'Het onderscheidende van de christendemocratische politiek zit hem niet zozeer in het hanteren van begrippen als solidariteit. Zeker dit uitgangspunt wordt door meer politieke stromingen gehanteerd. Het bijzondere zit hem, naar mijn overtuiging, vooral in de combinatie van de vier uitgangspunten samen met het Evangelie als grondslag. Vooral bij solidariteit gaat het om open oren en ogen voor wat er in de wereld gebeurt. Solidariteit laat zien dat mensen boodschap aan elkaar hebben. Als wethouder werk en participatie heb ik steeds van mensen gevraagd mee te doen. Door werk, opleiding of vrijwilligers werk kunnen mensen hun bijdrage leveren aan hun buurt of dorp. Het draagt bij aan de leefbaarheid en geeft jezelf zin en inhoud. Opvallend succesvol zijn activiteiten met een duidelijke boodschap en een gezicht. Het uitgangspunt solidariteit is bij uitstek zichtbaar in ons spreken en handelen als politieke partij. Raakt het ons als mensen ver weg vragen om hulp en ondersteuning omdat ze vervolgd worden en hun leven niet zeker is? Raakt het ons als jonge mensen de kans niet krijgen om hun talenten te benutten of hun droom waar te maken? Solidariteit overstijgt grenzen, zowel van de eigen sociale groep als van het eigen land.

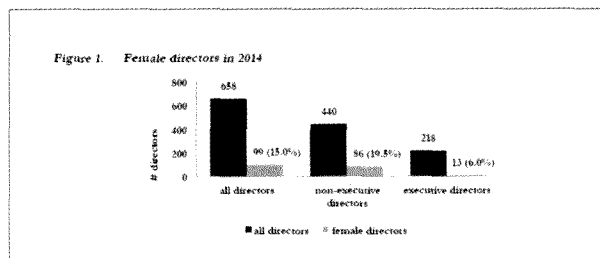
Ik zie het voor mij!' *

Ambitie

Hoe word ik lid van een raad van toezicht of raad van commissarissen?

Tekst **drs. Anita Rasenberg**, lid van het DB van het landelijk partijbestuur en directeur/eigenaar van Spijtenburg Werving en Advies B.V.

Onlangs is de achtste 'Dutch Female Board Index' verschenen. Jaarlijks brengt hoogleraar Mijntje Lückérath van de Universiteit Tilburg in kaart hoeveel vrouwelijke bestuurders en commissarissen er zijn bij de beursgenoteerde bedrijven. Het percentage vrouwelijke commissarissen blijkt licht gestegen tot 19,5 procent, maar blijft helaas mijlenver achter op dat van de mannelijke bestuurders.

Lückérath-Rovers, M. (2014) *Female Board Index 2014*, p.10. www.mluckerath.nl

Dit gegeven vormt een belangrijke uitdaging om meer diversiteit te realiseren in raden van commissarissen en raden van toezicht. Bij diversiteit zijn wij geneigd om vooral te denken aan de deelname van vrouwen, maar diversiteit heeft ook betrekking op nationaliteit, religie, leeftijd, expertise en achtergrond.

Voor het CDA als brede volkspartij moet het vanzelfsprekend zijn om de diversiteit in onze samenleving terug te laten komen in de samenstelling van onze fracties en besturen. Bedrijven met divers samengestelde besturen blijken beter in staat te zijn om in te spelen op veranderingen in de markt, omdat ze door de diversiteit de markt beter begrijpen. Dit geldt natuurlijk ook voor een politieke fractie die door diversiteit een betere aansluiting heeft bij de samenleving.

Het McKinsey-onderzoek *Woman matter* leert ons dat bedrijven met minstens drie vrouwen aan de top beter functioneren. Kees Cools, voormalig hoogleraar corporate finance toonde met onderzoek aan hoe desastreus Zonnekoning-gedrag van bestuurders is, die elkaar als gelijkgezinden alleen maar bevestigen. Meer diversiteit leidt tot meer onafhankelijkheid van de afzonderlijke bestuursleden die elkaar scherp houden.

Hoe kunnen we diversiteit bevorderen?

Met de nieuwe Wet bestuur en toezicht wordt sinds 1 januari 2013 gestreefd naar minimaal dertig procent vrouwen en minimaal dertig procent mannen in de raad van bestuur en raad van commissarissen van grote vennootschappen. Het CDA is geen voorstander van het opleggen van een verplicht quotum. Volgens Tweede Kamerlid Pieter Heerma is het opleggen van een quotum een vorm van staatsdenken die tot veel bureaucratie leidt en de positie van vrouwen niet zal verbeteren. (De Volkskrant van 4 september 2014).

Wat werkt dan wel?

Natuurlijk helpt het wanneer de overheid betere voorwaarden schept om vrouwen te kunnen laten werken, maar het helpt nog beter wanneer vrouwen bij zichzelf te rade gaan. Vrouwen moeten zelf de schouders eronder zetten en een koers uitzetten naar een passende bestuurlijke functie. Je krijgt geen bestuurlijke functie door de schuld bij externe omstandigheden te leggen, maar wel door voor jezelf een pad uit te stippelen vanuit een goede analyse van jouw opleiding, competenties en ervaring in vergelijking met de eisen die aan de kandidaat gesteld worden.

Zonder een goede opleiding en ervaring maak je weinig kans. Wanneer je nooit een bestuurlijke functie hebt uitgeoefend, zul je eerst enige bestuurlijke ervaring moeten gaan ontwikkelen. Dit doe je bijvoorbeeld door in je eigen lokale of regionale netwerk te starten met een bestuurlijke functie bij een laagdrempelige vrijwilligersorganisatie.

'Kortom: stippel zelf als CDA-vrouw zelf je pad uit naar een mooie en passende bestuurlijke functie'

Omdat besturen een vak is en onderhevig is aan grote risico's, is het belangrijk om je ook te scholen in de feitelijke rol die van een bestuurder of toezichthouder wordt verwacht. Lees goede vakliteratuur, volg een cursus of een uitgebreide opleiding bij een universiteit.

Bescheidenheid kan een mooie eigenschap zijn, maar is niet effectief wanneer je aan het solliciteren bent. Hoewel je de waarheid nooit geweld aan mag doen, is het wel belangrijk om de ander te overtuigen van het feit dat jouw ervaring en competenties in hoge mate aansluiten bij het functieprofiel. Wanneer vrouwen zien dat zij niet voor de volle 100% voldoen aan de eisen, dan trekken zij zich terug, terwijl mannen in dezelfde situatie uitstralen dat zij in hoge mate voldoen aan de eisen.

Vrouwen hebben in hun oprechtheid zelfs de neiging om in een sollicitatiegesprek te benadrukken wat zij nog moeten leren.

Wij maken het regelmatig mee dat een vrouwelijke kandidaat langdurig een manager of bestuurder heeft moeten vervangen, maar dat zij deze ervaring niet in haar cv heeft opgenomen, omdat het toen formeel niet haar functie was. Bepalend is ook in welke mate je er als sollicitant in slaagt om de verbinding te maken met de gespreksdeelnemers.

Toon jij als kandidaat oprecht belangstelling voor de mensen met wie jij in gesprek gaat? Heb je je bij de voorbereiding verdiept in de achtergronden van de leden van de commissie? Mensen kiezen vaak iemand waar zij zich positief mee verbonden voelen. Als jij wilt dat de ander jou welkom heet, dan is het belangrijk om te beginnen bij jezelf en oprecht belangstelling te tonen voor de leden van de commissie.

Kortom: stippel zelf als CDA-vrouw zelf je pad uit naar een mooie en passende bestuurlijke functie. En weet dat ervaren vrouwen welkom zijn bij de partij. Als Dagelijks Bestuur zijn wij te vaak teleurgesteld over het aantal vrouwen dat heeft gesolliciteerd.

CDAV-Internationaal zoekt versterking

Ben jij internationaal georiënteerd?

Wil je de positie van vrouwen

wereldwijd verbeteren?

Vind je het leuk om bij een vrouwelijke partij te werken?

Of om politieke samenkomsten te organiseren?

Dan is het CDAV-Internationaal misschien

iets voor jou!

Europese en internationale invalshoek. Zij doet dit door het signaleren, behartigen en ondersteunen van vrouwenbelangen in internationaal verband. Daarnaast formuleren wij aanbevelingen voor de CDA fractie in de Tweede Kamer en in het Europees Parlement. Ook onderhouden we nauw contact met de EVP-Vrouwen en komen we jaarlijks bijeen. Binnen de regiegroep zijn twee vacante plekken ontstaan.

Heb je interesse om lid te worden? Stuur dan vóór 1 november aanstaande een email met een korte motivatie en CV naar cdav@cda.nl.

Voor meer informatie over deze vacature kun je contact opnemen met Teuni Scholthof, tel. **070-342 4862** of per mail via cdav@cda.nl

De selectiegesprekken zullen naar verwachting eind november 2014 plaatsvinden.

CDAV-Internationaal is de internationale tak van CDA Vrouwen. De regiegroep bestaat uit vijf leden, allen met internationale ervaring en contacten. CDAV-Internationaal houdt zich bezig met (gender-)vraagstukken vanuit een

Bijzondere avond over Syriërs op de vlucht

Woensdag 10 september organiseerden CDAV-Internationaal en de Eduardo Frei Stichting een avond over de humanitaire situatie in Syrië en de buurlanden. Hoofdgast was de Syrische Bahraa Hijazi die gevlucht is naar Jordanië. 'Humanitaire hulp is nodig, maar maakt ons Syriërs ook lui. Echt behoefte hebben we aan ontwikkelingsprojecten', aldus Bahraa.

In een volle zaal leidde Mirjam Sterk, oud-CDA-kamerlid en momenteel ambassadeur jeugdwerkloosheid, in een tafelgesprek de gastsprekers door de avond. Bahraa vertelt hoe ze is gevlucht uit een detentiecentrum in Syrië na te hebben geprotesteerd tegen het regime. Ze kan daarvoor niet terug en woont nu in Amman. Moeilijk vindt ze het dat de Syrische bevolking niet wordt betrokken bij de hulpverlening. Ook vraagt ze om concrete projecten, daar is enorme behoefte aan.

Met name onderwijs en kennis is nodig, men wil weer iets opbouwen

Ton Huijzer van het International Rescue Committee, dat met financiële steun van Stichting Vluchteling ter plekke noodhulp verstrekt, herkent zich in het verhaal van Bahraa. 'Met name onderwijs en kennis is nodig, men wil weer iets opbouwen.' Hij pleit voor betere toegang van humanitaire hulp tot ontheemden en geïsoleerde groepen in Syrië. Momenteel wordt op illegale wijze en met veel gevaar voor buitenlanders via Turkije en Irak hulp verstrekt.

Rabia Amezian, van Stichting Help Syrië de winter door, licht toe hoe ze is geraakt door beelden van Syrische vluchtelingen in de kou. In december 2013 besluit ze via facebook een actie op te zetten. Met vele vrijwilligers zijn binnen twee weken veertig containers gevuld met hulpgoederen waaraan grote behoefte is. Per vliegtuig vertrek-

ken de spullen naar Syrië waar ze worden verdeeld door onder andere het Rode Kruis waarmee de stichting in nauw contact staat.

Bronne Pot (EFS), Astrid Frey en Femmy Bakker (beiden CDAV-Internationaal) kijken terug op een zeer geslaagde avond. 'We wilden een gezicht geven aan de Syriërs op de vlucht. Dat is met het persoonlijke verhaal van Bahraa gelukt. En haar kritische blik op hulpverlening kunnen we als CDA ter harte nemen.'

De aanbevelingen van deze avond zullen binnenkort worden aangeboden aan het dagelijks bestuur van het CDA.

Personalialia

Mevrouw M.M. van 't Veld is burgemeester geworden van Amstelveen. Daarvoor was zij vanaf december 2011 burgemeester van Stichtse Vecht.

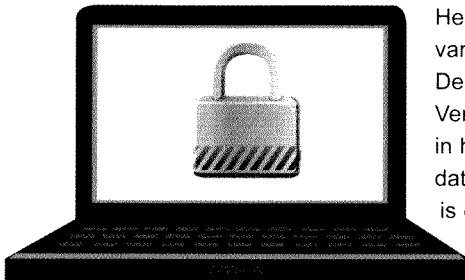
Carla Breuer burgemeester van Werkendam is per 29 september jl. benoemd als burgemeester van Teylingen.

Ernst Hirsch Ballin (1950) is per 1 juli 2014 benoemd tot lid van Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (WRR). Sinds 1 april 2011 is hij hoogleraar Nederlands en Europees constitutioneel recht aan de Universiteit van Tilburg. Tevens is hij verbonden als deeltijd hoogleraar 'rechten van de mens' aan de Universiteit van Amsterdam.

Nieuwe benoemingen kunt u aanmelden via redactie@cda.nl o.v.v. personalia.

CDV-herfst 2014 'Big data en privacy'

Het herfstnummer van Christen Democratische Verkenningen staat in het teken van big data. De verwachting is dat het gebruik van big data de komende jaren

een maatschappelijke omwenteling te weeg zal brengen waarvan de impact, zeker politiek gezien, nog onvolgende is doordacht. Hoe zit die omwenteling eruit? Wat zijn de ethische dilemma's die daarmee gegeven zijn

(rond bijvoorbeeld privacy, de vormgeving van de digitale overheid, democratie en rechtstaat) en wat zijn kansen en bedreigingen? Het gebruik van big data door veiligheidsdiensten en bedrijven heeft terechte vragen opgeroepen over de wijze waarop we met het beheer van big data zouden moeten omgaan. Hoe kunnen we zo met de big data revolutie omgaan dat we dit gegeven verketteren noch verheerlijken, maar in plaats daarvan de kansen benutten en de bedreigingen minimaliseren?

Het herfstnummer verschijnt begin oktober. Wordt abonnee van CDV of bestel een los exemplaar: boomtijdschriften@uitgeverijboom.nl.

Jeroen van der Kolk

Jeroen van der Kolk (1971) treedt per 1 oktober in dienst als hoofd HRM op het partijbureau. Jeroen studeerde arbeids- en organisatiepsychologie aan de VU in Amsterdam. Na zijn studie heeft hij gewerkt bij een groot advies- en accountantsbureau in de rol van consultant en HR manager. De afgelopen jaren voerde hij als partner van een kleiner bureau talrijke advies- en interimopdrachten uit binnen de overheid en het bedrijfsleven. Door zijn ervaring heeft hij ruime kennis van strategisch HRM, management development, vrijwilligersmanagement, opleiding en assessment. Jeroen woont in Den Haag en is getrouwd met Reineke. Samen hebben ze drie kinderen.

Ledenactie

Gratis naar het Mauritshuis

Wij verloten 70 kaarten van dit museum

Veel mensen bezoeken het Mauritshuis om Vermeers wereldberoemde schilderij Meisje met de parel te bezichtigen. Maar dit museum in Den Haag heeft nog veel meer te bieden. U treft er een collectie wereldberoemde schilderijen van Hollandse en Vlaamse meesters uit de Gouden Eeuw aan in een majestueus zeventiende-eeuws huis.

Ook voor uw (klein)kinderen is het museum heel leuk. Zo kunt u bij de balie het familie-doe-pakket ophalen dat vol zit met leuke spelletjes en opdrachten waarmee u met de hele familie de mooiste, spannendste en grappigste schilderijen van het museum kunt ontdekken.

Per lid maakt u kans op maximaal 2 gratis entreekaarten voor volwassenen. Kinderen tot en met 18 jaar mogen gratis naar binnen. Het enige dat u hoeft te doen is een bericht sturen dat u mee wilt doen aan de verloting voor 1 november via de mail naar Carina Hoff, hoff@cda.nl of via een kaartje naar CDA, Antwoordnummer 1700, 2501 WB in Den Haag.

Alleen de winnaars krijgen bericht.

15 en 16 oktober: Buitenland-tweedaagse

Conflict en Verzoening

Een avond over verzoeningswerk in de praktijk

Conflicten zijn van alle tijden, dichtbij en ver van huis. Maar hoe komen we van conflict naar verzoening? Op 15 oktober wordt aan deze vraag aandacht besteed met o.a. Fanie du Toit. Du Toit doet onderzoek naar verdeeldheid in samenlevingen en gebruikt daarbij de kennis in Zuid-Afrika over de manier waarop zijn land om gaat met zijn verleden van apartheid en rassenscheiding.

Programma

- 19.00u: Inloop met koffie en thee
- 19.30u: Welkom door dagvoorzitter **Janne Nijman** bestuurslid EFS
- 19.40u: Groei door verbinding en veerkracht, **Arjan Erkel** Hij werd in 2002 in Rusland ontvoerd toen hij daar werkte voor Artsen zonder Grenzen. In zijn inleiding zal hij ingaan op de impact die dat heeft gehad op zijn kijk op vrijheid.
- 19.55u: Lessons from South-Africa for tomorrow's world, **Fanie du Toit** (Engels) Directeur Institute for Justice and Reconciliation van Zuid-Afrika.
- 20.15u: Reactie door **Jerome Scheltens** Hij zal vertellen hoe het NIMD aan verzoening werkt door politieke partijen in jonge democratieën bij elkaar te brengen.
- 20.30u: Discussie met zaal
- 21.30u: afronding en borrel

Locatie

ProDemos, Huis voor Democratie en Rechtsstaat
Hofweg 1h, Den Haag

Aanmelden

Deelname is kosteloos en stuur een email naar Bronne Pot pot@cda.nl vóór 13 oktober. Meer informatie op www.cda.nl/eff

WI-symposium

met Jaap de Hoop Scheffer

De Stichtingsraad van het Wetenschappelijk Instituut voor het CDA, nodigt u van harte uit voor een symposium op donderdag 16 oktober vanaf 19.15 uur op het CDA Partijbureau (Buitenom 18, Den Haag) met als thema:

*De gespannen internationale situatie
Wat moet de reactie van Nederland en
Europa zijn?*

Het symposium zal in het teken staan van de toenemende internationale spanningen. Prof. mr. Jaap de Hoop Scheffer, voormalig Secretaris-Generaal van de NAVO, oud-minister van Buitenlandse zaken en Hoogleraar Internationale Politiek aan het Leiden University College zal een inleiding op het thema verzorgen. Hij geldt als een van de grootste autoriteiten op dit terrein en zal zijn visie geven op het Nederlandse beleid. Daarnaast zal hij de vraag aan de orde stellen hoe Europa tot een gezamenlijk beleid kan komen nu de Russische dreiging, maar ook de dreiging van islamistische terreurgroepen steeds pregnanter wordt. Ook zal hij ingaan op de voortrekkersrol van de christendemocratie in Europa. Vervolgens zal Esther de Lange, delegatieleider van de CDA-delegatie in het Europese parlement en vice-fractievoorzitter van de EVP-fractie een co-referaat geven. Tot slot zal onder leiding van drs. Theo Bovens, voorzitter van het WI-bestuur, een discussie met de zaal plaatsvinden.

Het symposium zal plaatsvinden op het CDA Partijbureau, Buitenom 18, 2512 XA, Den Haag. Vanaf 19.15 uur heten wij u welkom met koffie en thee. Het symposium wordt rond 21.15 uur met een drankje afgesloten. Deelname is gratis. Vanwege de beperkte zaalcapaciteit geschiedt inschrijving op volgorde van aanmelding. Meer informatie is beschikbaar op www.cda.nl/wi. Op deze website kunt u zich ook aanmelden.

EFF
*Eduardo Frei
Foundation*

WI
*Wetenschappelijk
Instituut*

Het weekend van 29 en 30 augustus stond in het teken van de Zomerschool 2014. Tijdens de Zomerschool leerden 50 nieuwe leden de partij kennen op verschillende manieren. Deze nieuwste aanwinsten van de partij, jong en oud, mannen en vrouwen uit bijna alle provincies, verzamelden zich in de Hofstad.

Kandidaat-Statenleden

Als wethouder wil je je graag blijven ontwikkelen. Het gaat dan vaak om het ontwikkelen op het gebied van beïnvloeden, leiderschap, omgaan met de media, zichtbaar zijn als CDA'er. Al deze aspecten komen aan bod in de wethoudersleergang.

De wethoudersleergang is een leergang met elk jaar een module van twee dagen (vrijdag en zaterdag), zodat je door de jaren heen je steeds verder kan ontwikkelen als wethouder. Je kunt je ook aanmelden voor de losse modules. Hier vind je meer informatie over de wethoudersleergang en kun je je direct aanmelden.

Kijk voor meer informatie op www.cda.nl/si.

Staat u op de kandidatenlijst voor de Provinciale Statenverkiezingen in 2015? Dan zijn de informatieve en interactieve bijeenkomsten voor kandidaat-Statenleden in uw provincie echt iets voor u! Wilt u meer weten over het provinciaal bestuur en het werk van een Statenlid, wilt u samen met anderen nadenken en discussiëren over hoe u als CDA'er uw rol als Statenlid kunnen invullen, ben u benieuwd naar actuele onderwerpen in uw provincie en naar ervaringen, dilemma's en tips van ervaren Statenleden? Dan bent u van harte welkom bij de provinciale Bijeenkomsten met workshops. Op www.cda.nl/si vindt u meer informatie, kunt u zich aanmelden of kunt u het online cursusmateriaal aanvragen.

Professor Steenkamp Debattoernooi 2014

Op zaterdag 29 november 2014 organiseert het Steenkampinstituut het jaarlijkse Professor Steenkamp Debattoernooi in Den Haag. Dé gelegenheid om in toernooivorm uw debatvaardigheden te verbeteren. Wilt u eerst nog eens oefenen in het debat of uw debattechniek voor het toernooi oprispen, dan kan dat tijdens de Masterclass Debatteren op zaterdag 22 november 2014 in Hogeschool Domstad te Utrecht. In vier debat rondes gaan 20 teams de strijd met elkaar aan. Deze debatten worden

gejureerd door een technische jury en een CDA-jury. De technische juryleden beoordelen de debatvaardigheden en de CDA-juryleden beoordelen de verwoording van het christendemocratisch gedachtegoed tijdens het debat. Aan de hand van deze beoordelingen zal er een finaledebat worden gehouden tussen de vier beste teams, waaruit een winnend team zal worden gekozen dat zich een jaar lang de winnaar van het Professor Steenkamp Debattoernooi 2014 mag noemen!

Uitnodiging

Grote Sint Laurenskerk en Theater de Vest in Alkmaar

Op zaterdag 8 november zal het najaarspartijcongres plaatsvinden in de Grote Sint Laurenskerk en Theater de Vest in Alkmaar. In de prachtige 15e eeuwse kerk zal het plenaire partijcongres plaatsvinden, in het tegenovergelegen Theater de Vest vinden de deelsessies en de catering plaats. U haalt daar ook uw toegangsbewijs en lunchkaart op.

Op woensdag 19 november zijn er in Alkmaar en omgeving herindelingsverkiezingen. Tijdens het Partijcongres zal het plein tussen de twee locaties in het kader van deze herindelingsverkiezingen omgetoerd worden tot een politiek plein en ook de straten rondom de Grote Kerk bruisen van politieke activiteiten. U wordt van harte uitgenodigd de lokale campagne te ondersteunen. Tussen 12.30-14.30 uur kleuren we het centrum van Alkmaar knalgroen !!

Vrijdag 7 november

Voorafgaand aan het Partijcongres, op vrijdag 7 november worden 's avonds al diverse activiteiten georganiseerd door de afdeling Alkmaar, de provinciale afdeling Noord Holland, het CDJA én de werkgroep Grote Steden. Meer informatie over deze activiteiten vindt u op www.cda.nl/partijcongres

Zaterdag 8 november

Locatie

De Grote Sint Laurenskerk en Theater de Vest
Canadaplein 2 (Theater de Vest) 1811 KE Alkmaar

I. Programma in het kort

Voorlopig programma:

- 10.00-11.30 uur: Deelsessies over o.a. de ingediende resoluties, armoede en buitenlandse thema's.
- 11.45-12.30 uur: Plenaire ochtendprogramma met onder meer speeches van partijvoorzitter Ruth Peetoom en fractievoorzitter Sybrand Buma.

- 12.30-14.30 uur: Lunch/Campagnevoeren in Alkmaar
- 13.00-14.15 uur: Deelsessies georganiseerd door de visiegroepen gezin, ruimte en wonen, duurzaamheid, zorg, financiën, werk en economie.
- 14.30-15.10 uur: Huishoudelijk deel, met o.a. de vaststelling van de begroting 2015, afscheid Partijbestuursleden en leden van het Europees Parlement, de verkiezing van vrijgekozen leden van het partijbestuur en de behandeling van de statutenwijziging van de BSV.
- 15.10-16.10 uur: Behandeling resoluties
- 16.10-16.40 uur: Aandacht voor de herindelingsverkiezingen van november 2014 en de Provinciale Statenverkiezingen en de Waterschapsverkiezingen van maart 2015. Tevens zal de verkiezing van lijsttrekker voor de Eerste Kamer plaatsvinden.
- 16.40 uur: Afsluiting
- 16.45-18.00 uur: Naborrel

II. Huishoudelijke informatie

Aanmelden

Aanmelden voor het partijcongres is verplicht en kan t/m maandag 3 november 2014 17.00 uur. Maak voor aanmelding gebruik van het aanmeldformulier op www.cda.nl/partijcongres Via uw eigen aanmeldformulier kunt u ook een *introduc e* aanmelden.

Stemrecht Partijcongres

U hebt stemrecht als u aan de onderstaande criteria voldoet:

1. U moet op 8 november 2014 langer dan 8 weken lid zijn van het CDA (voor 13 september 2014).
2. U moet voor 18 oktober 2014 (een deel van) uw contributie voor het jaar 2014 betaald hebben en de jaren daarvoor indien u toen betalingsplichtig was.

Indienen resoluties

Wilt u een resolutie indienen, dan gelden hiervoor de volgende regels:

1. U kunt een resolutie indienen namens een provinciale afdeling, het CDJA of het CDAV
2. U kunt een resolutie indienen namens een gemeentelijke afdeling
3. U kunt een resolutie indienen namens 25 individuele leden.

Uiterste datum indienen resoluties: **donderdag 23 oktober a.s. uiterlijk 10.00 uur**, via resoluties@cda.nl.

U moet voor het indienen van een resolutie gebruikmaken van het format, dat u kunt downloaden.

Plaatsing resoluties op de website (www.cda.nl/ partijcongres) voorzien van een preadvies: **maandag 3 november**, einde middag.

Behandeling resoluties

De discussie over de resoluties vindt plaats tijdens de deelsessies tussen 10.00-11.30 uur. Rond 15.30 uur, tijdens het plenaire politieke middagdeel, wordt over de resoluties gestemd.

Toegangskarten, stemkarten en lunchkarten

U ontvangt in de week van 3 november via de mail uw bevestiging. Deze moet u uitgeprint meenemen en inleveren bij één van de balies in de ontvangsthal. Daar ontvangt u vervolgens uw stemkaart, uw toegangkaart en uw lunchkaart indien u een lunch besteld heeft en tijdig betaald heeft.

Stukken

De begroting 2015, de jaarrekening 2013 en de jaarverslagen 2013 zijn vanaf vrijdag 17 oktober einde middag te downloaden. De resoluties en overige vergaderstukken zijn vanaf 3 november einde middag downloaden. Alle documenten zijn te downloaden via www.cda.nl/partijcongres. We sturen geen stukken toe en nemen ook geen geprinte versies mee naar het Partijcongres.

Voor meer informatie over het programma, aanmelden, lunch, overnachtingen verwijzen we u graag naar de site www.cda.nl/partijcongres

Verkiezing verenigingsvoorzitter

Op het voorjaarscongres van 11 april 2015 staat de verkiezing van de voorzitter van het CDA op de agenda. Conform de termijnen in het Huishoudelijk Reglement zal de sollicitatieprocedure vanaf vrijdag 10 oktober 2014 worden opengesteld. Op die dag worden de procedure en de profielschets gepubliceerd op de CDA website.

Kandidaten voor het voorzitterschap kunnen zich tot 28 november 2014 via het formulier op de CDA website aanmelden. Een gesprek met de adviescommissie, onder leiding van oud-staatssecretaris Yvonne van Rooy, behoort tot de procedure. Eind januari 2015 zal het partijbestuur op basis van de bevindingen van de adviescommissie de meervoudige voordracht bekend maken. Vervolgens kunnen zich tot half februari nog tegenkandidaten melden. Pas na de uitslag van de Provinciale Verkiezingen op 18 maart zal de campagne voor het voorzitterschap echt losbarsten.

Houdt u voor meer informatie over de exacte data, de procedure, de stemwijze en de kandidaten de CDA website, de digitale nieuwsbrief en de komende edities van CDA.nl in de gaten! Op de website van het CDA kunt u zich aanmelden voor de CDA nieuwsbrief.

Van 16 t/m 20 september stond het CDA met een stand op de 50-Plusbeurs in Utrecht. De CDA-stand is door duizenden bezoekers van de beurs bezocht. Het CDA bood onder het thema 'Wij zijn er voor u' de bezoekers een luisterend oor.

Verkiezing partijbestuursleden

Het landelijk CDA-partijbestuur heeft de voordracht bekend gemaakt voor drie openstaande vacatures in het partijbestuur. Uit de 31 sollicitaties worden vijf kandidaten voorgedragen voor de functies van vrijgekozen lid 'bedrijfsleven', 'sociale zaken' en 'senioren'. De verkiezing van de vrij gekozen partijbestuursleden vindt plaats op het najaarscongres van 8 november in Alkmaar.

Voor de vacature van 'vrijgekozen lid bedrijfsleven' worden voorgedragen:

Theo Koekkoek (43) woont in Almkerk. Daar heeft hij samen met zijn vrouw een akkerbouw- en pluimveebedrijf. Koekkoek is vader van vier kinderen. Naast zijn werk op het bedrijf is Koekkoek ook een aantal dagen in de week actief op bestuur-

lijk niveau. Hij heeft bestuurs- en/of toezichthoudende functies in de agro- en foodsector (o.a. voorzitter van de

Raad van Commissarissen van Agrifirm), in de financiële en verzekeringssector (o.a. voorzitter van de Raad van Commissarissen van Rabobank Altena) en de kerk. Koekkoek wil zijn kennis en ervaring graag delen en inzetten voor het CDA.

Jaap van Oord (1968) is geboren in Dieren. Hij heeft InterCollege Management school gedaan. Is sinds 1998 DGA van een ICT bedrijf uit Hendrik Ido Ambacht. Hij is erg actief in een groot aantal zakelijke en sociale netwerken. Hij zet zich

maatschappelijk in voor o.a. een schoolbestuur en het jong ondernemen programma Bizzworld. Hij ziet veel overeenkomsten tussen het ondernemerschap en de politiek. Rentmeesterschap en samen bouwen aan een duurzame toekomst zijn zijn devies.

Jaap is getrouwd met Eline en woonachtig in Den Haag. Ze hebben samen twee dochters.

Voor de vacature van 'vrijgekozen lid Sociale Zaken' worden voorgedragen

Janny Bakker-Klein is geboren en getogen in Huizen (Noord Holland). Ze is belijdend lid van de PKN. Janny is getrouwd met Frank Bakker en heeft een zoon van 17. Zij is haar carrière al jong begonnen in de zorg. Daarna heeft Bakker Nederlands Recht en Bestuurskunde gestudeerd. Ze werkte na haar studie bij de Nederlandse Patiënten/Consumenten Federatie en was directeur van Nierstichting Nederland.

Bakker is al lang lokaal actief voor het CDA. Eerst als raadslid, toen als fractievoorzitter en nu al weer 8 jaar als wethouder. Voor het landelijke CDA was Bakker lid van het Strategisch Beraad en van de programacommissie. Naast haar werk doet Bakker vrijwilligerswerk en is zij bezig met het schrijven van een proefschrift over de rol van maatschappelijke organisaties bij armoedebestrijding in Nederland.

Bakker wil graag lid worden van het partijbestuur omdat zij het belangrijk vindt dat de mensie van het CDA – waarbij de mens centraal staat – en de sociale koers hoog op de agenda blijven staan.

René Peters (Oss, 39 jaar), is getrouwd en heeft een dochter van acht jaar. In het dagelijks leven is hij wethouder sociale zaken, jeugd en onderwijs in de gemeente Oss. En in zijn vrije tijd was hij tot voor kort penningmeester van de Titus

Brandsmaparochie in diezelfde plaats. Voor zijn wethouderschap was René voorzitter van het CDA in Oss en (interim) directeur binnen het onderwijs. Ook bekleedde hij verschillende bestuurlijke en leidinggevende functies binnen het verenigingsleven.

René haalt zijn kennis niet alleen uit de bibliotheek. Hij bezoekt instellingen en mensen om zoveel mogelijk contact te houden met de dagelijkse praktijk, met wat mensen echt bezig houdt, René schrijft met grote regelmaat over zijn bevindingen op renepetersoss.com. Het CDA is een brede volkspartij. En dat moet meer zijn dan alleen maar een woord. Het is zijn ambitie om als betrokken en actieve bestuurder de werkelijkheid die gewone mensen ervaren, een stem te geven binnen de partij.

Opening 'Het Hoofdkwartier'

Op 19 september is 'Het Hoofdkwartier' van Conceptors geopend door Jan Kees de Jager. 'Het Hoofdkwartier' bevindt zich in een deel van het partijbureau. 'Het Hoofdkwartier' biedt ruimte aan zo'n 30 ondernemingen, met kantoorunits variërend van 15 tot 35m². Daarnaast zijn er ook enkele vaste werkplekken en flexplekken te huur.

Voor de vacature van 'vrijgekozen lid senioren' is Gijp van Soest, voorzitter van CDA-senioren, voorgedragen door de CDA senioren.

Verder hebben geen kandidaten naar deze vacature gesolliciteerd. Mede op zijn eigen verzoek zal de heer Van Soest voor een periode van twee jaar worden benoemd, waarna de vacature opnieuw wordt opengesteld

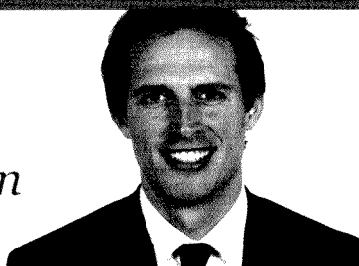

Gijp van Soest is voorzitter van de CDA-senioren. Van Soest over de voordracht: 'Met vreugde heeft de CDA Seniorenorganisatie geconstateerd dat het Partijbestuur, binnen de huidige statutaire mogelijkheden, poogt CDA S

dezelfde positie te geven als CDJA en CDAV. Dit bleek al uit het feit dat de voorzitter van CDA S sinds enige tijd al het vrij gekozen lid "Senioren" als adviseur waarnam.'

Wopke Hoekstra

Prinsjesdag in 10 getallen

- 1) **€ 259,6 miljard.** De totale uitgaven van de Rijksbegroting. Ruim 15.000 euro per Nederlander. Lang leve de staat.
- 2) **27.** Het aantal pagina's dat in de miljoenennota wordt benut om uit te leggen dat de coalitie het niets eens is geworden over hervorming van het belastingstelsel.
- 3) **58%.** Het deel van de begroting dat wordt uitgegeven aan sociale zekerheid en volksgezondheid. Wat overblijft mogen de overige ministeries verdelen. Niet direct een nachtwerkersstaat dus.
- 4) **€ 11,7 miljoen.** De kosten van de Eerste Kamer. Minder dan 1 euro per inwoner per jaar. Trots sprak de voorzitter van de Eerste Kamer in 2012 over de 'goedkoopste senaat van Europa'. Inderdaad, het is democratie op een koopje. Wat mij betreft zou het moeten gaan om de kwaliteit, en zijn de kosten nauwelijks relevant, zeker wanneer zij een afrondingsverschil vormen. Maar die opvatting is bepaald geen gemeengoed.
- 5) **501.** Het totaal aantal bladzijden dat degenen die over de USB-stick, het wachtwoord en geduld beschikten, tussen vrijdagmiddag en dinsdagochtend moesten verorberen om op Prinsjesdag te kunnen meepraten.
- 6) **2%.** Dat is de zogenaamde NAVO-norm, die uitdrukt welk percentage van het BBP de lidstaten aan Defensie geacht worden uit te geven. Nederland zit op 1,1%. En ondanks dat de troonrede spreekt van een 'trendbreuk', neemt dat percentage de komend jaren niet toe. Naar maar waar: wij zijn internationale *free riders* geworden. En helaas staan wij daarin in Europa niet alleen.
- 7) **€ 1,5 miljard.** Dat is de overschrijding van het uitgavenkader in de zorg, maar vooral bijzonder is dat dit niet zichtbaar is in de kadertoetsing van Financiën. Want, aldus een voetnoot: er 'bestaat verschil van inzicht in de ontwikkeling van de zorguitgaven'. Interessant verschil van inzicht.
- 8) **€ 40 miljoen.** Het bedrag dat de overheid in 2015 per dag meer uitgeeft dan er binnenkomt.
- 9) **0.** De opbrengsten van de maatregel WWB alimentatie uit het begrotingsakkoord 2014. Die maatregel 'bleek toch geen besparing op te kunnen leveren'.
- 10) **341.** Het aantal keren dat mijn oudste zoon, drie jaren jong, mij op Prinsjesdag heeft gevraagd waarom hij niet even in de gouden koets mocht.

COLOFON

Oktober 2014
 Jaargang 18 | nummer 3

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt vier keer per jaar verspreid in een oplage van ruim vijfduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever: CDA Bureau,
 Postbus 30453, 2500 GL Den Haag
 ☎ 070 3424586
 ✉ redactie@cda.nl
 🌐 www.cda.nl

Hoofredactie: Hans Janssens

Eindredactie: Marjolijn van der Star
 Redactie: Hans Alderliesten, Hubert Sijmmons, Kees Bos, Alle Dijkstal, Karin Hoanjen, Herbert Klinkvis, Willem Knuthof, Frans (jr.) de Nèrès tot Babberich, Ivo Perrijs, Bronna Pol, Hans Sjoofjar, Bert Sonneveld, Rubrinie Tjon a Sam, Hans Valkenburg en Thijn van Veghel

Vormgeving: Minnie Rooij

Fotografie: Arno van der Oost, Bas de Meijer, Leonard Wabers

Maakt gebruik van: CDA Vrijwillers

Drukkerij: Servaasje Media B.V.
 Mercuriusstraat 35, Postbus 88,
 7000 AB Doordrecht
 ☎ 0314 355 000

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijk de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in CDA.nl zijn beschermd door het auteursrecht. In deze uitgave mag daarom niets op andere wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie aan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongewild toegesonden boekingen of voor afbreken van afgeleverde artikelen.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuvriendelijk papier en verzonden in natuurvriendelijk afneembare p.a.-folie.

*Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!*

Puzzel

G A V F O H N E N N I B E
A L E G T R O O N R E D E
D P R O V I N C I E A B T
S E K A L K M A A R E W D
E S I E L A P M A G E I M
J D E B A T U P R E N E N
S E Z B E B S O D S S C H
N J I M R E T E D E E W T
I O N U J I K A K O E T S
R W G D N A G N I N O K I
P N E G M W O E N S D A G
G O N E D N I E D R O O N
H E R I D D E R Z A A L N

Alkmaar
begroting
binnenhof
Buma
debat
dinsdag
hoedjesparade
koets
koning
Noordeinde
paleis
prinsjesdag
provincie
ridderzaal
troonrede
Tweede Kamer
tweede termijn
verkiezingen
woensdag

**Streep alle woorden
weg. De letters die
overblijven vormen de
oplossing van de puzzel.**

Stuur uw oplossing voor
1 december 2014 naar:
redactie@cda.nl.

Of: **CDA Redactie**
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

Onder de juiste inzenders
verloten wij 5 boeken-
bonnen van €15,-

De oplossing van de
vorige puzzel was
'waterschapsverkiezingen'.

De winnaars van de
boekenbon zijn:
M.L. Polet uit Gouda,
H.D. Greeven uit Olst,

C.J.M. Beijer-van Vliet
uit Erichem,
G. de Wit uit
Wieringerwerf en
Y. Veerje- Algra uit Garijp.

Je vindt het origineel in het Mauritshuis

ker
ij
3948

Mn

BankGiroLoterij

Ministerie van Onderwijs,
Cultuur en Wetenschap

Hier wordt geïnvesteerd in
uw toekomst. Dit project wordt
mede mogelijk gemaakt door
het Europees Fonds voor
Regionale Ontwikkeling.

Gemeente Den Haag

CDA

DOCUMENTATIECENTRUM
NEDERLANDSE POLITIEKE
PARTIJEN

Nummer 4
December 2014

In dit nummer:

*Waarden, democratie en
Maatschappelijk initiatief*

Redactioneel

C-D-A

Dit nummer van uw ledenblad heeft een primeur. De metagroepen Waarden, Democratie en Maatschappelijk initiatief presenteren in deze uitgave de hoofdlijnen van hun rapporten. Waarom? Omdat ze voor u zijn! Het is denkwerk voor de partij, voor de afdelingen en voor onze leden.

De opdracht van de metagroepen was om de CDA-boodschap op deze drie onderwerpen te actualiseren. Dat hebben de werkgroepen ieder op hun eigen manier gedaan en daarmee laten ze zien dat deze thema's actueler zijn dan ooit.

Waarden, Democratie en Maatschappelijk initiatief vormen het dna van het CDA. Deze thema's moeten doorklinken in elke boodschap, elke toespraak of inbreng van een CDA-politicus. Daaraan herken je een CDA'er.

Pas op een afstand zie je dat het de thema's nog meer zijn dan het dna van het CDA: ze zijn het CDA! De C verwijst naar de bron van onze waarden; de D staat voor democratie en de A voor het appél op de samenleving. Zo is het CDA aan de vooravond van het jubileumjaar van een nieuw en stevig fundament voorzien.

Coverfoto: Leonard Walpot

Metagroep waarden

Meld het Mona

Inhoud

- 4 Samen
- 10 Het jaar van
- 11 *Column* Sybrand Buma
- 12 Waarden en normen langs de lijn
- 20 Een kijkje in de CDA-keuken
- 25 Maatschappelijk initiatief in Dekemahiem
- 27 De drie CDA-metagroepen
- 28 Het jaar van
- 29 *Column* Elco Brinkman
- 30 Europa
- 33 Werkplek van
- 36 Het jaar van
- 37 *Column* Ruth Peetoom
- 41 Nieuw lid
- 42 Het jaar van
- 43 *Column* Esther de Lange
- 44 De brede volkspartij
- 47 Herindelingsverkiezingen
- 50 De brede volkspartij
- 52 Fotoverslag congres
- 58 Vrouw en politiek
- 61 Partijnieuws
- 66 *Column* Wopke Hoekstra
- 67 Puzzel

Ruth in gesprek

6

Metagroep democratie

17

Metagroep maatschappelijk initiatief

22

Kerstverhaal

34

Uitgangspunten van

48

Maurice Limmen

54

Junior reporter

56

In de rubriek Samen laten we altijd een maatschappelijk initiatief zien dat bijdraagt aan een betere samenleving. Er zijn zoveel mooie voorbeelden van betrokken burgers die zich belangeloos inzetten voor hun wijk, hun vereniging of gewoon voor de ander. Dat is de betrokken samenleving waar het CDA voor staat. Zonder de inzet van al die mensen was Nederland een stuk minder mooi.

Dit keer gaat de rubriek Samen over het CDA zelf. In alle provincies zijn de voorbereidingen op de verkiezingen van 18 maart in volle gang. De

programma's voor Provinciale Staten en waterschappen worden vastgesteld, met herkenbare CDA ideeën die uw provincie ook een beetje mooier moeten maken. Wij zijn er voor u!

En overal hebben we aansprekende lijsten met bekende en nieuwe mensen die het verhaal van het CDA in de campagne gaan vertellen. In Overijssel is dat Eddy van Hijum met zijn team. Nieuw op de lijst in Overijssel is oud-top schaatster Moniek Kleinsman. In 2012 stopte ze met schaatsen, nu gaat ze samen met Eddy en de andere kandidaten een nieuwe uitdaging aan.

‘Woorden van troost

helpen niet als je honger hebt’

De pater en de ondernemer. Twee mensen met passie en met een eigen visie op de maatschappij. De een fietst elke nacht door de stad om brood uit te delen, de ander redde NedCar van de ondergang en daarmee de banen van 1500 medewerkers. Twee voorbeelden van mensen die hun werk doen vanuit de waarde dat zij niet puur en alleen voor zichzelf leven: Wim van der Leegte en pater Poels.

Van der Leegte en Poels nemen allebei op hun eigen manier verantwoordelijkheid voor de mensen om hen heen. Wim van der Leegte, president-directeur van VDL-groep, zet zich vanuit die waarde in voor het creëren van meer werkgelegenheid. ‘Als er werk is, is er een toekomst’, is zijn levensmotto. Pater Poels fietst iedere nacht door weer en wind door Tilburg en brengt brood bij mensen langs die dat hard nodig hebben. ‘Want woorden van troost komen niet aan als je honger hebt’, weet Poels.

Peetoom: ‘VDL-Groep is nu een groot familiebedrijf met zo’n 10.000 werknemers. Maar toen jij het overnam werkten er ongeveer dertig medewerkers. Nu maak je je sterk voor maatschappelijk verantwoord ondernemen. Is dat vanaf het begin al zo geweest?’

Van der Leegte: ‘Nee, toen ik het bedrijf van mijn vader overnam was het gewoon heel hard werken om de boel draaiende te houden. Maar toen ik op een dag op kantoor

werk. Daar deed Poels veel contacten op met mensen die diep in de problemen zaten. Hij moedigde hen aan om hem thuis te komen opzoeken als ze in nood zaten. Die oproep bleek letterlijk "broodnodig".

Via mond-tot-mondreclame werd zijn hulp steeds vaker gevraagd. 'Dan belde een schooljuf mij op en vertelde dat er een jongetje in haar klas zat dat gisteren zonder ontbijt naar school was gekomen. En dat hij vandaag ook weer niets gegeten had.' De lijst met adressen waar pater Poels brood bracht werd langer en langer. Hij is inmiddels 85 jaar en nog steeds brengt hij op de fiets iedere nacht brood rond. Hij hangt de tasjes aan de deur. 'Ik doe dit 's nachts, omdat dit werk het daglicht niet kan verdragen. Mensen schamen zich als ze zelf geen brood meer kunnen kopen.'

*'Je moet niet praten
over het creëren van
werkgelegenheid.
Daar heb je niets aan.
Je moet er iets
aan doen'*

kwam en er helemaal geen problemen meer bleken te zijn, werd dat anders. Ik vond en vind het belangrijk om meer werkgelegenheid te creëren met mijn bedrijf. Maar ik vind het ook van groot belang om die werkgelegenheid hier in Nederland te behouden. Natuurlijk hebben wij als bedrijf veel contact met de rest van de wereld. We doen er elke dag zaken mee. Maar onze wortels liggen hier. Dus wil ik een bijdrage leveren aan de banengroei hier.'

Peetoom: 'Pater Poels, uw werk begon vanuit uw huis. U was priester, maar bent uitgetreden. Nu brengt u brood rond bij mensen die het zelf niet redden. Hoe is dit zo gekomen?'

Poels: 'Het begon ermee dat ik niet goed in mijn vel zat. Als pater werd dat gevoel nog versterkt. Toen de kerk in de zestiger jaren een ommezwaai maakte en meer te midden van de mensen ging staan, wakkerde dat mijn gevoel voor rechtvaardigheid aan.'
Pater Poels trad uit en werd welzijnswerker bij de hulpcentrale in Tilburg, een voorloper van het maatschappelijk

Peetoom: 'Doet u dit elke dag?'

Poels: 'Ja. Mijn werk gaat non-stop door. Als je hier eenmaal aan begint moet je het zeven dagen in de week doen. En dat doe ik. Nu al sinds 1991. En zelf heb ik er trouwens ook nog wat aan. Ik blijf sterk door al dat fietsen.'

Peetoom: 'Werk is een belangrijke sleutel om mensen uit de armoede te halen, maar werk geeft ook betekenis aan het leven van mensen?'

Van der Leegte: 'Dat is heel belangrijk en dat is ook wat mij drijft. Toen ik op het nieuws zag over de sluiting van NedCar, heb ik die nacht erg slecht geslapen. Ik zag mensen die hun baan verloren en er helemaal doorheen zaten. Dat snap ik heel goed. Ik heb toen midden in de nacht de directeur een sms-bericht gestuurd met de tekst "ik wil graag praten". Samen met Maxime Verhagen, toen minister van Economische Zaken, hebben we er werk

van gemaakt. Als dan alles uiteindelijk rond is en goed uitpakt, houd je toch 1400 tot 1500 mensen aan het werk. Je moet niet praten over het creëren van werkgelegenheid. Daar heb je niets aan. Je moet er iets aan doen.'

Peetoom: 'Hebben jullie verhalen iets met elkaar te maken?'

Poels: 'Zeker, Wim bood een oplossing voor mensen die in de problemen kwamen; ik zet me in voor mensen met onoplosbare problemen.'

Van der Leegte: 'Zijn daar ook mensen bij die niet willen werken? Wij hebben hier namelijk allerlei verschillende mensen aan het werk. Ook Wajongers, langdurig werk-lozen of mensen met andere problemen helpen wij aan een baan. Wij hebben in 2014 het Bronzen Venster gewonnen. Dat is een prijs voor bedrijven die zich op bijzondere wijze inzetten voor mensen met een arbeidsbeperking. Daar ben ik enorm trots op.'

Poels: 'Dat is mooi, maar er zijn ook mensen die wel werken en toch hun vaste lasten niet kunnen betalen. Zij komen daardoor steeds verder in de problemen.'

Peetoom: 'Ziet u ook voor deze mensen een oplossing?'

Poels: 'Jazeker. Ik help ze met het treffen van een regeling met de schuldeisers, als ze een incassobureau achter zich aan krijgen. Zo proberen we de eerste noodweg te nemen. Maar wat is dan vervolgens hun perspectief? Dat is soms echt heel moeilijk.'

'Ik wens dat iedereen mag meetellen in deze samenleving'

Peetoom: 'Hebben jullie nog een boodschap voor de politiek en voor het CDA in het bijzonder?'

Van der Leegte: 'Ik heb wel een paar boodschappen. Zo zou ik heel graag de deeltijd-ww weer ingevoerd willen hebben. Als we daar tijdens de overname van Nedcar geen gebruik van hadden kunnen maken, zouden er nu veel meer mensen op straat hebben gestaan.'

Ook pleit ik voor flexibele arbeid voor 60+'ers. Het zou mooi zijn als je deze mensen kunt aannemen voor een kortere tijd, als er genoeg werk voor hen is. Als het werk is gedaan, kunnen ze weer terugvallen op de situatie zoals die was voor ze aan het werk begonnen. Ik weet zeker dat er dan nu veel meer 60+'ers aan het werk zouden zijn. Mag ik nog even doorgaan met mijn wensenlijstje? Tenslotte zou ik graag zien dat de kredietverlening van de banken weer verandert. Vroeger hielpen de banken ondernemers. Nu worden alleen nog de cijfers beoordeeld. Dat kan niet. De banken moeten echt een ander beleid gaan voeren.'

'Vroeger hielpen de banken ondernemers. Nu worden alleen nog de cijfers beoordeeld. Dat kan niet. De banken moeten echt een ander beleid gaan voeren.'

Peetoom: 'Jullie nemen allebei op een eigen manier je verantwoordelijkheid. Waar je wat kunt doen, doe je het. Dat is mooi en dat past in de kerstgedachte. Hebben jullie nog een kerstwens voor de lezers?'

Van der Leegte: 'Ik zou heel graag willen dat minder mensen in de situatie komen waar pater Poels over spreekt.'

Poels: 'Ik wens dat iedereen mag meetellen in deze samenleving. Voor mij is dat in ieder geval zo'. *

Wie is wie?

Wim van der Leegte is president-directeur en eigenaar van VDL Groep. Hij is geboren op 23 augustus 1947 te Nuenen. Op 19-jarige leeftijd is Van der Leegte als HTS-stagiare zijn loopbaan begonnen bij het bedrijf van zijn vader. 'Metaal- en Constructiewerkplaats P. van der Leegte NV, te Hapert. Met dit bedrijf (opgericht in 1953) werd de basis gelegd voor wat nu de VDL Groep is. VDL Groep, met het hoofdkantoor in Eindhoven, is een internationale industriële onderneming van 84 bedrijven, die zicht toeleggen op de ontwikkeling, productie en verkoop van halffabricaten, autoassemblage, bussen en eindproducten. Er werken meer dan 10.500 medewerkers bij 85 bedrijven verspreid over 19 landen.

Gerrit Poels is geboren in Berg en Dal op 11 mei 1929. In de volksmond is hij vooral bekend als pater Poels. Hij is onder andere oprichter van Huize Poels, La Poubelle, De Pollepel, Stichting Blut en later Stichting Leergeld en Stichting Broodnodig. Poels wordt ook wel 'De Broodpater' genoemd, omdat hij – ondanks zijn hoge leeftijd – elke nacht op de fiets brood brengt naar mensen die gebukt gaan onder financiële problemen.

Het jaar van...

Ank Bijleveld

"2014 was een indrukwekkend jaar, zowel in positieve als in negatieve zin. In internationaal opzicht zien we de spanningen toenemen. Die spanningen zijn heel dichtbij gekomen door de verschrikkelijke ramp met vlucht MH17. Tegelijkertijd gaf het vieringsjaar 2014 me veel hoop. Op drie grote momenten en talloze kleinere hebben we in grote eendrachtigheid stil gestaan bij ons 200-jarig Koninkrijk. Het is ongelooflijk hoeveel mensen zich betrokken voelen bij deze viering en dus bij onze maatschappij en onze democratie. Het Grondwetfestival in Den Haag en het congres *Hello World* in Maastricht heeft vele tienduizenden mensen op de been gebracht. Tijdens dat laatste congres hield de Duitse Bondspresident Joachim Gauck een rede die mij zeer heeft geïnspireerd. Met zijn achtergrond van een leven in onvrijheid in de voormalige DDR een bijzonder verhaal.

'2014 was een indrukwekkend jaar'

2015 wordt het jaar waarin we zeventig jaar vrede in Europa herdenken. Ik gun ons allemaal een moment van terugkijken op wat we in die jaren allemaal bereikt hebben, want dat is indrukwekkend. Maar ik gun ons ook een gezamenlijke reflectie op wat er voor nodig is om de toekomst in vrede, wederzijds respect en tolerantie samen te leven. Welke verantwoordelijkheid nemen we daar samen voor? Samen met het Nationaal Comité 200 jaar Koninkrijk en de vele, vele betrokken organisaties en mensen wil ik hier graag ook in 2015, het slotjaar van de viering, een mooie bijdrage aan leveren."

Jeroen Lenaers

"Hectisch is een goede omschrijving van de campagneperiode eerder dit jaar, maar het was vooral ook een geweldige tijd. Met alle kandidaten op de lijst, maar vooral ook met de lokale afdelingen en alle vrijwilligers, hebben we er een prachtige campagne van gemaakt, met als beloning een heel mooi resultaat. Hoe dichter we bij de verkiezingsdatum kwamen, des te meer energie kwam er in me los en des te jammerder was het dat er op 22 mei een einde aan kwam. Gelukkig weten we bij het CDA als geen ander dat echte volksvertegenwoordigers een voortdurende campagne moeten voeren, en ik kijk er dan ook naar uit om dat de komende 5 jaar als lid van het Europees Parlement te mogen doen. Terugkijkend op het jaar 2014 ben ik dan ook vooral dankbaar voor alle hulp en ondersteuning die ik in het afgelopen jaar heb mogen ontvangen.

De eerste maanden in Brussel zijn goed bevallen. Met de nieuwe CDA-delegatie hebben we een vliegende start gemaakt en hebben we cruciale posities binnen het parlement kunnen innemen om de prioriteiten uit de campagne ook echt om te zetten naar concrete resultaten.

De Europese Unie heeft met de nieuwe Europese Commissie van Jean-Claude Juncker een verse en veelbelovende start gemaakt. De komende 5 jaar moeten we werken aan een Europa dat groot is op de grote zaken, maar klein waar dat kan. Een Europa waarin de regels die we samen afspreken ook gehandhaafd worden, en waar een gelijk speelveld voor ondernemers een realiteit is. Een Europa waar het recht op vrij verkeer absoluut is, maar waar degenen die daar misbruik van maken aangepakt worden. Maar bovenal een Europa waar ambitie, solidariteit en langetermijnvisie weer leidend zullen zijn."

2014

Begin november kwamen we op een mooie zonnige herfstdag met zijn allen bij elkaar in de Grote Sint Laurenskerk in Alkmaar, voor het CDA najaarscongres. Het was een prachtige locatie, we bevonden ons op historische grond. Dat congres werd deels gecombineerd met de verkiezingscampagne van CDA Alkmaar, in het kader van de herindelingsverkiezingen. Ik was onder de indruk van de energie en het enthousiasme waarmee die dag campagne werd gevoerd in het centrum van Alkmaar. En met resultaat: in Alkmaar, maar ook in andere grote steden als Den Bosch en Oss heeft het CDA forse winst geboekt. Na de goede resultaten van de gemeenteraadsverkiezingen en de Europese verkiezingen kunnen we dan ook vol vertrouwen uitkijken naar de verkiezingen voor de Provinciale Staten en de Eerste Kamer in 2015.

'De wereld waarin wij leven blijkt minder veilig dan gedacht, we leven in onzekere tijden'

Het jaar 2014 loopt ten einde. De wereld waarin wij leven blijkt minder veilig dan gedacht, we leven in onzekere tijden. De financiële crisis van 2008 is nog steeds niet overwonnen. De economie hapert, de werkloosheid is hoog, het vertrouwen in de politiek is laag. Onze pensioenen blijken minder welvaartsvast dan gedacht, ons zorgstelsel gaat op de helling. Iedereen gaat meer betalen, maar het is zeer de vraag welke zorg je daarvoor terug krijgt.

Dat er veranderingen nodig zijn staat buiten kijf; de zorgkosten kunnen niet ongelimiteerd blijven stijgen. Dan zou het systeem onbetaalbaar worden. Maar de botte bijl die het kabinet hanteert bij de stelselwijziging en de overhaaste manier waarop het wordt ingevoerd, daar kan het CDA zich niet in vinden. Het is nog zeer de vraag of de gemeenten klaar zijn om hun nieuwe zorgtaken per 1 januari 2015 uit te voeren. Het CDA zal deze ontwikkelingen dan ook zeer kritisch volgen.

Het CDA is een gezinspartij, de familie is ons fundament. Dat is ook één van de zeven principes die ik vorig jaar heb gepresenteerd. Het kerstfeest is een familiefeest bij uitstek, waarbij we de geboorte van het kerstkind vieren. Een feest dat je viert met je naasten, met mensen die je dierbaar zijn. Ik wens iedereen dan ook hele fijne feestdagen toe. Helaas zal in heel veel gezinnen het kerstfeest dit jaar anders verlopen dan in vorige jaren. Door de aanslag op de MH17 werd Nederland in het hart geraakt. Bij heel veel gezinnen blijven er straks stoelen leeg tijdens het kerstdiner. Zij zullen kerst moeten vieren zonder hun geliefde partner, ouder, kind of kleinkind. Deze mensen wens ik heel veel sterkte toe.

Waarden en normen

Sport sluit heel goed aan bij het normen & waarden vraagstuk. Hoe ga je als speler om met teamgenoten & tegenstanders? Wat doe je? Maar ook: wat doe je vooral niet? Als scheidsrechter zit je bovenop die vraag; wat is toelaatbaar en wat niet?

Tekst Floris Plak | Fotografie Dirk Hol

We spreken met 3 scheidsrechters en CDA-leden. Peter Oskam, scheidsrechter in de eerste en tweede klasse van de KNVB; Pieter Treep, scheidsrechter in het korfbal en Jo-Annes de Bat, scheidsrechter in het voetbal.

De keuze van Peter Oskam om scheidsrechter te worden was geen opzienbarende keuze; hij houdt ervan om beslissingen te nemen. 'Dat zit echt in de aard van het beestje. Ik ben ook politieagent, officier van justitie en rechter geweest.' Hij vergelijkt het werk van een scheidsrechter met het werk van een rechter. 'Daar waar ik als rechter wel kon nadenken over een beslissing, moet je als scheidsrechter in een split second beslissen.' De mooiste wedstrijd die Oskam heeft mogen fluiten in zijn loopbaan als scheidsrechter was de wedstrijd FC Utrecht tegen SC Heerenveen. Een uitverkocht Galgenwaard, veel strijd en veel doelpunten. 'Een typisch Engelse wedstrijd.'

Pieter Treep heeft het meedoen met en het fluiten van een wedstrijd jarenlang gecombineerd, 's middags zelf

een wedstrijd spelen, 's avonds een wedstrijd fluiten. Wat hem over de streep trok om scheidsrechter te worden was het plezier en de sociale contacten die het fluiten met zich meebrengt. 'Fluiten geeft veel plezier en ook veel sociale contacten. De korfbalwereld is een kleine wereld, dat maakt het ook leuk, maar tijdens een wedstrijd fluit je neutraal.' Voor Treep is elke wedstrijd die je tot een goed einde kan brengen leuk om te fluiten omdat sommige dingen heel bijzonder kunnen zijn in het klein. Een uitschieter voor hem is toch de finale van het Nederlands schoolkorfbal toernooi voor kinderen van de basisschool. 'Het is leuk om de beleving van die kinderen te zien.'

Voor Jo-Annes de Bat was het een weloverwogen beslissing om scheidsrechter te worden. Als speler kreeg hij tijdens het voetballen af en toe last van zijn rug, daarnaast had hij niet altijd tijd om met zijn elftal mee te trainen door zijn politieke avondwerk. Om toch betrokken te blijven in de voetballerij heeft hij voor iets anders gekozen. De mooiste herinnering voor hem vormt de landelijke amateurfinale. Deze finale werd gespeeld in twee wed-

strijden tussen WKE Emmen en Rijnsburgse Boys. Tijdens de eerste wedstrijd viel in de laatste minuut een penalty voor Rijnsburg waardoor zij die wedstrijd wonnen. De tweede wedstrijd werd een wedstrijd om nooit te vergeten. Het sportpark lag in een woonwagenkamp en er waren 5000 supporters aanwezig. Rijnsburg stond 10 minuten voor tijd in het totaal met 3-0 voor, maar Emmen revancheerde en bracht de stand op 3-3 na verlenging waarna er penalty's volgden. De eerste zes penalty's gingen mis maar uiteindelijk won WKE Emmen.

Verruwing

De houding tegenover van scheidsrechters is de afgelopen jaren veranderd, daar zijn Treep en De Bat het over eens. Scheidsrechters zijn veel meer onderwerp van discussie zijn en spelers zijn kritischer geworden. 'De voetballerij is een afspiegeling van de maatschappij. De verruwing die daar plaatsvindt is terug te zien op en vooral langs het veld.' Zegt Jo-Annes de Bat. Dat spelers kritischer zijn geworden en laten blijken dat ook zij verstand hebben van de regels binnen de sport vraagt om een goede omgang van de scheidsrechter. 'Met een kwinkslag kun je de zaak wel netjes houden. Als een speler een opmerking maakt, dan vind ik het prima om er na de wedstrijd aan de bar over te spreken, maar tijdens de wedstrijd ga ik nooit in discussie. Meestal zijn het niet zozeer de spelers, maar het publiek die meer hun stem laten horen en niet altijd op een vriendelijke manier.'

Oskam ziet nog steeds veel waardering voor het werk dat scheidsrechters doen. Wat hem wel opvalt is dat incidenten heftiger zijn dan vroeger. 'Maar dat hangt niet zozeer af van de positie van de scheidsrechter, als wel hoe (vooral) jongeren en ook ouders omgaan met gezag.' Aldus Oskam. 'Het verschil tussen clubs is groot. Sommige clubs zijn echt bezig met respect en handelen ernaar. Bij andere clubs zie je dat er wel over gesproken wordt, maar is men niet consequent in het handelen', vult De Bat aan.

Amateursport

Amateursport valt of staat bij de inzet van vrijwilligers. Daarom is het belangrijk dat er, nu en in de toekomst, voldoende vrijwilligers beschikbaar blijven. Het is belangrijk dat we positieve aandacht geven aan vrijwilligers. We moeten vrijwilligers helpen en ondersteunen; 'Zolang wij erkenning geven en waar nodig een handje helpen reddend mensen zich prima.' Zegt Oskam. Maar De Bat ziet ook de praktijk. 'Clubs moeten eerst echt werk maken van

vrijwilligers. Soms wordt er te makkelijk geroepen dat ze er niet zijn. Met een persoonlijke benadering en met een goede structuur kan ver worden gekomen. Lukt dat niet, dan is het absoluut een optie om ouders te verplichten iets te doen. Het alternatief is dat het allemaal professioneler wordt en dat kost geld.' Volgens Treep is er ook een rol voor de maatschappelijke stage als het om het werven van vrijwilligers gaat. 'Het CDA is altijd groot voorstander geweest van de maatschappelijke stage. Die is door het kabinet geschrapt, maar ik denk dat juist de maatschappelijke stage een middel is om jonge mensen op een vroege leeftijd kennis te laten maken met vrijwilligerswerk. Ik denk dat het CDA steeds dat thema naar voren moet brengen. Dat past bij het CDA, de samenleving maak je samen.'

'Amateursport valt of staat bij de inzet van vrijwilligers'

Moet de overheid zich met (amateur)sport bemoeien? De Bat: 'Bemoeien is de verkeerde term. Het gaat om betrokkenheid.' De overheid heeft een faciliterende rol in de amateursport. Treep zou graag zien dat de overheid meer faciliteert en meer waardering en trots mag hebben voor vrijwilligers en mantelzorgers, hierbij is een collectieve vrijwilligersverzekering een mooi voorbeeld.

'Het mooie van amateurclubs is dat ze vaak ontstaan vanuit een gemeenschap, zoals de buurt waar jongeren willen voetballen, of een vriendengroep die wil volleyballen. Vroeger gebeurde dat ook wel vanuit scholen of vanuit de kerk. Dat is fantastisch, en het past ook bij ons beeld van hoe de maatschappij zich kan organiseren en veel dingen beter kan dan de overheid. De politiek moet die maatschappelijke kracht ondersteunen en aanmoedigen, maar zeker niet teveel inkaderen', sluit Oskam af. *

Metagroep Waarden.Nu

Terug naar: 'Wat is de bedoeling?'

De metagroep Waarden.Nu heeft gekeken naar hoe waarden – een traditioneel CDA-onderwerp – een plek kunnen vinden, of hervinden, in een veranderende samenleving. Voorzitter Leonard Geluk heeft ondernemer Dion van Steensel uitgenodigd om over dit onderwerp van gedachten te wisselen.

'Waardevol leven moet je leren'.

Tekst **Marjolijn van der Stel** | Fotografie **Dirk Hol**

'Waarden zitten in de samenleving', begint Leonard Geluk, 'maar we moeten ze weer vinden. En daar waar ze ontspoord zijn moeten we ze opnieuw laden. Het komt erop neer dat dingen die uit hun verband zijn gerukt weer terug gebracht worden naar waar ze voor bedoeld zijn.'

Dion van Steensel, directeur bij afvalverwerker HVC, reageert: 'We moeten opnieuw antwoord geven op de waarom-vraag: "waarom ben je er? Of waarom doen we dit?". Geluk: 'Alle bedrijven en instellingen hebben bezieling, maar die ziel is vaak verdwenen.' Van Steensel: 'Ja, dat

zie je op heel veel plekken. Accountants en advocaten zijn van oorsprong natuurlijk dienstverleners. Maar ze zijn in de loop van de tijd een doel op zichzelf geworden.'

Geluk ziet deze ontwikkeling als een ongewilde bijwerking van het marktdenken. 'Daar waar winst een doel op zich wordt, zie je dat maatschappelijke organisaties ontsporen.' Van Steensel: 'En daarom verdient ieder bestuur een Raad van Toezicht die niet alleen naar de cijfers kijkt, maar ook naar de andere dingen die belangrijk zijn.'

Leonard Geluk vindt dat iedereen zich de vraag moet stellen “waartoe zijn we op aard?”. ‘We moeten weer terug naar het doel. De bakker op de hoek wil een mooi product maken, mensen voeden. Dat is meer dan alleen geld verdienen. Hetzelfde gaat op voor banken, die hebben in de eerste plaats een maatschappelijk nut. Maar overal waar het economisch belang te belangrijk wordt, zie je dat het fout gaat.’

Geluk: ‘Wij houden met elkaar de verzekeraars in de lucht. Maar ik vind wel dat ook bij veel verzekeraars de menselijke maat een beetje zoek is.’

‘De sfeer in de samenleving verandert. Het is de uitdaging voor het CDA om aan te sluiten bij die tijdgeest, om de juiste signalen op te pikken’

De metagroep heeft een waardenagenda opgesteld (zie kader). Van Steensel onderschrijft het voorstel om meer ruimte te geven voor maatschappelijke organisaties en particuliere initiatieven. Dat geldt voor de samenleving, maar net zo goed in de economie. Geluk: ‘Nieuwe toetreders zijn nodig om de rest scherp te houden. Kijk bijvoorbeeld naar Jumbo, zij hebben de supermarktwereeld op zijn kop gezet. Het is een familiebedrijf dat de indruk wekt het leuk te vinden om supermarkt zijn. Dat gevoel is soms kwijt bij anderen.’

Van Steensel: ‘Een ander goed voorbeeld is Unilever. Unilever heeft ervoor gekozen om duurzaamheid te verankeren in de organisatie. Het gevolg daarvan is dat er meer aandacht komt voor langetermijndoelen en minder aandacht voor kortetermijnwinst. De uitdaging is dan om aandeelhouders – die vooral voor winst op korte termijn gaan – toch tevreden te houden. Unilever slaagt daar volgens mij goed in.’

De lange termijn versus de korte termijn, de woorden zijn gevallen. Zij vormen volgens Geluk en Van Steensel de kern van het waardenverhaal. Ze gebruiken bewust

niet het woord duurzaamheid, want dan denken mensen al snel aan “groene onderwerpen”. Nee, het gaat om langetermijndenken op alle onderdelen van de samenleving.

Boeken, muziek en sport

De overdracht van waarden is een enorme klus. Want: hoe doe je dat in een tijd waarin de kerk, en alle verbanden die daarbij horen, een minder grote rol spelen? Geluk: ‘Het gaat niet alleen om de ontkerkelijking, mensen lezen ook minder literatuur, gaan minder naar musea, en hebben minder belangstelling voor filosofie. Het onderwijs wordt steeds functioneler. Terwijl dat juist de plek is waar je leert om wijs te worden. Dat leer je vooral door juist die dingen te doen die ik hiervoor noemde: lezen, naar een museum gaan, leren over je eigen geschiedenis.’

Dat aandacht voor cultuur wel kan, illustreert Van Steensel aan de hand van een voorbeeld. ‘Ik was een keer in de Hermitage in Sint Petersburg. Daar luisterde een schoolklas een halfuur lang aandachtig naar een gids die iets vertelde over een schilderij. Cultuur en sport zijn in andere landen vaak meer verweven in het onderwijs, dat zou bij ons ook zo moeten zijn.’

Geluk: Ik wil minder focus op rankings in het onderwijs. De focus is teveel komen te liggen op alles wat meetbaar is. Daardoor is de focus teveel komen liggen op dat wat meetbaar is. Terwijl *Bildung* ook enorm belangrijk is. Er moet meer ruimte komen voor boeken lezen, voor muziek luisteren. En voor het feit dat de mens een relationeel wezen is. Het is niet “jij en je iPhone, maar jij en je naast, je klasgenoot”.

Ven Steensel vult aan: ‘Waardevol leven, moet je leren. Dat doe je niet door met je neus in de boeken te zitten en feiten te stampen. Leren leven is soms op je bek gaan, teleurgesteld worden. Die wijsheid heeft niets met intelligentie te maken.’

Volgens Geluk begint het gesprek over *Bildung* steeds meer te leven. ‘In elk geval bij mij op de Haagse Hogeschool. De sfeer in de samenleving verandert. Het is de uitdaging voor het CDA om aan te sluiten bij die tijdgeest, om de juiste signalen op te pikken.’

Intrinsieke motivatie

De beweging van meer waarden moet nadrukkelijk van onderop komen. Het is een appel aan iedereen. Geluk: ‘Het moet, om even bij het onderwijs te blijven, vanuit >>

scholen zelf komen. Scholen kunnen zich onderscheiden met de manier waarop ze waarden vormgeven. Hiermee geef je ook opnieuw invulling aan de vrijheid van onderwijs, zoals bedoeld in artikel 23 van onze grondwet.' Van Steensel: 'Het is natuurlijk niet alleen het onderwijs. Het is ook de schilder. De bakker. De vuilnisman. Met die laatste groep heb ik zelf veel ervaring bij HVC. Je kunt jezelf zien als afvalophaler, maar ook als inzamelaar van grondstoffen die hergebruikt kunnen worden. Als je het het op die laatste manier benaderd, dan wordt het werk waardevoller. En, dat is wat mensen intrinsiek motiveert, van waarde zijn.'

En, wat moet de politiek zelf doen? Van Steensel: 'Ook politici moeten zichzelf de vraag stellen die in het begin werd gesteld: "wat is de bedoeling van wat ik doe?".' Geluk: 'Je kunt alleen een goede politicus zijn als je een eigen agenda hebt, een drive om de wereld te verbeteren. Want dat is wat je moet doen in de politiek. Dat is ook wat ik het CDA gun. Er moet een authentieke agenda komen om de samenleving te veranderen. Het moet gaan om waarden, en dat betekent niet dat je gedreven wordt door de ambitie om zelf de grootste te willen zijn.' Van Steensel: 'Met een waardenagenda onderscheidt het CDA zich van andere partijen. Functioneel heeft de partij

namelijk weinig toe te voegen aan de rest. Soms moet je dan tegen de stroom ingaan, dat hebben we in het verleden ook gedaan.'

Geluk sluit af: 'Het CDA is er niet voor één groep mensen. Onze belangrijkste agenda is een waardenagenda. En waarden zijn er voor iedereen.'

Uitdagingen voor een nieuwe waardenagenda

Bouwen op mensen in een coöperatieve samenleving vraagt om herinrichting van de samenleving en de introductie van een nieuwe waardeagenda.

Deze agenda kan bestaan uit de volgende zeven elementen:

1. Dienstbaarheid als opgave voor overheid en politiek
2. Laat de maatschappelijke organisaties van burgers zijn
3. Ruimte voor maatschappelijke organisaties en particuliere initiatieven
4. Ruim baan aan vrijwilligerswerk
5. Vertrouwen op de professionals
6. Zorg voor kwetsbare en sociaal uitgesloten mensen
7. Aandacht als centrale notie in het zorg- en welzijnsbeleid

Metagroep Democratie.nu

Ga naast mensen staan en durf ruimte te geven

In deze editie van *CDA.nl* is er volop aandacht voor de ‘metagroepen’. Gepassioneerd vertellen Paul Doop (voorzitter metagroep Democratie.nu) en burgemeester Mirjam van't Veld (lid metagroep) over hun ideeën en ervaringen: ‘durf naast mensen te staan en geef ze meer ruimte’.

Tekst **Klaasjan de Jong** | Fotografie **Dirk Hol**

We bevinden ons in een ruimte op de vierde verdieping van een Haags ziekenhuis, als Paul Doop het gesprek over democratie en het CDA opent. ‘Medio 2012 zijn op voorstel van het partijbestuur drie metagroepen ingesteld. Het zijn werkgroepen van scherpe denkers en deskundigen met heldere ideeën over actuele vraagstukken. Aan de groepen is gevraagd om als uitwerking van het strategisch beraad een nieuwe visie te ontwikkelen op een overkoepelend thema. Mijn metagroep heeft zich gebogen over prikkelende vragen als waar ligt de toekomst van onze democratie? Blijft het CDA een politieke partij of wordt het een politieke beweging?’

Kun je vertellen wie er in je team meedoen?
‘We begonnen in de zomer 2013, en hebben gezocht naar een combinatie van degelijkheid en vernieuwing met mensen “van buiten en binnen”. Mirjam van't Veld is iemand die luistert en duidelijk spreekt, ook naar haar burgers. Zij is misschien wel de beste burgemeester van Nederland. Maar ook Hubert Bruls is zo'n burgemeester die dicht bij mensen staat. Dave van der Pol is een oud studentenvakbondsvoorzitter (ASVA). Hij is geen CDA-lid, maar wel één van onze kiezers. Daarom deed hij mee. Zo zijn we gekomen tot een elftal van toppers met verschillende ervaringen en deskundigheden.’

‘De spiegel die mensen ons voorhielden is dat ze niet ervaren dat de politiek er voor hen is’

Wat was de speelwijze van je elftal?

Paul vertelt dat de metagroep klein begon in een huiselijke omgeving. ‘We wilden de uitgangspunten van het CDA een plek geven in ons verhaal. Dan moet je gespreide verantwoordelijkheid, rentmeesterschap, gerechtigheid en solidariteit opnieuw doordenken. Daarna zij we in vier regiobijeenkomsten het gesprek aan gegaan over de staat van de democratie in Nederland. Niet besloten, maar in het openbaar. Met Hubert Bruls in een bruin Venloos café recht tegenover de raadszaal. In hartje Amsterdam spraken we zo'n dertig CDA'ers onder wie mensen die nog nooit bij een CDA-bijeenkomst waren geweest. En in Deventer spraken we in een café aan de markt met burgemeesters uit de omgeving.’ >>

De spiegel die mensen ons voorhielden is dat ze niet ervaren dat de politiek er voor hen is. Er is teveel misgegaan waar de politiek te weinig of te laat wat aan doet of heeft gedaan. Dat maakt burgers cynisch, terwijl zij juist grote verwachtingen hebben van de politiek. Mensen snakken naar eigen ruimte. Niet meer "markt" of "staat", maar meer ruimte met een duidelijke morele boodschap van de overheid: wij willen meehelpen om deze samenleving met elkaar eerlijker en beter te maken.'

“Zoek mensen die de verbinding met mensen kunnen maken”

“Een politiek die burgers meer ruimte wil geven, vraagt van politici stil te staan bij de eigen houding en de wijze van benadering van burgers in onze samenleving: niet vanuit de hoogte en juist meer naast mensen gaan staan. Deze andere wijze van werken en denken wijzig je niet door alleen structuren aan te passen. De rode draad door al onze voorstellen is dat de representatieve democratie dient te worden aangevuld met directe en participatieve vormen van democratie.”

Dit brengt ons gesprek bij wat Mirjam van't Veld de mooiste alinea van het visiedocument noemt. 'Een politiek die burgers meer ruimte wil geven, vraagt van politici stil te staan bij de eigen houding en de wijze van benadering van burgers in onze samenleving: niet vanuit de hoogte en juist meer naast mensen gaan staan. Deze andere wijze van werken en denken wijzig je niet door alleen structuren aan te passen. De rode draad door al onze voorstellen is dat de representatieve democratie dient te worden aangevuld met directe en participatieve vormen van democratie.'

Mirjam: 'Dit is voor mij de basis van alle gesprekken die we gevoerd hebben. Het vraagt een nieuwe opstelling van volksvertegenwoordigers.' Paul vult aan met een pleidooi voor meer lef om burgers een plek te geven, 'want dat past bij ons als CDA. Zoek mensen die de verbinding met mensen kunnen maken. Mensen stemmen op het CDA omdat ze ook invloed uit willen kunnen uitoefenen om het samenleven voor iedereen beter te maken. Het CDA is daarvoor de aangewezen partij.'

Zijn de maatregelen die jullie voorstellen als het gemengd kiesstelsel of het referendum niet veel te staatsrechtelijk?

Paul Doop legt uit dat de concrete maatregelen gepresenteerd worden als discussies die om verdere doordiening vragen. Als voorbeeld noemt hij het gemengd kiesstelsel. Dat geeft burgers meer mogelijkheden om herkenbare volksvertegenwoordigers te kiezen. Een volksvertegenwoordiging die deels bestaat uit regionaal gekozen mensen zal meer oog hebben voor lokale en regionale belangen. Dat betekent ook dat fracties vaker verdeeld zullen stemmen, omdat de loyaliteit aan de achterban in de regio soms zwaarder weegt dan de partijlijn.'

Maar voelen kiezers zich wel thuis bij een partij die gemengd stemgedrag vertoont? Straalt een partij dan niet uit dat ze het zelf niet weet?

De metagroep is daar niet bang zo voor. 'Laat het maar gebeuren, maar wel vanuit overtuigingskracht en onze kernboodschap! Zorg ervoor dat gerechtigheid gediend wordt. We vinden elkaar niet op een reglement. Spreek innerlijke overtuigingskracht aan. Maak het spanningsveld

maar zichtbaar! Discussiëren mag! Voedt de behoefte aan duidelijkheid.'

En dan ook nog een gekozen burgemeester?

'Een ander prominente discussie gaat over de gekozen burgemeester. De metagroep benadert dit onderwerp vanuit de mensen, vanuit de burger en de kiezer. Dan moet je eerst goed nadenken over het mandaat van de burgemeester. Moet hij meer te zeggen hebben?' Mirjam vult aan: 'Kijk eerst goed naar de huidige onafhankelijke rol van de burgemeester en zijn taken en bevoegdheden; voer een goed debat over de consequenties, en kies dan pas voor een kiesvariant voor de aanstelling. En bekijk het lokale democratisch systeem in zijn samenhang!'

Voor het referendum volgt de metagroep een soortgelijke redenering. Ga het onderwerp niet uit de weg. Zet het onderwerp lokaal en landelijk weer op de politieke agenda. Voer een goede discussie of en hoe je inwoners een stem wilt geven. Maar als je het doet moet het volgens de metagroep wel betekenisvol zijn, dus bindend.

De aanbevelingen ademen een warme couleur locale. Is dit een bewuste keuze?'

Ja', zegt Paul. 'Als je de politiek dichter bij mensen wilt brengen moet je naast mensen gaan staan. Dan moet je het denken vanuit regels niet langer de maat der dingen zijn; durf als politiek en als overheid meer te vertrouwen op mensen.'

Mirjam: 'Hoe bind je kiezer? Door voortdurend met hen in contact te staan. We moeten terug naar de situatie dat de politiegagent en de verpleegkundige zich ook door ons

vertegenwoordigd voelen! Dan moeten mensen zich met het CDA als brede volkspartij kunnen identificeren. Je moet met iedereen en overal een gesprek kunnen aangaan. Weten wat er leeft en speelt onder mensen. Hierin moet je blijvend investeren. Wees een partij van burgers, en minder van leden. Dan heb je als partij betekenis.'

Over de leden gesproken. Jullie pleiten voor een "exclusief lokaal lidmaatschap"?

Mirjam: 'In onze dorpen en steden zetten heel veel mensen zich onvoorwaardelijk in voor de lokale gemeenschap, met de overtuiging dat ze met een opdracht op deze wereld zijn gezet. Ze zijn herkenbaar, benaderbaar en integer. Wanneer ze aangeven dat ze zich alleen lokaal aan het CDA willen binden, dan verhinderen de huidige regels een actieve lokale rol in onze partij. Dat is zo jammer! Het CDA moet de kring van mensen waardoor ze zich laat voeden en inspireren verbreden. Het exclusief lokaal lidmaatschap is daarvoor een praktische maatregel. Durf ook verder te kijken. Betrek bijvoorbeeld gerust ook niet-CDA-leden bij het analyseren en doordenken van specifieke vraagstukken.'

Wat is dan jullie boodschap aan de CDA-leden?

Voor Mirjam is dat de opdracht de verbinding met mensen te blijven zoeken. 'Doe dit vanuit het christendemocratisch gedachtegoed, maar ook met een open houding en gedrag. Dit vraagt een ander soort bestuurdersgedrag. Investeer daar als partij ook in.'

Paul Doop vult aan: 'Laat de krampachtigheid los, en kies voor openheid naar de kiezers.'

Een kijkje in de CDA-keuken

Hoe kunnen we politiek voor jongeren interessant maken? Iedere CDA'er heeft wel eens over deze vraag nagedacht en vrijwel niemand kan een antwoord geven op deze vraag. Toch hebben verschillende CDA'ers een poging gedaan en sommige pogingen waren redelijk succesvol. CDJA Peelland wilde gewoon leuke activiteiten voor jongeren organiseren. Het resultaat is dat zeven jongeren uit de Peel zich sinds maart volksvertegenwoordiger mogen noemen.

Tekst **Thijn van Veghel** | Fotografie **Dirk Hol**

Daniël van Schijndel is gemeenteraadslid in Asten en voorzitter van CDJA Peelland. Daarnaast is hij een bevolgen CDA'er die ook andere jongeren enthousiast heeft gemaakt voor het CDA. Voor van Schijndel maakt het niet uit of jongeren politieke interesse hebben en of jongeren geïnteresseerd zijn in het CDA. Alle jongeren uit de Peel mogen deelnemen aan een bijeenkomst van het CDJA.

'Iedereen mocht bijvoorbeeld mee naar de vliegtuigbouwer Fokker in Helmond en iedereen mocht mee met het uitje naar de Tweede Kamer. Tijdens de bijeen-

komsten praat je veel met jongeren en dan kom je er vanzelf wel achter wie er politieke interesse heeft', zegt Van Schijndel. Verschillende deelnemers van het 'dagje Tweede Kamer' zijn uiteindelijk gemeenteraadslid geworden. 'Gewoon leuke activiteiten voor jongeren organiseren', met die spirit worden jongeren in de Peel enthousiast gemaakt voor het CDA.

'Gewoon leuke activiteiten voor jongeren organiseren'

Samen koken

Er worden ook activiteiten georganiseerd waar niet meteen een link met politiek of het CDA is te leggen. Wel kan een kookworkshop met vijftien jongeren het geschikte moment zijn om jongeren letterlijk en figuurlijk een kijkje te geven in de CDA-keuken. Van Schijndel wil aan de jongeren laten zien dat het CDA geen grijze partij is waar alleen maar mannen met stropdassen rondlopen. Die boodschap wil hij aan jongeren meegegeven tijdens de verschillende bijeenkomsten. Ook het organiseren van borrels is een manier om jongeren te enthousiasmeren voor de politiek. Voor die borrels worden ook andere politieke partijen uitgenodigd.

Het is zeer belangrijk om aan jongeren te laten zien dat je bestaat. Dit kan door gebruik te maken van traditionele communicatiemiddelen. Van Schijndel en zijn team hebben op veel middelbare scholen in het Peelgebied posters opgehangen en flyers uitgedeeld. Zij merken dat jongeren na het zien van de poster ook daadwerkelijk naar een bijeenkomst komen.

Hulp van ervaren CDA'ers

Het bijzondere aan deze afdeling is dat deze CDJA-afdeling niet alleen door jongeren is opgericht, zij hebben dat samen gedaan met ervaren CDA'ers die het belangrijk vonden dat jongeren betrokken raakten bij de politiek. Tevens zorgt een CDJA-afdeling ook voor continuïteit in de gehele regio. Henk Kerckers, voormalig wethouder in Deurne was en is een belangrijke aanjager van het CDJA in de Peel. Hij was degene die aan Van Schijndel voorstelde om samen een CDJA-afdeling op te zetten. Vervolgens zijn er meer actieve jongeren gezocht

die gezamenlijk bijeenkomsten voor jongeren zijn gaan organiseren.

'Het is zeer belangrijk om aan jongeren te laten zien dat je bestaat'

De steun van Henk Kerckers en de CDA-afdelingen is erg belangrijk voor Van Schijndel en zijn team. De CDA-afdelingen sponsoren bijvoorbeeld de activiteiten. 'Zonder deze financiële hulp was het een stuk moeilijker geweest om een bijeenkomst te kunnen organiseren. Dankzij de financiële hulp blijven de bijeenkomsten ook laagdrempelig, zodat het voor jongeren interessant wordt om deel te nemen aan een activiteit. Het treinkaartje naar de Tweede Kamer werd gesponsord. Dit kan de keuze makkelijker om wel of niet mee te gaan met een activiteit

'De politieke interesse van jongeren valt soms ook echt tegen'

Maar het blijft lastig

Ondanks de successen die geboekt zijn, blijft het ook voor Van Schijndel soms lastig om bijeenkomsten te organiseren waar veel jonge mensen op af komen. De politieke interesse van jongeren valt soms ook echt tegen. Ook in de Peel hebben ze ervaringen met bijeenkomsten waar maar vijf of zes jongeren op af kwamen. Aan de andere kant heeft CDJA Peelland wel bewezen dat leuke bijeenkomsten succesvol kunnen zijn met als resultaat dat zeven jongeren zich al een half jaar volksvertegenwoordiger mogen noemen. In de Peel gaan ze door met het organiseren van leuke bijeenkomsten en wie weet zien we over vier jaar weer een nieuwe lichter CDA'ers met veel voorkeursstemmen de raad in gaan. *

Metagroep Maatschappelijk Initiatief Nu

'Mensen moeten zich weer verantwoordelijk voelen'

De metagroep 'Maatschappelijk initiatief Nu' kreeg als opdracht mee om de maatschappelijke initiatieven van vandaag te signaleren en in beeld te brengen. En, zo luidde de opdracht verder, hoe kan de politiek, en in het bijzonder natuurlijk het CDA, hierbij aanhaken? Marcel Wintels is voorzitter van deze metagroep, hij heeft Erik Borgman uitgenodigd om over dit onderwerp van gedachten te wisselen. Borgman is hoogleraar theologie aan de Universiteit Tilburg.

Tekst **Marjolijn van der Stel** | Fotografie **Dirk Hol**

WINTELS: 'Ik vind het interessant om verder te kijken dan de opdracht die we meekregen als metagroep. Hoe kan het dat systemen het hebben overgenomen van mensen? Wat is daarbij de rol geweest van burgers, instituties en de politiek? Naast de ontstaansvraag is mijn tweede vraag: hoe kunnen we die ontwikkeling keren? Vraagt dat in essentie niet om een cultuuromslag?'

BORGMAN: 'Er is niet een moment aan te wijzen waarop de huidige cultuur ontstaan is. De verzorgingsstaat heeft langzaam maar zeker iets ingewikkelds in mensen gestopt. Zij zijn in systemen gaan denken en handelen. Ze denken over de samenleving alsof zij de staat zijn: buitenstaanders, regelaars. Zij zijn dus zelf verstatelijkt. Iedereen is het erover eens dat we dit systeem niet kunnen volhouden. Niet alleen vanwege de betaalbaarheid, maar ook vanwege de organisatie. De samenleving is te ingewikkeld om alles in protocollen te regelen en te reguleren. Maar de veranderingen komen niet van de grond, omdat we steeds hetzelfde patroon herhalen: we

willen het zo organiseren, dat het niet meer fout kan gaan. De eerste stap naar een echte oplossing is dat we weer begrijpen dat we eerst verantwoordelijkheid hebben en hem dan pas kunnen regelen. Niet omgekeerd dus: alsof we verantwoordelijkheid krijgen door onze rol in het systeem. Alles begint met het inzicht en de overtuiging: "Dit gaat over mijn leven, dit is mijn zaak, dit moet ik aanpakken". Roeping, zegt de christelijke traditie. Je voelt je verantwoordelijk voor onderwijs en van daaruit wordt je leraar.'

Anders kijken

WINTELS: 'Dat is een heel andere manier van kijken. Ook naar organisaties. Nu zijn er heel veel grote organisaties waarin mensen zich vaak heel klein voelen. Wat betekent jouw gedachtegang voor georganiseerd Nederland?'

BORGMAN: 'Het gevoel van verantwoordelijkheid is er nog altijd, bij velen. Maar ze leren het af, of worden

geremd omdat ze alleen mogen doen wat van ze gevraagd wordt. Ik zou hopen dat mensen weer gingen doen wat er niet van ze wordt gevraagd.

WINTELS: 'Rebelsheid dus ...'

BORGMAN: 'Ja, want professionals weten per definitie meer dan management en bestuur. Maar die laatsten zijn vaak zo bang dat er iets mis gaat – en niet zonder reden: het kan hun de kop kosten – dat ze alles dichtregelen. Je kunt door regels niet garanderen dat de zaken werken. Denk aan de stiptheidsactie. Dan doe je alleen wat er van je gevraagd wordt – maar dat is een vorm van staken. Voor organisaties betekent dit ten eerste dat ze moeten accepteren dat zaken ook mis kunnen gaan. Het betekent ten tweede dat ze exploratief moeten zijn. Je weet pas wat er gebeurt als je het gaat uitvoeren. Je moet als leidinggevende het klagen niet willen stoppen, maar erachter willen komen waarom mensen klagen.'

WINTELS: 'De onvrede van mensen heeft een realistische basis?'

BORGMAN: 'Een voorbeeld: op mijn universiteit wordt de ondersteuning gereorganiseerd. Maar niemand vraagt ons, die ondersteund moeten worden, wat wij nodig hebben. Dat wekt onvrede.'

WINTELS: 'Hoe kan dat toch?'

BORGMAN: 'We zijn vergeten – en dat is juist een grondbeginsel van de traditie van Katholiek Sociaal Denken – hoe belangrijk het is dat mensen voelen dat de samenleving van hen is. Dat zij meebouwen, dat zij hun verlangen kunnen vormgeven. In de jaren zeventig en tachtig van de vorige eeuw ging de overheid steeds meer van burgers overnemen: wij kunnen het beter en efficiënter. Vanaf eind jaren tachtig begon de overheid vervolgens die taken af te stoten, omdat er geen geld voor was. Met als eindpunt nu de participatiesamenleving. Participatie is het probleem niet: dat is goed. Het probleem is dat burgers de gaten moeten vullen die de overheid laat vallen op de manier waarop de overheid dat wil. Dan zeg je vrijheid, maar bedoel je disciplineren!'

WINTELS: 'We hebben te maken met een overheid die niet kan loslaten, dat zie je aan al die regels. En aan de andere kant zie je calculerende burgers.'

BORGMAN: 'Die twee houden elkaar in de greep. Maar er gebeurt nog altijd heel veel. Goed bestuur is ook werkende initiatieven opsporen. Bij mij in de wijk was ineens de Oranjevereniging hot onder jonge ouders. Ze wilden iets leuks organiseren voor hun kinderen, en van daaruit ontstond een heel nieuwe infrastructuur.'

'Het probleem is dat burgers de gaten moeten vullen die de overheid laat vallen op de manier waarop de overheid dat wil'

Verschillen

WINTELS: 'Niet alles hoeft wat mij betreft overal hetzelfde georganiseerd te zijn. Uden is geen Amsterdam, en Amsterdam is geen Uden. Toch houden incidenten, verschillen, de politiek in stand. De politiek moet het aandurven om soms op haar handen te blijven zitten. Een minister moet soms dingen vooral niet doen. Partijen zijn veel te veel bezig met de onderlinge verschillen, scherp afzetten ten opzichte van elkaar, terwijl ze het over heel veel zaken gewoon eens zijn.'

BORGMAN: 'Dat is inderdaad een foute reflex. Het zorgt ervoor dat politieke partijen vooral met zichzelf bezig zijn. Mensen wantrouwen de politiek omdat ze zelf gewantrouwd en onderschat worden door diezelfde politiek. Ook door het CDA.'

WINTELS: 'Het CDA is zelf decennialang mee verantwoordelijk voor hoe de samenleving zich ontwikkeld heeft. Dan past enige terughoudendheid in oordelen en veroordelen. Ook het opgeheven moraalvingertje zie ik liever niet. En vooral moet ook het CDA leren van het beleidsstuur af te blijven, en het meer aan mensen en organisaties overlaten.'

BORGMAN: 'De christendemocratie gelooft vanouds in een orde die noch van de staat komt, noch van de markt, maar van de samenleving die mensen vormen; niet volgens een plan, maar doordat ze zich inzetten vanuit

hun verlangen het goede te doen en te realiseren.'

WINTELS: 'Dat gevoel zijn we kwijt ...'

'We zijn gaan geloven in onze eigen plannen, onze eigen beheersing'

BORGMAN: 'We zijn gaan geloven in onze eigen plannen, onze eigen beheersing. Zelfs als we sterven willen we zelf de regie in handen houden: de ultieme illusie, want sterven is per definitie de regie uit handen geven. Maar we moeten weer leren omgaan met het onbeheersbare en daarin het goede zien.'

WINTELS: 'Hoe breng je die gedachte terug in het CDA?'

BORGMAN: 'Terug naar het christendemocratisch verhaal dat de samenleving is wat mensen doen. Je kunt mensen niet dwingen het goede te doen. Maar je kunt het goede wat er is wel ondersteunen. Daarvoor moet je willen weten wat er aan de hand is. Onderzoek doen, bijvoorbeeld, naar vormen van vrijwilligerswerk waar het goed gaat, waar mensen initiatieven nemen en met plezier actief zijn.'

WINTELS: 'Voor vrijwilligers is niets te veel. Op hun werk tellen mensen soms de minuten af tot het vijf uur is, terwijl bij de vereniging en het vrijwilligerswerk het niet snel teveel is. Dat zegt iets over passie en bezieling.'

BORGMAN: 'Dat heeft uiteindelijk vooral met zeggenschap te maken, denk ik. Met het gevoel: dit is van mij. Dat maakt mensen zowel gelukkig als ijverig.'

Toekomst van de politiek

WINTELS: 'Hoe zie jij de rol van politieke partijen in dit proces naar méér samenleving?'

BORGMAN: 'Over de politiek ben ik niet optimistisch. Traditionele programpolitiek werkt niet meer: een plan maken voor de samenleving en dat dan uitvoeren. De klassieke politieke partij is eigenlijk al verdwenen. Ik vind dat niet zo erg. Wel belangrijk is voor mij de vraag waar we de discussie voeren over wat wij als samenleving willen en goed vinden. Niet meer in de politieke partijen of het parlement, niet meer in de kranten, nog niet op het internet. Maar waar wel?'

WINTELS: 'Ik ben daarentegen wel hoopvol, ik hoop dat er inzicht komt. En dat de zoektocht gevoerd blijft worden. Want uiteindelijk is de kracht van de samenleving groter dan de kracht van de politiek.'

BORGMAN: 'Daar ben ik het helemaal mee eens.' •

Maatschappelijk initiatief in

Dekemahiem

'Dekemahiem', 25 kleine huisjes in het Friese dorp Jirnsum dreigden de verdwijnen. De dorpsbewoners kwamen in actie. Over de kracht van 'mienskip'.

Tekst: Grijn van der Sloot, Fotografie: ANP - Robin Utrecht/Catrinus, Foto: Veen

Tussen Leeuwarden en Sneek ligt een klein dorpje, Jirnsum. Omringd door weilanden en water is het een dorp zoals er zoveel zijn in Friesland. Een kerk, wat huizen, een bakker, een basisschool.

Midden in het dorp staan vijftientig kleine huisjes, ze worden de 'bejaardenhuisjes' genoemd: Dekemahien. De mensen die er wonen zijn er gelukkig en willen er blijven wonen tot ze honderd zijn.

Niks aan de hand, zo leek het.

De woningbouwvereniging deed weinig aan het onderhoud van de huisjes. En het woonakkoord van de regering had weinig oog voor kleine dorpjes zoals Jirnsum. Begin

dit jaar werd de jaarvergadering van dorpsbelang gehouden. De woningbouwvereniging, Elkien, was ook aanwezig bij de vergadering en presenteerde de plannen voor de toekomst. Er zou minder geïnvesteerd worden in kleine kernen waar de voorzieningen steeds verder achteruit lopen. Dekemahiem zou gesloopt worden.

'En dat zagen de bewoners niet zitten', vertelt Aaltsje Meinderts, CDA-raadslid in Leeuwarden. 'Al tijdens de jaarvergadering waren er enkele mensen, die het niet eens waren met de plannen van Elkien. En, zij zagen er heil in om de huisjes op te knappen en te behouden omwille van de leefbaarheid voor hun dorp. Ook zorgwoningen horen bijvoorbeeld bij de mogelijkheden die onderzocht kunnen worden.

De initiatiefgroep heeft erg haar best gedaan voor dit project. Er is in het dorp een actie gestart om te peilen hoe de dorpsbewoners er over dachten.'

Inmiddels is het project weer een stap verder. Er zijn gesprekken geweest met de gemeente en de provincie. De actiegroep 'Behoud Dekemahiem' is tot nu toe tevreden met de ontwikkelingen. Een deel van het initiatief komt voor een groot aandeel in aanmerking voor financiering vanuit de provincie.

'De kracht van elkaar erkennen, herkennen en samen meer zijn dan de som der delen'

Iedereen werkt met elkaar samen, ook de woningbouwvereniging doet mee. De actiegroep wil een coöperatie opstarten om Dekemahiem te kunnen behouden voor de bewoners en voor Jirnsum.

De gang van zaken in Friesland past bij 'mienskip'. Dat is 'de kracht van elkaar erkennen, herkennen en samen meer zijn dan de som der delen.'

Meinderts komt uit de gemeente Boarnsterhim die sinds 1 januari van dit jaar voor een deel is samengevoegd met Leeuwarden. 'Ik ben de enige in de fractie uit Boarnsterhim en heb de negen dorpen die nu onder Leeuwarden vallen meegenomen in mijn portefeuille.' (een paar van de bestaande dorpen uit Leeuwarden heb ik o.a. ook overgenomen) Meinderts gaat dus ook over Dekemahiem.

'In dit soort situaties, bij dit soort problemen is mijn uitgangspunt, dat je als CDA-politicus niet de initiatieven

moet overnemen, maar wel de druppel olie kunt zijn, die de radertjes weer wat soepel laat draaien.'

Contact met de dorpen en hun bewoners is erg belangrijk voor Meinderts. 'Ik bezoek dan vrijwel elke jaarvergadering in de dorpen en natuurlijk is het ook essentieel om een netwerk op te bouwen.

Aanwezig zijn en het gesprek aangaan!'

In de buurt

Het initiatief in Dekemahiem is niet uniek. Ook in het dorp Warten worden huizen gesloopt en krijgen de inwoners van het dorp de kans om zelf iets te ontwikkelen. Datzelfde geldt voor Wergea.

En in Reduzum zijn de inwoners zelf erg actief op maatschappelijk vlak. Eind vorige eeuw liep het dorp leeg. De gemeenschap besloot om zelf huizen te bouwen en te verkopen. Met de winst die werd gemaakt werden voorzieningen in stand gehouden. Maar daarmee stopte het niet. Twintig jaar geleden kocht het dorp een eigen windmolen. En met de winst werd geïnvesteerd in duurzame energie voor het dorp.

Meinderts: 'En nu wil het dorp graag een leegstaand pand, dat vroeger gebruikt werd voor de dagopvang voor mensen met een beperking, kopen en als ontwikkelen voor evenementen, woningbouw of kleinschalige bedrijvigheid.'

Er wordt veel gesproken en geschreven over krimpgebieden: de mensen trekken weg en met hen verdwijnen de voorzieningen. De krimp is hier in midden-Friesland nog niet echt zichtbaar', zegt Meinderts 'maar ook de crisis in de woningmarkt laat z'n sporen na.

Qua voorzieningenniveau is het zo, dat de verenigingen er niet onder lijden, maar de winkeliers hebben het moeilijk. Natuurlijk is dit ook gevolg van de grote centra in de buurt, waar men te kust en te keur kan shoppen, dankzij de mobiliteit van nu. Voor oudere mensen is dit natuurlijk jammer. Wanneer een supermarkt vervalt, missen oudere mensen hun dagelijkse uitje naar de winkel, hun stukje beweging en sociale ontmoetingen.' ♦

De drie CDA-metagroepen

In dit blad presenteren de metagroepen Waarden, Democratie en Maatschappelijk Initiatief hun rapporten. De metagroepen zijn ingesteld door het partijbestuur om de lijn van het Strategisch Beraad op deze drie CDA thema's verder uit te werken. U kunt de volledige rapporten van de metagroepen nalezen op www.cda.nl/metagroepen

Aan de slag met waarden, democratie & maatschappelijk initiatief

Het drieluik waarden, democratie & maatschappelijk initiatief is een aanzet voor een partijbrede discussie.

Bij het opstellen van het nieuwe verkiezingsprogramma wordt de opbrengst van de ledendiscussie betrokken bij het bepalen van de nieuwe standpunten. Maar we blijven niet alleen praten. Iedereen kan meedoen, ook in de eigen afdeling!

- Organiseer in uw eigen afdeling een politiek debat over waarden, democratie en/of maatschappelijk initiatief. De werkgroepleden zijn beschikbaar als inleider en het landelijk team van dialoogmakers denkt graag mee u mee over een originele aanpak van de discussie of verdiepingssessie.
- Zoek de kiezers op met deze onderwerpen. Mensen vinden het interessant om mee te praten en hun mening te geven; in een grote groep of in kleine keukentafelsessies. U hoort wat zij vinden en zij horen wat het CDA wil!
- Maak maatschappelijk initiatief zichtbaar in uw eigen woonplaats door deelname aan de 'dag voor de

mantelzorger', 'NLdoet' of uw eigen 'vrijwilliger van de maand'-verkiezing. Het CDA is de spreekbuis én de ambassadeur van het maatschappelijk initiatief. Het is van belang dat we niet alleen vertellen hoe het moet, maar dit ook zelf laten zien. Goed voorbeeld doet goed volgen.

- In het debat over waarden hebben CDA-politici een prominente rol. Speelt er een kwestie in uw gemeente? Laat het niet liggen, maar pak het op. Juist door morele problemen te benoemen, laat het CDA zien een partij van waarden te zijn.
- Geef de zeggenschap terug aan de samenleving! Dat is de hoofdlijn van het democratie-rapport en daarmee de belangrijkste opdracht. Iedere afdeling kan dit zelf organiseren door mensen te betrekken bij het schrijven van een nieuw programma, door actief wijkbewoners op te zoeken als er een probleem speelt of door introducees uit te nodigen voor uw eigen ALV. Het CDA is er voor u!

Samenstelling metagroepen

IN WAARDEN.NL

Leonard Geluk (vz), Liza Kozłowska-School, Marleen van Mossel, Mustafa Amhaouch, Frank Petter, David Vriesendorp, Cor Jansen, Govert Buijs, Pieter Jan Dijkman, Karin Hoentjen, Jan Eerbeek

METAGROEP DEMOCRATIE.NU

Paul Doop (vz), Hubert Bruls, Robert Croll, Rien Fraanje, Rein Jan Hoekstra, Dave van der Pol, Marnix van Rij, Herman Scholten, Evert Jan Slootweg, Mirjam van 't Veld en Joram Verstoep. Madeleine van Toorenburg

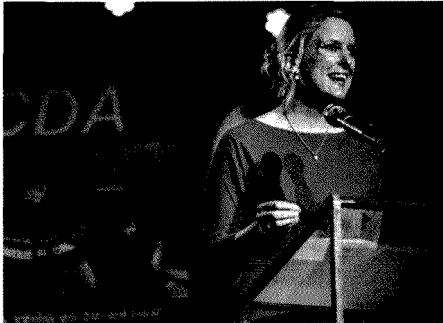
was adviserend lid vanuit de Tweede Kamerfractie.

Karin Hoentjen leverde ondersteuning vanuit het CDA-partijbureau.

MAATSCHAPPELIJK INITIATIEF

Marcel Wintels (vz), Hans de Bruijn, Laurens de Graaf, Ellen Hanselaar, Nic van Holstein, Jeroen Alting van Geusau, Fred Beekers, Willem van Leeuwen, Jan Jacob van Dijk, Loek Schueler, Harry Oosterman, Clemence Ross

Het jaar van...

Marianne van der Sloot

"2014 is voor mij een mooi jaar geweest, met veel positieve ontwikkelingen. In het voorjaar ben ik gekozen tot voorzitter van de ledenvereniging van de KRO. Een verantwoordelijke taak om de strategie uit te zetten voor onze ledenvereniging met ruim 400.000 leden.

Vervolgens hebben we met het CDA bij de gemeenteraadsverkiezingen in mijn stad 's-Hertogenbosch, waar ik op plek 2 stond, een uitstekend resultaat behaald. Daarnaast ben ik voorgedragen als lijsttrekker voor het CDA in Brabant. Ook privé is er goed nieuws, mijn vriend heeft me ten huwelijk gevraagd. Natuurlijk heb ik 'ja' gezegd!

In de Provinciale politiek wordt over grenzen gekeken en beleid gericht op de lange termijn. Dat verschilt met de gemeente, waar meer op korte en middellange termijn wordt ingezet. Maar ik merk ook dat voor de kiezer de gemeente veel begrijpelijker is en dichterbij staat dan de provincie. Daar gaan we in 2015 zeker verandering in brengen!

In Brabant ga ik voor winst in de Provinciale Staten. Absoluut! Ik merk dat de Brabanders positief staan ten opzichte van het CDA en we hebben een sterk team van kandidaten. Daar heb ik alle vertrouwen in. Inhoudelijk wil ik de strijd tegen eenzaamheid voortzetten. 1 op 10 van de Nederlanders is eenzaam; dat moet toch niet kunnen! Het is niet alleen een probleem van ouderen of jongeren, het is een probleem in onze maatschappij. In de gemeente, de provincie en bij de KRO ga ik in 2015 eenzaamheid uitgebreid op de kaart zetten."

Algarrada Antonio en Miranda Vaessen

eigenaars van een tankstation in

Stramproy

"Ondanks dat we altijd positief blijven, is het moeilijk toegeven dat we steeds weer een dalende lijn in de omzet hebben bereikt .

Ons bedrijf hebben we al drie generaties, we bestaan al tachtig jaar. In die tijd hebben we eerder ook prijsverschillen gekend .

Maar met een prijsverschil van 20 à 25 cent verschil voor een liter Euro95 met België is het zeer moeilijk om nog creatief te blijven .

De grootste verandering is dat het prijsverschil verder is opgelopen en dat nu nog meer mensen in België gaan tanken !

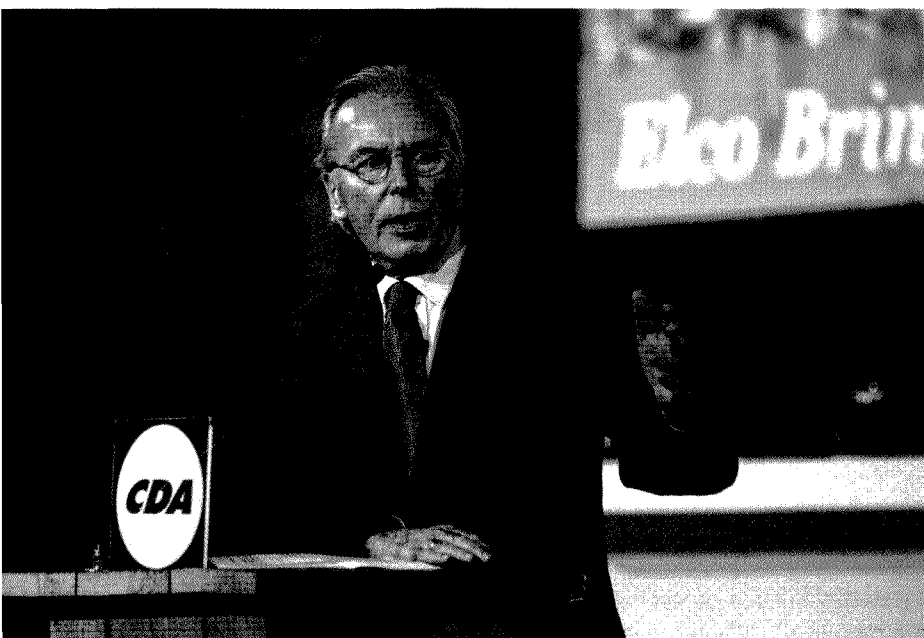
Mede door het prijsverschil met Nederland bouwen ze in Molenbeersel-Kinrooi (België) een nieuw tankstation om het tanktoerisme op te vangen .

Het nieuwe tankstation ligt 2 kilometer van ons station en 100 m. van de Belgisch-Nederlandse grens.

Mijn wens voor 2015? Een goede gezondheid en de verschillen in accijnzen op brandstof terugdraaien (op Europees niveau) anders is het einde voor veel tankstations nabij ."

Elco Brinkman

Even rust

Zo rond Kerst nemen we allemaal elk jaar wel een beetje rust – uiteraard alleen als er geen mensen of werk op ons wachten. Het jaar zit er op. Narigheid, ziekte, tegenslagen, overlijden passeren. En gelukkig ook vrolijker zaken. En we spreken en denken over wat er achter de horizon van het oudejaarsvuurwerk ligt.

Terugkijkend op 2014 viel mij vooral op hoe veel er in korte tijd gebeurde en hoe vaak we tegen elkaar zeggen dat we in een andere tijd leven. Dat is allebei waar, maar moeten we erover somberen? Social media hebben hun vaste plek verworven. Kunnen we nog zonder domotica thuis en in instellingen? We waren wel gewend aan vervagende grenzen terwijl we tegelijk thuis en in de

wijde wereld leven. Gewend aan drukte, flex en in zekere zin zelfs aan onzekerheid.

Elco Brinkman

Of toch niet? Zo'n rustpunt aan het eind van het jaar brengt je terug bij wat je echt waardevol vindt. Iemand om mee te praten, te huilen en te lachen. Een vertrouwde plek als herberg en uitvalsbasis. Momenten van rust zijn het om de echt serieuze dingen te herijken in plaats van maar 7x24x52 te blijven voortdenderen.

Bij zulke herbezinning vallen bijzonderheden meestal gauw op. Maar juist het gewone, dat wat dichtbij is, wat je gezond verstand kan bevatten en dat wat toch eigenlijk zonder allerlei gedoe en geregeld zou moeten gebeuren – ja, naar zo'n alledaagse werkelijkheid verlangen we vaak terug na een jaar vol virtualiteit en vluchtigheid. Als bakken in een veranderlijke tijd hebben we er behoefte aan. Niet terugverlangend naar vroeger tijden omdat we wel weten dat die niet terugkeren. Wel vooruitziend naar nieuwe kaders in het midden van de samenleving waarbinnen ons leven zich vrij, veilig, verdraagzaam, voorkomend en toch wel iets meer vastomlijnd zich komend jaar kan gaan voltrekken.

Ik denk niet dat dit een onverantwoord droombeeld is na een extra glaasje, maar een natuurlijke houding en gevoel waarop velen hun samenleven in 2015 echt zouden willen baseren. Daarom wens ik u en ons hele land zo'n inzet en resultaat graag toe. Laten we vanuit die visie blij zijn met althans enig herstel van de economie en van de belangstelling voor onze partij. Beiden zijn er nog niet helemaal bovenop, maar dit weten we nog wel van vroeger: hoop doet leven en van dag in dag uit maar thuis zitten komt de boel ook niet echt van de grond. Neem dus even rust deze dagen, geniet ervan! Daarna gaan we gesterkt en energiek aan de slag voor en met elkaar.

Banken en begrotingen:

van stresstest naar sterkte

Sinds 4 november zijn alle belangrijke banken in de eurozone onder toezicht komen te staan van de Europese Centrale Bank. Een maatregel die is ingesteld om te voorkomen dat slecht presterende banken in een land in de toekomst onze Europese economie in gevaar kunnen brengen. De zeven grootste Nederlandse banken kwamen keurig door de test. Dertien banken in de Eurozone moeten hun kapitaalbuffers aanvullen om ook moeilijke tijden te kunnen doorstaan.

'Er is enorm veel belastinggeld gestopt in het redden van banken'

Esther de Lange: 'Banken werken grensoverschrijdend en in het recente verleden zijn we een financiële crisis

ingerold mede door onverantwoord bankieren met risicovolle ingewikkelde producten. Er is enorm veel belastinggeld gestopt in het redden van banken en daarmee het veiligstellen van spaargeld van mensen. Dit was nodig maar nu is het vooral zaak een herhaling van deze situatie te voorkomen, vandaar de stresstest.' Door verbeterd toezicht moet het vertrouwen in de financiële sector weer toenemen.

Ook de lidstaten zelf spelen een grote rol in het herstel van de economie. Mede door onverantwoorde overheidsfinanciën in vele lidstaten staat de Europese economie er weinig rooskleurig voor. Structurele hervormingen van bijvoorbeeld economie, woningmarkt en arbeidsmarkt blijven in veel landen noodzakelijk.

Esther de Lange: 'Niet omdat we cijferfetisjisten zijn, maar omdat we toekomstige generaties niet willen opzadelen met een onverantwoorde schuldenlast. Wij zullen de verantwoordelijke Franse eurocommissaris ook voortdurend aan herinneren!'

Wim van de Camp:

'Ingrijpen in Duits

tolplan'

Wim van de Camp wil snel een streep halen door de huidige Duitse plannen voor een wegvignet voor personenauto's en motoren. Hij heeft de EU-commissaris verantwoordelijk voor Transport gevraagd om in te grijpen.

'Het plan is discriminerend', verklaart Van de Camp. 'De Duitse regering laat feitelijk alleen de buitenlandse automobilisten betalen, want de Duitsers krijgen de kosten vergoed door een lagere wegenbelasting: tot wel 100 euro minder voor bijvoorbeeld een VW Golf.'

Van de Camp en andere Europarlementariërs hebben de nieuwe EU-commissaris voor Transport, Violetta Bulc, al op het matje geroepen.

'Zij moet hier tijdig een stokje voor steken. Nu ingrijpen voorkomt jarenlange onzekerheid over de geldigheid van het vignet', vindt Van de Camp, coördinator Transport van de grote EVP-fractie in het Europees Parlement.

Bij een Brusselse hoorzitting over het Duitse vignet voorspelde een topjuriste al het einde van het Duitse vignet. Volgens de juriste zal het Europees Hof van Justitie vrijwel zeker oordelen dat het systeem discrimineert op basis van nationaliteit. Dat is in strijd met het Europees Verdrag.

Duitsland wil het vignet al over een jaar invoeren. 'Ik zou tegen de Duitse regering willen zeggen: Wees wijs. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald.'

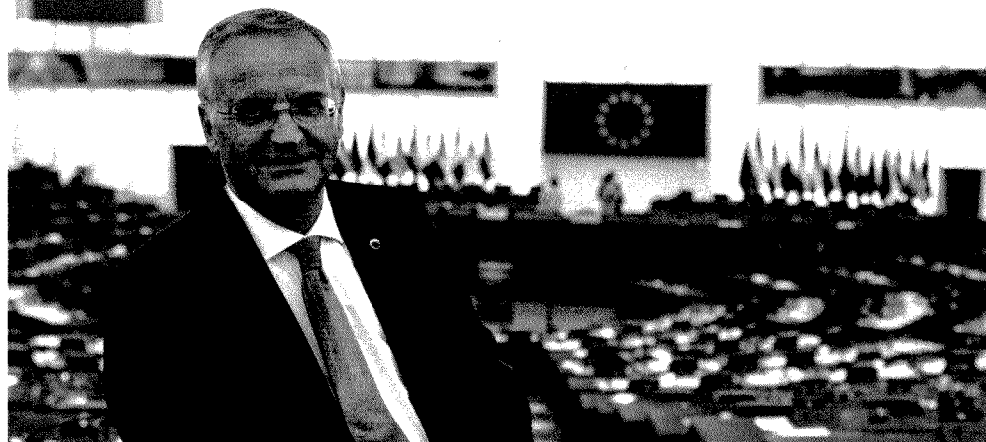

Innoverend de crisis uit

'Europa verliest in hoog tempo de positie in de wereld', waarschuwt Lambert van Nistelrooij, CDA Europarlementslid. 'Dit jaar zijn de economieën van de opkomende landen die van de industrielanden gepasseerd. Tijd voor echte Europese acties!'

Europa doet het erg goed in het fundamenteel en toegepast onderzoek, zo ziet Van Nistelrooij. 'We moeten de wetenschappelijke voorsprong omzetten in producten, groei en banen. Er moet meer gericht geïnvesteerd worden. We hebben meer made in Europe.'

De nieuwe koers wordt ingezet. Op aandringen van Van Nistelrooij steekt de EU de komende zeven jaar ongeveer 124 miljard van de Europese Regionale- en Investeringsfondsen geïnvesteerd in ICT, MKB, concu-

rentievermogen en de CO2-arme economie.

Nederlandse topsectoren en regio's kunnen met EU steun uitblinken door zich met partners uit heel Europa verder te specialiseren. Zo heeft Wageningen Food Valley ontwikkeld en legt Gilze-Rijen zich toe op onderhoudsbedrijven in de luchtvaartsector. We hebben veel bedrijven die in de EU eredivisie meespelen.

De nieuwe Europese Commissie voorzitter Jean-Claude Juncker heeft

innovatie hoog op de agenda staan, en komt met een investeringsplan voor groei en banen. 'We gaan samen met het bedrijfsleven, innoverend de crisis uit.'

Van Nistelrooij hield over de concrete invulling in november zelf een Innovatietop in het Europees Parlement, met circa duizend gasten en dertig seminars.

Kijk voor de resultaten op www.knowledge4innovation.eu/about

Zorgen over Afrikaanse bootvluchtelingen

Het CDA maakt zich zorgen over de onderlinge solidariteit binnen Europa wat betreft de enorme toestroom van Afrikaanse bootvluchtelingen. Jeroen Lenaers, het nieuwe Europarlementslid uit Limburg, maakt zich daar sterk voor.

De Europese operatie Triton in de Middellandse Zee is te licht, vindt Lenaers. 'In de Griekse mythologie was Triton de machtige zoon van Poseidon, de God van de Zee. Bij deze missie heeft Triton geen scherpe drietand, maar slechts een houten tandenstoker.'

Frontex, het EU-agentschap voor bewaking van Europese buitengrenzen, heeft geen eigen materiaal en

is volledig afhankelijk van vrijwillige bijdrages van de lidstaten. Dat geleid tot een budget van ongeveer 2,9 miljoen euro per maand.

'Dat is flink minder dan de Italiaanse operatie Mare Nostrum voorheen', oordeelt Lenaers. Die kostte Italië zo'n 9 miljoen euro per maand en redde afgelopen jaar maar liefst 150.000 vluchtelingen.

Meer ambitie en solidariteit binnen de EU op dit terrein is dan ook broodnodig. 'Solidariteit moet dan wel van twee kanten komen. Lidstaten aan de buitengrenzen van Europa moeten hun verantwoordelijkheid nemen bij registratie en

opvang van vluchtelingen. Het mag niet zo zijn dat duizenden ongeregistreerde vluchtelingen via bijvoorbeeld Italië naar Nederland kunnen komen. Dat haalt het fundament onder het gemeenschappelijk asielbeleid vandaan.'

Annie Schreijer-Pierik wil tijdelijke

stop op vergaande maatregelen Natura2000

Annie Schreijer-Pierik (CDA Europarlement) wil een tijdelijke stop op vergaande Nederlandse maatregelen voor het Europese natuurbeleid, het zogeheten Natura2000.

'Er is een heikele situatie ontstaan'

Ze luidt de noodklok wegens de te grote verschillen in natuurbescherming. In Nederlands-Duitse natuurgebieden worden Nederlandse boeren ernstig beperkt, maar mogen Duitse boeren juist fors uitbreiden. 'Er is een heikele situatie ontstaan', vindt Annie Schreijer. Ze heeft daarom schriftelijke vragen gesteld aan de Europese Commissie. De grensverschillen zijn helaas exem-

plarisch voor de uitvoering van het Europese natuurbeleid, de zogeheten Natura2000.

'Bijzondere natuur moet uiteraard worden beschermd, maar we willen eerst voldoende helderheid en zekerheid voor de toekomst. Daarna pas zouden provincies en andere overheden weer dit soort onomkeerbare stappen mogen uitvoeren', aldus Schreijer, waarmee ze doelt op bijvoorbeeld sloop van boerderijen.

Schreijer wil daarom dat de Europese Commissie de evaluatie (fitness check) van de Vogel- en Habitatrichtlijnen vervroegt. Die evaluatie staat nu pas gepland voor eind 2015/begin 2016. Wederzijdse afstemming van de nationale uitvoering van Europees natuurbeleid moet daarbij voorop staan, aldus Schreijer-Pierik. 'Dit soort verschillen en tegenstrijdigheden moeten worden voorkomen.'

Meer hulp voor ebola-weeskinderen

Op aandringen van Annie Schreijer-Pierik (CDA Europarlement) gaat de Europese Commissie meer doen voor weeskinderen in Ebola-landen. Circa 5000 à 7000 kinderen zijn wees geworden door de ebola-epidemie. EU-commissaris Stylianides (Humanitaire Hulp) maakt speciale fondsen vrij voor de wezen.

Schreijer wijst erop dat de kinderen door hun omgeving worden gemeden en gestigmatiseerd: "De kinderen zijn enorm kwetsbaar, juist nu er voor deze groep extra aandacht zou moeten zijn". Ze wil onder meer weeshuizen laten bouwen van EU-geld.

De CDA-politica is blij dat de commissaris opriep tot een grote Europese inzamelingsactie voor de ebolabestrijding. Hij heeft toegezegd daarvoor te overleggen met de lidstaten.

Schreijer sprak EU-commissaris Christos Stylianides aan op de Europese inzet voor weeskinderen, nadat hij maandag terugkwam van zijn bezoek aan West-Afrika.

"Als Europa is het onmogelijk voorbij te gaan aan het lot van Ebola-weeskinderen, dat zou voorbijgaan aan de waarden die wij als Europeanen uitdragen", zei

Stylianides tegen Annie Schreijer. Hij vindt de hulp aan de weeskinderen absolute prioriteit.

EU coördinator voor Ebola Christos Stylianides

'De winkel van mijn vrouw en ik bestaat deze maand precies zes jaar. Waarom een bloemenwinkel? Ik zeg altijd dat ik niets anders kan, nee hoor, ik heb altijd al van bloemen gehouden. Zes jaar geleden, we waren toen 19 en 23, werkten we allebei in een bloemenwinkel in Schiedam. En we hoorden vaak dat mensen het jammer vonden dat er niet zo'n winkel in Vlaardingen was. We zijn op een dag gewoon begonnen. Het startrisico van een bloemenwinkel is laag, vooral als je het vergelijkt met de horeca. Ik heb er nooit echt wakker van gelegen.

Sinds de verkiezingen in maart ben ik raadslid hier in Vlaardingen. Het lijkt een mooie combinatie: ondernemer en gemeenteraadslid, maar het is soms lastig. Veel extra activiteiten zijn bijvoorbeeld op zaterdag. En ja, dat is lastig als je een winkel hebt.

Ik vind het heel erg leuk om naast de winkel iets heel anders te doen. In de gemeenteraad kun je echt iets doen, echt iets betekenen voor de mensen. Daarnaast is het enorm afwisselend: op een dag heb je soms een spannend debat, een overleg met de wethouder, een commissievergadering.

Het mooie aan het CDA is dat we ook naar de menselijke kant van een verhaal kijken. Dat doen we niet alleen op papier, maar proberen we ook in de praktijk uit te dragen. Bij het CDA is iedereen welkom. Zelf vind ik de C heel belangrijk, daar sta ik voor. Maar het mooie aan het CDA vind ik dat iedereen welkom is, ook mensen die met een andere blik naar dingen kijken. Het gaat uiteindelijk om mensen.'

Marnix Alderliesten is eigenaar van een bloemenwinkel in Vlaardingen, daarnaast is hij lid van de gemeenteraad.

De mystery guest van Advent

Midden onder u

Tekst Jan de Visser | Foto ANP - Koen van Weel

Wij vieren heel vaak Advent vanuit de letterlijke betekenis van dat woord: verwachting, afwachting. Ooit, op een dag, zal het allemaal heel anders zijn. Wij leven eigenlijk het hele jaar door in de verwachting van het Rijk Gods dat komen zal. En in verdichte en verdikte vorm beleven we dat in de laatste vier weken voor Kerst. De geboorte van Jezus is het symbool voor het komende Rijk. En ooit, ooit, zal dat Kerstkind terug komen op de wolken. Dan zal Hij alles zijn en in allen. En van dat Rijk dromen we, en naar dat Rijk zien we uit. Scheur toch de wolken weg en kom.

En natuurlijk is dat prachtig. Want laten we wel zijn: van dat gewenste en gedroomde Koninkrijk is nog niet zo bar veel terecht gekomen. Of je nu onderdrukt wordt door de Romeinen zoals in Jezus' tijd, of door de Duitsers in de Tweede Wereldoorlog, of dat je van vluchtelingenkamp naar vluchtelingenkamp kunt reizen in Syrië of Rwanda, het totaalbeeld komt niet echt overeen met een wereld waarin pais en vrede heersen. Het Messiaanse Rijk is bepaald nog niet aangebroken.

En dat 'nog niet' geeft de spanning aan tussen de wereld waarnaar we uitzien en verlangen en de wereld waarin we leven. 'Nog niet' wil zeggen dat het er wel al een klein beetje is, en dat er hier en daar sporen te vinden zijn van het droombeeld waar we naar toe leven, maar het is er dus 'nog niet'.

Johannes staat daar toch een slagje anders in: Midden onder u. Niet morgen of overmorgen, niet ooit of nog niet, nee: Midden onder u staat Hij.

Voor Johannes is de komst van Jezus geen advent, maar een zichtbare realiteit. Het is niet duidelijk, of Jezus ook aanwezig was bij de twistgesprekken die aanleiding waren tot deze uitspraak. Het lijkt van niet. Want verderop in het eerste hoofdstuk van Johannes komt Jezus werkelijk te tonele, en dan noemt Johannes hem het Lam Gods, en dat gebeurde volgens de evangeliëschrijver de volgende dag.

Johannes zegt dan ook niet: Morgen komt Hij midden onder u staan. Ook niet iets vaags als: 'Binnenkort zal er iemand onder u komen staan', nee: Midden onder u staat Hij.

Advent is geen verwachting, maar realiteit. Als een soort *mystery guest* leeft de Beloofde onder ons, en misschien nog wel dichterbij: als een soort *mystery guest* leeft Hij in ieder van ons.

'Advent is geen verwachting, maar realiteit. Als een soort mystery guest leeft de Beloofde onder ons, en misschien nog wel dichterbij: als een soort mystery guest leeft Hij in ieder van ons'

Temidden van al die mensen met wie we dagelijks te maken hebben, gaat de Jezus-figuur schuil. Onbenoemd, en soms onvoorstelbaar. Hij hoort aan wat er allemaal gezegd wordt, hij ziet wat er gebeurt. Je herkent hem niet, Hij is hetzelfde als wij. Soms loopt-ie in een keurig pak door de Tweede Kamer, en dan weer is hij te herkennen in de zwerver onder de brug. Midden onder u staat hij die jij niet kent.

Je weet niet, hoe de Jezus-figuur zich vandaag aan jou presenteert.

En je weet ook niet, hoe de Jezus-figuur zich vandaag in jou presenteert. Ieder dag brengt z'n eigen taken en verantwoordelijkheden met zich mee. Dat kan gaan over de politiek, je familie, je kerk of sportvereniging. En er gebeurt van alles in die kringen. En temidden van alle spanningen die er kunnen ontstaan, voel je dat je er iets aan wilt doen; je voelt dat je het goede moet nastreven, dat in de buurt komt van je eigen idealen, van de uitgangspunten van de partij of bij het welzijn van demensen die hier allemaal bij betrokken zijn.

En opeens komt het verlossende woord uit jouw mond, opeens ben jij degene die de goede kaart trekt, en opeens gebeurt het onverwachte. En ja, daar is die *mystery guest* opeens, in optima forma. Was het Jezus, was het een idee van hogere hand, was ik het zelf? Hoe vaak hoor je mensen niet zeggen, dat ze geen idee hadden waar 'het' vandaan kwam, maar het was er opeens?

Midden onder u, midden in je eigen leven.

Die onbekende mysterieuze gast in je eigen leven en je eigen omgeving moet je niet onderschatten. Het is natuurlijk bijna onmogelijk om hem een hoofdrol te geven, want

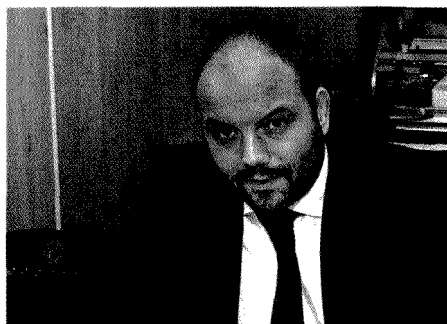
je weet niet, of nog niet, hoe hij eruit ziet. Maar hij is er wel degelijk. In de wereld om ons heen, en in ons eigen leven.

Die gast zou je eigenlijk met alle *égards* moeten behandelen. Hem negeren of passeren zou betekenen dat je heel veel talenten en mogelijkheden laat liggen. Het is niet alleen een kwestie van openstaan voor het onverwachte, het is ook een kwestie van verwachten dat dat ook gebeurt. Johannes de Doper wist, ook al kende hij Jezus zelf (nog) niet, dat hij in het niet zou vallen bij deze mysterieuze gast: ik ben het niet eens waard zijn schoenriem los te maken. Die dienende taak van een slaaf is bij wijze van spreken nog te veel eer voor Johannes: alle ruimte, alle aandacht moet uitgaan naar de *mystery guest* van deze Adventsperiode: Hij die gij niet kent.

Natuurlijk wordt het Kerst, en natuurlijk weten wie degene is 'die gij niet kent'. En dat kan betekenen, dat we gewoon weer doorgaan, en ervan uitgaan dat er niets hoeft te veranderen; we laten alles bij het oude.

Maar het wordt natuurlijk allemaal veel spannender en het geeft deze Adventsperiode heel veel meer diepgang, als we leven in het besef, dat er een *mystery guest* rondloopt: Midden onder u staat hij die gij niet kent. >

Het jaar van...

John Berends

"Ik kijk terug op een bewogen jaar waarin wij aan Nederland hebben laten zien dat ook het CDA oppositie kan voeren. Ook heeft het CDA in dat jaar het concept van de weerbare democratie op de kaart gezet en het voortouw genomen in de strijd tegen het jihadisme en de terreur van de Islamitische Staat. De weerbare democratie waarvoor het CDA staat, zal de komende tijd nog belangrijker worden. Het is een doelstelling waar ik met hart en ziel achter sta. Dat ik daarbij meerdere malen door radicale elementen ben bedreigd, neem ik op de koop toe.

In het dagelijks leven werk ik met de moeilijkste jongeren aan de onderkant van de samenleving. Hardcore criminelen maar ook (ex) radicalen. Mijn drive hierbij is dat ik voor een samenleving sta waarin iedereen een kans moet krijgen. Ook criminelen en (ex)radicalen verdienen een tweede kans Met de nadruk op "verdienen": ze moeten er wel iets voor doen en hun verantwoordelijkheid nemen. Net zoals alle andere Nederlanders dat moeten. Bij een weerbare democratie zoals het CDA die voorstaat, horen niet alleen rechten maar ook plichten.

Ik wil mij blijven inzetten voor het CDA in verschillende geledingen. Met name bij de aanpak van de (moslim) radicalisering, het jihadisme en de criminaliteit. Ik heb inmiddels veel ervaring en expertise op dit punt opgedaan en kan CDA-bestuurders en -beleidsmakers adviseren bij deze aanpak. Omdat ik gemeenteraadslid in Eindhoven ben geweest, kan ik ook de brug slaan tussen beleid en uitvoering van dat beleid. Daarom: CDA-beleidsmakers: bel me eens op voor een kop koffie, ik denk dat we veel voor elkaar kunnen betekenen."

John Berends

"In 2014 heeft Apeldoorn de weg omhoog weer gevonden. De afgelopen twee jaar waren zwaar in financieel opzicht. We hebben toen een agenda voor herstel opgezet waarin alles bespreekbaar was. Met resultaat. Met hulp van de provincie hebben we gewerkt aan de infrastructuur en aan het verbeteren van de binnenstad. Maar we kijken verder dan onze eigen stad. Apeldoorn hoort weer bij de G32 en ook in Brussel zijn we weer aanwezig samen met de andere steden in Gelderland.

2015 wordt het jaar van de decentralisaties. We zijn net het financiële debacle te boven en nu krijgen we dit eroverheen. Maar dat geldt natuurlijk voor alle gemeentes. We zijn blij met het extra geld dat we krijgen, want Apeldoorn heeft door de mooie ligging middenin de natuur meer zorginstellingen dan de gemiddelde gemeente.

2014 was ook het jaar waarin Volkert van der G. in Apeldoorn kwam wonen. Ik heb twee dagen nagedacht over het verzoek om hem in Apeldoorn toe te laten. En, hij was welkom. Hij heeft zijn straf uitgezeten en ik vind dat iedereen de kans moet krijgen om te reintegreren. Van der G. woont nog steeds bij ons in de gemeente. Zonder problemen. Blijkbaar is privacy toch nog mogelijk, ook voor hem. Dat vind ik hoopvol."

Ruth Peetoom

Leven is het meervoud van lef

Marcel Deryckere is twintig en staat op de zevende plaats van de Brabantse kandidatenlijst voor de Statenverkiezingen. Hij staat op aan het einde van een levendig gesprek dat ik heb met de Brabantse afdelingen tijdens de Provincietour. In het uur daaraan vooraf zijn allerlei slimme praktijken gepasseerd om mensen te interesseren en actief in te zetten in het CDA: de G1000 in Veghel, een aantal jongeren tegelijk nieuw in het bestuur in Hilvarenbeek, de digitale snelweg van Werkendam en zo meer. Dan roert Marcel zich en vat het samen: 'Doe andere dingen. Ga het gewoon doen. Heb lef!'

Lef loont. Het is niet jezelf overschreeuwen of opblazen. Het is wel verder kijken dan het vanzelfspre-

kende, kansen zien en ze pakken. In Alkmaar hadden ze guts en kozen de leden Falgun Binnendijk (29) als lijsttrekker voor de herindelingsverkiezingen. Hij won twee zetels. In Den Bosch doken overal kleine mannetjes op met een groene sjaal. Dat bleek een actie van het CDA dat daarmee aandacht vroeg voor de werkloosheid onder ouderen en jongeren – 'laat hen niet in de kou staan'. Gevolg: zetelwinst. In Friesland is Sander de Rouwe lijsttrekker en in Overijssel Eddy van Hijum: is er een betere manier om ervaren mensen in te zetten dan deze transfer van de Kamer naar de Provinciale Staten? En het Limburgse CDA zette z'n digitale brievenbus wijd open voor iedereen die wijzigingsvoorstellen of extra

ideeën had voor zijn verkiezingsprogramma. Uniek!

Lef is ook ruimte maken voor debat en dialoog. Veertien visiegroepen hebben we straks, op alle politieke speelvelden. Op het afgelopen congres waren er verschillende deelsessies met telkens een volle bak. Bij de sessie van Familie en Gezin experimenteerden de debatmakers van Nu.Dialogo met een discussie via de mobiele telefoon van de aanwezigen – wie er geen had gebruikte die van zijn buurman. Zo maken we op nieuwe manieren bouwstenen voor het volgende verkiezingsprogramma. In dit blad vindt u de presentatie van de pamfletten van de metagroepen Democratie. Nu, Maatschappelijk Initiatief.Nu en Waarden.Nu – ik hoop dat hun denkwerk inzet wordt van productieve discussies die vertaald worden in politieke standpunten. En het Wetenschappelijk Instituut komt dit voorjaar met belangrijke visies op het overbruggen van nieuwe scheidingslijnen in de samenleving en het verdienmodel van de toekomst.

Leven is het meervoud van lef. Ik zie overal enthousiasme en creativiteit in het CDA. En de durf om door te pakken. De wet van Deryckere: 'Doe andere dingen. Ga het gewoon doen. Heb lef!' Het worden mooie verkiezingen in maart.

Meld het Mona

Mantelzorg overkomt je. Iemand waarvan je houdt, wordt ziek. Je gaat als vanzelfsprekend voor hem of haar zorgen. Maar vanaf 1 januari moeten mantelzorgers misschien wel meer zorgen dan ze aankunnen.

Op 1 januari verandert er veel in de langdurige zorg. Zorg en ondersteuning gaan grotendeels naar de gemeenten en zorgverzekeraars. 'Die hele decentralisatie gaat bovendien gepaard met een enorme bezuiniging', zegt Mona Keijzer. 'Daarom komt er veel op mantelzorgers af. Het CDA heeft enorm veel respect voor mensen die mantelzorg verlenen. We moeten ook voor hen zorgen dat de overdracht goed verloopt en dat we hen niet gaan overvragen.'

Keijzer ziet dat overal in het land ambtenaren, raadsleden en wethouders keihard werken om de overgang zorgvuldig te laten verlopen. 'Maar dat is geen garantie dat alles goed zal gaan. We moeten daarom goed in de gaten houden of mensen het volhouden, of ze niet door het ijs zakken. Daarom heb ik een meldpunt geopend. Mensen kunnen daar hun verhaal kwijt.'

Verhalen

Op 10 november was het de Dag van de Mantelzorg. Het thema van de dag was *Allemaal verhalen*. Mona Keijzer

sprak die dag met mantelzorgers in Volendam en de Krimpenerwaard.

"Verhalen heb ik zeker gehoord. Elke keer weer verwonder ik me weer over de kracht die mensen hebben om bij soms steeds verslechterende gezondheidssituaties vol te houden.

Ik hoorde verhalen van familieleden die soms binnen één familie meerdere familieleden hebben die zorg nodig hebben. Bijvoorbeeld het verhaal van een vrouw die vertelde over haar man met de ziekte van Huntington." Mona

Keijzer kwam bij haar thuis. Terwijl de mantelverzorgster thee zette vertelde ze Mona dat niet alleen haar man zorg nodig had maar dat twee jaar terug bleek dat ook haar dochter zorg nodig had.. "Ze heeft dezelfde ziekte als haar vader." Toen ze ging zitten op de bank vervolgde ze: "De zorg is soms nog wel te doen, maar de onzekerheid over de veranderingen zijn vreselijk. Het heeft zoveel impact op je leven als je man en dochter zo ziek zijn.. Het duwtje in de rug van de overheid is af en toe essentieel." In de spaarzame vrije tijd die de vrouw heeft probeert ze te schilderen. "Dat geeft mij rust en kan ik voor heel even afstand nemen van de situatie." Rust, zekerheid en perspectief is wat het CDA wil bieden tijdens de heftige veranderingen die nu in de zorg plaatsvinden.

'Rust, zekerheid en perspectief is wat het CDA wil bieden tijdens de heftige veranderingen die nu in de zorg plaatsvinden'

Of het verhaal van een vrouw die een slechtiende man heeft én twee zonen met een aan autisme verwante stoornis. Ze heeft gelukkig nog een baan vertelde ze aan Keijzer. Haar ene zoon woont inmiddels na veel zoeken met ondersteuning zelfstandig. De andere zoon woont 125 kilometer verderop in een gezinsvervangend tehuis waar hij niet tot zijn recht komt. Wél vraagt de directie van het tehuis of de moeder niet wat vaker langs kan komen. Graag zou deze vrouw haar tweede zoon ook wat dichterbij de buurt hebben zodat ze met hem kan werken aan zijn vaardigheden.

'De eerst genoemde vrouw stuurt mij nog haar indicatiebesluit van het CIJZ', vertelt Keijzer. 'Ik heb haar beloofd te kijken waar haar man op 1 januari 2015 zijn zorg krijgt. De tweede vrouw heb ik in contact gebracht met de CDA-wethouder en geïnformeerd over het Leo Kannerhuis, specialisten in autisme. Haar problemen zijn daarmee niet gelijk opgelost, maar hopelijk geeft het wel wat meer zekerheid en perspectief.'

Een ander verhaal die Mona hoorde was het verhaal van Miriam Tros. Voor het meldpunt schreef ze een blog hoe haar leven eruit ziet als mantelzorgster van haar zoon met autisme. In haar blog schreef ze het volgende:

"...dit jaar wordt het helemaal spannend. De enige zekerheid die we hebben is dat niemand zeker weet wat er gaat gebeuren. En dat we heel veel vragen hebben. Waarom kan ik alle PGB-zaken niet bij één loket regelen? Van aanvraag tot en met verantwoording, wat een tijd zou ik overhouden om voor mijn zoon te kunnen zorgen. Mantelzorgen. Dat is namelijk wat hij nodig heeft. Waarom moet ik elk jaar opnieuw uitleggen dat het autisme van mijn zoon het afgelopen jaar niet ineens verdwenen is? En waarom moet ik elk jaar de deskundigen schriftelijk bevestigen dat er altijd nieuwe uitdagingen met mijn autistische zoon zijn, gewoon omdat hij nou eenmaal ouder wordt? En waarom moet ik iemand inhuren voor iets wat ik liever zelf wil en vooral beter kan doen? En waarom moet ik zoveel energie verspillen omdat anderen misbruik maken van regelingen? En moet ik mezelf per 1 januari 2015 ontslaan omdat niemand me kan vertellen hoe het dan verder gaat?" *

Meld het Mona

Het meldpunt over mantelzorg is geopend tijdens het congres van 8 november in Alkmaar. Het CDA is op zoek naar de praktische verhalen van mantelzorgers (jong en oud). Het gaat vooral over de veranderingen die u concreet waarneemt door alle veranderingen in de zorg. Wil de gemeente dat u meer gaat doen of juist minder? Voelt u zich begrepen in het keukentafelgesprek of niet? Is er in uw gemeente voldoende respijtzorg voorhanden? Hoe verloopt de samenwerking tussen u en de professionele zorg? Hoe gaat de wijkverpleegkundige met u om? Kunt u de zorg voor uw gehandicapte kind nog goed regelen?

U kunt uw verhaal vertellen op www.cda.nl/meldhetmona

IK KAN Werken

“Zonder hulp zat ik nu kreupel thuis”

“Ik ben Juliette en op mijn tiende kreeg ik een infectieziekte. Dankzij een operatie en hulp van LIGHT FOR THE

WORLD kon ik een naaiatelier beginnen. Die kans gun ik andere jongeren met een handicap ook!”

“Geef jongeren met een handicap een eerlijke kans!”

Reinier van den Berg, ambassadeur

DIRECT
DONEREN
>

 ikkanwerken.nu
GIRO 131 • IBAN: NL10 INGB 0000 0001 31

LIGHT
FOR THE WORLD

Nieuw lid

Naam Christward Gradenwitz

Leeftijd 43 jaar

Woonplaats Den Haag

Werk Eerste plv. griffier van de Eerste Kamer der Staten-Generaal

Thuisituatie getrouwd, twee kinderen

Beschrijf jezelf in drie woorden

Postliberaal, realistisch, inclusief.

'Nederland meer dan ooit een brede volkspartij in het radicale midden nodig heeft. Het CDA is onmisken-

baar die partij. Voor mij is het CDA de partij van en/en: gemeenschap én individu, het materiële én het geestelijke, platteland én stad, samenleving én staat én markt. Kijkend naar alleen al het laatste – de drie domeinen – dan kom je niet ver als je je verliest in één van de drie. Ik zie het CDA als de partij die altijd oog heeft voor het grotere geheel en daarbinnen gericht inzet op wat van waarde is, ook voor volgende generaties.'

Wie is je favoriete politicus en waarom?

'Een goed politicus verstaat zijn tijd. Deze tijd vraagt meer dan het liberalisme nog kan bieden. Steeds meer mensen voelen heel goed aan dat "ikke-ikke, hebbe-hebbe" het toch niet helemaal is. Iemand van mijn generatie die daar goed op ingaat, is senator Wopke Hoekstra.'

Het jaar van...

Alisa Ruban

Ruban is internationaal secretaris van de Oekraïense partij Democratic Alliance

'Een jaar geleden stond ik samen met duizenden, ja zelfs een miljoen, Oekraïners op het Maidan Plein te demonstreren tegen het besluit van de regering om niet langer met Europa in gesprek te blijven.

De demonstranten werden door waarden gedreven. Het zijn de waarden waarop Europa gefundeerd is: vrijheid, waardigheid en solidariteit. Het geloof in die waarden zit zo diep dat er mensen zijn die hun leven ervoor hebben gegeven.

De oorlog die gevoerd wordt in Oekraïne raakte helaas ook Nederland diep. Ik rouw mee met hen die iemand waarvan ze hielden verloren bij de aanslag op de MH17 afgelopen zomer. Dit verdriet verbindt ons voor lange tijd met elkaar.

Op het Maidan Plein riepen we om Europa, maar uiteindelijk vonden we een nieuw Oekraïne. Want bij de verkiezingen in oktober heeft Oekraïne een nieuw, pro-Westers parlement gekozen. We hebben laten zien waarin we geloven, in welke richting we onze toekomst zien.

Er is hoop, maar we zijn er nog niet. We hebben een sterke schouder nodig waar we op kunnen leunen, de schouder van Europa.'

Julius Terpstra

'Het is alweer even geleden dat de gemeenteraadsverkiezingen waren. Die zijn voor het CDJA enorm succesvol verlopen: een op de tien CDA-raadsleden is een jongere! En bij die andere verkiezingen in 2014, die voor het Europees Parlement, werd ook al een CDJA-lid gekozen. Ik ben heel blij dat Jeroen Lenaers deel uitmaakt van de CDA-delegatie in Europa.

Het CDJA heeft hier de afgelopen jaren ook veel in geïnvesteerd. Met Generatie 2014 hebben we jongeren opgeleid tot volksvertegenwoordigers. Met resultaat! Het netwerk staat en we gaan door met deze vernieuwing en verjonging van de partij van onderaf. Het stemt me daarom blij dat er in vrijwel alle provincies jongeren op verkiesbare plaatsen staan bij de Provinciale Statenverkiezingen in maart.

Politiek stond het jaar voor ons als jongerenpartij in het teken van het leenstelsel. Het is een thema dat jongeren direct raakt. Samen met Tweede Kamerlid Michel Rog hebben we hier meerdere keren actie tegen gevoerd. Het is echt een heel slecht plan voor aankomende studenten. Je verhoogt de drempel om te gaan studeren én je zadelt jongeren die wel gaan studeren op met een studieschuld.

Meteen in het nieuwe jaar, in januari 2015, wordt het voorstel behandeld in de Eerste Kamer. Ik hoop dat niet alleen onze eigen CDA-senatoren, maar ook die van D66 en GroenLinks, tegen het wetsvoorstel zullen stemmen.'

Esther de Lange

Bouwen aan vertrouwen

De kerstperiode is vaak het moment om terug te kijken op het afgelopen jaar en vooruit te kijken op het volgende. Voor ons is het een bewogen jaar geweest, met als hoogtepunt het resultaat bij de Europese verkiezingen. Dat wij na de verkiezingen in mei wederom als grootste partij in het Europees Parlement zouden terugkeren, had niemand aan het begin van het jaar durven dromen. We overtroffen de verwachtingen. We versloegen de peilingen. Met een helder verhaal en herkenbare kandidaten in het hele land wisten we de kiezer te overtuigen. Nederland kan niet zonder de Europese Unie, maar de Europese Unie ook niet zonder het vertrouwen van mensen. En alhoewel Europa ons nog steeds veel goeds brengt, is dat vertrouwen op belangrijke punten ook geschonden. Daar moet je niet omheen praten. Daar moet je iets aan doen. Het herstel van vertrouwen stond en staat voor ons voorop. Met vijf zetels mogen we ons werk voortzetten in het Parlement, en daar zijn we vol overtuiging aan begon-

nen. Hier past ook een woord van dank aan Corien Wortmann-Kool en Ria Oomen-Ruijten, die beiden terecht onderscheiden zijn met de Schuman medaille voor hun jarenlange gewaardeerde inzet voor Europa.

Als delegatieleider ben ik trots op de energie en de daadkracht waarmee onze leden van start zijn gegaan. In lijn met wat we in de campagne hebben beloofd, zetten wij in op herstel van vertrouwen. Vertrouwen in een Europese Unie die zich richt op haar kerntaken. Dat betekent bijvoorbeeld dat we in de Economische Commissie van het Parlement vechten voor een eerlijke economie. Het kan niet zo zijn dat grote landen zich niet aan afspraken over gezonde overheidsfinanciën hoeven te houden, terwijl Portugal, Griekenland en Ierland wel pijnlijke maatregelen hebben genomen. Of dat multinationals massaal belasting ontwijken, terwijl de gewone ondernemer wel netjes afdraagt en de burger een naheffing op de mat vindt. Het betekent ook dat Jeroen Lenaers zich inzet om de enorme jeugdwerkloosheid en de belemmeringen voor grenswerkers aan te pakken, zodat ook nieuwe generaties een toekomst hebben. Lambert van Nistelrooij en Wim van de Camp houden als coördinatoren de EVP op koers op het gebied van transport en regionaal beleid. Zij treden op tegen discriminerende nationale tolvignetten en werken aan werkgelegenheid in sterke en moderne regio's.

Daarnaast zijn de familie- en gezinsbedrijven van Nederland bij Annie Schreijer-Pierik in goede handen, bijvoorbeeld in de strijd tegen te rigide natuurregels.

'Nederland kan niet zonder de Europese Unie, maar de Europese Unie ook niet zonder het vertrouwen van mensen'

De wereld om ons heen verandert. Er zijn helaas volop bedreigingen voor onze manier van leven. Daarom moet we ook blijven bouwen aan samenwerking met de landen om ons heen. Een uitgestoken hand bieden waar mogelijk, maar ook gezamenlijk een vuist maken waar nodig. Samen staan we sterk. Dat vergt en krijgt ook in 2015 de blijvende inzet van uw CDA-Europarlementariërs. We wensen u een zalig en gezegend kerstfeest en een voorspoedig nieuwjaar.

De brede volkspartij

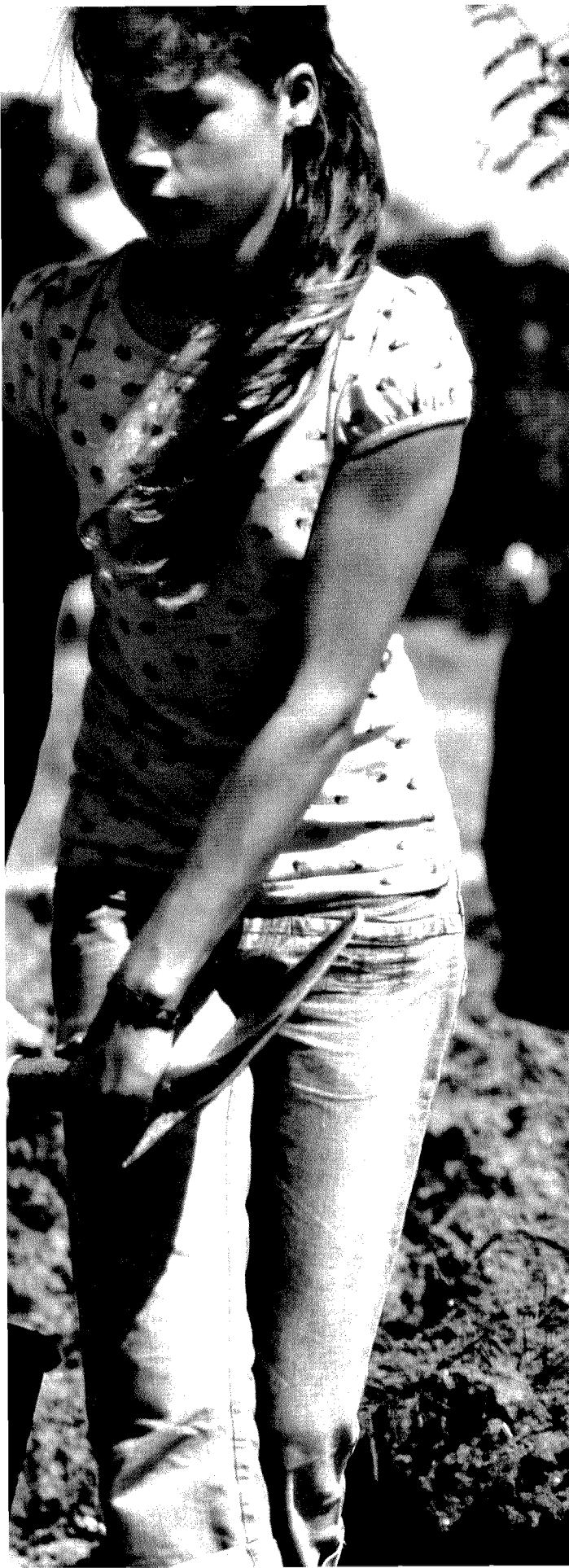
'Of de samenleving zit

aan het stuur, of de overheid'

Steeds vaker horen we CDA'ers pleiten voor Right to Challenge. In aanloop naar de verkiezingen voor de Provinciale Staten heeft CDA Zuid-Holland dit voorstel in Zuid-Holland geïntroduceerd. Hans Demoed, fractievoorzitter van CDA Zuid-Holland, legt uit wat Right to Challenge inhoudt en wat de kansen en risico's zijn.

Tekst: *[naam]* van Veghel

Wat wordt bedoeld met Right to Challenge?

'Een groep inwoners of mensen die zich op een bepaalde manier verenigen mogen de overheid uitdagen om klassieke overheidstaken te beheren of uit te voeren. Het idee komt uit Engeland en ook in Denemarken hebben ze al ervaring opgedaan. Als inwoners de kennis hebben en denken dat ze het beter kunnen, dan kunnen zij de overheid uitdagen. Het is een vorm van maatschappelijk aanbesteden. Het gaat over publieke dienstverlening waar inwoners verantwoordelijkheid over krijgen. Dit past goed in het CDA-gedachtegoed waar verantwoordelijkheden worden gespreid en waar de overheid de taak heeft om de basisvoorzieningen goed te regelen.'

Welke specifieke taken zouden inwoners prima kunnen overnemen? 'In een gemeente vindt veel plaats in de woonomgeving. Bijvoorbeeld het aanleggen en beheren van groen. Dit zijn taken die inwoners zelf kunnen overnemen, zeker in de eigen wijk. In alle eerlijkheid heeft de provincie minder uitvoerende taken, dus daar zijn de kansen wat kleiner. De provincie is wel verantwoordelijk voor de aanleg van groen en recreatie en ook daar kun je deze vorm van werken heel goed toepassen. Op gemeentelijk niveau zijn de kansen groter, maar het kan ook zeker op provinciaal niveau.'

'Sommige zaken kunnen veel slimmer en goedkoper gedaan worden als mensen het zelf gaan doen'

Critici zeggen dat er in Engeland maar weinig goede ideeën zijn ontstaan, is dat gevaar er in Nederland ook? 'Ik zie dat risico ook, maar aan de andere kant merk ik ook dat mede dankzij de bezuinigingen van de overheid het maatschappelijk initiatief van mensen groter is geworden. In Nieuw-Dordrecht is zelfs een hele dorpscorporatie opgericht en die nemen allerlei taken van het dorp over. Ik denk dat in de komende periode mede door de druk van veranderende rollen van de overheid en financiële druk veel meer creativiteit tot stand gaat komen. Je kunt zeggen als dat door bezuinigingen komt is dat negatief, maar je kunt het ook anders zien. Sommige zaken kunnen veel slimmer

en goedkoper gedaan worden als mensen het zelf gaan doen. In mijn dorp waren ooit twee zwembaden. Eén zwembad werd twintig jaar geleden door de gemeente afgestoten, maar dankzij vrijwilligers draait het andere zwembad nog steeds goed.'

'Het gaat niet alleen om Right to Challenge. We willen graag weer het maatschappelijk initiatief centraal stellen'

Zijn er meer risico's? 'Een ander risico is dat ook een hele groep mensen hier niet voor zal kiezen. Ik werk

hard en ik wil vanavond sporten. Al die andere dingen is iets van de overheid. Verder is het belangrijk dat er met de inwoners goede afspraken worden gemaakt. Als mensen de uitdaging aan gaan, dan moet je er ook voor zorgen dat er continuïteit is.'

Wordt dit een belangrijk punt in jullie campagne? 'Ja, wij hebben ervoor gekozen om het in de laatste begrotingsonderhandeling al te introduceren. De andere partijen reageerden enthousiast. Het gaat ook een belangrijk punt worden in de campagne. Het gaat niet alleen om Right to Challenge. We willen graag weer het maatschappelijk initiatief centraal stellen.'

Is de overheid klaar voor Right to Challenge? 'De overheid moet durven los te laten. Er kan maar een iemand aan het stuur zitten. Of de samenleving zit aan het stuur, of de overheid. Dat is lastig. Als je aan een dorp een belofte doet en je gaat er als overheid vervolgens mee bemoeien, dan is de ellende niet te overzien. Je moet als overheid consequent zijn.'

www.cdaontwerpservice.nl

Wij hebben voor iedereen een systeem beschikbaar waarin u zelf met een paar klikken allerlei zaken in de CDA-huisstijl kunt ontwerpen. Het betreft hier producten voor zowel de verkiezingscampagnes als de permanente campagne. Nu beschikbaar: briefpapier, enveloppen, visitekaartjes, afdelingslogo, posters, folders, een uitnodiging, een ansichtkaart, advertenties en online-banners (nieuw). En we blijven het systeem steeds up-to-date houden.

Tevens is in de ontwerpservice een algemene beeldbank opgenomen, met foto's op thema of op persoon. Gaat u in de ontwerpservice bijvoorbeeld een folder ontwerpen dan kunt u gebruik maken van het format in de huisstijl en de folder vullen met eigen foto's en eigen teksten. Heeft u geen eigen foto's, dan kunt u gebruik maken van de foto's uit de beeldbank.

Voorheen heette de cdaontwerpservice www.cda.drukwerk.nl Bij de evaluatie van de gemeenteraadsverkiezingen 2014 bleek deze naam echter voor verwarring te zorgen. De naam impliceerde volgens veel afdelingen

namelijk dat men via het systeem drukwerk kon bestellen en dat deed men liever via een eigen drukker. Niets is echter minder waar. Het systeem biedt gratis formats om drukwerk te ontwerpen, maar niet om het te laten drukken. Heeft u uw product ontworpen, dan ontvangt u via de mail een pdf van het product. Deze pdf kunt u doorsturen naar een eigen drukker.

Hoge ontwerpkosten, inplannen, wachten tot het ontwerp bureau tijd heeft: het is allemaal verleden tijd als u als afdeling of organisatie gebruik maakt van de cdaontwerpservice. Even snel een themafolder, een visitekaartje of een uitnodiging voor een bijeenkomst maken: de ontwerpservice is gratis en 24/7 bereikbaar. Daarom de nieuwe naam: www.cdaontwerpservice.nl

Om in de ontwerpservice te kunnen werken is een gebruikersnaam en een inlogcode nodig. Deze zijn beschikbaar via de secretaris van de lokale of provinciale afdeling. Mocht uw secretaris de inlogcode kwijt zijn, dan kan hij/zij de code opnieuw opvragen door een mail te sturen naar afdelingendes@cda.nl

Sybrand Buma geeft een toelichting aan de pers

Madeleine van Toorenburg en Hüb van Olden wachten de uitslag af

Herindelingsverkiezingen

'Uitslag geeft vertrouwen voor volgend jaar'

Op 19 november vonden er gemeentelijke herindelingen plaats in zes nieuw te vormen gemeenten. Het CDA behaalde in alle gemeenten een goed resultaat. Daarmee zet het CDA de stijgende lijn van de gemeenteraads- en Europese verkiezingen voort.

Tekst Herman de Vries

Fotografie ANP - Piroeschka van de Wouw

Het beste resultaat boekte het CDA in Oss. Daar kregen we 18,1% van de stemmen. Maar ook in de andere grote steden (Den Bosch, 11,6% en Alkmaar, 11,6%) boekte het CDA winst. In de nieuwe gemeente Berg en Dal wist het CDA 14,2% van de stemmen te halen. Bij de Zuid-Hollandse gemeenten Krimpenerwaard en Nissewaard haalde het CDA respectievelijk 11,1% en 8,3%.

Sybrand Buma reageerde verheugd op de uitslagen: *'In grote steden als Den Bosch, Alkmaar en Oss heeft het cda forse winst geboekt. Ik ben trots op al onze cda'ers en kijk met veel vertrouwen uit naar de verkiezingen voor Provinciale Staten en Eerste Kamer in 2015.'*

De grootste klappen werden geïncasseerd door de regeringspartijen VVD en PvdA. In Oss verloor de SP sinds 1998 haar nummer 1 positie. De lokale VDG nam de koppositie over.

Opnieuw scoorden de lokale partijen goed

Opnieuw scoorden de lokale partijen goed. Zij zijn in veel gemeenten voor het CDA de grootste concurrent. De opkomstpercentages varieerden aanzienlijk. In Nissewaard kwam maar 35,4% van de kiezers opdagen, terwijl in Berg en Dal 66,3% kwam opdagen. In die plaats mochten de kiezers zich ook uitspreken over de nieuwe naam van de fusiegemeente.

2015

Ook in 2015 zijn er in november weer herindelingsverkiezingen. Het gaat in elk geval om een samenvoeging van de gemeenten Zeevang en Edam-Volendam en een samenvoeging van de gemeenten Naarden, Bussum en Muiden. De naam van deze gemeente wordt Gooise Meren

De uitgangspunten van

Hermine Voût

Hermine Voût, is advocaat in Amsterdam, over de betekenis van de grondslagen van het CDA.

Tekst Frans de Nerée jr. | Fotografie Dirk Hol

'Ik ben al vele jaren lid van het CDA uit overtuiging dat bepaalde waarden waarvoor het CDA voor mij symbool staat, de maatschappij voor alle mensen in Nederland beter leefbaar kunnen maken.

Laat ik beginnen met te vertellen hoe ik bij het CDA terecht ben gekomen. Het waren in eerste instantie niet de uitgangspunten van de partij die mij bij het CDA brachten, zo moet ik eerlijk bekennen. Mijn grootvader was Gaius de Gaay Fortman, een prominent ARP-lid en

later CDA-minister in het eerste kabinet-Den Uyl. Hij stond pal voor het sociaal-christelijk karakter van het CDA. Zijn ministerschap, en later een opdracht tot informateur, speelde zich deels tijdens mijn middelbare schooltijd af. Ik adoreerde hem als grootvader vanwege zijn brede interesse in wat ik deed en wat mij bezighield. Zijn enorme betrokkenheid bij het wel en wee van anderen vond ik opvallend. Later, toen ik advocaat geworden was en mij specialiseerde in het sociaal recht, kwam ik veel van zijn denkwijzen tegen in de literatuur. Toen

realiseerde ik mij dat hij een zeer autonome denker was die volstrekt onbaatzuchtig in het leven stond. Het CDA staat voor mij voor de waarden die hij voorstond en dát heeft mij bij het CDA gebracht.

Wat zijn mijn gedachten bij de uitgangspunten van het CDA?

Kenmerkend voor het CDA is en blijft het sociaal-christelijk karakter, met de nadruk op sociaal. Binnen dat kader passen de vier uitgangspunten uitstekend. Mijn zorg is steeds een leefbaar bestaan in dit land voor de volgende generatie. Ik heb 3 kinderen die allemaal nog onderwijs volgen. Belangrijke maar tevens lastige thema's als onderwijs, zorg, cultuur, rechtsbijstand, etc. kunnen naar mijn overtuiging alleen worden aangepakt als mensen ook eigen verantwoordelijkheid nemen en daar waar iemand daartoe niet in staat is, anderen het voor hen opnemen of het initiatief nemen. We kunnen echt alleen maar samenleven als niet alleen voor ons zelf leven maar ook oog hebben voor de noden van anderen.

Gespreide verantwoordelijkheid

Voor het CDA begint politiek met de erkenning van maatschappelijk initiatief.

De overheid is verantwoordelijk voor de basisbehoeften in dit land maar desondanks mogen we van iedereen een bijdrage verwachten. In mijn werk, waarbij ik een grote groep advocaten in opleiding onder mijn hoede heb, merk ik dat als je mensen uitnodigt om initiatieven te ontplooiën op gebieden die hun interesse hebben of waar ze goed in zijn er heel bijzondere dingen kunnen ontstaan. In het dagelijks leven is dat niet anders. Denk aan het onderwijs, de zorg en sport. De basisbehoefte wordt gedekt maar zonder maatschappelijke initiatieven komen we er niet.

Rentmeesterschap

Vanuit het besef van verbondenheid tussen generaties voelt het CDA zich geroepen tot zorg voor natuur en cultuur.

Cultuur en natuur zijn ons gegeven. Het is onze verantwoordelijkheid daar goed voor te zorgen en deze giften niet te verkwanselen. We moeten er nog vele generaties van kunnen genieten. Bij het behoud van natuur en cultuur is niet alleen een belangrijke rol voor de overheid weggelegd maar tevens voor ons. Ook hier geldt een gespreide verantwoordelijkheid. Als bestuurslid of toezicht-houder bij culturele instellingen zoals EYE Filminstituut en

Kunstcentrum de Appel en als adviseur van de Vereniging Rembrandt probeer ik mijn maatschappelijke plicht op dit gebied te vervullen. Het brengt me veel geluk dat ons land een wonder van cultuur herbergt.

'Toegang tot het recht voor iedereen in dit land is de hoeksteen van de democratie'

Publieke gerechtigheid

Het CDA staat pal voor de rechtstaat als onmisbare voorwaarde voor menselijke waardigheid.

Het uitgangspunt gerechtigheid ligt me na aan het hart. Niet alleen ben ik inmiddels 25 jaar advocaat, ik heb ook een aantal jaar als bestuurder van de Nederlandse Orde van Advocaten in Den Haag dichtbij het vuur gezeten. Toegang tot het recht voor iedereen in dit land is de hoeksteen van de democratie. Het kan niet zo zijn dat vanwege bezuinigingen op de gefinancierde rechtsbijstand de toegang tot het recht belemmerd wordt. Toch vrees ik dat dat wel aan de hand is. In Nederland hebben we zestien duizend advocaten. Een heel groot deel van hen werkt in een praktijk met uitsluitend gefinancierde rechtsbijstand. Zij komen op voor mensen die dat zelf niet kunnen, tegen de overheid, tegen grote werkgevers, zorgverzekeraars, etc. Als deze advocaten ermee ophouden omdat ze het financieel niet meer kunnen bolwerken zijn we echt verkeerd bezig.

Solidariteit

Het CDA zet in op betrokken burgers om de onderlinge verbondenheid te versterken.

In de inleiding heb ik al opgemerkt dat we niet alleen voor ons zelf zouden moeten leven. Ik ben opgevoed met tolerantie en naastenliefde als kernwaarden. Natuurlijk benoemden mijn ouders dat niet zo expliciet, maar zij leefden volgens deze waarden. Wij moeten bruggen slaan om samen sterker te staan. Het begint allemaal bij ons zelf.' *

De brede volkspartij

‘Transparant in alles’

CDA Limburg heeft op een creatieve en moderne manier haar verkiezingsprogramma samengesteld. Het proces is vernieuwd en de vorm van het programma is een heus magazine wat in Limburg al vergeleken wordt met de *Linda*. Ruud Helmink was lid van de programcommissie en hij is trots op het eindresultaat. Een gedegen boekwerk waar zowel mensen van binnen de partij als buiten de partij aan meegewerkt hebben.

Tekst Thijn van Veghel | Fotografie CDA Limburg

Waarom hebben jullie het verkiezingsprogramma gemoderniseerd? ‘We willen het CDA positioneren als een open partij. We zijn transparant en we weten ook niet alles. We hebben vertrouwen in mensen en we weten ook dat de goede ideeën bij mensen zelf liggen. Waarom zouden we niet luisteren naar deze mensen? Op deze manier gebruik je de kracht van de Limburgers en betrek je de Limburgers al vroeg bij de campagne.

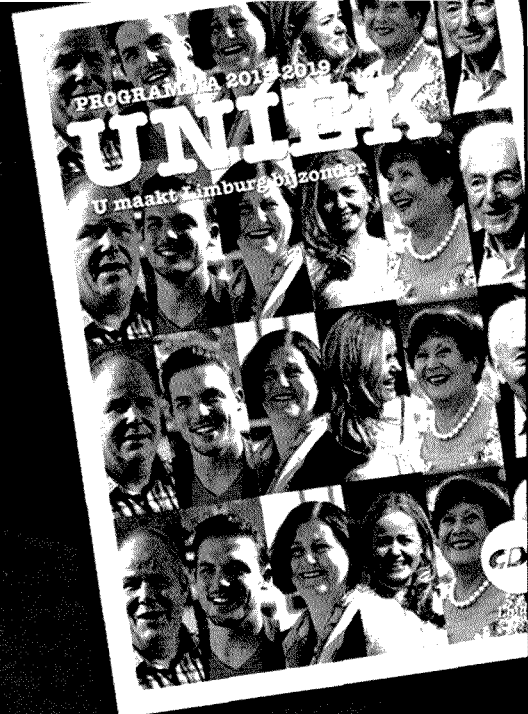
‘We hebben vertrouwen in mensen en we weten ook dat de goede ideeën bij mensen zelf liggen’

Afgelopen zomer is een traject gestart waarin we langzaam naar 18 maart groeien. Daar betrekken we de kandidaten bij, maar ook de mensen met goede ideeën. Zo bouwen wij het op richting de harde fase van de

campagne waar het meer gaat om de traditionele campagne-uitingen, als borden en debatten.’

Zijn jullie verrast door ideeën waar je zelf niet aan gedacht had? ‘Voor de zomer hebben we aan alle afdelingen gevraagd om vijf namen te sturen van mensen die binnen de gemeente actief zijn. Dat hoeven geen CDA-leden te zijn, maar mensen die ideeën hebben en betrokken zijn in de samenleving. Wij proberen die mensen in een vroeg stadium te betrekken bij de ontwikkeling van de plannen. We hebben mails gestuurd, maar ze zijn ook uitgenodigd voor een bijeenkomst. Dan hoor je impressies. Natuurlijk valt dat in grote lijnen samen met waar we al over nadachten, maar je hoort daar ook de grote gemeenschappelijke deler. Een nieuw idee ontstond aan de tafel waar de economie van Limburg besproken werd. Belgische ondernemers krijgen heel makkelijk opdrachten in Nederland, terwijl dat voor Nederlandse ondernemers in België veel moeilijker is. Dat was een *eye opener*.’

Waarom hebben jullie er voor gekozen om het verkiezingsprogramma in een vorm van een magazine te gieten? ‘Het proces van de totstandkoming van het verkiezingsprogramma is vernieuwd, maar

we hebben er ook voor gekozen om het in de vorm van een magazine te doen. Ook om vertrouwde en specifieke doelgroepen te benaderen. Een van de doelstellingen van het blad is dat een opa of oma zo trots is op het 'Linda-achtige' magazine dat ze het gaan lezen en dat ze het vervolgens ook hun kleinkinderen laten lezen. Ik zou het fantastisch vinden als straks met de kerstdagen een opa tegen zijn familie kan vertellen, dit is nou de visie van het CDA. Er staan ook veel verhalen in het magazine van niet-CDA-leden. Dat is ook de openheid die we willen uitstralen.'

'Nederland lijdt aan tekstinflatie. Wij hebben steeds minder te vertellen, maar documenten worden steeds dikker'

Julie hebben bewust gekozen voor veel beelden. 'Mensen communiceren niet meer met lange teksten. Nederland lijdt aan tekstinflatie. Wij hebben steeds minder te vertellen, maar documenten worden steeds dikker. Met foto's en infographics vertel je net zo veel als met hele boekwerken. In het magazine staat een kaart van de Maas in Maastricht met een aantal feiten. Uit de panels

bleek ook hoe trots mensen zijn op Limburg. Hoe kun je tekstueel trots uitleggen? Hoe kan je die trots beter verbeelden dan door trotse Limburgers en het mooie landschap te tonen?'

'Met foto's en infographics vertel je net zo veel als met hele boekwerken'

In oktober presenteerde CDA Limburg het conceptverkiezingsprogramma. Opvallend was dat naast de leden iedereen een amendement kon indienen. 'Iedereen kon reageren. Leden en niet-leden, maar ook verenigingen en maatschappelijke organisaties. In het magazine staan een aantal pagina's met actiepunten die allemaal beginnen met het woordje wij. Op die krachtige uitspraken konden mensen en organisaties amendementen indienen, maar ze mochten ook zelf punten toevoegen.

Iemand heeft bijvoorbeeld toegevoegd dat Limburg moet aansluiten bij het Europese investeringsfonds van de Europese Commissie. Een prachtig voorbeeld van hoe we verbindingen willen leggen. Uiteindelijk hadden de leden het laatste woord op de ALV.'

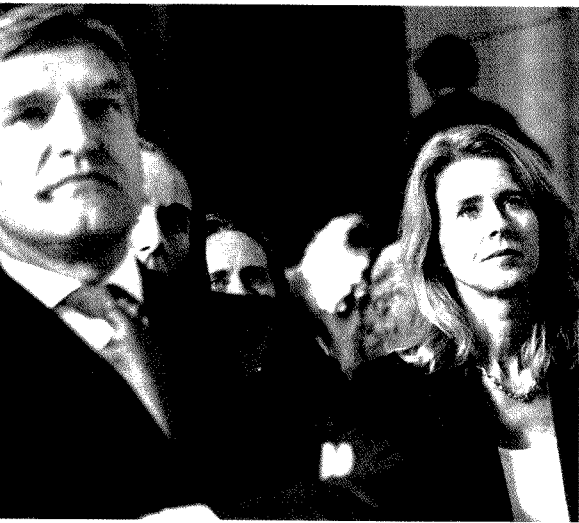
Fotoverslag

Congres

Zaterdag 8 november was het CDA najaarscongres in Alkmaar. Aan de Grote Sint Laurenskerk hingen banieren om de 800 congresgangers te verwelkomen. Met de verkiezing van Elco Brinkman tot lijsttrekker voor de Eerste Kamer en de presentatie van de provinciale lijsttrekkers was het een geslaagd congres.

Fotografie Leonard Walpot

Maurice Limmen, voorzitter CNV

'Het was geen vrolijk jaar'

2014 was opnieuw een crisisjaar voor de economie.

CNV-voorzitter Maurice Limmen blikt terug en kijkt vooruit:

Wat moet er echt gebeuren om de werkloosheid op te lossen?

Tekst Marjolijn van der Stel | Fotografie ANP - Bart Maat

Maurice Limmen werd op 1 januari 2014 voorzitter van het CNV. 'Persoonlijk was het voor mij een mooi jaar. Het werk als voorzitter van het CNV is heel afwisselend, dat is ontzettend leuk. Op een dag sta ik zomaar actie te voeren bij een fabriek, heb ik een overleg in het Torentje en ga ik 's avonds nog naar een ledenbijeenkomst ergens in Nederland.

Hiervoor was ik vicevoorzitter van het CNV – en tot 2010 fractievoorzitter voor het CDA in Amsterdam – en toen hield ik me vooral bezig met de beleidskanten van de vakbond. Nu heb ik veel meer zicht op en contact met onze leden, met de basis van de vakbond. Als voorzitter kom ik overal en kom ik in contact met onze veelkleurige achterban: van hoger opgeleide ambtenaren, tot onderwijzers en bouwvakkers. Al deze mensen hebben iets gemeenschappelijk: het zijn mensen die op een redelijke manier naar dingen kijken en problemen fatsoenlijk op willen lossen.'

'Mensen willen op een bepaald moment ook gewoon weten waar ze aan toe zijn'

Sociaal leed

Hoe mooi 2014 voor Limmen persoonlijk ook was, op werkgebied was het minder rooskleurig: 'Het was geen

vrolijk jaar'. Limmen: 'De werkloosheid blijft een groot probleem. Die loopt wel iets terug, maar er zijn nog teveel mensen die aan de kant staan. Dat veroorzaakt heel veel sociaal leed.

Denk alleen aan al die ZZP'ers die weinig opdrachten hebben. In de statistieken tellen ze niet altijd mee als werklozen. En er zijn er maar weinig die toe durven geven dat het niet zo goed gaat, veel ZZP'ers zijn erg trots. Het stijgende aantal ZZP'ers past bij de toenemende flexibilisering van de arbeidsmarkt. Mensen worden steeds minder zeker van een vast contract. En ook in de traditionele sectoren gaan de komende jaren grote klappen vallen op dit gebied.'

Wat het CNV betreft moeten er drie dingen gebeuren op de arbeidsmarkt: arbeid moet goedkoper worden, er moet meer ruimte komen voor scholing en opleiding en het onderwijs moet beter aansluiten op de arbeidsmarkt. Limmen: 'De kosten voor arbeid zijn in Nederland erg hoog, die kosten moeten omlaag. En, werken moet meer opleveren voor werknemers dan het nu doet.

Daarnaast vinden we dat elke werknemer een eigen potje met geld moet krijgen voor scholing en opleiding. De baan voor het leven bestaat niet meer en sectoren veranderen voortdurend. Werknemers moeten daarom klaar zijn voor de toekomst. Ze moeten kunnen investeren in hun eigen wendbaarheid en weerbaarheid. Je moet blijven investeren in je eigen toekomst.

Tot slot moet de aansluiting tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt worden verbeterd. Je ziet nu dat er problemen zijn met de vraag naar werk en het aanbod

ervan. Jongeren moeten beter voorgelicht worden over hun kansen op de arbeidsmarkt als ze een studie kiezen.' Voor dit alles is volgens Limmen een actieve overheid nodig. 'Dat vraagt om bestuurlijk lef. Ook van dit kabinet.'

Yuppenperspectief

2015 wordt het jaar waarin het Sociaal Akkoord van kracht wordt. *'The proof of the pudding is in the eating.* Ik ben erg benieuwd naar het netto-resultaat van de afspraken die we vorig jaar al gemaakt hebben. De vraag is: blijven onze afspraken staan?

Want je ziet nu al – nu het Sociaal Akkoord nog niet eens is geïmplementeerd – dat er al groepen zijn die roepen dat het anders moet. Ik zou het eerst een kans willen geven. Wel moet er gaandeweg meer aandacht komen voor extra zaken, bijvoorbeeld voor de positie van ZZP'ers en de flexibilisering van de arbeidsmarkt.

Partijen en belangengroepen moeten stoppen met steeds dezelfde onderwerpen op tafel te gooien. Mensen willen op een bepaald moment ook gewoon weten waar ze aan toe zijn. Mensen willen niet altijd overal uit kiezen. Ik heb op een verjaardag bijvoorbeeld nog nooit iemand horen zeggen dat hij meer keuzevrijheid wil rondom zijn pensioen. Mensen willen vaak alleen maar de zekerheid dat hun geld in veilige handen is en dat ze later pensioen uitgekeerd krijgen.

Je ziet in Den Haag vaak dat er vanuit een yuppenperspectief naar zaken wordt gekeken. Optimale keuzevrijheid voor iedereen. Maar dan ga je alleen uit van een klein deel heel hoog opgeleiden en heb je geen oog voor kwetsbare mensen.

'De scheidslijn tussen hoog en laag opgeleiden wordt steeds groter'

De scheidslijn tussen hoog en laag opgeleiden wordt steeds groter. Dat is al een probleem, maar als we niet opletten wordt het een nog veel groter probleem. Een deel, de hoger opgeleiden, houdt het goed, zij regelen het goed voor zichzelf. Maar op de arbeidsmarkt moet ook ruimte zijn voor niet-academici. Voor hen moet het ook te doen zijn om mee te doen.'

De belangrijkste vraag voor de komende jaren voor het CNV is volgens Limmen dan ook 'hoe we ervoor zorgen dat we het systeem zo inrichten dat het solidair blijft. Maar dat betekent niet dat mensen geen persoonlijke verantwoordelijkheid hebben. Mensen moeten voldoende kansen krijgen, maar ze moeten die kansen ook benutten.'

Junior reporter

Adri: 'Ik zit in het dagelijks bestuur van het waterschap. In het bestuur ben ik verantwoordelijk voor de dijken en de ruimtelijke ordening. Het is heel leuk werk, dat bovendien heel belangrijk is in Nederland.'

Het waterschap zorgt ervoor dat het water in de rivieren niet te hoog wordt, maar ook dat er voldoende zoet water is als het droog is. En we maken het water schoon. Wat ik ook ontzettend leuk vind om te doen is lesgeven op scholen over water. Veel mensen en kinderen denken helemaal niet na over water. Daarom geven waterschappen ook veel voorlichting.'

Elvira: 'Hoe weet je of de dijken sterk genoeg zijn?'

Adri: 'Dat is heel technisch werk en best lastig. Elke dijk is anders, dus er is niet één manier waarop je de sterkte van de dijk kunt meten. Het zijn heel moeilijke sommen om te maken, maar daarvoor werken er heel slimme mensen bij het waterschap.'

Adri Bom-Lemstra is heemraad in het Hoogheemraadschap van Delfland en lijsttrekker voor de Provinciale Statenverkiezingen in Zuid-Holland.

Adri: 'Ik denk niet dat dat zo heel snel zal gebeuren. We zijn in de hele wereld beroemd om onze kennis van dijken en water. Maar als het toch gebeurt: zoek een hoger gelegen deel op in de buurt. Veel delen van Nederland liggen onder zeeniveau, maar ook daar zijn plekken die hoger liggen. En, als dat niet kan: ga dan op zolder zitten.'

Adri Bom-Lemstra is heemraad in het Hoogheemraadschap van Delfland en lijsttrekker voor de Provinciale Statenverkiezingen in Zuid-Holland.

Oproep

Wil jij ook een keer een politicus interviewen (of heeft u een (klein)kind dat dat wil), mail dan naar redactie@cda.nl

*Elvira
en Adri*

Junior reporter

Naam Elvira Hol
Leeftijd 11 jaar
Woonplaats Dordrecht

Josine Westerbeek-Huitink, voorzitter CDAV

FoodBattle: 'Het CDAV wil niet alleen prátén over duurzaamheid: practice what you preach!'

Foto Dirk Hol

Wat was de aanleiding om als CDAV de FoodBattle te organiseren? 'Het jaarthema van het CDAV is duurzaamheid. Omdat dit een heel breed begrip is hebben we gekozen voor het thema voedselverspilling als speerpunt. Toen we hoorden van het initiatief van de FoodBattle was dat een mooie manier om ook daadwerkelijk zelf wat te kunnen doen tegen de voedselverspilling.'

Welk doel heeft het CDAV hiermee voor ogen? 'We willen graag dat zoveel mogelijk mensen, mannen, vrouwen, CDA'ers en niet-CDA'ers zich bewust worden van de grote hoeveelheden voedsel die we weggooiën. Door aan de FoodBattle mee te doen kunnen we de verspilling verkleinen. Elk beetje helpt. Het CDAV wil niet alleen praten over duurzaamheid, maar actief de strijd aan gaan. Practice what you preach!'

Je hebt zelf meegedaan. Was het een omschakeling om zo bewust met voedsel bezig te zijn? 'Nee, eigenlijk niet. Ik was altijd al wel bewust bezig

met voedsel. Het is wel zo dat ik door mee te doen zag dat er toch nog wel mogelijkheden waren om minder voedsel weg te gooien.'

Wat viel je mee? 'Het was eigenlijk maar een kleine moeite om alles te noteren en via een link naar de Wageningen Universiteit op te sturen. Het vaker in de week boodschappendoen was leuk. Er is meer afwisselend gegeten dan anders.'

Wat viel tegen? 'Het besef dat je toch nog voedsel weggooit veel tegen. Het was niet veel maar toch.'

Heeft de FoodBattle een verandering in je gewoontes teweeg gebracht? 'Er is wel het iets veranderd. Ik weeg van te voren de hoeveelheden beter af. Vaker in de week boodschappen doen blijkt ook een goede suggestie dus dat probeer ik wel te blijven doen. Bij elk restje dat overblijft denk ik nu beter na over hoe ik het kan bewerken of dat het nog in te vriezen is. Verder is het aantal mee-etters in ons gezin heel variabel. De ene dag ben je met zijn tweeën en de andere dag zomaar met zijn vijven. Dat vraagt zowel bij het inkopen als bij het bereiden enige creativiteit. De tips die we hebben ontvangen tijdens de FoodBattle helpen daarbij.'

Wat waren de reacties van andere deelnemers? 'Het hele gezin heeft enthousiast meegedaan. Maar ook van familie en vrienden heb ik alleen maar positieve reacties gehoord. Eén van mijn vriendinnen had zo weinig voedsel verspild dat ze van de organisatie van de FoodBattle de vraag kreeg hoe ze dat toch deed! Dat was wel mooi om te horen.

Ik hoop dat er niet alleen tijdens de drie weken van de FoodBattle bewust gekeken wordt naar voedselverspilling maar ook daarna. Het was leuk om mee te doen dus waarom niet!'

Fotoverslag FoodBattle

Bezoek Restaurant De Librije

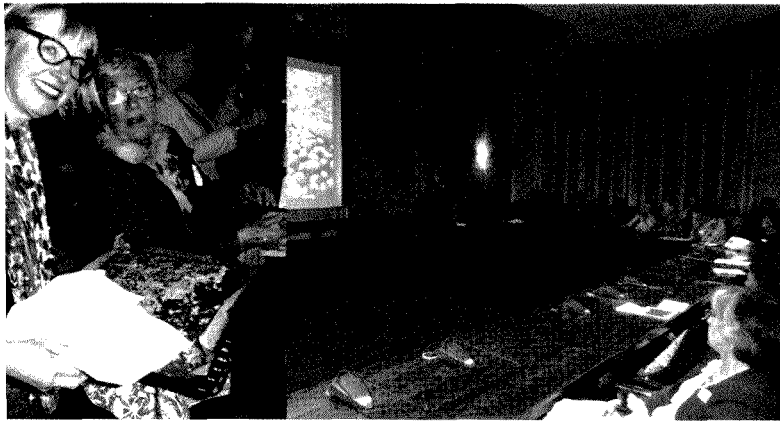

FoodBattle ambassadrices

En-plaatboek

Bijeenkomst Schijndel, presentatie van Marian Peters

CDAV neemt het FoodBattle-stokje over van Vrouwen van Nu Sabrina Besuyen

Bijeenkomst Den Haag

Werkbezoek De Librije

v
Vrouwen

*'De provincie komt
meer en meer midden
in de samenleving te
staan'*

Mirjam Maasdam, lijsttrekker Provinciale Statenverkiezingen Utrecht

Hoe heb je de afgelopen vier jaar als lid als Statenlid in Utrecht ervaren? 'In 1991 ben ik als bestuurskundige afgestudeerd op een onderzoek dat ik gedaan heb naar de ontwikkelingen in de provinciale organisaties in de jaren tachtig. Ik vond het dan ook geweldig om in 2011 zelf Statenlid te worden. Eén van de dossiers die ik de afgelopen jaren onder mijn hoede heb gehad, is de decentralisatie van de jeugdzorg. Ik ben trots dat ik een belangrijke bijdrage heb kunnen leveren aan een overdracht waarbij gemeenten al ruim voor de overgangsdatum ervaring op hebben kunnen doen met hun nieuwe rol. Een zorgvuldige overheveling betekent concreet betere zorg voor de jeugd.'

Je bent nu lijsttrekker. Wat is je ambities voor de komende periode? 'Als lijsttrekker ligt op dit moment mijn prioriteit bij de komende campagne. Ik ga er vanuit dat we een hele mooie uitslag neer kunnen zetten in Utrecht op 18 maart. Aan de mensen en de inzet zal het niet liggen! De provincie komt meer en meer midden in de samenleving te staan. We willen er als CDA aan bijdragen dat die verbinding met mensen, gemeenten en maatschappelijke organisaties ook daadwerkelijk steeds meer gezocht wordt.

De provincie komt meer en meer midden in de samenleving te staan. Als CDA willen we dat die verbinding met mensen, gemeenten en maatschappelijke organisaties ook daadwerkelijk meer gezocht wordt. De provincie moet daartoe oplossingsgericht mee gaan denken in plaats van bezwaren en problemen opwerpen. De eerste stapjes daartoe zijn inmiddels gezet, maar we zijn er nog lang niet! De komende periode wil ik daar dan ook echt concreet vorm en inhoud aan gaan geven.'

En hoe staat het met de vrouwen op de lijst? 'Bij de eerste zes staan nu drie vrouwen. Dus dat is goed. Maar als je naar de totale lijst kijkt, dan vind ik het aantal vrouwen teleurstellend. Het blijkt lastig om vrouwen warm te maken voor vertegenwoordigende functies. Het kost natuurlijk veel tijd, maar dat mag toch geen excuus zijn.

Als we tot een evenredige vertegenwoordiging willen komen, dan is het wel van belang dat vrouwen zich ook kandideren. Ik hoop in ieder geval dat ik de komende jaren een voorbeeld functie kan vervullen en vrouwen kan enthousiasmeren om zelf ook actief te worden in politiek en bestuur.'

*'Ik hoop dat ik
vrouwen kan
enthousiasmeren
om zelf ook actief te
worden in politiek
en bestuur'*

Waarom ben je destijds actief geworden voor het CDAV? 'Toen ik de stap richting het CDAV zette, deed ik dat met enige scepsis. Het moest toch eigenlijk niet nodig zijn? De afgelopen vijf jaar realiseer ik me echter meer en meer hoe belangrijk de invalshoek van vrouwen is. Het terrein waar het CDAV zich op richt is breed en zeker in deze tijd weer heel actueel en noodzakelijk. Ik verwacht trouwens dat de decentralisaties en de daaraan gekoppelde participatiesamenleving ook hun weerslag op vrouwen zullen hebben. Uit onderzoek is immers al gebleken dat veel van de zorg die wegvalt vanuit de overheid, ingevuld zal gaan worden door vrouwen.'

Wie is Mirjam Maasdam

Mirjam woont in Zeist, is 47 jaar en is ruim 22 jaar getrouwd met Gert-Jan. Ze hebben samen drie kinderen. Ze werkt als beleidsadviseur bij Zorgverzekeraars Nederland. Sinds 2009 is ze actief voor het CDAV.

CDA Nieuwjaarsreceptie

17 januari 2015 in Apeldoorn

Op zaterdag 17 januari 2015, tussen 14.00-17.00 uur, organiseren het landelijk CDA en het CDA Gelderland gezamenlijk een nieuwjaarsreceptie in Apeldoorn. Graag nodigen we u hiervoor uit.

Wilt u meer weten over de locatie, het programma of over het aanmelden kijk dan snel op www.cda.nl/nieuwjaarsreceptie.

Personalialia

BURGEMEESTERS

Mw. J.W.E. Spijs is burgemeester geworden van Alphen aan den Rijn.

Mw. C.G.J. Breuer-Blekkink, voormalig burgemeester van Werkendam, is benoemd als burgemeester van Teylingen.

Mw. M.M. van 't Veld is burgemeester geworden van Amstelveen. Daarvoor was zij vanaf december 2011 burgemeester van Stichtse Vecht.

VNG-BESTUUR

Mathilde Stiekema is op 17 november jl benoemd in het bestuur van de VNG. Stiekema is fractievoorzitter van het CDA in het Groningse Haren.

Verkiezing

Volgend jaar kiest het CDA een nieuwe voorzitter. Tussen 19 maart 2015 en 11 april 2015 kunnen stemgerechtigde leden hiervoor hun stem uitbrengen.

Let op: u bent stemgerechtigd als u op de dag dat de stemming opengaat (donderdag 19 maart 2015) minimaal 8 weken lid bent (u bent dus lid geworden voor donderdag 22 januari 2015) én u voor 1 februari 2015 uw contributie voor 2014 volledig heeft betaald, indien u contributieplichtig was.

Partijcongressen

in 2015

Noteer in uw agenda vast de datum voor de volgende partijcongressen: zaterdag 11 april 2015 (met de verkiezing van de voorzitter en leden Dagelijks Bestuur) en zaterdag 7 november 2015.

Via www.cda.nl/partijcongres en de wekelijkse digitale nieuwsbrief wordt u op de hoogte gehouden van locatie, programma, inschrijving, etc.

OVERLEDEN

Op 24 oktober overleed *Dolf Hutschemaekers* op 93-jarige leeftijd. Hutschemaekers was namens de KVP lid van de Tweede Kamer van 1967 tot 1977.

In 1972 werd de volksvertegenwoordiger uit Limburg met voorkeurstemmen gekozen, hij was een echt een regionaal kamerlid. Hij hield zich met name bezig met landbouw, milieu, onderwijs en wetenschapsbeleid.

Winnaars Debattoernooi 2014

Jaap de Hoop Scheffer op WI-symposium:

de geopolitiek is terug

'De geopolitiek – de diplomatieke, politieke en militaire strijd om geografische ruimte en macht – is terug', zo stelde Jaap de Hoop Scheffer, oud-minister van Buitenlandse Zaken en voormalig secretaris-generaal van de NAVO, in zijn lezing over de toenemende internationale spanningen.

In een gloedvol betoog, dat na afloop door Theo Bovens, voorzitter van het WI-bestuur, werd bestempeld als 'monumentaal' stond De Hoop Scheffer stil bij internationale hoofdrolspelers als de Verenigde Staten, Rusland, China en de EU, de huidige internationale spanningen in het Midden-Oosten, Oost-Europa en de Ebola-crisis in Afrika, het blijvend belang van de natiestaat en de in een globale wereld steeds inniger relatie tussen interne en externe veiligheid.

Om de internationale, op regels gebaseerde instituties te behouden riep De Hoop Scheffer op om opkomende landen meer invloed te geven in bijvoorbeeld de VN en de Wereldbank, omdat anders 'het recht van de sterkste zal zegevieren'. Tegelijkertijd stelde hij dat geopolitiek ook betekent dat we weer moeten leren denken in termen van machtsbalans en afschrikking, waarbij de noodzaak van een politiek compromis kan schuren met onze morele kaders. In het bijzonder riep De Hoop Scheffer Europa en de christendemocratie op om met een meer gezamenlijk beleid de internationale crises het hoofd te bieden. 'De EU is een financieel-economische reus, een politieke puber en een militaire pygmeë', zo stelde hij vast. 'Ik ben geen federalist, maar het is noodzakelijk dat de EU nu meer één gezicht naar buiten toe toont en dat Europese landen zichzelf militair moeten versterken.' Tekenend noemt Jaap de Hoop Scheffer het falen van de EU in de aanpak van de Ebola-crisis: 'De oorverdovende stilte is een schande. Als er nu een mogelijkheid is om de op het Europese continent veelgeroemde soft power te tonen, dan is dat nu. Maar de EU doet niets.' Zijn oproepen waren niet aan dovemansoren gericht. CDA-Europarlementariër Jeroen Lenaers onderstreepte in zijn reactie het door De Hoop Scheffer geformuleerde belang. Hij pleitte ook voor een Europees migratiebeleid. Beiden waren het eens, zo bleek in de levendige discussie met de zaal, dat dit heel goed kan worden gerealiseerd binnen de bestaande kaders van de Europese Unie.

Jaap de Hoop Scheffer:

'De EU is een financieel-economische reus, een politieke puber en een militaire pygmeë'

CDV winternummer: Nederland in de wereld

Het winternummer van Christen Democratische Verkenningen, het tijdschrift van het Wetenschappelijk Instituut, heeft als thema 'Nederland in de wereld'. De opmars van IS in Syrië en Irak, het conflict tussen Oekraïne en Rusland, en de onrust in Afrikaanse landen waar islamitische terreurgroepen de macht proberen te grijpen. Het is een verontrustende rij conflicten die afgelopen zomer de beeldvorming domineerde. Deze en andere kantelende internationale verhoudingen hebben gevolgen voor de nationale politiek. In het afgelopen decennium leek de Nederlandse samenleving en de politiek zich meer naar binnen te keren, maar dat kan Nederland zich in deze turbulente tijden niet veroorloven. Tegen de achtergrond van de huidige conflicten en geopolitieke langetermijntwikkelingen vraagt ons buitenlandbeleid om herzieningen en om een herwaardering van de rol, positie en idealen van Nederland in de wereld. In dit nummer van CDV is de lezing van De Hoop Scheffer opgenomen.

Het winternummer zal begin januari verschijnen. Belangstellenden kunnen zich wenden tot Uitgeverij Boom voor meer informatie over abonnementen of het bestellen van losse nummers (telefoon 0522-237555).

Op weg naar duurzame financiën

Bart van Meijl

Het partijcongres heeft op 8 november jl. ingestemd met een verhoging van de minimumcontributie voor 2015. Deze stijgt van € 65,00 naar € 70,00 per jaar. Bart van Meijl, penningmeester, licht toe:

'De laatste jaren hebben we nauwlettend gekeken naar de financiële structuur van het CDA en alle mogelijkheden ingezet om de contributiemiddelen zo efficiënt mogelijk in te zetten. Dankzij de inzet van het personeel en hun creatieve oplossingen is de dienstverlening aan leden en afdelingen op een aanvaardbaar niveau gebleven. Op alle onderdelen wordt het hoogst mogelijke resultaat tegen lagere kosten gehaald. Inmiddels worden ook goede resultaten geboekt op het onderdeel fondswerving, dit blijft echter onze voortdurende aandacht houden.'

'Het bestuur werkt aan duurzame financiën waarbij we minder afhankelijk zijn van verkiezingsresultaten. Op weg naar een stabiele (meerjaren)begroting heeft het partijcongres daarom besloten de minimumcontributie structureel te verhogen naar € 70,00. Door de aanpassing van de landelijk contributieverdeelsleutel komt het grootste deel van de contributieverhoging bij de afdelingen terecht. Op deze manier versterken we de structuur van het CDA verder vanuit de afdelingen.'

Kunt en wilt u meer bijdragen? Graag!

'Ik begrijp heel goed dat voor sommigen onder u deze verhoging net te veel kan zijn. Gelukkig weet ik ook dat er leden zijn die meer kunnen en willen bijdragen dan de minimumcontributie. Voor een richtlijn voor uw vrijwillige bijdrage verwijst ik u graag naar onze website of kijk op de

achterzijde van de brief bij uw acceptgirokaart. Zo kunnen de sterkste schouders binnen onze partij de lasten voor de minder sterke schouders helpen dragen. Van harte aanbevolen!

Dankzij de extra bijdragen kunnen leden die van een minimum rond moeten komen volstaan met een lagere bijdrage. Heeft u een minimuminkomen en is de contributie voor u te hoog? Neem dan contact op met de Ledendesk, zij informeren u graag verder.'

Wist u dit al?

Zijn uw partner, kind(eren) of huisgenoot ook lid? Maak dan gebruik van de voordelen van het meerpersoonslidmaatschap. Het tweede en volgende lid op hetzelfde adres betaalt slechts € 24,00 per jaar. Neem contact op met de Ledendesk voor meer informatie.

Uw contributie wordt door de Belastingdienst aangemerkt als gift. Het CDA heeft hiervoor een ANBI-verklaring. Met een periodieke schenking is uw donatie zelfs volledig aftrekbaar. U heeft hiervoor wel een notariële akte nodig. Kijk voor meer informatie op de website: www.cda.nl/anbi

Per 1 januari 2015 wijzigt uw contributiebedrag automatisch naar € 70,00 per jaar/ € 17,50 per kwartaal/ € 5,83 per maand als u nu € 65,00 betaalt.

Meer weten?

Contributierichtlijn: www.cda.nl/contributie2015

ANBI en periodieke schenking: www.cda.nl/anbi

Ledendesk: leden@cda.nl, (070) 342 48 20 (ma t/m vr, 8.30 tot 17.00 uur)

Kandidaat - Waterschapsbestuurder?

Volg de cursus in uw provincie!

Wilt u als toekomstig bestuurder van een waterschap goed voorbereid aan het werk gaan? Meld u dan aan voor de cursus speciaal voor kandidaat - waterschapsbestuurders.

Cursusinformatie

Aan de hand van een casus oefent u in een rollenspel hoe u uzelf als herkenbaar CDA'er kunt presenteren en uw boodschap pakkend kunt overbrengen. Op een besloten online leeromgeving leert u meer over de CDA -visie op het waterschap, maakt u een kennistest CDA -gedachtegoed en bekijkt u educatieve video's over het werk van het waterschap.

Na de cursus heeft u globaal inzicht in de werkzaamheden en taken van het waterschap, kunt u uitleggen wat de CDA -visie op het waterschap inhoudt en kunt u een korte herkenbare CDA - boodschap formuleren en presenteren.

Wanneer?

Gelderland: 24 januari 2015

Zuid-Holland: januari 2015

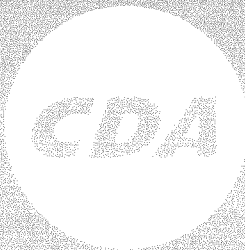
Drenthe: 7 februari 2015

Ervaren waterschapsbestuurders geven de cursus.

Heeft u vragen? Neem dan contact op met de scholingsconsulent in uw provincie. Of mail uw vraag naar het Steenkampinstituut si@cda.nl.

Aanmelden?

Ga naar www.cda.nl/si en klik daar in de menubalk op 'Waar' en dan op 'Bekijk opleidingsaanbod' in de provincie van uw keuze.

Maak een goede start en meld u aan!

Wilt u meer weten over het provinciaal bestuur en het werk van een Statenlid? Wilt u samen met anderen nadenken en discussiëren over hoe u als CDA'er uw rol als Statenlid kunt invullen? Bent u benieuwd naar actuele onderwerpen die in uw provincie spelen, en naar ervaringen, dilemma's en tips van ervaren Statenleden? Dan zijn de informatieve en interactieve bijeenkomsten voor Kandidaat-Statenleden in uw provincie echt iets voor u.

Cursusinformatie

We bieden u een programma, waarvan het eerste deel bestaat uit een inleiding door een ervaren (oud-) Statenlid over o.a. het provinciaal bestuur, het werk van een Statenlid en het herkenbaar zijn als CDA'er. Hij/zij deelt ervaringen en tips voor het Statenwerk met u. Eventueel gevolgd door een speed date met (oud-) Statenleden uit uw provincie. In het tweede deel kunt u workshops volgen, waaronder bijvoorbeeld 'Toepassen CDA - gedachtegoed' en 'Optreden in het openbaar'. In overleg met het provinciaal bestuur kan de scholings - consulent het programma aanpassen en/of andere workshops aanbieden.

Waar en wanneer?

Drenthe: 12 december 2014

Zuid-Holland: 21 januari 2015

Binnenkort ook in andere provincies. Houd voor actuele data en informatie de website www.cda.nl/si van het Steenkampinstituut in de gaten. Heeft u vragen? Neem contact op met de scholingsconsulent in uw provincie of mail het Steenkampinstituut si@cda.nl.

Aanmelden?

Meer informatie en aanmelden? Ga naar www.cda.nl/si en klik daar in de menubalk op 'Waar' en dan op 'Bekijk opleidingsaanbod' in de provincie van uw keuze.

Nieuwe leden Dagelijks Bestuur en Partijbestuur gezocht

In het voorjaar van 2015 komt een viertal functies voor het Dagelijks Bestuur (DB) en het Partijbestuur (PB) vacant.

Het betreft de functies van

- *Penningmeester Dagelijks Bestuur;*
- *Lid Dagelijks Bestuur met de portefeuille Internationale Zaken;*
- *Lid Dagelijks Bestuur met de portefeuille Communicatie & Marketing;*
- *Lid Dagelijks Bestuur met de portefeuille Ledenwerving- en ledenbinding;*
- *Lid Partijbestuur met de portefeuille Grote Steden*

Deze vacatures ontstaan door het aflopen van de termijn van penningmeester Bart van Meijl, DB-lid Anita Rasenberg en het vrijgekozen PB-lid Alwin de Jong.

Daarnaast hebben twee leden van het DB, te weten de heren Pieter van Geel en John Berends, gevraagd hun functie een half jaar voor het verstrijken van hun termijn te mogen neerleggen.

Het Partijbestuur roept CDA-leden op die belangstelling hebben in één van deze functies voor 5 januari 2015 te solliciteren. en doet een beroep op de afdelingen om, eveneens voor **5 januari 2015**, kandidaten voor deze functies voor te dragen.

Voor alle kandidaten geldt dat zij

- een betrokken en authentiek christendemocraat zijn met brede maatschappelijke en politiek-bestuurlijke ervaring;
- een ervaren bestuurder en/of toezichthouder zijn op enig (non)profit terrein
- in staat zijn bij te dragen aan een eigentijds, herkenbaar en professioneel bestuur van de partij;
- een sterk ontwikkelde politiek-bestuurlijke antenne hebben voor ontwikkelingen in de vereniging en de samenleving en in staat zijn die te vertalen in een visie op het functioneren van de partij;
- een breed netwerk hebben in de partij én in de samenleving;

- een teamspeler zijn, met een koel hoofd en een warm hart;
- beschikken over voldoende tijd en daar op een flexibele wijze mee kunnen omgaan (circa 10 tot 15 uur per week voor het Dagelijks Bestuur; 10 tot 15 uur per maand voor het Partijbestuur);

Voor elke functie gelden ook enkele specifieke vereisten. Deze zijn te lezen op de CDA- website.

Procedure

Het CDA streeft naar een evenredige vertegenwoordiging in het bestuur qua sexe, leeftijd, regio, achtergrond, deskundigheid en ervaring. Gelet op de huidige samenstelling van het DB worden met name kandidaten van buiten de Randstad uitgenodigd te solliciteren.

De gesprekken van de Adviescommissie met kandidaten zijn naar verwachting op zaterdag 10 januari en woensdag 14 januari 2015.

Uiterlijk 19 januari 2015 stelt het Partijbestuur meervoudige voordrachten op voor de bovengenoemde functies. Tot uiterlijk 2 maart 2015 bestaat de mogelijkheid voor leden en afdelingen om tegenkandidaten te stellen. De verkiezing van de nieuwe bestuursleden vindt plaats op het congres van 11 april 2015.

Geïnteresseerden kunnen hun belangstelling uiterlijk 5 januari 2015 kenbaar maken door een motivatiebrief met cv digitaal te sturen aan Hilde Westera, directeur CDA partijbureau via Hilde.westera@cda.nl, 070-3424 802 of 06 127 100 44.

Wopke Hoekstra

2014

2014 is bijna ten einde. Het jaar begon in veel boekhandels met een terugblik. 100 jaar geleden brak immers de Eerste Wereldoorlog uit. Onder de aandacht voor de catastrofe uit 1914-1918 lag de vraag, of zoiets opnieuw mogelijk is. Die vraag werd actueler, toen Poetin de Krim annexeerde. En vervolgens zijn troepen "vakantie liet vieren" in de Oekraïne – een nieuw hoogtepunt in liegen over oorlogshandelingen.

Geopolitieke lessen uit de oude doos werden afgestoft. Dient het Westen terughoudendheid te betrachten, om een fatale kettingreactie als in '14 te voorkomen? Of is iedere vorm van appeasement een recept voor meer ellende, net als in '38? Langzaam leek in ieder geval het besef te groeien, dat er geen enkele garantie is dat de huidige eeuw vreedzamer zal zijn dan de vorige. Hopen op een betere wereld: zeker. Investeren in defensie en diplomatie: nog beter.

Terwijl vrede in de Donbas verder weg lijkt dan ooit, wordt in Nederland het debat over onze culturele identiteit teruggebracht tot de essentie: Zwarte Piet. To be or not to be? Toch zal dat niet meer dan een intermezzo zijn. 2014 is in de eerste plaats het jaar van de MH-17. Het jaar van ongekende rampspoed voor honderden Nederlandse families. Terecht kreeg de premier in de zomer van dit jaar complimenten voor zijn optreden. Terecht besloten politici zich te onthouden van politiek. Terecht ging alle aandacht uit naar de slachtoffers en hun naasten.

Toch zal de vraag zich in 2015 opnieuw aandienen, en met meer urgentie, hoe Nederland zorgt voor gerechtigheid. Wanneer het moment is aangebroken dat het tuig dat er voor verantwoordelijk is, wordt gepakt. Wat onze reactie is op een staat die bewezen liegt en bedriegt over de toedracht.

In juli van dit jaar zijn 196 landgenoten vermoord. Overgaan tot de orde van de dag is geen optie. Ook niet in 2015.

Ik wens u een gezegend kerstfeest.

COLOFON

December 2014

Jaargang 10 | nummer 4

CDA.nl is een uitgave voor de leden van het CDA. De uitgave wordt vier keer per jaar verspreid in een oplage van ruim vijftigduizend exemplaren. Leden ontvangen het tijdschrift gratis.

Uitgever: CDA Bureau,
Postbus 30453, 2500 GL Den Haag
☎ 070 3424888
✉ redactie@cda.nl
🌐 www.cda.nl

Hoofredactie Hans Janzans

Eindredactie Marglijn van der Stel
Redactie Johanna Bosleman, Hubert Beusmans, Kees Bos, Atie Dijkstal, Karin Hoantjen, Herbert Klinkuis, Willem Krulthof, Frans (r.) de Nèrèe tot Babberich, Floris Plak, Bronne Pol, Hans Sloosje, Bart Sonneveld, Rubinia Tijn a Sam, Hans Valkenburg en Thijn van Veghel

Vormgeving Mirella Rooz

Fotografie ANP, Dirk Pol, Bas de Meijer, Leonard Walpot

Vrouw & Partikel CDA Vrouwen

Druckwerk SamenKleur Middel B.V.
Mansveldenlaan 20, Postbus 88,
7000 AB Doetinchem
☎ 0314 355 500

Niet alle artikelen in dit tijdschrift vertolken noodzakelijk de standpunten van het CDA of van de redactie. Alle bijdragen in CDA.nl zijn beschermd door het auteursrecht. Het is deze uitgave niet toegestaan op andere wijze worden overgenomen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. De redactie kan niet verantwoordelijk worden gesteld voor ongevraagd ingezonden briefmaterieel of foto's.

CDA.nl wordt gedrukt op milieuverantwoord houtvezel papier en verzonden in natuurvriendelijk, afneembaar p.s.-folie.

*Doe mee en win
een boekenbon
van 15 euro!*

Kerstpuzzel

G S A M E N L E V I N G V G
E R T S E E F T S R E K N K
Z E M R O L I G A I A I E N
E K E J K K E A C M L R E D
L K N E R M D N E E S G U N
L E S S E S I R D T N E R A
I R E E L V F N R I E B O L
G T N I O R I E Z T I O P N
H T D R A R C E E F S O A E
E S P C E E I E E R I R S T
I J T H S K T P W S V T D I
D I P A R T I J B U R E A U
E L N E G N I G A D T I U B
Y J V R I J W I L L I G E R

buitenland
Europa
geboorte
gemeente
gezelligheid
herindeling
kamerfractie
kerstfeest
kerstreces
lijsttrekker
mensen
partij
partijbureau
provincie
raadslid
samenleving
sfeer
uitdagingen
verkiezingen
visie
vrijwilliger

Streep alle woorden weg. Van de letters die overblijven kunt u een zin maken. Let op: u hoeft niet alle letters die overblijven te gebruiken om de zin te vormen.

Stuur uw oplossing voor 1 februari naar:
redactie@cda.nl.

Of: **CDA Redactie**
Postbus 30453
2500 GL Den Haag

Onder de juiste inzenders verloten wij 5 boekenbonnen van €15,-.

De oplossing van de puzzel in het vorige nummer is 'Algemene beschouwingen'.

De winnaars zijn: G.H.M. Kromwijk uit Bodegraven, J. van Spengen uit Bleiswijk, J. E. Bloem-Wouda uit Hoorn, M. Krol uit Waalre en W.W. Luimstra uit Grootegast.

Gezocht:

Uw e-mailadres!

E-mail is de snelste en makkelijkste manier om al onze 55.000 CDA leden te informeren over politiek nieuws uit Den Haag of de afdelingen, interessante CDA-bijeenkomsten bij u in de buurt of andere partijnieuwtjes. E-mail is niet alleen snel en makkelijk, het bespaart de partij ook veel geld. Bijvoorbeeld als wij u de stemcode voor de voorzittersverkiezing 2015 niet per post, maar per mail kunnen sturen.

Daarom doen we deze oproep: geef uw e-mailadres aan ons door en stem volgend jaar mee! Dit kan via www.cda.nl/emailadresgezocht

Als u nu al mail van het landelijk CDA ontvangt, hoeft u niets te doen. Dan hebben wij al het juiste mailadres. Als u nog geen mail van het CDA ontvangt is deze oproep voor u bestemd en kunt u ons helpen.

Heeft u vragen? Belt u dan met de medewerkers van de CDA ledendesck (070-3424820). Zij helpen u graag! Mailen kan ook, naar: leden@cda.nl

twitter twitter.com/cdavandaag
facebook facebook.com/kiescda
website www.cda.nl

